



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Redigeret af
OSVALD OSVALD
under Medvirkning af Videnskabsmænd,
Fagfolk og stedlige Medarbejdere



Aarhus Amt

AKTS. HAFNIA HANDELSFORLAGET - KØBENHAVN
MCMXXXVIII

Copyright 1938.

Bogtryk: K. Rosendahl, Esbjerg.

Reproduktioner: A. Hammerschmidts Clichéfabrik, Aarhus.



Himmelbjerget.

AARHUS AMT

Midt paa Jyllands Østkyst ligger Aarhus Amt, der dækker et Areal paa 2510,4 km² og har et Befolkningstal paa 304,935. Til Amtet hører Øerne Endelave og Tunø i Kattegat samt Alrø og Vaarsø i Horsens Fjord. Det grænser mod Nordøst til Randers Amt, mod Nordvest til Viborg Amt (delvis langs Gudenaå), mod Vest til Ringkøbing Amt, mod Syd til Vejle Amt (delvis langs Horsens Fjord og Bygholm Å) og mod Øst til Kattegat.

Amtet er inddelt i to Amsraadskredse (Aarhus og Skanderborg) og omfatter følgende Købstæder: Aarhus, Skanderborg, Horsens og Silkeborg samt følgende Herreder: Hasle, Ning, Hads, Vester Lisbjerg, Sabro, Framlev, Hjelmlev, Vor, Gern, Tyrsting, Vrads og Nim.

Med Undtagelse af den sydvestlige Del af Hads Herred, der er udpræget Sletteland, er Terrænet — bortset fra Lavningerne omkring Vandløbene — gennemgaaende højtliggende og bakket. Midt i Amtet findes Jyllands højeste Punkter, der i Rækkefølge fra Nord til Syd er: Sorring Laaddenhøj (i Gern Herred), 148 m, Himmelbjerget (i Tyrsting Herred), 147 m, og Ejer Bavnehøj (i Vor Herred), 172 m, fra hvilke haves en fortrinlig Udsigt over store Dele af det skovrige og afvekslende Landskab.

I et Bælte gennem Amtets Midte fra Øst til Vest findes en Række Søer: Solbjerg Sø, Skanderborg Sø, Mossø og Himmelbjerg Søerne samt — nogle km Sydvest for Aarhus — Brabrand Sø.

Gudenaå bugter sig fra Nord til Syd gennem hele Amtet, og mod Øst løber Lyngbygaard Å og Aarhus Å, der forener sig Vest for Brabrand Sø, passerer denne og derefter udmunder i Kattegat. Odder Å gennemskærer Hads Herred fra Nord til Syd. —

I den østlige Del af Amtet findes kun et meget begrænset Antal Fund fra Sten- og Bronzealderen. Fra den ældre Stenalder er det vigtigste Fund gjort paa en Holm i Brabrand Sø. I den øvrige Del af Amtet er der fundet Affaldsdynger paa Nordsiden af Horsens Fjord, paa Holme i Skanderborg Sø, Mossø og Salten Langsø samt langs Gudenaas Bredder. Paa Dysser og Jættestuer er Amtet som Helhed ikke særligt rigt, medens der af Enkeltgrave i Høje findes adskillige Tusinder. Blandt Enkeltfund fra Bronzealderen maa nævnes et Par Lurer, fundne ved Folrisdam i Tyrsting Herred. Jernalderen er navnlig rigt repræsenteret gennem Gravfund, der omfatter saavel Enkeltgrave som store Gravpladser.

De verdslige Fortidsminder fra den historiske Tid er meget sparsomme; der findes saaledes kun faa Levninger af Middelalderens Borge og Renaissancens Herregaarde, og af de gamle Kongeslotte i Silkeborg og Viby er intet tilbage, af Skanderborg Slot kun Kirken. Derimod rummer Amtet talrige Minder om den kirkelige Kultur, saavel i Kirkebygninger som i Gravsten af Granit, der ofte bærer Navne og Indskrifter. — — —

A a r h u s .

Aarhus, Jyllands Hovedstad, Landets næststørste By, ligger meget smukt i en Dal paa Østkysten af Jylland ved Aarhus Aas Udløb i Aarhus Bugt. Aaen deler Byen, der ligger baade i Ning og Hasle Herreder, i en nordlig og sydlig Del, som er forbundne ved en halv Snes Broer. Dalen, hvori den gamle Del af Byen ligger, omgives mod Nord og Syd af et stort, bakket og skovklædt Terræn (Ris Skov og Marselisborg), hvorfra de skønneste Udsyn aabner sig til alle Sider over Hav og Land. Op ad disse Skraaninger er de nye Bydele mod Nord og Syd begyndt at strække sig i ret betydeligt Omfang. —

Allerede i den ældre Stenalder var Aarhusdalen beboet, hvilket tydeligt fremgaar af forskellige Fund fra hin fjerne Oldtid.

Paa Knudris Bakker er der gjort Fund fra den yngre Stenalder, og til Bronzealderen hører Fundene i Røverhøjen og i Havreballeskov



H. P. Christensen,
Borgmester.

(Friheden). Fra Jernalderens sidste Periode, Vikingetiden, er der gjort et meget værdifuldt Oldtidsfund under Udgravningen af Aarhus Teaters Grund.

I Middelalderen — i Begyndelsen af det 10. Aarhundrede — lod Kong Frode i Aarhus opføre Danmarks tredie Kirke, et Tegn paa, at Byen allerede dengang har været af ret anselig Størrelse og Betydning. I 948 blev Byen gjort til Bisperesidens, og i det 11. Aarhundrede var den Møntsted (paa Hardeknuds og Magnus den Godes Tid), ligesom den ofte omtales som Overfartssted til Fyn og Sjælland, Sverige og Norge.



Luftbillede af Gl. Havn og Lystbaadehavnen.

I Sognekirken, Vor Frue Kirke, der er den tidligere Sortebrødre Klosterkirke, paaviser man et Stykke Murværk, der er en Rest af den i Begyndelsen af det 12. Aarhundrede opførte Domkirke, der var indviet til Skt. Nicolaus. Den nuværende Domkirke, Skt. Klemens Kirke, der stammer fra Valdemar Sejrs Tid, blev grundlagt af Biskop Peder Vognsen. Den var oprindelig opført i romansk Stil, men blev i den senere Middelalder saa grundigt ombygget, at den nu fremtræder mere som et gotisk end som et romansk Bygningsværk.

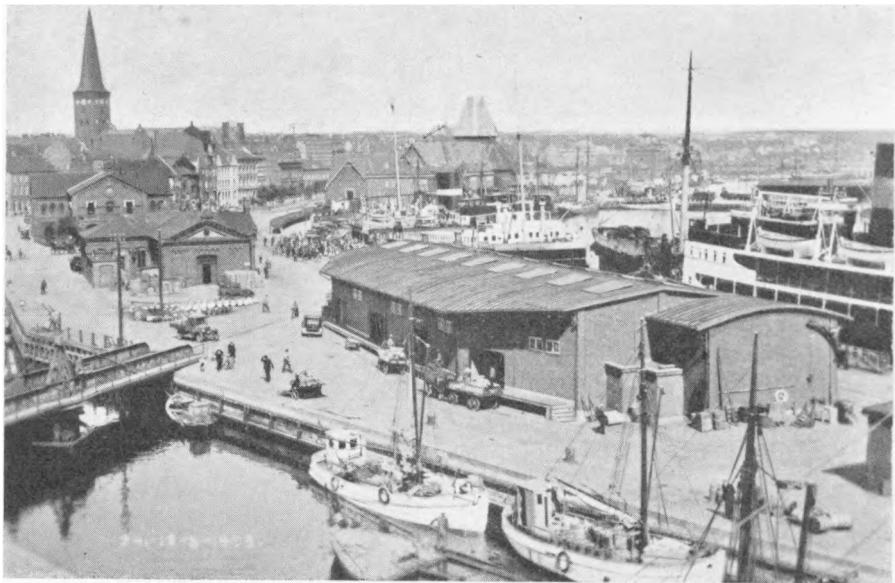
Den Bydel, der rejste sig omkring Domkirken, var befæstet. Gadenavne som Volden og Graven er Minder om den gamle Tid. Byens stærke Vækst gennem den senere Middelalder medførte imidlertid, at Bebyggelsen overskred Grænserne for Befæstningen, og der opstod nye Bydele, henholdsvis Nord for den gamle By og Syd for Aaen. Dette gav Anledning



Aarhus Havn, Slippen.

til Anlæggelse af en ny Befæstningslinie i det 16. Aarhundrede, hvorefter Bebyggelsen ogsaa bredte sig til de gamle Volde og Grave. .

Sortebrødreklosteret blev oprettet i Begyndelsen af det 13. Aarhundrede og Vor Frue Kloster i Slutningen af det 15. Aarhundrede. Desuden fandtes i Middelalderen flere Hospitaler og milde Stiftelser.



Dampskibsbroen og Bassin I.

Af disse skal nævnes: Helligaandshuset (omtalt for første Gang i 1354), Skt. Karens Gaard samt Skt. Jørgens Gaard. De to sidstnævnte var Hospitaller for Spedalske. For dem alle tre gælder det, at deres Beliggenhed og Tidspunktet for deres Udslettelse er



Aarhus Sydhavn.

ukendt. De ældste, kendte Privilegier erhvervede Aarhus By i Aaret 1441 af Christoffer af Bayern.

Den Trivsel og Vækst, Byen var Genstand for — saavel aandeligt som materielt — takket være Bispedømmets rige Udfoldelse, fik et slemt Knæk ved Reformationens Indførelse. Hertil kom Pest og ødelæggende Brande. Det varede dog ikke længe, før Byen atter kom til Kræfter og Handel og Byggeri paany florerede, indtil Krigenes Brandskatning i det 17. Aarhundrede tilføjede Byen et føleligt Slag. Med Enevældens Indførelse mistede Aarhus næsten hele sit gamle Selvstyre. Bystyret blev stærkt indskrænket, Skatterne tyngede haardt, Havnen tilslammede, Handelsflaaden skrumpede ind, og da det endelig begyndte at lysne igen, omkring Aar 1700, blev Danmark Deltager i den store nordiske Krig, og et voldsomt Tilbagefald for Byen begyndte. Næsten al Handelsforbindelse med Udlandet (England, Frankrig og Holland) ophørte, Havnens Forfatning forværredes, Fartøjernes Antal mindskedes, og først da



Banegaardspladsen.

det almindelige store Handelsopsving i Slutningen af det 18. Aarhundrede tog sin Begyndelse, fik Aarhus atter Del i Velstandens Goder, hvilket blandt andet gav sig Udslag i Opførelsen af en Række smukke og grundmurede Huse, saaledes Borgmestergaarden, som

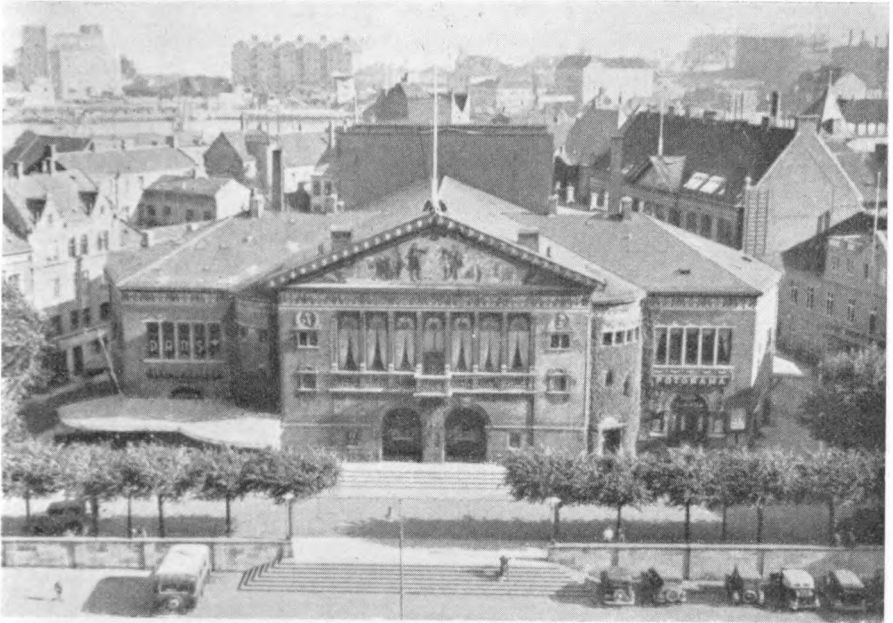


Stadion.

ligger i Mejlgade, Wistoftsgaard i Studsgade og Meulengrachts Gaard paa Lille Torv. De gode Tilstande varede, til Krigen med England i 1807 brød ud, saa gik det atter nedad Bakke, og efter Krigens Ophør i 1814 blev det ligefrem trange Tider, og en Spartanskhedens Periode, der varede til ind i 30'erne, lærte Befolkningen Nøjsomhed. Saa gik det paany opad og fremad: Besejlingsforholdene ordnedes, Handel og Skibsfart tog til, Industrien begyndte at vinde Indpas, Befolkningstallet voksede stærkt, saaledes at Randers og Aalborg blev overfløjet, og fra 1850 stod Aarhus som Jyllands største Købstad. Og nu tager Ud-



Lystbaadehavnen.

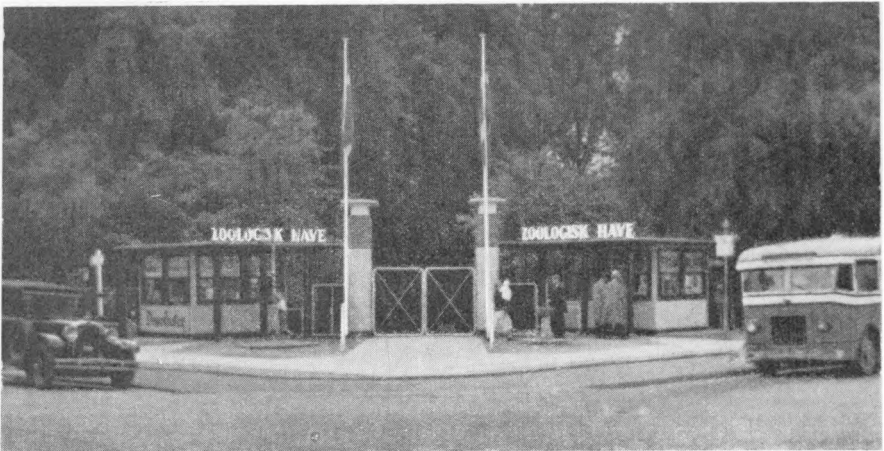


Aarhus Teater.

viklingen for Alvor Fart. Navne som Broge, Frich og Mønsted kastede, hver paa sin Vis, Glans over Byen. En stor Havneudvidelse fandt Sted i 1861, og Aaret efter aabnedes den Østjyske Hovedbane mod Nord. Nye



„Den gamle By“.



Indgangen til Zoologisk Have.

førende Firmaer grundlagdes, den ene Fabrik efter den anden dukkede op. Byen groede voldsomt. Med Kæmpeskridt gik den fremad mod det 20. Aarhundrede. Talrige Havneudvidelser og nye Jernbaneanlæg fulgte Slag i Slag og bevirkede, at det naturlige og gode Opland kom i intim Forbindelse med Byen, hvis Handel florerede i et stedse stigende Omfang og gjorde dens Handelsstand større og mægtigere. Det stod alle klart, at da Aarhus gik ind i det 20. Aarhundrede, var den ved at gaa en rig Fremtid i Møde. I Kraft af sine Jernbaneforbindelser, sine Havneanlæg, Købet af de store Skove og sine nye Planer til Udvidelser gjorde den et



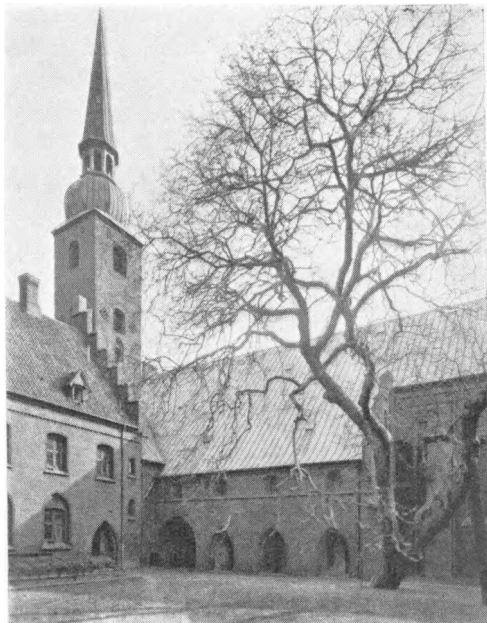
Poppelallé i Marselisborg.

bevidst Arbejde for at blive en stor, smuk By. Teater, Statsbibliotek og Observatorium blev Kendsgerninger. Kongeslottet blev rejst, man drømte om Universitetet, som nu er blevet Virkelighed, og Handelsstanden grundlagde Handelshøjskoler og planlagde og gennemførte den store Landsudstilling i 1909, et talende Vidnesbyrd om, at Aarhus ikke veg tilbage for at løse endog meget store Opgaver. — Medens alle de gamle



Marselisborg Slot.

Rammer udvidedes efter stor Maalestok, blev Byens ældste Kerne i lang Tid ret uforandret i det Ydre. De gamle Handelshuse langs Aaen, fra Immervad til Mindet, fra Vesterport til Borgport, ved Volden og Graven, gav nødigt efter for den nyere Tid, men til sidst blev Presset for stort: Marcus Bechs Gaard blev ombygget, den gamle Borgmestergaard, der laa paa Immervad=Lille Torv=Hjørnet, staar nu som Museumsgaard i



Vor Frue Kirke.

„Den gamle By“, og Vestergades-Hjørnet blev til Walthers Svaneapotek og Kühnells store Bankbygning.

Naar man i Dag „anløber“ Aarhus, det være sig ad Luftvejen med Flyvemaskine eller Luftslib, ad Søvejen pr. Færge eller Skib, ad Jernvejen med Lyntog eller med „Bumler“, ad Landevejen pr. Bil, Cykel, til Hest eller til Fods, bliver man straks stillet overfor den Kendsgerning, at man er havnet i en Storby. Indbyggertallet har forlængst passeret de første 100,000, og der foregaar Storstadstrafik i Havnen, hvor mange Skibe daglig sejler ud og ind.

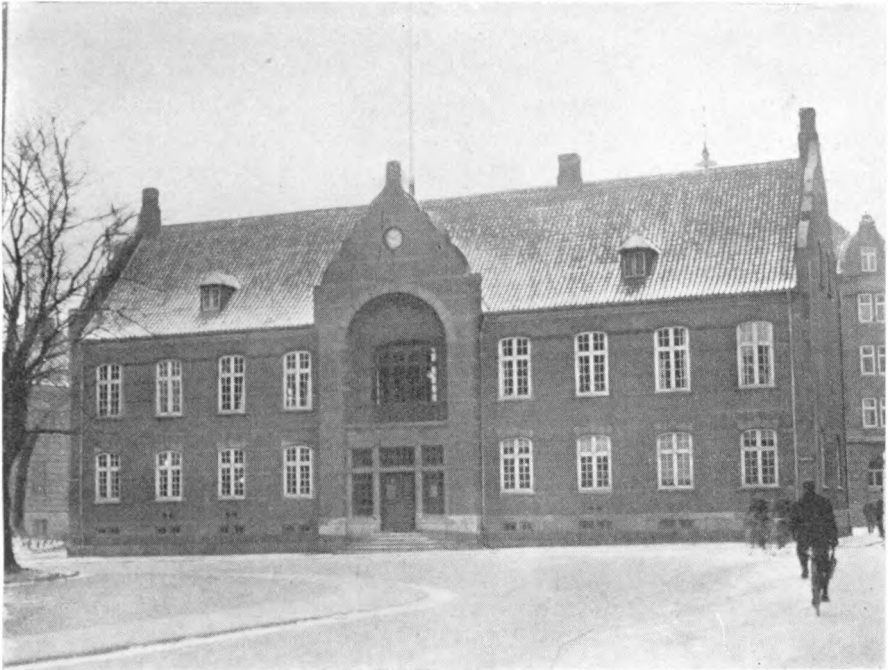
Paa Hovedgaderne er der til Stadighed et myldrende Liv, der navnlig kulminerer, naar Lyntogene „Kronjyden“ og „Østjyden“ spyr deres fra hele Landet opsamlede Indhold ud. Hypermoderne Sporvogne og Trambusser krydser klemtende hinanden, medens Biler, der bærer Hjemstavnsmærker fra nære og fjerne Egne, gennemkrydser Byen og Omegnen paa alle Leder og Kanter. Her er meget at se og gøre, og meget skal naas.

Det siger sig selv, at en By som Aarhus, hvis Udvidelses- og Skabe-trang har givet sig saa stærke og hyppige Udslag, ikke altid har kunnet være lige nænsom overfor alt det gamle, som desuden hærgende Ildebrande i Tidernes Løb har raseret meget af. Der er derfor trods Byens



Aarhus Domkirke.

Ælde ikke bevaret synderligt mange gamle Bygninger, men man kan dog rundt om i den meget moderne prægede By endnu støde paa anselige ældre Bindingsværksbygninger, der taler deres tydelige Sprog om Fortidens Bygningskultur og dens Sans for at skabe den fuldkomne Idyl. En saadan Idyl er det i 1914 oprettede Købstadmuseum „Den gamle By“, der er anlagt Syd for Botanisk Have mellem Viborgvej og Møensgade og er en fremragende Seværdighed. Hertil flyttedes, som den første Bygning, „Den gamle Borgmestergaard“, der oprindeligt laa paa Hjørnet af Immervad og Lille Torv, men som i 1909 genopførtes paa Landsudstillingen, „Den hvide By“. Det falder dog udenfor dette Værks Rammer at gaa i De-



Aarhus Raadhus.

tailler med Hensyn til, hvad Byen ellers rummer i Dag af offentlige og andre Bygninger samt Institutioner. Vi har maattet begrænse os til at pege paa Helheden som seværdig og dernæst nævne, hvad der var uomgængeligt nødvendigt at vide Besked om, og desuden bringer vi en Række Illustrationer, der bedre end mange Ord fortæller om Byens rivende Udvikling i de senere Aar og viser en Del af dens nutidige „Ansigt“. —

Vi vil i det efterfølgende omtale en Række Virksomheder og Foretagender, der hver for sig som i et Lynglimt viser Læserne de Led, der har været medvirkende til Aarhus' merkantile Opbygning, og som i Dag danner Basis for Byens videre Trivsel og Vækst, en Vækst, der sikkert for altid vil placere Jyllands Hovedstad i forreste Række. — — —



*Marinus Johansen,
Købmand.*

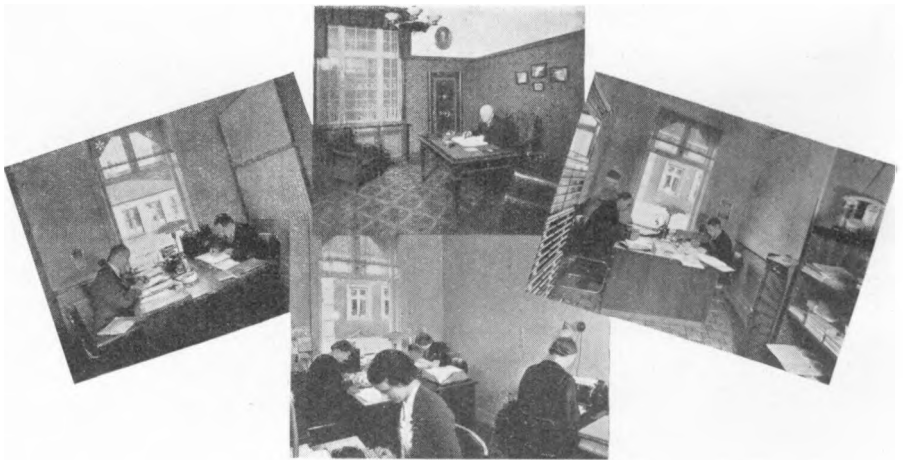
En Forretning, der blev grundlagt i de store Tider inden Landsudstillingen, og som giver et godt Eksempel paa Udviklingen, er den, hvorom det følgende drejer sig.

I den gamle, smukke Bindingsværksbygning „Marcus Becks Gaard“ i Borgporten aabnede Marinus Johansen i 1906 sin Forretning med Farver, Lak og Tapeter. Den gamle Gaard er forlængst borte — forøvrigt genopført i „Den gamle By“. — I Løbet af faa Aar voksede Marinus Johansens Forretning saa stærkt, at en Udvidelse blev paakrævet. I Aaret 1909 erhvervedes

Ejendommen, Immervad 2, som den brave Borger Jens Laasby (født 1711) havde grundlagt. Her opførte Arkitekt Thorkel Møller den nuværende Forretnings Domicil. I de kommende Aar voksede Forretningen yderligere ikke blot med Kunder i Byen og Oplandet, men over det ganske Jylland. Allerede i 1916 krævedes store Udvidelser, der fandt Sted under Arkitekt Früstück-Nielsens Ledelse. Efter Ombygningen var hver Tomme af Grunden udnyttet, alene Ekspeditionslokalerne omfattede alle 3 Etager, saaledes at det var paakrævet ved Leje at disponere ogsaa over Nabo-ejendommen, et Pakhus paa 4 brede Etager, der anvendtes til Tapetlager. Yderligere Lagerlokaler i Vestergade til Malervarer, foruden største Delen af Farvefabrikken i Badstuegade. Firmaet var med andre Ord en Snes Aar efter Starten vokset til et af Landets største i sin Art.

I 1930 fandt en tredie Ombygning Sted, hvor man, atter under Früstück-Nielsens Ledelse, udelukkende lagde Vægt paa en praktisk og helt igennem tidssvarende Udnyttelse af det store Kompleks.

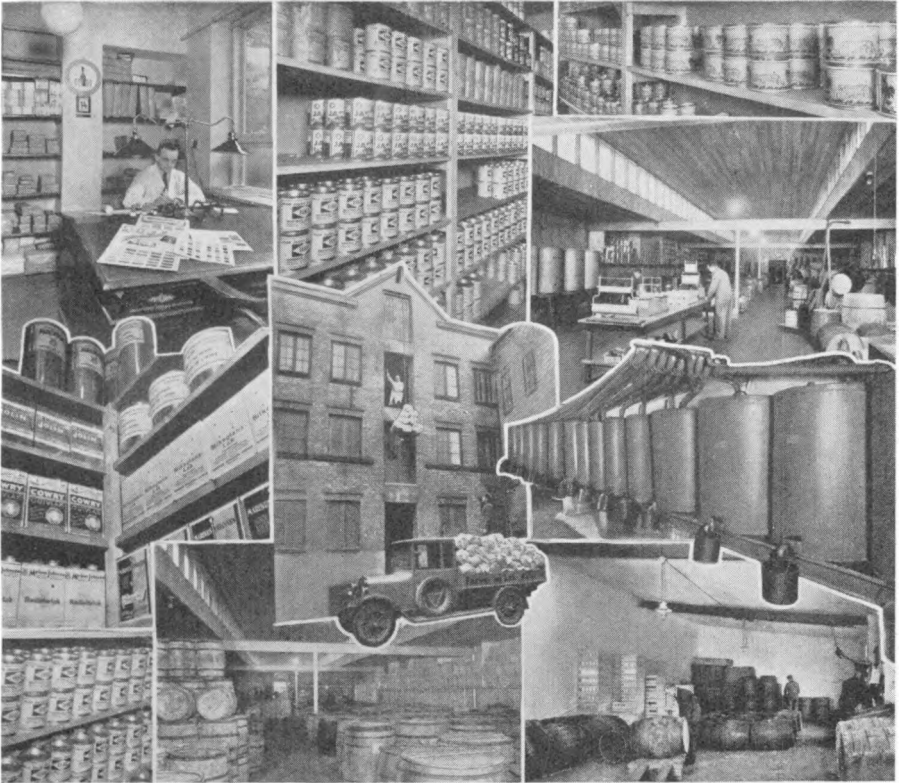
Kort Tid efter krævedes en vis Centralisation af Virksomheden.



Kontorerne.

Konsekvent og praktisk deltes Firmaet i tre Kategorier, nemlig Detailbutik, en gros Forretning og Fabrik. Den sidste henlagdes til Forstaden Brabrand, hvor Fabriken nu ligger paa et Areal med yderligere Udvidelser for Øje. De øvrige Lagerlokaler og Malervarerens gross-Ekspeditionen samledes i Rosensgade 32 i en stor, moderne Ovenlys-Hal, medens Detail-Forretningen, og Kontorerne forblev i Immervad, men fik bedre og rummeligere Forhold at arbejde under.

I Hovedtrækkene omfatter Fabriksvirksomheden nu Kogning af Fernis,



Lager-Lokaler, dels fra Fabriken i Brabrand og dels fra en gros Malervareafdelingen i Aarhus.

Lakker, Sikkativer og Bonevoks, Rivning af Oliefarver samt Fremstilling af de mange Slags Oliemalinger, Lakfarver, specielle Træmalinger og Beskyttelsesfarver og Kit, foruden det Utal af Arter, der forgrener sig herind under, Malervarer for Haandværkere, Industri og Handlende. — Detailforretningen i Immervad bestaar af 7 Afdelinger: Malervarer, Kunstnerfarver, Tapet, Linoleum og Voksdug, Tæppetøjer, Rullegardiner, Metalgardinstænger — allesammen Produkter og Artikler, der i første Række har Hjemmenes Udsmykning og Vedligeholdelse til Formaal.

Det bør iøvrigt bemærkes, at der foruden det store Ekspeditionsper-

sonale til samtlige Afdelinger i Detail-Forretningen er knyttet en Stab af dygtige Linoleumspaalæggers, Sadelmagere og Dekoratorer.

I Løbet af 32 Aar er Firmaet Marinus Johansen ud fra det klassiske Motto: „Til Gavn og til Glæde“ — fra den beskedne Begyndelse i den gamle Bindingsværksgaard vokset til en landsomspændende Virksomhed,



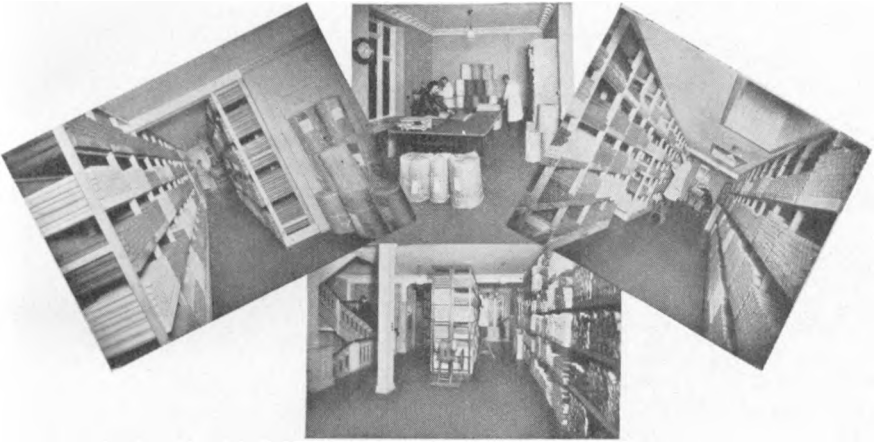
Fra Afdelingerne i Detail-Forretningen.

en Virksomhed af Format, og et Firma, der stadigt er i Offensiven.

Med sine gode, gamle købmansmæssige Principper er Firmaet en af de store Forretninger, der gennem Aarene med Dygtighed og Klogskab har formaet baade at forøge og bevare sine Kunder — og som stadigt staar fuldt rustet i alle Retninger.

Firmaets Indehaver og Grundlægger, Marinus Johansen, der er født

1880, fører stadig an i den store Virksomhed. I de sidste Aar er Indehaverens to Sønner, Børge E. Johansen og Knud E. V. Johansen, optaget



Fra Tapet en gros Ekspeditionen, Immervad 2.

som Medarbejdere indenfor Ledelsen og parat til at føre Virksomheden videre ad samme gode og solide Baner, som Grundlæggeren har ført den gennem en Menneskealder. — — —

Aarhus Flæskehal blev oprettet i 1933 af den nuværende Eneindehaver, Morten Storgaard, som har sin Uddannelse dels fra danske og dels fra engelske Slagterier. Formaålet med Starten var at være Mellemand mellem Slagterierne og Slagtermestrene i Aarhus. I 1937 blev der oprettet en Pølsefabrik, og det er den eneste statskontrollerede Fabrik indenfor Branchen i Aarhus. — Der beskæftiges i Dag 20—30 Mand i Virksomheden, og der forefindes 4 Varevogne. — — —

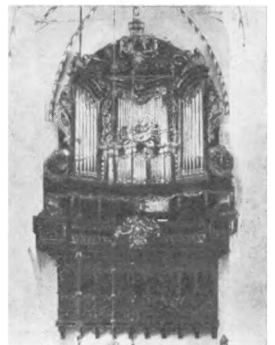
Orgelbygger A. C. Zachariasen begyndte sin Virksomhed i 1906, da han overtog et Konkursbo efter et gammelt Firma, der var begyndt i 1860. Orgelbyggeriet tog straks efter Opsving, og i 1909 blev A. C. Zachariasen paa Landsudstillingen i Aarhus tilkendt højeste Udmærkelse

for et stort Kirkeorgel til Sct. Peders Kirke i Randers. I 1927 købte A. C. Zachariasen en stor ny Fabriksbygning i Kongsvang.

A. C. Zachariasen har i Aarenes Løb bygget Orgler til ca. 400 af Landets Kirker, og Virksomheden er i stadig Fremgang. — — —



*A. C. Zachariasen,
Orgelbygger.*



*Orglet i Sct. Mortens
Kirke i Randers.*



Arbejdernes Landsbank, Filialen i Aarhus.

Arbejdernes Landsbank, Filialen i Aarhus, blev aabnet 29. September 1936 med det under Arbejdernes Landsbank i København omtalte Formaal. Som Medlemmer af Tilsynsraadet valgtes Borgmester H. P. Christensen, Folketingsmand Leonhard Hansen og Forretningsfører August Borg, medens den tidligere Leder af Bankens Nørrebro-Afdeling i København, Axel Sørensen, ansattes som Direktør for Filialen.

Filialen har til Huse i en af „Demokraten“ paa Banegaardspladsen nyopført Ejendom, hvor den har erhvervet sig gode, moderne og velindrettede Lokaler med et efter de nyeste Principper indrettet Boxanlæg. — —

Abels Blomsterforretning, St. Torv 15, Aarhus, blev startet i 1878 i en Kælder i Frederiksgade 2 af Leonard Abel. Forretningen, der flere Gange er blevet udvidet, og som nu er den største Blomsterforretning i Danmark, fik i 1914 Prædikaten Kgl. Hof Blomsterhandler. I 1920 blev den overtaget af Sønnen, der ligeledes hedder Leonard Abel. Firmaet har til Huse i et moderne Forretningslokale og beskæftiger 25 Ekspedienter og Bindere.

Leonard Abel driver tillige en Kunsthandel i Badstuegade 1. Han er Næstformand i og Medstifter af den kendte Verdensforening „Sig det med Blomster“. — — —



Kgl. Hof Blomsterh. Leonard Abel's Blomsterforretning.

A/S Mejeriet Enigheden (Arbejdernes Fællesorganisation), der er beliggende paa Silkeborgvej, blev startet i Aaret 1936 som Aktieselskab med Andreas Andersen som administrerende Direktør.

Mejeriet, der er meget elegant og moderne indrettet, beskæftiger ialt femten Mennesker.

Der fremstilles Mælk, Fløde, Smør samt Flødeis, som distribueres fra ti Vogne og to Biler til baade en gros og en detail Kørsel.

Mejeriet har 18 Udsalg i Aarhus og Omegn. — Direktør Andreas



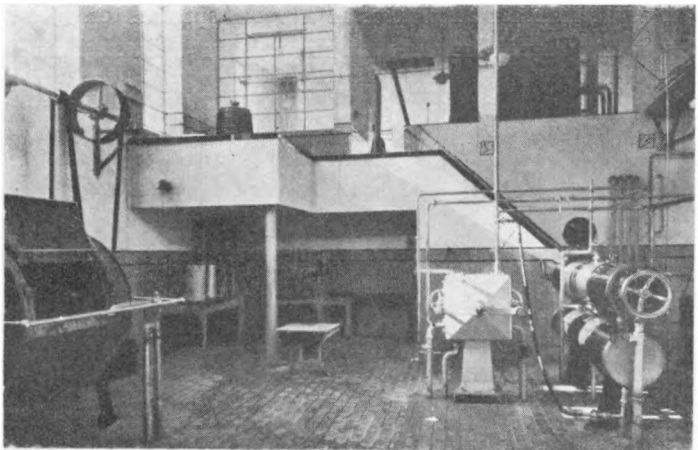
*Andreas Andersen,
Direktør.*



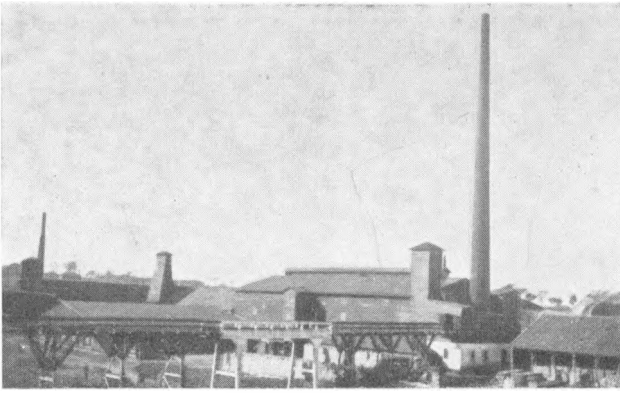
A/S Mejeriet Enigheden, Silkeborgvej.

Andersen blev Mejerist i Aaret 1910. Han drev Frisenborg Mejeri fra 1924—1932, og fra 1932—1936 ejede han i Aarhus „Arbejdernes Mælkeforsyning“, der egentlig er Starten til A/S Mejeriet Enigheden.

Bestyrelsens Formand er Folketingsmand L. Hansen. — — —



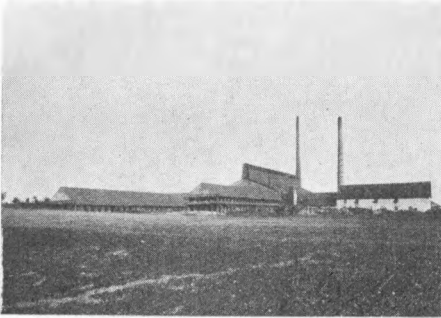
Interiør fra Mejeriet.



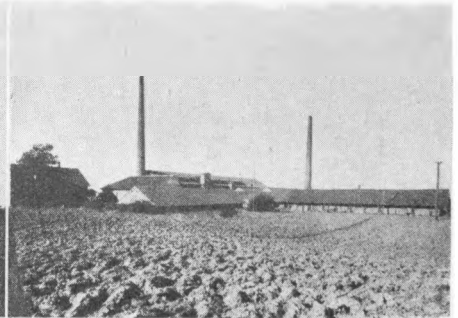
Emiliedal Teglværk.

A/S De forenede Teglværker ved Aarhus blev stiftet i Aaret 1905 ved Sammenslutning af A/S Emiliedal Teglværk og Tilst Teglværk, der ejedes af den kendte Aarhuskøbmand Hans Broge. Senere paa Aaret købtes Sleth Teglværk. Le-

deren af A/S Emiliedal Teglværk, Direktør S. Nymark, blev ansat som administrerende Direktør, og han har siden ledet Virksomheden. A/S



Tilst Teglværk.



Sleth Teglværk.

De forenede Teglværker ved Aarhus har sammen med Datterselskabet A/S Kragelund Teglværk en Produktion paa ca. 25—30 Millioner Sten, der repræsenterer alle Arter af Teglstensprodukter.

Grosserer Hans Carl Broge i København er Selskabets Formand. — — —



*Heinrich Dambmann,
Direktør.*

„Biografen“, Nørregade 46, Aarhus, er opført i 1922 af afdøde Direktør H. Dambmann og A/S Fotorama. Dir. Dambmann, der forestod Ledelsen, var Bevillingshaver sammen med Skuespillerinden Fru Anna Guldbrandsen.

Teatret, der har

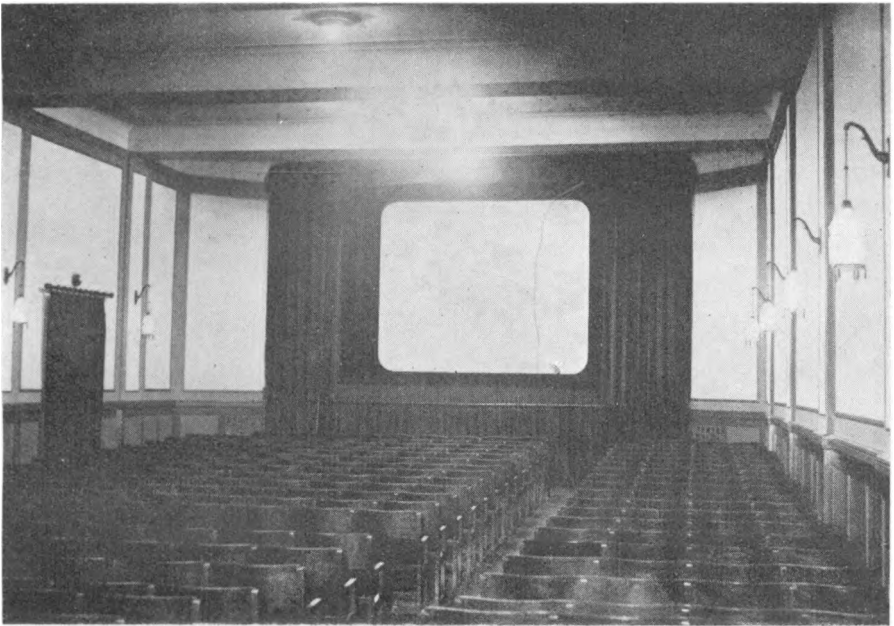


*Iwan Allin,
Ingeniør.*



„Biografen“, Nørregade 46.

330 Pladser, er fuldt moderne indrettet. — Efter Direktør Dambmanns Død fik hans Enke, Fru Kirstine Dambmann Bevillingen som Enebevilling, og hendes Svigersøn, Ingeniør Iwan Allin, forestaar Ledelsen. — — —



Interiør fra „Biografen“.



P. J. Østergaard,
Direktør.

A/S Aarhus Savværk er stiftet 1896 og var oprindelig kun Fabriksvirksomhed for Fabrikation af Bygnings-Snedkerarbejde, Inventar m. m. samt Savværk for Opskæring af dansk Løvtræ saasom Bøg, Eg og Ask. I 1918, da den nuværende Direktør Østergaard tiltraadte Selskabets Ledelse, udvidedes Virksomheden til ogsaa at omfatte Handel med oversøiske Træsarter, Finerer, Krydsfinerer m. m., og det er gennem Aarene lykkedes at oparbejde denne Afdeling til et ret stort Omfang, idet Selskabet nu udover hele Landet har Kunder

blandt Snedkere, Møbelfabriker, Skibsværfter m. m. for Salg af alle uden- og indenlandske Træsarter, saasom Teaktræ, Mahogni, Eg, Nødde- træ etc., ligesom Firmaet altid har et meget betydeligt Lager af alle saavel almindelige som sjældne eksotiske Finerer. Denne Træs- og Finer- handel hører nu til en af Landets betydeligste, ligesom den træindustrielle Virksomhed, der beskæftiger ca. 60 Mand, hører til en af Aarhus By's største Fabriker indenfor Branchen, og Firmaet har været Leverandør til mange betydelige offentlige og private Byggeforetagender.

Direktør Østergaard, der har faaet en grundig teknisk og teoretisk Uddannelse saavel herhjemme som under et fleraarigt Ophold i Udlandet, beklæder følgende Tillidshverv: I Bestyrelsen for Dansk Træhandlerforening, i Bestyrelsen for Fællesforeningen for Oversøisk & Haardttræs-, Finers- & Krydsfinerbranchen og Konsul for Finland.

Bestyrelsens Formand er Konsul P. Petersen. — — —

A/S Carl Flach's Læderfabrik, Fiskergade 51, blev startet i Holbæk i 1825 af Wilhelm Flach, der i 1844 flyttede Garveriet til Aarhus. Virksomheden havde først til Huse i Vestergade, derefter flyttedes den til den gamle Toldbod, og i 1862 købte Sønnen, Carl Flach, den nuværende Fabrik. — I 1893 blev Garveriet overtaget af afdøde Wilhelm



Wilhelm Flach,
Grundlægger.



Carl Flach,
Garver.



Wilhelm Flach,
Garver.



*Wilhelm Flach,
Direktør.*

Flach senior, under hvem det i 1910 blev omdannet til Aktieselskab med Grosserer H. A. Langballe som Formand og W. Flach som administrerende Direktør. Efter hans Død i 1928 er Ledelsen nu overgaaet til fjerde Generation, Brødrene Carl og Wilh. Flach,



*Carl Flach,
Direktør.*

førstnævnte har den tekniske Ledelse, medens sidstnævnte har den handelsmæssige.



Læderfabrikken, Fiskergade 51.

Bestyrelsens Formand er Landsretssagfører Henning Hasle.

Virksomheden, der stadigt er blevet udvidet, raader nu over 2000 Kvadratmeter.

Der beskæftiges ialt cirka 35 Mennesker i Læderfabrikken. — — —

Aarhus Pengeskabsfabrik, M. H. Jæger, Mejlgade 48, blev startet i 1894 af M. H. Jæger, der døde i 1937. I 1924 blev Fabrikken overtaget af Sønnen, Ingeniør H. G. Jæger. Til at begynde med var Firmaet en blandet Kunst- og Kleinsmedie, men det fabrikker nu næsten udelukkende Pengeskabe og Boxanlæg og er i Dag den største Fabrik i denne Branche her i Landet. Den har en Mængde Kunster blandt Banker, Sparekasser, Pengeinstitutter og andre Firmaer over hele Danmark med Levering af baade Panserdøre, Boxdøre, Boxanlæg, Pultprotokolskabe, Pengeskabe og Hjemmesparebøsser samt Dokumentkabe.

Firmaet er det første herhjemme, der



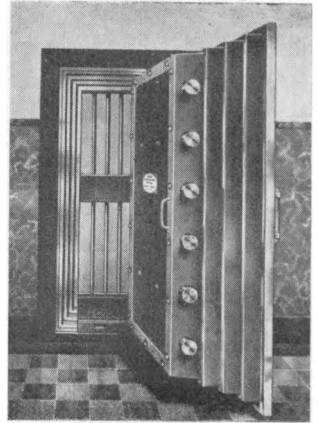
Eksterior fra Aarhus Pengeskabsfabrik.



Smedejernstrappe.

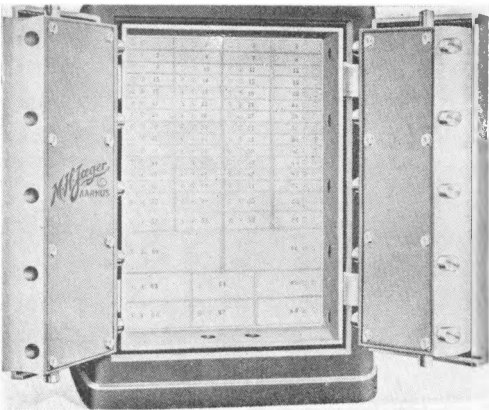
begyndte med at fremstille Skabe med runde Hjørner, bukket ud af een Staalplade, samt med at fremstille de nu saa kendte Døgnboxanlæg.

Det har Patent for Danmark paa Panserdøre og Panserskabe, der ved



En Boxdør.

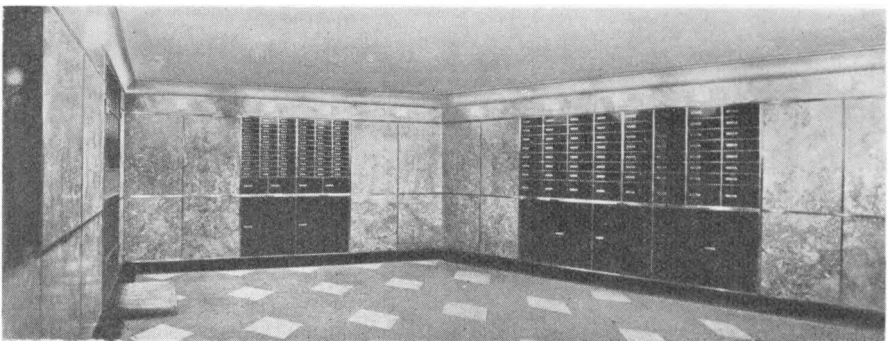
Forsøg paa Gennemskæring udvikler Giftgas. Panserdørene og Panserskabene er fremstillet af



Panserskab med Udlejnings-Box.

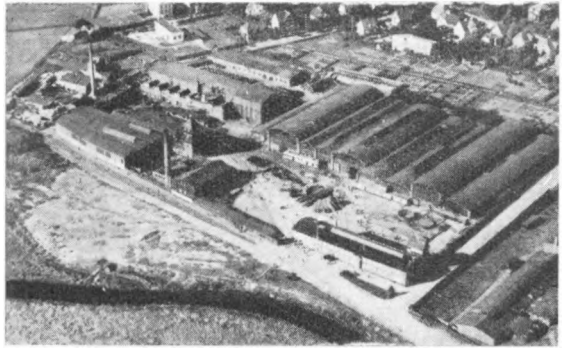
refrit PanserStaal og er desuden armeret med en af Fabrikken patenteret Opfindelse, „Ferrox-Staal“, der er uimodtagelig for Skærebrændens fræsende Virkning og som grundet paa sin særlige Konstruktion og Legering, ved Forsøg paa Gennemskæring, danner usmeltelige Slagger.

Af de mange smukke og præsentable Anlæg, som Firmaet har leveret, maa særligt nævnes: Aarhus & Omegns Bank, Arbejders, Spare og Laanekassen, Arbejdernes Landsbank og Købmands og Haandværkerbanken i Aarhus. —



Boxanlæg, leveret til Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus.

Frichs Fabriker blev grundlagt i Aarhus i 1854 af Ingeniør Søren Frich og blev drevet som Privatvirksomhed indtil 1912, da den overgik til Aktieselskab og samtidig flyttedes til den nuværende Beliggenhed paa Fabriksgrundene i Aarhusforstaden Aabyhøj, hvortil Støberierne allerede



Luftfotografi af Frichs Fabriker.

de i 1908 var blevet henlagt, og hvor der nu opførtes et fuldt moderne Fabriksanlæg. Fabriken omfatter Maskinværksteder, Lokomotiv- og Vognværksteder, Kedel- og Grovsmedier, Jernkonstruktionsværksteder, Jern-, Staal- og Metalstøberi samt en Afdeling for elektrisk Installation.

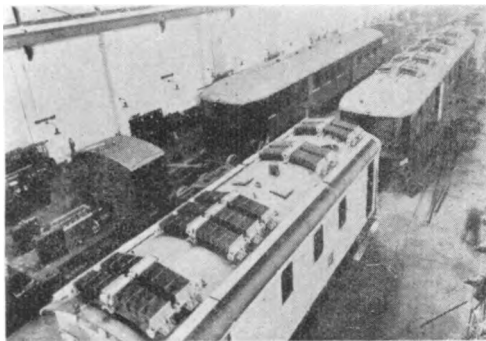
Fabriken blev oprindeligt anlagt for Fremstilling af Dampmaskiner og Dampkedler, og Kraftmaskiner er stadig dens vigtigste Speciale.

I 1912 optoges Bygningen af Damplokomotiver, og Virksomheden har siden da været Landets eneste Lokomotivfabrik, der i den mellemliggende Tid har leveret saa godt som hele Danmarks Forbrug af Lokomotiver.

Der er bygget stationære Dampmaskiner i Størrelser indtil 2500 HK og Skibsmaskiner indtil 1700 HK, og af Kedelanlæg saavel Kanalkedler og Marinekedler som Vandrørskedler.

I 1909 optoges Fabrikationen af Dieselmotorer, og omkring 1920 uvidedes denne Fabrikation til at omfatte to Typer Dieselmotorer, den ene egnet til Anvendelse i Lokomotiver, og den anden, mere letbygget og hurtigløbende, til Motorvogne, Lyntog o. l..

De af Frichs leverede Diesellokomotiver omfatter Enheder fra smaa Rangerlokomotiver til 1600 HK Godstogslokomotiver i Drift paa de siamesiske Statsbaner og 1000 HK Hurtigtogsmaskiner i Drift paa De Danske Statsbaner. Firmaet har leveret saa godt som alt det Dieselmateriel, der er i Brug saavel paa De Danske Statsbaner som paa danske Privatbaner.



Monteringsværksted for Lokomotiver og Vogne.

Selskabet har løbende Overenskomster om Samarbejde for Fremstilling og Salg af Frichs Dieselmotorer, Dieselvogne og Diesellokomotiver med førende Fabriker i en halv Snes europæiske Lande.

Fabriken har endvidere optaget Serie-Fremstilling af smaa stationære og transportable Dieselmotorer til Anvendelse i Landbrug og i den mindre Industri samt i mindre Fartøjer; og for yderligere at kunne imødekomme Tidens Fordringer har Firmaet udviklet sine hurtiggaaende Motortyper til ogsaa at omfatte specielle Typer for Traktorer, Lastautomobiler og Omnibusser. — Af det øvrige Fabrikationsprogram kan særlig nævnes: Jernkonstruktioner, Kraner, Staalvinduer, Støbegods og andre Halvfabrikata, især Staalstøbegods og Aluminiumsstøbegods. — —



*Marinus Nielsen,
Direktør.*

Haandværkerforeningens Restaurant, Paradisgade, blev i 1929 overtaget af nuværende Eneindehaver, Marinus Nielsen.

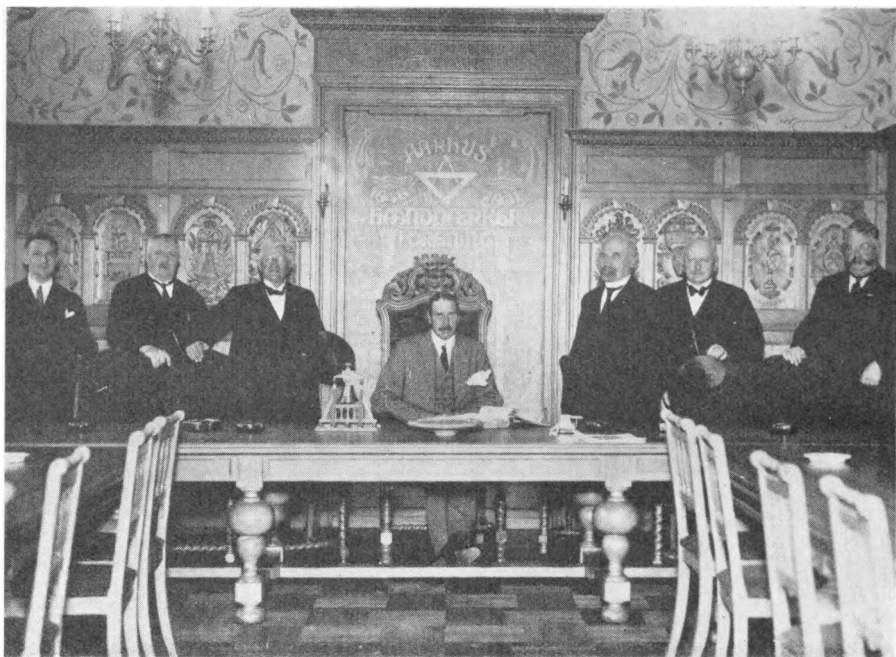
Der findes flere Sale, bl. a. Teatersal, Laugssal, Mindesal, Billardsal, Spillesal, Mødelokaler samt Kegle- og Skydebaner.

Teatersalen benyttes af Teaterdirektører, der er paa Tourné, samt til Dilettantkomedie.

Der beskæftiges ialt 37 Mennesker i Virksomheden.

M. Nielsen er Formand for Aarhus Restauratørforening af 1903, Formand for sammes Lærlingskole og Medlem af Hovedbestyrelsen for

Centralforeningen af Hotelvært- og Restauratør-Foreninger i Danmark. --

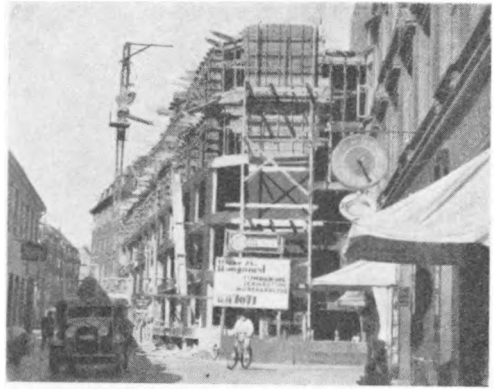


Kong Christian aflægger Visit i Haandværkerforeningens Laugssal.

Oscar M. Haugaard's Ingeniør- og Entreprenørforretning, Møensgade, blev startet i 1930 af Murermester Oscar M. Haugaard.

I 1933 blev hans Broder, Ingeniør Henry Johannes Haugaard, Medindehaver.

Virksomheden beskæftigede sig til at begynde med udelukkende med Murermesterforretninger, men siden 1933 er den gaaet over til ogsaa at udføre Ingeniør- og Entreprenørarbejder. — Af kendte Arbejder, Fir-



Jernbetonbygning for F. D. B., Aarhus.

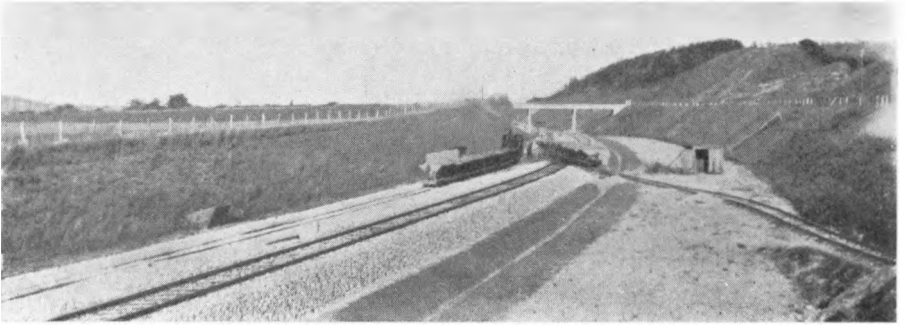


Boligkomplekset „Aarhusgaarden“, Aarhus.

maet har haft i Entreprise, kan nævnes: Anlægget af Dobbeltsporret Stevnstrup—Randers, Administrations- og Funktionærbygningen og Kapellet ved Aarhus Amtssygehus, Marcuskirken med dens store Jernbetonhvelvinger, „Aarhusgaarden“ (en af de største Beboelsesejendomme i Aarhus), det nye Folketeater i Aarhus, F. D. B.'s nye Lagerbygning og en hel Del Karréer i de nye Kvarterer i Aarhus. — Som Un-

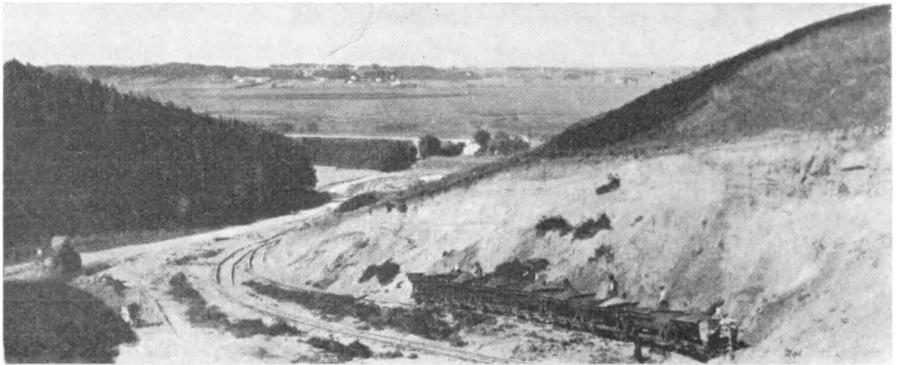


Sct. Markus Kirken, Aarhus.



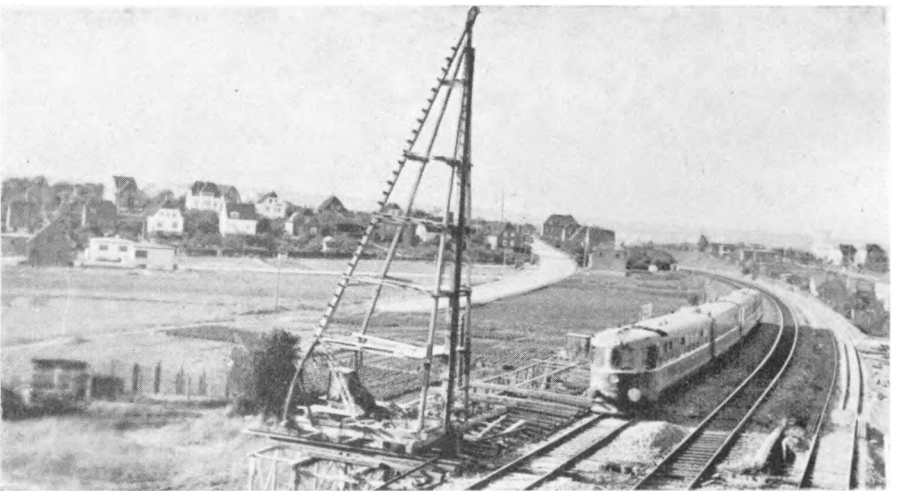
Balasteringsarbejde for D. S. B.

derafdelinger driver Firmaet I/S Betonveje samt A/S Aarhus Omegns



Dobbeltsporet Langaa-Randers under Udførelse.

Grusgrave. Det har desuden en større Udlejningsafdeling for alt Entreprenørmateriel. Der beskæftiges gennemgaaende 100—200 Mand i Firmaet.



Underføring for D. S. B.



N. Sørensen,
Indehaver.



Aage Vinther,
Indehaver.



P. Daniel Petersen,
Indehaver.

Julius Kysters Efterfølgere, Amaliegade 18, blev grundlagt i 1891 af Julius Kyster, der begyndte en Kolonial en gros og en detail Forretning i Søndergade 68. Paa Grund af stærk Fremgang flyttede Firmaet i 1914 til større Lokaler, Hjørnet af Sønderallé og Amaliegade, hvilken Ejendom det i 1935 købte. Siden Aarhundredskiftet har det kun handlet en gros. I 1935 solgte det Hjørnegrunden til A/S Fotorama og byggede



Firmaets Ejendom, Amaliegade 18.

selv den store, moderne Lager- og Kontorbygning i 5 Etager, saa det nu raaer over et af de mest moderne og tidssvarende Bygningskomplekser indenfor Branchen. — Julius Kyster var en energisk og initiativrig Forretningsmand, der ledede sin Virksomhed med stor Dygtighed indtil sin Død i 1917, da Firmaet blev

købt af N. Sørensen, Aage Vinther og P. Daniel Petersen, der dannede Interessentskabet Julius Kysters Efterfølgere. Disse har siden ledet Firmaet og udvidet det til det tredobbelte, saaledes at det nu maa henregnes til de største i Landet indenfor Branchen. Det har en ret betydelig Import af Mel, Kaffe, Kolonialvarer etc. og en speciel Afdeling for Bageriartikler. — Der beskæftiges ca. 40 Mand i Virksomheden. Aage Vinther og N. Sørensen har tidligere været ansat i Firmaet, hvorimod P. Daniel Petersen, hvis Søn, Axel Rydahl Petersen, nu er Prokurist i Firmaet, først traadte til efter Julius Kysters Død. — — —

I 1906 overtog Entreprenør J. C. Halvorsen efter et Fallitbo et lille Cementstøberi beliggende i Kroghsgade 18, Aarhus. I Aarenes Løb er Virksomheden under J. C. Halvorsens Ledelse oparbejdet saaledes, at

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

den i Dag indtager en værdig Plads indenfor Cementvareindustrien under Navn af „Kroghsgades Cementstøberi“. Indehavere er J. C. Halvorsen og hans Sønner. — — —

Jernbaneapoteket, der ligger overfor Banegaarden, oprettedes 1878 og hed dengang Frederiksberg Apotek.

I 1921 blev Apoteket overtaget af den nuværende Indehaver, Apoteker Viggo Hansen.

Jernbaneapoteket beskæftiger ialt tyve Mennesker, heraf syv Kandidater, seks Defektricer og to Disciple. — — —

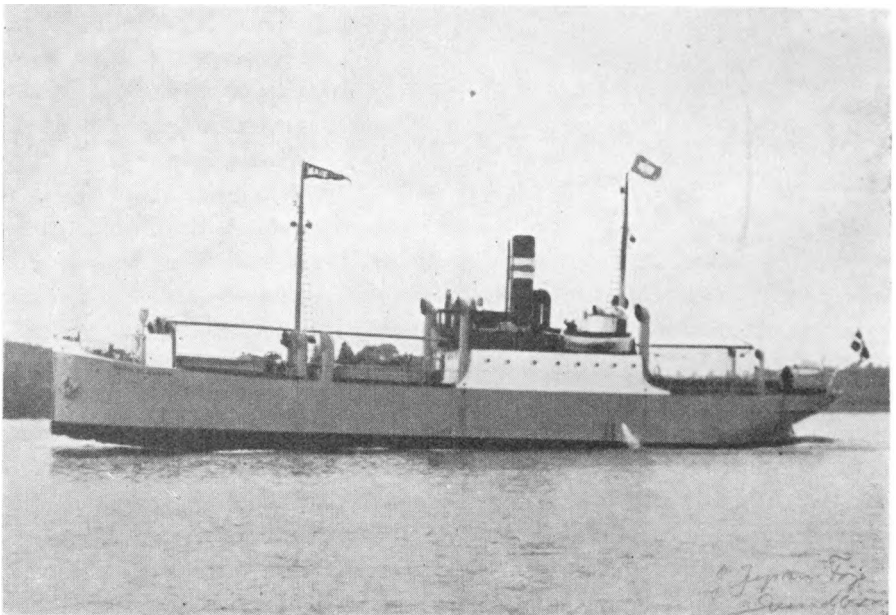
Af Rederi-Virksomheder i Aarhus maa omtales C. Clausen, Dampskibsrederi, der, skønt det er hjemmehørende i Haderslev, dog disponerer Skibene fra Kontoret i Aarhus.

Begyndelsen til Firmaet var Damperen „Helene“, der sejlede Fjordtrafik paa Haderslev Fjord.

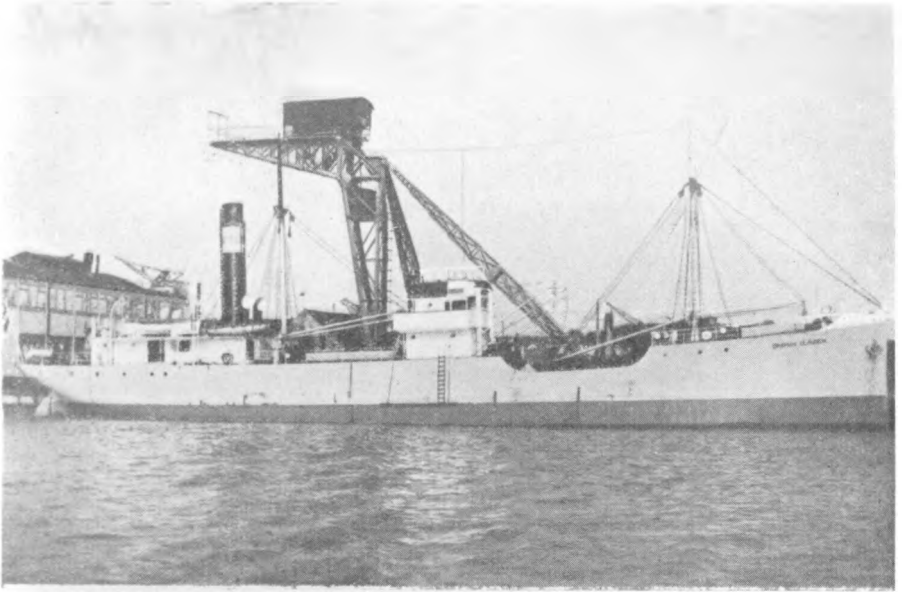
Da Indehaveren af Firmaet, Skibsreder C. Clausen, i 1921 ved Faderens Død overtog denne Damper, begyndtes der paa Udvidelsen, og Firmaet er vokset til nu at eje syv Dampere.

Heraf er nogle beskæftiget i Stykgodsruiter mellem danske Provins-havne og Hamburg—Bremen, medens andre er indrettet som Specialskibe for Transport af Kreaturer og Svin.

Endvidere er Firmaet Agent for en Række af de mest betydende tyske, engelske og amerikanske Linierederier, hvorved det har Skibslejlighed til alle Havne, der har oversøisk Forbindelse.



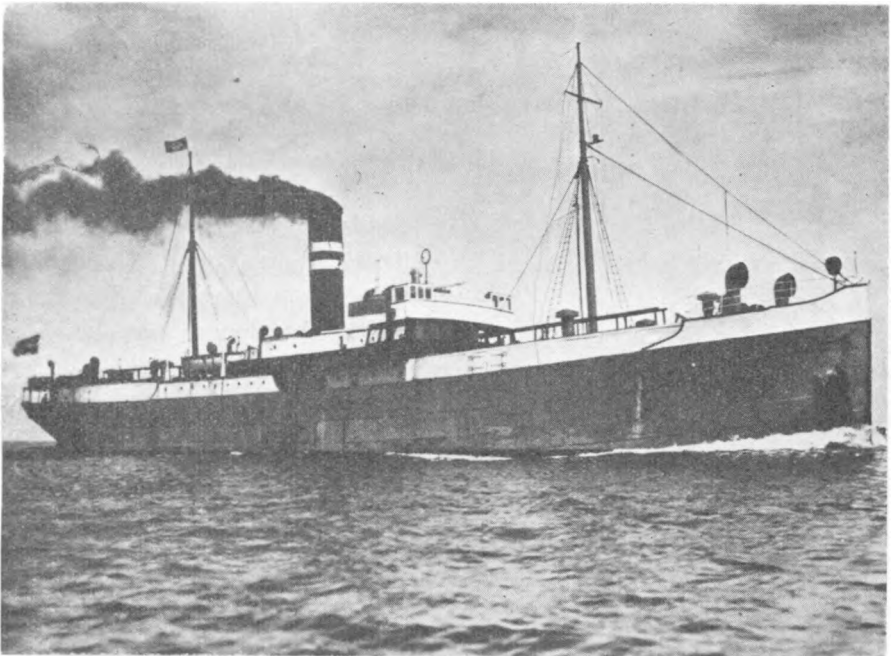
„Marie Clausen.“



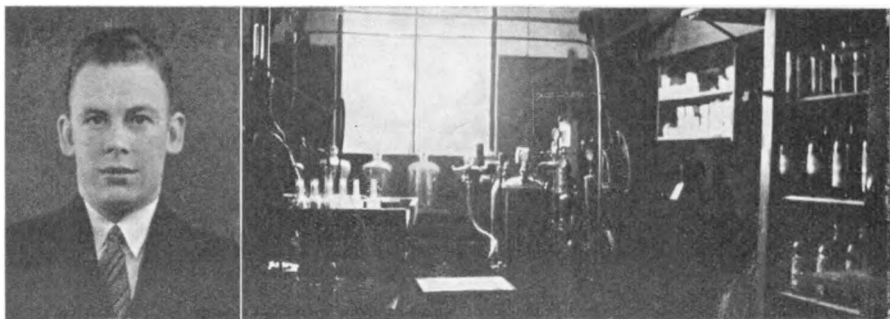
„Dagmar Clausen“.

Gennem Kontorerne i Aarhus og Haderslev bogføres en stor Del af Danmarks Eksport til Afskibning til de mest forskellige Steder.

Hosstaaende bringer vi Billeder af tre af Selskabets Dampere. — — —



„Clara Clausen“.



Frode Østergaard

Et Hjørne af Fabrikken.

Mineralvandsfabrikken Marselis blev grundlagt i 1934 under beskedne Former i Valdemarsgade 24. — Formaålet er Fremstilling af Mineralvand med direkte Salg til Private. Fabrikken ejes og drives af Frode Østergaard, og der beskæftiges 4—5 Mand. — —

I. Chr. Møllers Fabriker, Sct. Paulsgade 25, blev grundlagt i 1883 af Fabrikant I. Chr. Møller, der er Eneindehaver. Firmaet begyndte under beskedne Former, men er stadigt blevet udvidet.

I. Chr. Møller er Formand i A/S De forenede jyske Farverier & Tricotagefabriker, Medlem af Aarhus Privatbanks Repræsentantskab fra 1917, Medlem af Bestyrelsen fra 1931 og Næstformand fra 1932, Formand for Aarhus konservative Vælgerforenings Bestyrelse i 23 Aar.

Endvidere er han Medlem af Aarhus Byraad fra 1909 til 1935 og Medlem af Landstinget fra 1918 til 1928. — — —

Qvist's Laboratorium, Mejlgade 52, paabegyndte sin Virksomhed som analytisk-kemisk Laboratorium i Aaret 1892.



T. A. Thomsen,
Ingeniør, cand. polyt.

I 1932 blev Firmaet overtaget af den nuværende Eneindehaver, Ingeniør, cand. polyt. Thomas Arne Thomsen.

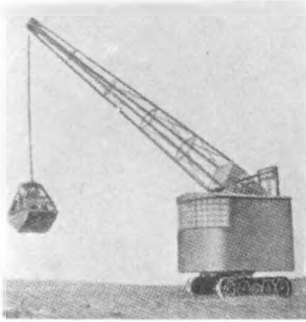
Laboratoriet beskæftiger sig med kemiske og bakteriologiske Undersøgelser af enhver tænkelig Art og endvidere med Raadgivning og Kontrol.

Laboratoriets Indehaver, Ingeniør T. A. Thomsen, tog Eksamen fra Den polytekniske Lærestalt i 1926.

Han har siden studeret i Tyskland og ved University College i London. — — —

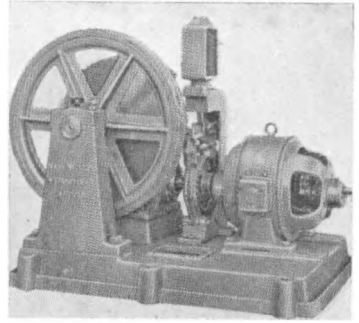


I. Chr. Møller,
Fabrikant.



Larvefodskran.

Hans Nielsens Maskinfabrik, Toldbodgade 22, blev grundlagt i 1914 af nuværende Eneindehaver, Hans Nielsen, der begyndte under besked-



Elevatorspil med Drivskive.

ne Former i Tvergade og beskæftigede 3 Mand. Firmaet udviklede sig hurtigt, og i 1919 købte Fabrikant Nielsen Fabriksbygningerne i Toldbodgade, hvortil hele Virksomheden efterhaanden flyttede, saa at alt i 1924 var samlet paa eet Sted.

I de første Aar beskæftigede Firmaet sig udelukkende med Skibsreparation, indtil det i Aaret 1930 begyndte at fabrikere Elevatore og transportable Kraner. Denne Del af Virksomheden har udviklet sig meget stærkt i de forløbne Aar, og ca. omkring 30 Mand af den 50 Mand store Arbejderstab beskæftiges ved Fabrikationen af Kraner og Elevatorer.

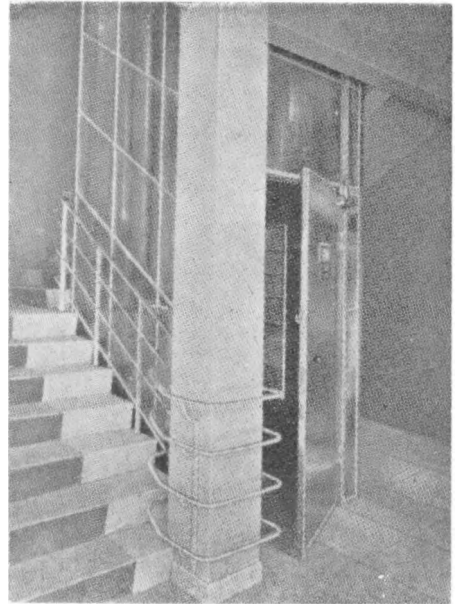
Fabrikant Nielsen har i de senere Aar leveret største Parten af Elevatorer til alle Nybygninger i Aarhus. — — —

Jyllands Kalkcentral blev startet i Februar 1935 som Salgskontor for en Del af de største jyske Kalkværker.

Formaalet med Kalkcentralen er at skabe ordnede Forhold indenfor Kalkindustrien.

Den nuværende Bestyrelse for Jyllands Kalkcentral er: Formand, Direktør cand. polyt. N. Holtens-Andersen, København, Næstformand, Grosserer H. A. Langballe, Aarhus, Direktør Aage Lorentzen, København, Direktør cand. polyt. N. G. Laursen, Aarhus, og Kalkværksejer Reiner Andersen, Birkesig.

Selskabets Direktør er C. Oxholm, Aarhus. — — —



Elevatorskakt af rustfri Staal og Glas.



C. Langballe,
Grundlægger.



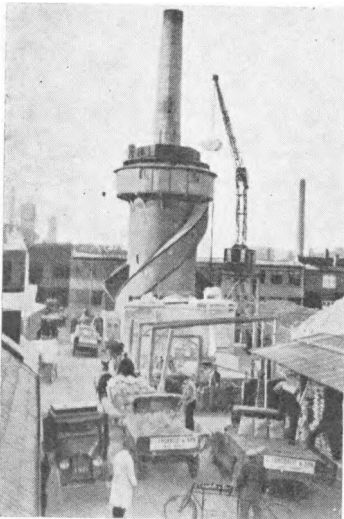
Otto Langballe,
Teglbrænder.



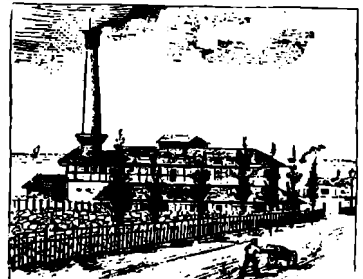
H. A. Langballe,
Indehaver.

Firmaet C. Langballe & Søn blev grundlagt i en Ejendom ved Vesterport i 1834 af C. Langballe og A. C. Leth som en Købmandshandel. I 1838 ophævedes Kompagniskabet, og C. Langballe blev nu eneste Indehaver. I Aaret 1840 købte han et Tegl- og Kalkbrænderi, og i 1842 indgik han et Interessentskab med Teglbrænder F. C. Petersen, og dette Samarbejde varede til 1861, da F. C. Petersen udtraadte.

I 1850 udlejede C. Langballe Købmandshandelen og viede Teglbrænderiet al sin Interesse. Desuden grundlagde han i 1851 et Saltværk i Aarhus og endvidere kan nævnes Køb af Grundfør Mølle, som han senere overlod til sin yngste Søn, Poul Langballe. Foruden alt dette drev han en omfattende Rederivirksomhed, dog kun for en kortere Aarrække. —



Aarhus Kalkværk 1934



Aarhus Kalkværk 1872.

I 1885 afgik C. Langballe ved Døden, og Firmaet overgik nu til hans Søn, Otto Langballe, der ombyggede, udvidede og moderniserede Forretningen i alle mulige Retninger. Hovedfirmaet var stadig Kalk- og Teglværket, og Udviklingen fortsattes. I Aaret 1910 døde Otto Langballe. Kort før sin Død havde han optaget sin Søn, H. A. Langballe, i Forretningen, som denne nu overtog. I 1911 blev Kontoret flyttet til Kalkværket, Spanien 63, hvor det nu har til Huse. — I de senere Aar har Firmaet ogsaa optaget Forhandling af

inden- og uden-
landske Byg-
ningsmaterialer,
f. Eks. Cement,
Tagpap, ildfa-
ste Materialer,
Vægfliser, Gulv-
fliser etc.

I 1917 blev
Teglværket ned-
lagt, i 1927 flyt-
tede Mørtelfa-
brikken til Havnepladsen, og i 1931 blev der opført en ny Kontorbyg-
ning. — — —



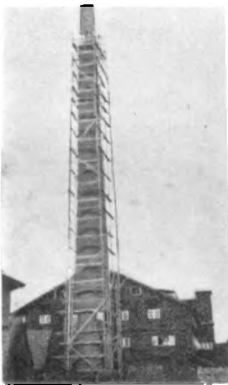
Hovedkontoret 1934.

Murermester, Entreprenør Ejner Mikkelsen, Aarhus, overtog i 1916 —
efter en grundig praktisk og teknisk Uddan-
nelse (Bygmesterskolen i Aarhus) dels som
Murersvend, Tegner og Konstruktør, samt ved
Arbejde og Rejser i Udlandet — den af Fade-
ren Murermester Jens Mikkelsen i 1891 grund-
lagte Murerforretning.



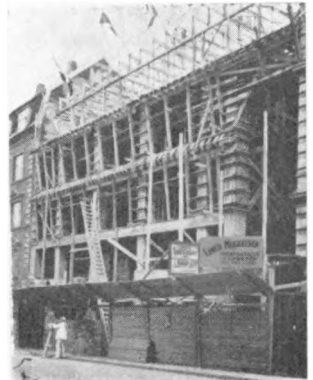
*Ejner Mikkelsen,
Murermester.*

Firmaet har opført ca. 250 runde Dampkor-
stene og mange Kedelanlæg, bl. a. ved Høj-
spændingsværket i Aabenraa, Sindssygehospi-
talet ved Aarhus, Aarhus Amtssygehus og Aar-
hus Kommunehospital. Endvidere mange private
og offentlige Bygninger, bl. a. udenbys: Skar-
rehage Molerværk, Gudena Centralen, Cla-
sensborg, Ombygning af Møllerup, Ryomgaard Kartoffelmelsfabrik, Sleth
Teglværk, og indenbys: Aarhus Amtssygehus, De forenede jydsk



Dampkorsten.

rier og Tricotagefa-
brikker, Købmands- og
Haandværkerbanken,
Arbejder Spare og La-
nekassen, A/S Strand-
parken, flere Anlæg
for Dansk Engelsk
Benzin & Petroleum
Co., Hammerschmidts
Klichéfabrik, A. W.
Kirkebyes Kontor- og
Lagerbygning, Køb-
mand Viggo Jørgen-



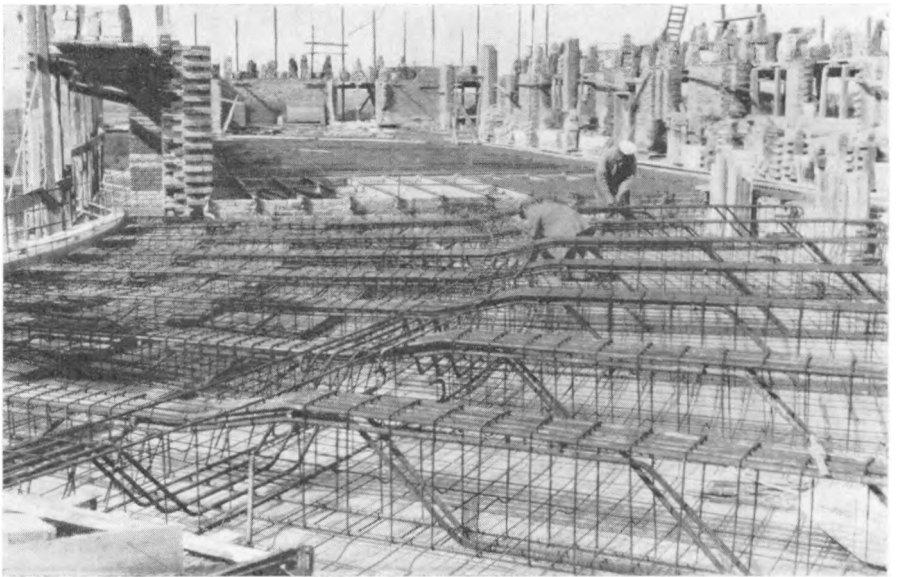
Hus under Opførelse.



En af Firmaets store Nybygninger.

sen, A/S Brdr. Vorbeck, Brdr. Jacobsens og H. Struers chemiske Laboratoriums Forretningsbygninger samt A/S Aarhus Motor Compagni.

Virksomheden, der nu er en af de største i Aarhus indenfor Murer-

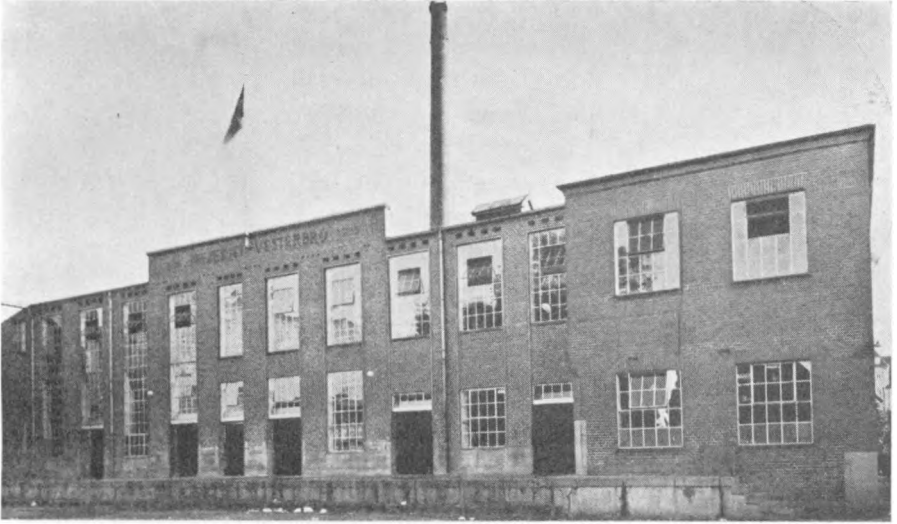


Jernbetonkonstruktion under Arbejde.

og Jernbetonarbejde, beskæftiger gennemgaaende cirka 80 Mand.

Murm. Mikkelsen er bl. a. Fmd. i Bestyrelsen for A/S Aarhus Discountbank og Vurderingsm. i Ny jyske Købstads Kreditforening. — — —

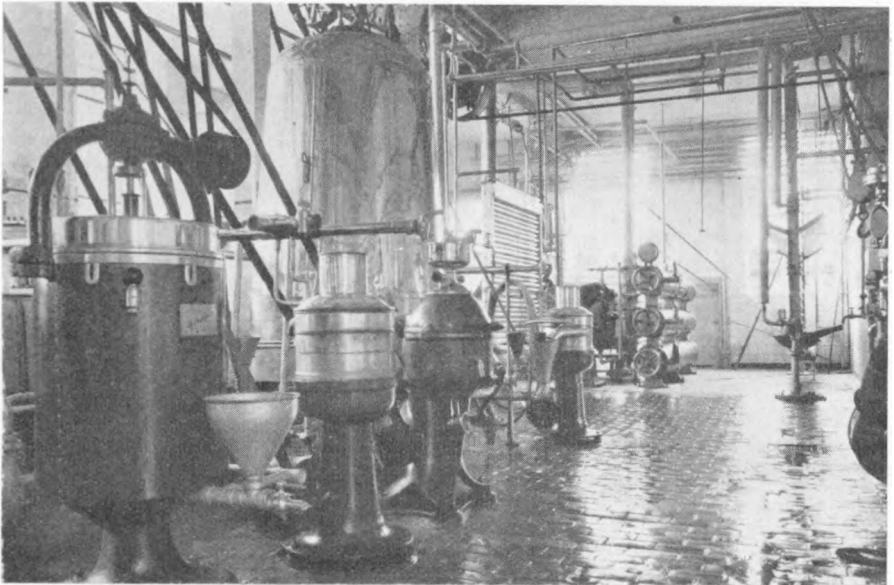
Mejeriet Vesterbro blev stiftet i 1905 og fik til Huse Vesterbrogade 45—47, nuværende 17—19, hvor Selskabet lod opføre en Bygning. Da Virksomheden stadigt voksede, maatte Ejendommen gentagne Gange udvides og ombygges. I 1921 fik Mejeriet sin første Lastbil; det har nu 15. I 1910—11 paabegyndtes Leveringen af Børnemælk. I 1922 gik man i Gang med Anlægget af en Eksportflødefabrik, og denne nye Virksomhed fik hurtigt en betydelig Omsætning. I 1926 opførtes Iscrem-Afdelingen, og i 1930 blev installeret et moderne Stassaniseringsanlæg. Ved Stassanise-



Mejeriet Vesterbro.

ring opnaar Mælken alle hygiejniske Fordele, uden at tabe sin naturlige Mælkesmag, Næringsværdi eller sin Evne til at sætte Fløde.

Mejeriet har nu 400 Mælkeleverandører med ca. 4000 Køer. Det har 90 Udsalg i Aarhus og har Forhandlere af Eksportfløde i ca. 70 Byer rundt om i Landet. Virksomheden beskæftiger 90—115 Personer, og er det største Mejeri i Provinsen. I 1935 blev daværende Mejeribestyrer paa Lisbjerg Andelsmejeri, Arne Busk, administrerende Direktør. — — —



Interior fra Mejeriet.



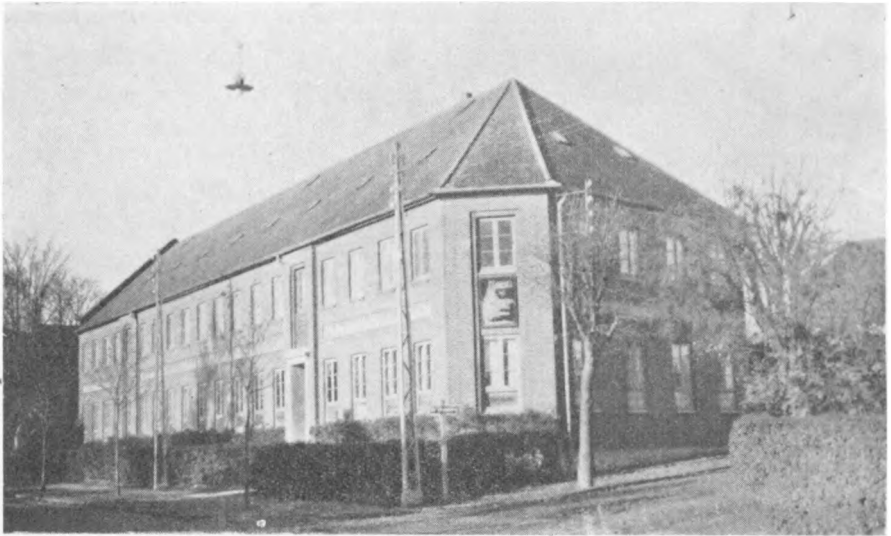
*Sophus Westermann,
Grosserer.*

Firmaet Sophus Westermann, Legetøj og Galanteri en gros, Silkeborgvej 68—70, Aabyhøj ved Aarhus, blev startet i 1919 af nuværende Eneindehaver, Grosserer Sophus Westermann, der i 1928 byggede den Ejendom, hvor Firmaet nu har til Huse.



*Midtergangen
paa et af Lagerne.*

Det fører ca. 6000 forskellige Numre alene i Legetøj, foruden et meget stort Udvalg i Galanteri, Bijouteri, Juletræsdynt, Nytaars-



Lagerbygningen.

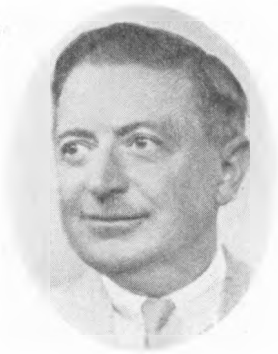
og Karnevalsartikler, Konfirmationsartikler o. s. v. Virksomheden er ubestrideligt den største af sin Art i hele Norden. — — —

Aktieselskabet Thomas Ths. Sabroe & Co. blev grundlagt i 1895 af Fabrikant Thomas Ths. Sabroe og daværende Ingeniør Carl Gottlieb, men allerede i 1897 omdannedes Firmaet til Aktieselskab. Aktiekapitalen var da 150.000 Kr., men denne er senere udvidet adskillige Gange, sidst i 1929 til 1.000.000 Kr. Den oprindelige Fabrik indrettedes i Byens gamle Kommunehospital, men Fabriksbygningerne er gennem Aarene undergaaet mange Ændringer. Fabriken, som nu fuldstændig har specialiseret sig i Fremstillingen af Køleanlæg, leverede sit første Køleanlæg i Aaret 1897 til Lisbjerg Andelsmejeri ved Aarhus, og da denne Kulsyre-Kølema-



Axel Gruhn,
adm. Direktør.

skine ved sammenlignende Prøver med andre Fabrikater for Ammoniak og Svovlsyrling viste sig at være de to andre Systemer betydeligt overlegen, blev Sabroes Kulsyre-maskiner med eet Slag berømt, ikke alene herhjemme, men ogsaa i Udlandet. I Dag er



Otto Kramshøft,
teknisk Direktør.

1350 danske Mejerier forsynet med Køleanlæg af Sabroes Fabrikat, og dette Tal er i stadig Stigning. Udviklingen førte hurtigt til alle andre Arter af stationære Køleanlæg, og Maskinerne fremstilles nu i enhver Størrelse



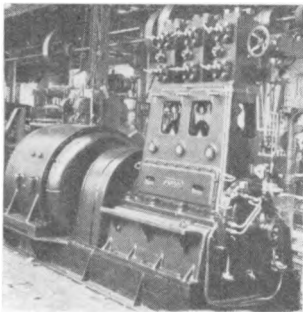
Sabroes Fabrik.

og leveres for ethvert Formaal, bl. a. til Gaardkøleanlæg for Nedkøling af Mælk, Slagterforretninger, Hoteller, Restauranter, Chokolade- og Margarinefabrikker, Laboratorier, Sanatorier og Hospitaler, Isfabrikker, Konditorier, Herregaarde og Vildlaer; Centralkøleanlæg for Beboelseshuse, Køleskabe, Bryggerier, Fiskefryserier, Slagterier, Oliefabrikker. Desuden anvendes de ogsaa til Koldklaring af Tran og Frugtkøling til Søs og til Lands. Endelig skal nævnes Skibskøleanlæg, idet Konstruktionen af saadanne Anlæg er et

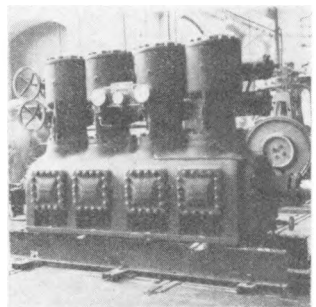
af de Felter, hvor Fabrikken har større Erfaring end de fleste, idet man har leveret adskillige Køleanlæg til saa godt som alle Kategorier af Skibe. Det sidste paa dette Omraade er Selskabets nye patenterede Opfindelse af 3-temperatur-systemet for direkte Fordampning, hvorved

det er muligt at transportere flere Varearter paa een Gang ved forskellige Temperaturer.

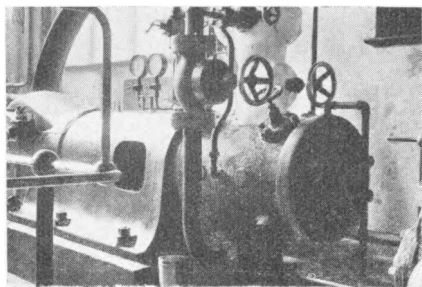
Antallet af leverede Maskiner er i Dag ca. 12000, og af disse er en me-



3-cyl. Kompressor af Marinet.



4-cyl. Ammoniak-Kompressor.



Ammoniak-Kompressor Type Q.21.

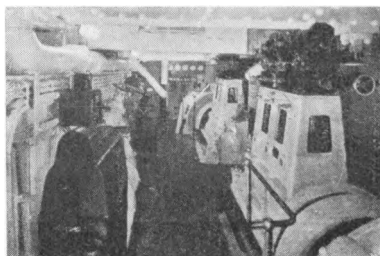
get væsentlig Del eksporteret til saa at sige alle Lande over hele Verden, heraf 570 Skibskøleanlæg til 20 forskellige søfarende Nationer.

Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Firmaet har Forhandlere og Agenter i mere end 60 Lande overalt paa Kloden, og i Japan har man oprettet et Datterselskab The Sabroe

Company of Japan, Ltd., Osaka. Herhjemme opretholdes en vidt forgrenet Salgs- og Serviceorganisation, og Fabrikken har egne Filialer i København, Odense og Kolding.

Ledelsen af denne store Virksomhed, som i Dag beskæftiger et betydeligt Antal Funktionærer og Arbejdere, er for det administratives Vedkommende underlagt Direktør Axel Gruhn, medens Otto Kramhøft er Virksomhedens tekniske Direktør. — — —

Konvolutfabrikken Royal A/S, Silkeborgvej 72, Aabyhøj, blev startet i 1907 inde i Aarhus By af Konsul Børge Thykier. I 1915 flyttede Firmaet til Aabyhøj, og det har stadigt udviklet sig, saa det nu beskæftiger 60 Mand. Det er Jyllands eneste Konvolutfabrik, og der fremstil-



*Kølemaskinerne i
M/S „Fort de France“.*



Interiør fra Konvolutfabrikken Royal A/S.

les alt indenfor Branchen. Kapaciteten er i Øjeblikket 300.000 Konzvolutter dagligt. Fabrikken har Kunder over hele Landet, udelukkende Grossister. Børge Thykiser, der er administrerende Direktør blev Konsul for den Dominikanske Republik i 1932. — — —



Interiør fra Firmaet.

Regina-Teatret er med sine 935 Pladser det største, men ogsaa det smukkeste Filmsteater i Jylland. Det har Western Electric Toneanlæg.



*Oluf Jensen,
Direktør.*

Bevillingshaver fra den 28. Januar 1935 er Direktør Oluf Jensen, der fra 1. Juli 1921 havde været ansat som Direktør for A/S Fotoramas jydsk-fynske Afdeling og Leder af de under Selskabet hørende Biograf-

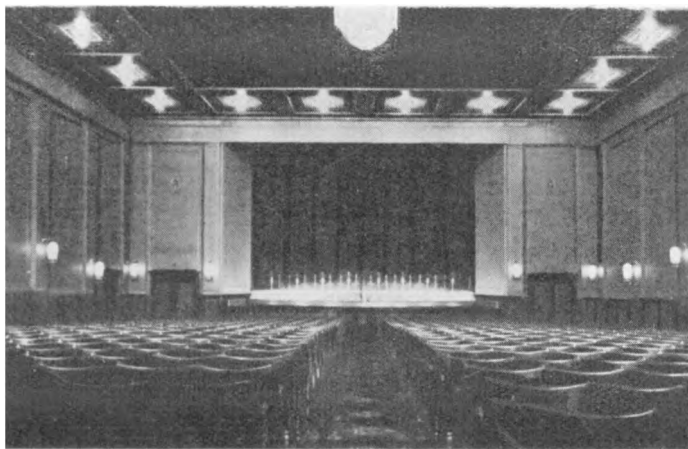


*Regina-Teatret,
Aarhus.*

teatre i Aarhus, indtil disse i Henhold til Biografloven af 1933 fik selvstændige Ledere. — Indtil den 1. Juli 1935 var Direktør Oluf Jensen

samtidigt Bevillingshaver til „Biografen“ i Helsingør, hvor han var Medredaktør ved „Helsingørs Avis“ til 1. Juli 1921.

Hosstaende bringer vi et Billede af den store og meget smukke Teatersal. —



Interiør fra Regina-Teatret.



L. A. Wilson,
Stifter.

Kobbersmede-Firmaet A. Wilson, Aarhus, blev grundlagt i 1872 af L. A. Wilson, der døde i 1919.

Fra en meget beskednen Begyndelse er Virksomheden vokset til i Dag at være den største paa sit Felt i hele Landet.

I 1902 blev Firmaet

overtaget af Sønnen, Andr. Wilson, som stadig er dets øverste Leder og Chef, bistaaet af sin ældste Søn, Andr. Wilson jun. (3. Generation).

Virksomheden er især kendt for sine Destillations-Apparater indenfor Spiritusfabrikationen, foruden Apparater til Bryggerier, den kemiske Industri, Hospitaler, Apotekere o. s. v.

Før i Tiden var det Kobber, Firmaet i det væsentlige udførte de mange store og komplicerede Apparater af, men Udviklingen har medført, at der efterhaanden kræves andre Materialer, som Aluminium til Øl-Tanks og rustfrit Staal, og ikke mindst i det sidstnævnte Materiale, rustfrit Staal, har Firmaet udført store og meget betydelige Arbejder.

Firmaet, der har faaet talrige Diplomer og Medaljer paa Udstillinger, baade i Ind- og Udlandet, tæller sine Kunder blandt næsten alle Danmarks største industrielle Foretagender. — — —

Firmaet Brdr. Hofmann, Vestergade 35, blev startet i 1892 af Brødrene G. A. og A. Hofmann.

Forretningen forhandler Møbler, fremstillet paa egne Værksteder, og Tegningerne til Møblerne og Billedskærerarbejder udføres ligeledes paa eget Værksted.

Firmaet, der har leveret Møbler til det danske Hof, har i Aarenes Løb deltaget i flere Udstillinger, baade herhjemme og i Udlandet, og har opnaaet flere Diplomer og Medaljer.

I 1936 døde G. A. Hofmann, og A. Hofmann driver nu Firmaet videre som Eneindehaver.

A. Hofmann er Oldermænd for Aarhus Snedkerlaug, Næstformand for Aarhus Haandværkerforenings Repræsentantskab og Formand for Fagets Svendebedømmelse i Aarhus. — — —



Andr. Wilson,
Indehaver.



A. Hofmann,
Indehaver.

Andelsselskabet „De forenede Mejerier“ driver Mælkeforsyningsvirksomheder i Aarhus fra ca. 130 Udsalg og 26 Detailvogne med en aarlig Omsætning af ca. 3 Mill. Kr. og er dermed Provinsens største Detaileringsforretning paa dette Omraade.

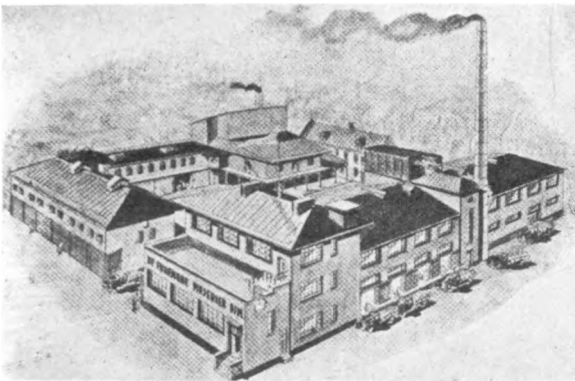
I 1932—33 foretoges en fuldstændig Nybygning og Nymontering af Virksomheden, saaledes at den i Øjeblikket staar som Danmarks mest moderne Mejerivirksomhed. I Forbindelse med Mælkeforsyningen drives en ret omfattende Fløde-Is Fabrikation, ligesom der til Virksomheden er knyttet en større Krystalisfabrikation. „De forenede Mejerier“ ejes af ca. 250 af Omegnens Landmænd, som repræsenteres af en Bestyrelse paa 11 Mand. Administrerende Direktør er S. Allesø. „De forenede Mejerier“ oprettedes i 1899 og har gennemgaaet en for Mejeribrug ret ejendommelig Udvikling eller, om man vil, Omvæltning. Oprindelig startedes Selskabet af tre stedlige Mælkeforsyninger, der under Aktieselskabsformen sluttede sig sammen. Denne Sammenslutning greb om sig og optog Virksomheder overalt i Landet og for en Del ogsaa i Udlandet og var saaledes paa et vist Tidspunkt oppe paa at omfatte ikke mindre end 44 Mejerier, deraf 4 i Sverige, 1 i Hamburg og 3 i Polen. Men Efterkrigstiden medførte saa store Tab paa de udenlandske Pladser, at en Likvidation blev nødvendig i 1924, hvorved de forskellige Enheder splittedes og førtes videre hver for sig af nye Ejere, medens Afdelingen i Aarhus beholdt Navnet „De forenede Mejerier“ og førtes videre under Andelssystemet. Det kan ikke nægtes, at Andelssystemet er den idelle Form at drive Mejerier under, hvad der tilfulde er bevist gennem „De forenede Mejerier“s stiftende Organisationsform. Det økonomiske Grundlag er altid i Orden, da



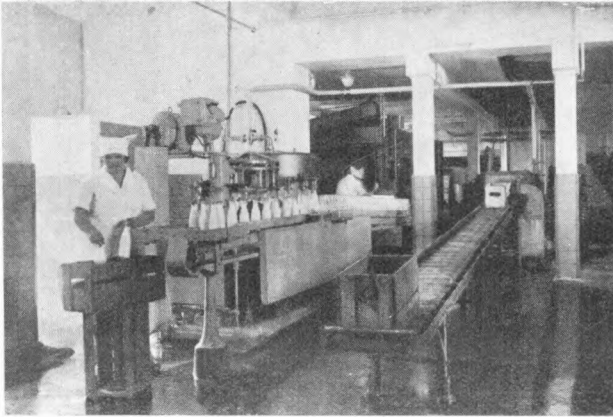
S. Allesø,
Direktør.

der ikke betales mere for Mælken, end der er i Kassen.

Een Ting har altid staaet fast under alle Forhold for dette Firma, nemlig stadig at ligge i Spidsen med Hensyn til det bedste tekniske Udstyr, de bedste Produkter og den bedste Kundeservice, f. Eks. indførtes



„De forenede Mejerier“s Fabrik.



Automatisk Rensning, Fyldning og Tillukning af Flasker uden Berøring.

allerede i Aaret 1922 et System for Dyrslægetilsyn med alle Besætninger, der leverer Mælk, hvorefter dette foretages af en fastansat Dyrslæge, som ikke kan afskediges uden at Sundhedsautoriteterne godkender det, og dette danner netop nu i den senere Tid Forbillede

for snart al Mælkekontrol. Firmaet har tilfulde faaet sin Anerkendelse deri, at Forretningen, trods de Storme, den har været ude for, og trods den tiltagende Konkurrence, har kunnet notere en stadig stigende Omsætning og bevaret sin Førerstilling som Provinsens største Detailretningsforretning. — — —

Aarhus Cementvarefabrik A/S og Jydsk Gips- & Cementstøberi A/S med Hovedkontor Mejlgade 50 og Fabrik Dollerupvej 3 blev startet som privat Firma i 1900.

I 1909 blev Fabrikken overtaget af H. J. Jørgensen, der i 1933 optog Sønnen, Ingvard Jørgensen. I 1935 blev Firmaet omdannet til Aktieselskab, samtidigt med at Fabrikken blev udvidet til det nuværende moderne Komplex paa Dollerupvej 3. H. J. Jørgensen er administrerende Direktør, og Ingvard Jørgensen er Forretningsfører.

Firmaet fremstiller alt indenfor Cementvarefabrikationen, Rør, Fliser o. s. v. og endvidere Terazzo, som er en stor førende Forretning.

Det har desuden Gipsstøberi, en stor Stukkaturforretning, og det er

det første Sted i Danmark, hvor der fremstilles Cementvarer paa vibrerende Maskiner.

Fabrikken er Levebrandør til Aarhus Kommune.

Virksomheden, der er den største i sin Art i Aarhus, beskæftiger 32 Mennesker. —



*H. J. Jørgensen,
Direktør.*



*Ingvard Jørgensen,
Forretningsfører.*

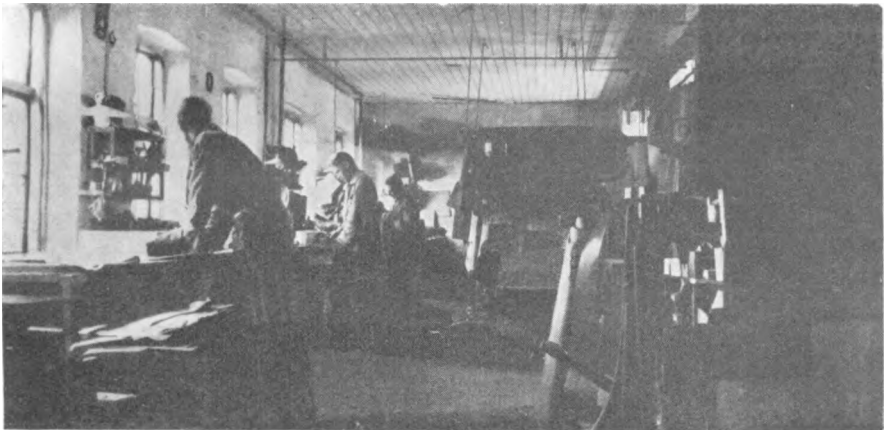


K. Thurm,
Indehaver.

Århus Læder-
varefabrik, Frede-
riksgade 74, blev
grundlagt i Aaret
1910 af K. Thurm
med det Formaal
at fabrikere Læ-
dervarer til Videre-
forhandling med
Jagttasker, Ryg-
sække, Kufferter, *Brunsgade 46—48, Fabrikkens*
Dametasker, Map-
fremtidige Bopæl.



per m. m. som Speciale. I 1914 blev H. Rasmussen optaget som Medindehaver, indtil Firmaet blev opløst i 1933 og derefter blev overtaget af L.



Interiør af en Del af Fabrikken i Frederiksgade.

Thurm. Virksomheden, der om kort Tid flytter i egen Ejendom Bruunsgade 46—48, er nu i solid Fremgang og beskæftiger 12—18 Mand. — — —

Århus Badmintonhal blev grundlagt i 1935 af Frøken Alfa Tofft, der er eneste Indehaver, med det Formaal at bringe Kendskab til og skabe Interesse for Badminton.

Der blev samtidigt oprettet en Klub, og Formand blev Læge Erik Brammer.

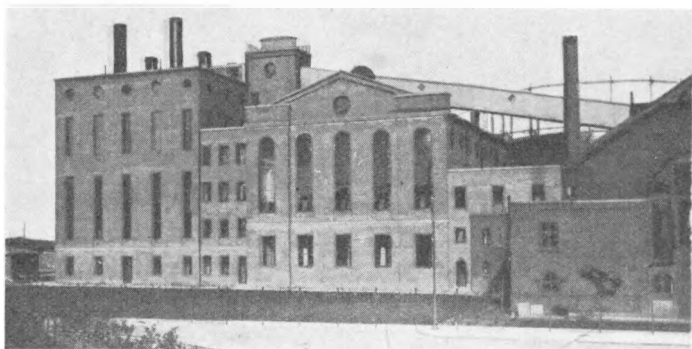
Badmintonhallen ejer et Areal paa 3200 m², og inde i Hallen er der 5 Baner, der spænder over 38×19 m.

Desuden er der indrettet to udvendige Tennisbaner.

Klubben har nu 400—500 Medlemmer. — —



Alfa Tofft,
Grundlægger.



Aarhus Elektricitetsværk.

Murermester N. M. Bak begyndte sin Virksomhed som Murermester og Entreprenør i Aarhus i 1901 og har opført en Række Bygninger og Bygværker, bl. a.:

Hovedbanegaarden, Bruunsbro, Aarhus Elektricitetsværk, Forbrændingsanstalten, Folkebiblioteket, F. D. B.'s Fabrikker i Viby, Købstads museet „Den gamle By“ og A/S Aarhus Privatbank.



F. D. B.'s Sæbefabrik i Viby.

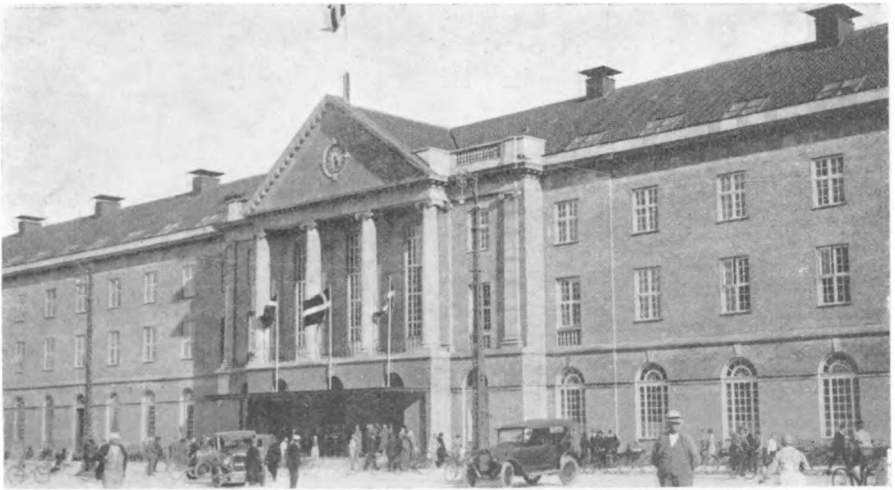
I 1917 oprettedes en Afdeling i København, der har udført betydelige Arbejder for bl. a.: A/S Otto Mønstedts Fabrikker, Arbejdernes Byggeforening og D. S. B. — Efter at Murermester N. M. Bak i 1935 var blevet Kreditforeningsdirektør, omgav dannedes Virksomheden til et Aktieselskab, „N. M. Bak & Søn“, med Ingeniør Børge Bak som administrerende Direktør. Afdelingen i København ledes af Ingeniør K. Hansen.



Aarhus Forbrændingsanstalt.

Det nye Selskab har bl. a. haft følgende Entrepriser: Nybygning for Aarhus og Omegns Bank, Funktionsnærbygning paa Aarhus Kommunes hospital, Aarhushallen og D. D. P. A. Tankanlæg ved Aarhus Havn.

Endvidere i København for A/S Fisker og Nielsen, Standard Elec-



Aarhus Hovedbanegaard.

tric, Hovedstadens Brugsforening og for mange andre. — — —

Snedkermester O. A. V. Christiansen, De jyske Møbelhaller, begyndte for ca. 25 Aar siden under ret beskedne Forhold i Godthaabsgade. Det nuværende Firmanavn, „De jyske Møbelhaller“, fik Firmaet først i 1930, samtidigt med at det flyttede til de nu benyttede større Lokaler, Studsgade 31. Endvidere har Firmaet et Udstillingslokale paa Hjørnet af Norsgade og Nørreallé. Fra at være en almindelig Snedkerforretning er Virksomheden gaaet over til at beskæftige sig med alt indenfor Boligmontering. Der beskæftiges i Dag ca. 20 Mand, og Firmaet raader over dygtige Fagfolk med Erfaring i Møbelmontering, Tæppe- og Gardinarrangement. — —



*O. A. V. Christiansen,
Snedkermester.*



Interiører fra Firmaet.



H. Seest,
Konditor.

Konditor H. Seest begyndte sit Bageri og Konditori i 1929 i Ryesgade. I 1933 flyttede han Firmaet til den nyopførte Ejendom paa



Interiør fra Konditoriet
og Bageriet.

Banegaardspladsen, og samtidigt udvidede han Forretningen til ogsaa at omfatte Konditori og Café med Servering af „Koldt Bord“ og varme Retter. Det er det største Konditori i Aarhus, og det har Butik i Stueetagen



Eksteriør fra Konditoriet og Bageriet.

og Restaurant paa første Sal. Virksomheden, der disponerer over tre Etager, beskæftiger 28—30 Mennesker. — — —

Henry Robæk A/S, Fiskergade 89—91, Aarhus, blev grundlagt den 3. Oktober 1916 af Direktør Henry Robæk for en gros Salg af alt inden for Manufaktur, Trikotage og Kortevarer og er for Tiden blandt Provinsens største i Branchen. Firmaet havde oprindeligt til Huse Søndergade 34, men flyttede 1931 til nuværende Bopæl, hvor det disponerer over Lokaler



*Henry Robæk,
Grundlægger.*

med et samlet Fladeareal paa 542 m².

I Aaret 1933 oprettedes en Specialafdeling med moderne Maskiner for Fabrikation af Korsetter, Kjøler og Kitler. Denne Produktion samt diverse Garner bærer Navnet „Hero“. Virksomheden beskæftiger



*Firmaets Afdeling
for Garner.*

normalt ca. 30 Personer. — I 1936 døde Henry Robæk, men Firmaet fort-



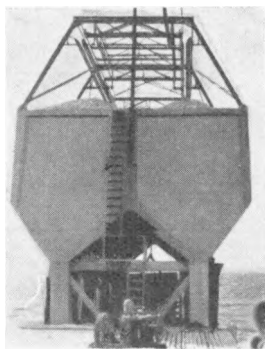
Firmaet disponerer over hele Ejendommen Fiskergade 89—91.

sættes med Fru Anna Robæk som Direktør for Aktieselskabet. — — —

Aarhus Sten & Gruskompagni blev startet i 1925 med det Formaal



Firmaets Lagerplads i Aarhus samt en Del af dets Flaade.

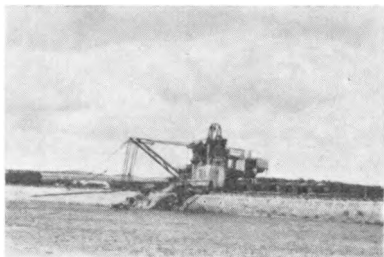


2000 m³ Sten i Silo.

at producere Singels og Nøddesten til Betonstøbning. I 1927 blev Firmaet udvidet med et nyt Skærveanlæg. Selskabet benytter hovedsageligt egne Skibe til Transport af Materialet, hvoraf en Del gaar til Aarhus, medens Resten fordeles til de forskellige Havne i Østjylland og paa Øerne. I Forbindelse med Stenværkerne drives Handel med alle Sorter Sand og Grusmaterialer til Betonstøbning, Mørtelfabrikation, Vejanlæg, Overtjæring, Havebrug, større Opfyldningsarbejder m. m. Desuden drives Handel med Brosten, Kantsten og anden Granit. I 1935 blev Stenlejet flyttet til nyt Areal paa 300 Td. Land ved Æbeltoft, og her beskæftiges der 100 Mand. — — —

Aarhus Betonfabrik A/S blev startet i 1931, og dets Aktier indehaves af Aarhus Sten- og Gruskompani og De danske Betonfabrikker i Fællesskab. Fabrikken, der er forsynet med et saakaldt Betontaarn, er optørt paa Søndre Mole.

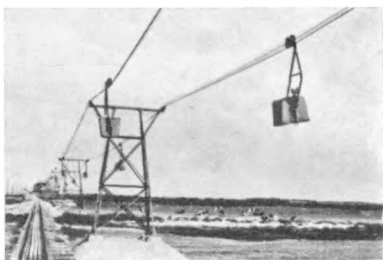
Taarnet, der er 15 m højt, indeholder Siloer, fra hvilke Cement, Grus og Sten ledes ned gennem auto-



Materialet graves.

A/S Metro, Eckersbergsgade 3, er Nordeuropas største Maalerinstrumentfabrik, og dens Fabrikata er anerkendt overalt i Verden. Dens Speciale er Fabrikation af Instrumenter for Maaling af Tryk og Temperatur og Mængdemaaling for Gas, Luft, Dampe og Vand, og Firmaet har bl. a. i Aar fremstillet det første helautomatiske Betjeningsanlæg for Dampkedler. Metros Instrumenter er stadig undergaaet Udvikling i Aarenes Løb, og Fabriken optager bestandig nye Grene indenfor Branchen.

I 1925 tiltraadte J. M. Willumsen som Direktør og Leder, og i 1926 overtog han Firmaet for egen Regning, men i 1931 blev det atter om-



3,5 km Luftbane fra Anlægget til Silo.

matiske Vægte, der aftipper den færdige Masse i den ventende Roterbetonbil, der i Løbet af et Par Minutter er rede til paa Støbestedet at afstappe sin Ladning.

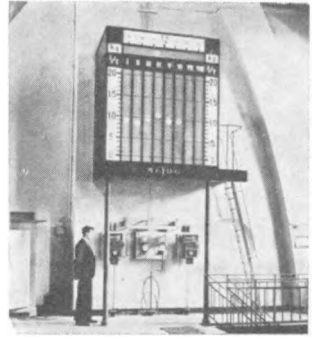
Aarhus Betonfabrik, der er dansk i sin Oprindelse, anvender kun dansk Arbejde.

Den er indrettet fuldt moderne og tidssvarende. — — —



*J. M. Willumsen,
Direktør.*

dannet til Aktieselskab med J. M. Willumsen som administrerende Direktør. Virksomheden er under hans Ledelse stadigt vokset stærkt, og fra at beskæftige 7 Mand i 1925 beskæftiger den nu omkring ved 60 Mand, og den



*Dampmaaler,
paa Carlsbergbryggerierne.*

vil efter en ny forestaaende Udvidelse kunne naa op paa cirka 100 Personer.

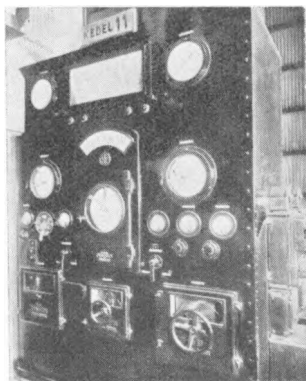
Fabriken har til Huse i egen moderne Fabriksbygning, hvoraf den sidste Del er opført i Aaret 1934, men som nu i 1937 staar overfor en større Udvidelse og Ombygning.

Firmaet, der hævder sig smukt paa Verdensmarkedet, har Gang paa Gang meget store Ordre til Udlandet og har egne Repræsentanter paa de væsentligste Pladser over hele Verden.

Første Gang, Metro udstillede paa en Verdensudstilling — nemlig paa Udstillingen i Brüssel i 1935 — blev det tildelt to Grand Prix: en for



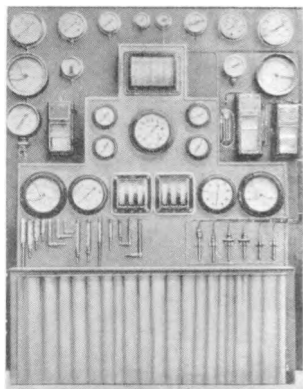
A/S Metro's Ejendom.



Kedeltavle, Ørstedsværket.

Instrumenter og en for Dampmaalere.

Direktør J. M. Willumsen er teknisk uddannet og har rejst meget. Herhjemme har han forestaaet Opførelse af flere større Fabriksanlæg. — — —



Stand, Brüssel 1935.

Andelsselskabet Aarhus Exportslagteri, Kontor: Spanien 63, blev grundlagt i Aaret 1906 og er Landets ældste Kreaturexportforretning.

Selskabet blev stiftet af en Kreds af Landmænd med det Formaal at regulere Tilførslerne og derved undgaa større Svingninger i Priserne.

Foreningen omsætter Kreaturer til Export og til Hjemmemarkedet.

Den er Medlem af „De samvirkende danske Kreaturesportforeninger“.

Selskabets første Formand var Gaardejer, Landstingsmand P. Nielsen, Lisbjerg Terp, der var Formand til sin Død i 1921. Derefter blev Gaardejer P. Smed Rasmussen, Sandby, valgt til



P. Nielsen,
Landstingsmand.



P. Smed Rasmussen,
Gaardejer.

Formand og var det, indtil han i 1937 ønskede at fratræde og blev afløst af Gaardejer A. Groesen, Hadbjerg pr. Hadsten.

Foreningen har haft to Direktører, nemlig Kreaturhandl. J. Weis, Beder, fra 1906 til 1911, og E. Poulsen fra 1911. — — —



E. Poulsen,
Direktør.

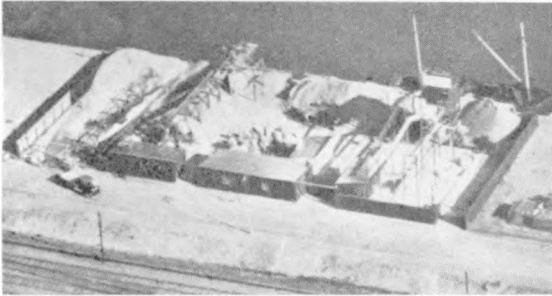
Anders Groesen,
Gaardejer.

Aarhus Mørtel Compagni A/S blev stiftet i 1924 under beskedne Former med et lille Mørtelværk og Lager for Bygningsartikler paa en Plads bag Havnens nuværende Administrationsbygning. Paa Grund af den stadig stigende Omsætning blev Virksomhedens Rammer efterhaanden for smaa, og i 1933 foretog man derfor en radikal Ændring, idet Aktiekapitalen udvidedes til 100.000 Kr., samtidigt med at man opførte en fuldt moderne Mørtelfabrik ved den nye Lystbaadehavn.



Erik Jensen,
Direktør.

Selskabet har efterhaanden optaget saa mange nye Emner indenfor dets naturlige Rammer, at Mørtelfabrikationen, til Trods for at en væsentlig Del af det nye Aarhus har faaet sin Mørtel fra Firmaet, udgør en forholdsvis beskedne Procentdel af Selskabets Omsætning. Det er saaledes Eneforhandler for Jylland af „Den

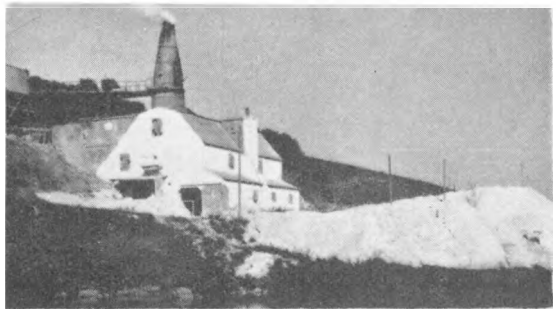


Aarhus Mørtel-Compagni A/S's Fabrik og Lager.

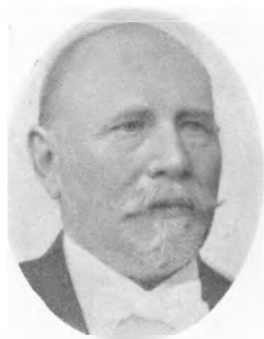
kgf. Porcelainsfabrik"s ildfaste Materialer, Forhandler af „Dansk Cement Central"s Cement, har store Rallejer ved Særbæk og Sletterhage, hvorfra Firmaets egne Skibe transporterer de sorte og vaskede Støbematerialer saavel til Aarhus som til andre Køb-

steder paa Østkysten, og sidst men ikke mindst har Selskabet i 1935 overtaget det bekendte og ejendommelige Thingbæk Kalkværk, hvor Raakalken sprænges ud med Aerolit i et Net af Minegange langt under Jordens Overflade. — Af Nybygninger i Aarhus fra den allersidste Tid, forsynet med Bygningsartikler fra Virksomheden, kan nævnes: Aarhushallen, Ridehallen (den største i Skandinavien), Fords nye Kæmpe-Servicestation og Kommunehospitalet, Fødselsstiftelsen etc.

Formand for Bestyrelsen er Kreditforeningsdirektør N. M. Bak, medens Selskabets Direktør er Ingeniør, cand. polyt. Erik Jensen. — — —



Thingbæk Kalkværk.



H. C. Jaster,
Grundlægger.

A/S Chr. Jasters Produktforretning, Graven 10, blev startet i 1921 som et Aktieselskab med nuværende Direktør Chr. Jaster som administrerende Direktør.

Firmaet er en „Aflægger“ af det stadig eksisterende A/S H. C. Jaster i Mejlgade.

Her startede H. C. Jaster, der døde i 1904, en Kolonialforretning og Kludesorteringsanstalt i 1874.

I 1903 blev Forretningen overtaget af Sønnen, Chr. Jaster, der saa i 1921 etablerede A/S Chr. Jasters Produktforretning, som beskæftiger sig med Sortering og Eksport af Klude, der samles her, sendt



Gaardinteriør fra A/S H. C. Jaster.

hertil fra Firmaets Opkøbere over hele Landet. Virksomheden beskæftiger i Dag 60 Mand. — — —

J. C. Filtenborg A/S blev startet i 1855 af J. C. Filtenborg under meget beskedne Former, idet han aabnede en Detailforretning med Uhre paa Hjørnet af Tangen og Guldsmedgade, hvorfra Forretningen senere flyttede til Immervad 3.

J. C. Filtenborg begyndte nu tillige at handle en gros fra sin Detailforretning, og en gros Handelen tog snart et saa stort Opsving, at han gik over til udelukkende at beskæftige sig med en gros Virksom-



*J. C. Filtenborg,
Grundlægger.*

heden, som han lod flytte til Hjørnet af Fiskergade og Frederiksgade.

Omkring 1880 flyttede Forretningen igen, denne Gang til Fredensgade 22. Aaret efter overgav J. C. Filtenborg den daglige Administration til Chr. Filtenborg og J. V.



*Chr. Filtenborg,
Etatsraad, R., DM.*

Schmidt. I Aaret 1888 flyttede Firmaet til sin nuværende Bopæl, Ryesgade 1. — I Begyndelsen af Firserne blev det gamle Uhrfirma „Valdemar Holst“, København, overtaget, og det har siden virket som en Filial.



*Oscar Wandschneider,
Direktor.*

Da Grundlæggeren, J. C. Filtenborg, i Aaret 1891 afgik ved Døden, blev Firmaet fortsat med Enkefru Filtenborg og Nevøen, Christian Filtenborg, samt J. V. Schmidt som Indhavere af



*André Filtenborg,
Formand.*

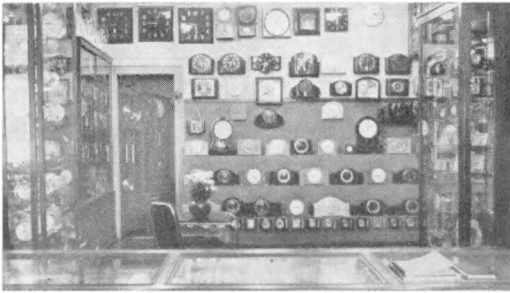
Virksomheden. Efter Enkefru Filtenborgs og senere hen J. V. Schmidts Død blev Christian Filtenborg Eneindehaver. — Siden Aaret 1878 har Firmaet Filtenborg desforuden beskæftiget sig med Fremstilling af Uhrkasser.

I 1919 døde Chr. Filtenborg, og i 1920 blev Forretningen omdannet til et Aktieselskab.

I 1931 optoges Firmaet „Dansk Uhr-Union A/S“ i A/S J. C. Filtenborg, og samtidigt ansattes førstnævnte Firmas



Firmaets Hjørneejendom i Aarhus.



Interiør fra J. C. Filtenborg A/S.

ker i Schweiz. — Firmaet har Filialer i København, Odense og Aal-

hidtidige Leder som administrerende Direktør for Firmaet J. C. Filtenborg A/S, hvilken Stilling han endnu beklæder.

Virksomheden har stor Eksport til de skandinaviske Lande og har Eneforhandling for Danmark for de kendte Omega-Tissot-Fabrik-



Interiør fra J. C. Filtenborg A/S.

borg og beskæftiger ialt cirka 50 Mennesker. — — —

Aktieselskabet Korn- og Foderstof Kompagniet blev stiftet i 1896 ved en Sammenslutning af seks af de førende Kornfirmaer i Jylland, nemlig

Hans Broge, Otto Mønsted, S. M. Holst, Johan Baune, alle Aarhus, I. Ankerstjerne, Randers, og H. Meulengracht, Horsens.

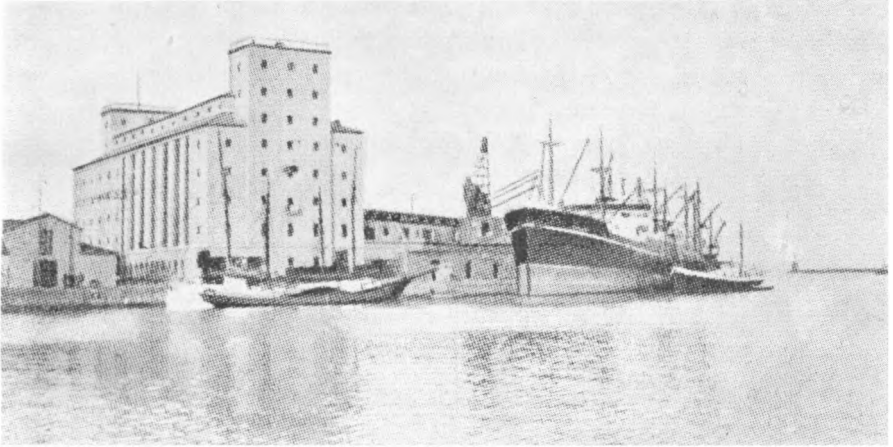
Det danske Landbrug befandt sig paa det Tidspunkt i en Brydningstid. Man gik mere bort fra at fede Kreaturer og eksporte-



*N. A. Pedersen,
Direktør.*



*Chr. G. Hansen,
Formand.*



Silopakhuset ved Aarhus Havn.

re det hjemmeavlede Korn og gik over til mere rationel Mejeridrift og Svineproduktion, hvilket krævede større Import af Oliekager og udenlandsk Korn og Majs, idet Danmarks Kornavl under den ændrede Produktion ikke mere kunde dække Behovet. — Udviklingen og den stadigt stigende Omsætning stillede større Krav til Pakhusplads og Lossemidler. Ombygning, Modernisering og Udvidelse af de bestaaende Pakhuse er gennem Aarene gaaet Slag i Slag med Opførelse af nye, moderne Silopakhuse og Foderblandingsfabrikker i alle de danske Havnebyer, hvor der blev opret-



Hovedkontoret i Aarhus.

tet Afdelinger. Handelen er efterhaanden gaaet over til ogsaa at omfatte Fabrikation af mange forskellige Foderblandinger saavel til Kreaturer og Heste som Svin og Fjerkræ samt til Presning af Foderterninger. Ved denne Pressemaade er man i Stand til at tilsætte netop de Vitaminer, Mineralstoffer, Salte etc., som Videnskaben stiller Krav om skal findes i Foderet til ethvert rationelt Landbrug.

Af de senere Aars Pakhusudvidelser skal nævnes Opførelsen af det store Silopakhus paa Kornpiere i Aarhus i 1930. Pakhuskomplekset rummer et Siloanlæg med 40 Siloer, Foderblandingsfabrik, Terningpresseanlæg, Rugmølleri, Tørreri og Kornkonditioneringsanlæg. Pakhuskapaciteten andrager 25.000 Tons Korn og Kager. Siloanlægget er forsynet med to moderne, pneumatiske Sugeanlæg, hver med en Lossekapacitet af 120 Tons Korn i Timen. Desuden er Pieren forsynet med 4 elektriske Lossekraner fordelt med 2 Kraner paa hver Side for Losning af Sækkegods og Stykgods. Ved sin fordelagtige Beliggenhed med Kaj paa begge Sider af Pakhusanlægget kan flere Dampere losse og laste paa samme Tid, og med hele sit moderne Udstyr staar dette Anlæg som det største af sin Art i hele Norden. Senere er fulgt Opførelse af et nyt Silopakhus ved Vejle Havn og sidst et moderne Silopakhus med Foderblandingsfabrik ved Holbæk Havn. Kornkompagniets samlede Pakhuskapacitet alene indenfor Hovedfirmaet og dets Filialer andrager ca. 65.000 Tons.

Foruden Hovedafdelingen i Aarhus og København har Selskabet Filialer i Aalborg, Horsens, Vejle, Odense, Korsør og Holbæk og Afdelinger for Ekspedition i Struer, Grenaa, Køge, Næstved og Skelskør. Endvidere er der til Selskabet knyttet 18 større og mindre Aktieselskaber, der drives som selvstændigt ledede Datterselskaber, d. v. s. Købmandsgaarde spredt over Jylland, Fyn og Sjælland, med selvstændig Aktiekapital.

Firmaet har i Aarenes Løb oprettet en Del Filialer i Udlandet, nærmest som Opkøbscentraler, men ogsaa som Støtte og Orientering for Moderfirmaet. Allerede i 1901 oprettedes den første Filial i New Orleans, og senere knyttedes hertil Underafdelinger i Galveston, Houston og Charleston og flere andre Pladser. Endvidere oprettedes Afdelinger i Hamburg, Marseille og Dakar.

Selskabet var det første Firma, der frivilligt lod sig underkaste Statens Foderstofkontrol med alle sine Foderblandinger og indgik paa at yde Garanti for Indhold af Foderenheder og Fordøjelighed. Det er stadig Landets førende private Korn- og Foderstof-Importør, og dets landskendte Foderblandinger nyder overalt Anseelse.

Fra 1896 til 1933 var Konsul Chr. G. Hansen administrerende Direktør. Selskabets Formænd har gennem Aarene været: Hans Broge, Otto Mønsted, I. Ankerstjerne og siden 1930 Konsul Chr. G. Hansen. Direktionen bestaar nu af Direktørerne N. A. Pedersen og P. H. Paulsen, Aarhus, og Wm. Mønsted, Kbhvn., med førstnævnte som administrerende Direktør.

Firmaet Hammerschmidt's Klichéfabrik blev grundlagt i Aaret 1892.

Som en af de første i Danmark indenfor Klichéfabrikationens Omraade begyndte Fabrikant Arthur Hammerschmidt under meget beskedne Former sin Virksomhed i en lille uanselig Bygning paa Frue Kirkeplads i Aarhus.

Større Lokaler blev imidlertid snart nødvendige, og i Aaret 1898 flyttede Firmaet ind i sin egen Ejendom, Nørre Allé 46. Her havde Fabrikken de første Aar til Huse i Bagbygningen, men da der stadig fremkom Nyt paa Markedet angaaende Reproduktionstekniken, og Firmaet til fulde forstod den Kunst at følge med Tiden, viste det sig snart, at ogsaa disse Lokaler var for smaa, og Ejendommen undergik derfor en stor Forandring og Ombygning, saaledes at Firmaet i 1915 kunde tage det store nyopførte Kompleks i Besiddelse.

I Aaret 1918 trak Fabrikant Arthur Hammerschmidt sig tilbage fra Forretningen og overlod denne til sin Søn, Charles Hammerschmidt, der, efter at have fuldendt sin Uddannelse i Tyskland og siden 1908 havde arbejdet med i Firmaet, nu blev eneste Leder af Fabrikken.

Tidens rivende Udvikling indenfor Klichéfabrikationens Omraade og de større og større Krav, der blev stillet til Firmaet, tvang det imidlertid paany til Udvidelse, og i Aaret 1931 flyttede Fabrikken atter, denne Gang til det nyopførte store og fuldt moderne Fabrikskompleks i Sønderallé 20.

Denne Fabrik, der er opført med Hensyntagen til de allersidste nye Fremskridt paa saavel Bygningskunstens som Klichéfabrikationens Omraade, er i Dag paa Højde med Tidens Krav, og Fabrikant Charles Hammerschmidt, der med stor Dygtighed leder Fabrikken, og som ved Grundlæggeren Arthur Hammerschmidt's Død i 1935 blev Eneindehaver, paaser stadigt, at saavel Maskiner som Fotografiapparater er af de nyeste Modeller, idet der konstant udskiftes og ombyttes.

Et Mærkeaar i Fabrikkens Historie blev ogsaa Aaret 1937 ved, at Firmaet i Februar overtog „Kliché Fabrikken Aalborg“, som føres videre under samme Navn.

Samtidigt med at denne Aalborg-Afdeling i April flyttede fra nogle gamle Kvistlokaler i Kattesundet til nye, lyse, moderne indrettede Lokaler i Danmarksgade, overgik Autotypi-Anstaltens Aktieselskab's Klichéfabrik, Frederiksholms Kanal 4, København, ligeledes til Firmaet Hammerschmidt.

Denne Afdeling bliver nu med fuldt ud tidssvarende Maskiner og Apparater ført videre under Firmanavnet Hammerschmidt's Klichéfabrik,



*Charles Hammerschmidt,
Fabrikejer.*



Interiorer og Eksteriorer fra Hovedfabriken i Aarhus.

København. — Firmaet Hammerschmidt's Klichéfabriker beskæftiger mellem 80 og 90 Mand.

Firmaet er den største private Virksomhed i sin Art her i Danmark, en Virksomhed, der befinder sig i rivende Udvikling. — — —

„Varna“ blev bygget i Udstillingsaaret 1909, af Aarhus Kommune, og det har siden vundet Landsry for sin pragtfulde Beliggenhed med Udsigt over Aarhus By og Bugt og for sin mondæne Restaurant, hvor Folk fra hele Landet og talrige Udlændinge har tilbragt uforglemmelige Sommerdage og Aftener.

Koncerter og Kunstneroptræden er nogle af de mange Attraktioner, „Varna“ har at byde sine Gæster.

Under Direktør Kragh-Hansens Ledelse er der stadigt foretaget Moderniseringer, Ombygninger og Udvidelser, og i Dag regnes „Varna“ for en af Danmarks



A. Kragh-Hansen,
Direktør.



Interiør fra „Varna“.

mest moderne og hyggelige og tillige smukkeste beliggende Storrestauranter, og den er kendt og omtalt langt ud over Landets Grænser.

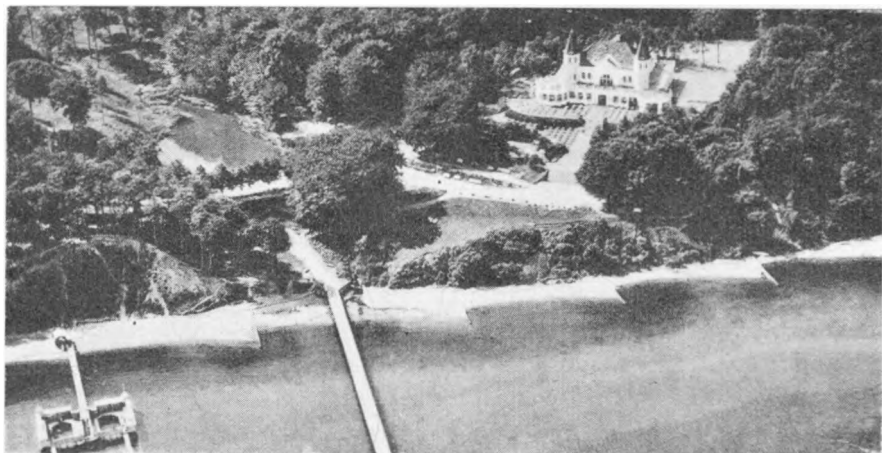
Der er Plads til 3000 Gæster, hvoraf cirka de 1000 kan betjenes indendørs.

— Der beskæftiges cirka 80 Mennesker i Højsæsonen, og „Varna“s



„Varna“.

Enret: Stenders Forlag.



Luftbillede af „Varna“.

berømte Køkken staar under Fru Kragh-Hansens personlige Ledelse. — —

En af de største og mest kendte i sin Branche i Norden er Mineralvandsfabrikken „Sct. Nicolauskildes Brøndeanstalt“, der er oprettet i Aaret 1876 af Fabrikant Fr. Ram-sing.



Jens Skou,
Fabrikant.

Denne solgte den senere til Apoteker A. Aschlund, som omkring Aar 1900 overdrog den til Fabrikant Johs. Sørensen.



Sigfred Skou,
Fabrikant.

Under hans Ledelse blev Virksomheden udvidet, og „Aarhus-Vand“ blev kendt over hele Landet.

I Aaret 1918 solgte han Fabrikken til et Aktieselskab, hvis administrerende Direktør derefter blev Harald P. Nielsen.

I Aaret 1934 blev Virksomheden overtaget af Fa-



Eksterior fra Sct. Nicolauskildes Brøndeanstalt.

brikant Jens Skou, med Sønnen Sigfred Skou som Leder, som et privat Foretagende.

Han lod udvide med saavel Garagehal som med Fabriks- og Kontorbygninger.

Der beskæftiges nu op til 75 Mennesker, og 11 Lastbiler . kører Varerne ud.



Eksteriør fra Carlsberg Depotet.

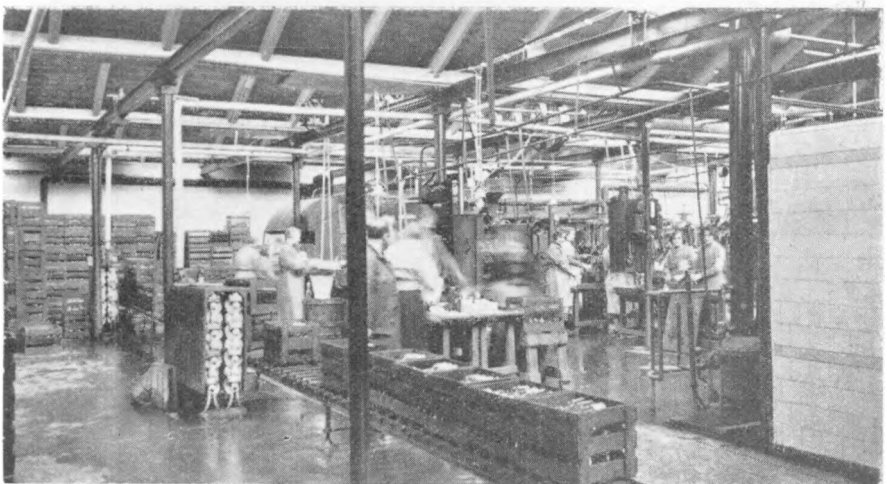
Der er Depoter i saa godt som alle Landets Byer. — Fabrikant Jens

Skou, der har haft Carlsbergbryggeriernes Depot i Aarhus i over 50 Aar, havde i Aaret 1903 startet Mineralvandsfabriken „Expres“, som han nu driver sammen med „Nicolauskilde“.



„Nicolauskilde“s Kontor..

„Sct. Nicolauskildes Brøndanstalt“ som fra Carlsberg Depotet. — — —



Interiør fra „Nicolauskilde“.



*Chr. Mikkelsen,
Bagermester.*

Bagermester Chr. Mikkelsen's Forretning, Sct. Pauls Kirkeplads, Aarhus, blev grundlagt i Aaret 1902 paa den hernævnte Bopæl af Carl Christensen, som i Aaret 1926 afstod Virksomheden til den nuværende Eneindehaver Chr. Mikkelsen.

Firmaet beskæftiger i Dag mellem ti til femten Mand.

Bagermester Chr. Mikkelsen var Bestyrelsesmedlem i Aarhus Bagerlaug indtil 1933, hvorefter han blev Bestyrelsesmedlem i A/S Bagermestrenes Rugbrødsfabrik i Aarhus.

Han er desuden Medlem af Bestyrelsen for Centralforeningen. — — —



Chr. Mikkelsen's Bagerforretning.

Aarhus Motor Compagni, der er autoriseret Ford og Lincoln Forhandler samt fremstiller Motorbaade og monterer Ford Marinemotorer, blev startet den 1. April 1925 som Aktieselskab. Nuværende administrerende Direktør Albert Eduard Hansen tiltraadte den



Eksterior fra Aarhus Motor Compagni's Hal.

1. Marts 1928. — Efter en Række Aar i meget stærk Fremgang og mange Udvidelser har Aarhus Motor Compagni i Aaret 1937 opført et nyt stort Kompleks ved Aarhus Havn. Det er en af Verdens største Ford Service Stationer og foreløbig det eneste Sted i Danmark, hvor man i samme Hus kan faa sin Vogn repareret og gjort i Stand i alle Funktioner. Der er f. Eks. Maskinafdeling, Service Laboratorium, Karosserifabrik, Blikkenslageri, Vulkanisering, Ducos og Syntetisk Lakering, specielt Smøres og Vaskeanlæg m. m.

Den nye Bygning, der ses paa hosstaaende Billeder, endnu under Opførelse, er den største Hal i Danmark efter Forum, København, og der beskæftiges ca. 100 Mand.

Firmaet har i Tidens Løb opnaaet en anset Position i Byens Forretningsliv og har saaledes faaet Lejlighed til at løse adskillige Opgaver blandt andet ved Leverancer til Artilleriet, Politiet og Brandvæsenet foruden mange andre.



Interior fra Aarhus Motor Compagni's Hal.

Ganske særligt bør nævnes en speciel bygget Polititudrykningsvogn, en Ford V. 8. Denne Type Vogn er kendt langt ud over hele Landets Grænser.

— — —



*Richard Mortensen,
Direktør.*

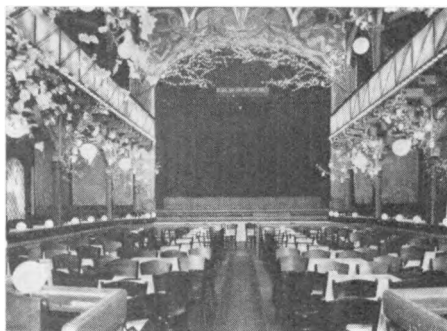
Kasino-Teatret blev grundlagt i Aaret 1900 af Marinus Olsen som Varieté og blev indtil Aaret 1924 drevet som saadant med forskellige Værter, bl. a. Charles Ehlers Andersen og Direktør Mikkelsen. I Aaret 1924 købte



*Kasino-Teatret,
Aarhus.*

Direktør Richard Mortensen Ejendommen og Varietéen og fik Teaterbevilling, og han har siden drevet Kasino som Teater.

I de sidste fem Aar har han haft Dans og Artistoptræden i Teatersalen efter Forestillingen. Der opføres fortrinsvis Lystspil. Foruden Teatersalen er der Restauration paa 1. Sal (Heidelbergsalen) og to Barer.

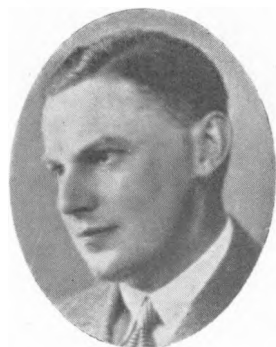


Teatersalen, Kasino-Teatret.

Direktør Mortensen, der er udlært dels i Aalborg og dels i Udlandet, er en særdeles ivrig Travsportsmand og er sammen med Broderen, E. Mortensen, Indehaver af Aarhus største Travstald. Han er Medlem af Central-

ledelsen for det danske Trav, Formand for Travhesteejere i Jylland og i Bestyrelsen for Aarhus Væddeløbsbane.

Han er endvidere i Bestyrelsen for Restauratørforeningen af 1903 og Varietédirektørforeningen i de danske Provinser. — — —

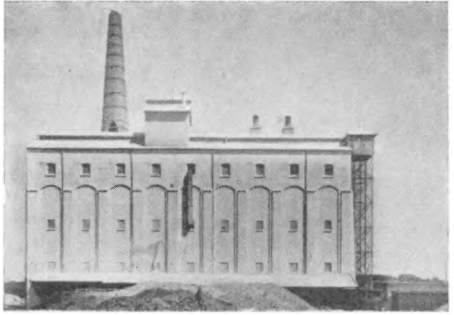


*N. G. Laursen,
Ingeniør, cand. polyt.*

A/S De jyske Kalkværker blev stiftet i 1890 med en Aktiekapital paa 500.000 Kr. og overtog Kalkværker ved Hjerm, Sevel, Daugbjerg, Mønsted, Randers, Trustrup og Grenaa.

Den første Bestyrelse bestod af Grosserer Jørgen Jensen, Direktør Vilh. Köhler, Direktør Otto Mortensen og Grosserer Valdemar Petersen. Som Forretningsfører ansattes F. Th. Jørgensen. Efter dennes Død i 1892 overtog den hidtidige Forretningsfører for A/S Faxø Kalkbruds københavnske Kontor, Valdemar Wolff, Stillingen som Leder.

En Del af Værkerne er gennem Aarene blevet nedlagte eller sat ud af Drift, medens de øvrige er blevet udbyggede og moderniserede, saaledes at Kalken nu brændes i moderne gasfyrede Skaktovne. I 1935 købtes endvidere De danske Patent-Kalkværkers Kalkværk i Balle paa Djursland. For Tiden er Produktionen henlagt til Værkerne i Balle, Mønsted og Hjerm. I de senere Aar har Selskabet tillige oprettet og drevet Mørtelværker i Silkeborg, Skive og Viborg.



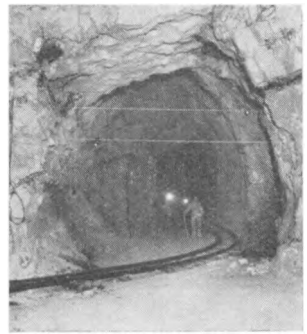
De jyske Kalkværker A/S.

Firmaet producerer brændt Kalk, Hydratkalk, Mørtel, Gødningskalk, Melkalk og alle andre sædvanlige Kalkværksprodukter. Kalkstenene findes paa Djursland i



„Rødhul“, Hjerm.

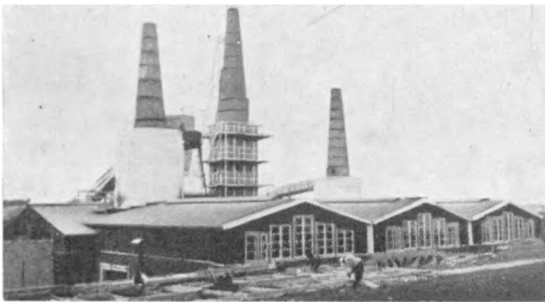
Form af runde afslebne Rullesten fra Istidens Grus og Sandaflejringer, og de gaar under Navnet „Glatvedsten“ efter Landsbyen Glatved, ved hvilken der findes en meget betydelig Forekomst. I Hjerm og Mønsted brydes Kal-



Gruberne i Mønsted.

ken i faste Kalkformationer. I Hjerm foregaar dette i aabent Brud, i Mønsted i underjordiske Gange, der som et vidt forgrenet Net af Grubegange strækker sig kilometerlangt under Jorden ind i den faste Kalkklippe. — Under Selskabet hører endvidere Forpagtningen og Udnyttelsen af Kridtbruddet paa Stevns Klint ved Sigerslev. — Den nuværende

Bestyrelse bestaar af: Direktørerne N. Holten Andersen (Formd.), København, N. Langkilde, Faxe Ladeplads, Aa. Lorenzen, København, og C. F. Spangenberg, København. Selskabet, hvis Direktør er Ingeniør N. G. Laursen, har Kontor Søndergade 30. — — —



Mønsted Kalkværk.



*Alfred Herskind,
Apoteker.*

Munkeapoteket, der er beliggende Nørreallé Nr. 35, Aarhus, blev oprettet i Aaret 1920 af Apoteker J. O. J. Wulff, der afgik ved Døden i 1932.

Apoteket blev derefter overtaget af den nuværende Indehaver, Apoteker Alfred Herskind.

Denne har efter Overtagelsen foretaget en Del Udvidelser og Moderniseringer, for ialt cirka 25.000 Kr., saa Apoteket nu er fuldt ud tidssvarende indrettet.

Virksomheden beskæftiger i Dag fem Kandidater og fem Defektricer. — Apoteker Alfred Herskind har tidligere



Munkeapoteket, Nørreallé 35.

drevet Apotek i Stationsbyen Brørup i Ribe Amt. — — —

Firmaet American Stucco, Raadmand Liisbergsgade 2, indehaves af Harry Møller Nissen. American Stucco er en Facade- og Trappegangsbesklædning, som udføres i alle Farver og Mønstre, saasom kunstig Travertine, Sandsten, Flisepuds og Fantasipuds. Det pudses direkte paa Vægfladerne, udvendig paa den almindelige Opretning samt raastøbte Betonmure, og indvendig ligeledes paa Opretning, som dog skal være pudset i Bastardmørtel. American Stucco har gennem flere Generationer været anvendt i Kalifornien, Sydamerika, Alaska, Japan og Kina og har saaledes været prøvet under alle forskellige Klimaforhold. Det angribes ikke af Salpeter, og der garanteres for det fra 10—25 Aar. — — —



H. Nørregaard,
Grosserer.

Kolonialfirmaet Nørregaard & Clausen, der beskæftiger sig med Import af Mel, Kaffe, alle Arter af Kolonial og Sydfrugter, har til Huse i Ejendommen Sdr. Allé 33. Det startedes i 1919, under meget beskedne Former i en Baggaard i Frederiksgade, af afdøde



P. Clausen,
Konsul.

Grosserer H. Nørregaard. Aaret efter indtraadte den nuværende Eneindehaver, Konsul P. Clausen, i Firmaet.

Aarene, der fulgte, blev en fortsat Række af Udvidelser. Gang paa

Gang maatte der tilvebringes nye Lokaler, og i Aaret 1926 overtoges Ejendommen i Sdr. Allé, som blev ombygget, saaledes at den passede til Formaalet.



Kolonialfirmaet Nørregaard & Clausen's Ejendom.

Endvidere er de to Firmaer Robert Hjorth & Co. og

A. Chr. Østergaards Kolonialafdeling overtaget af Firmaet Nørregaard & Clausen.

Firmaet, der har sin Kundekreds spredt over det meste af Jylland, har paa en udmærket Maade forstaaet at gøre Brug af sin By's gode Beliggenhed.

Dets Datterselskab: Østjydsk Kaffe-kompagni har ligeledes sine Lagerlokaler og sit Brænderi i Ejendommen i Sdr. Allé. — I 1930 blev Konsul P. Clausen udnævnt til litauisk Vice-Konsul. — — —



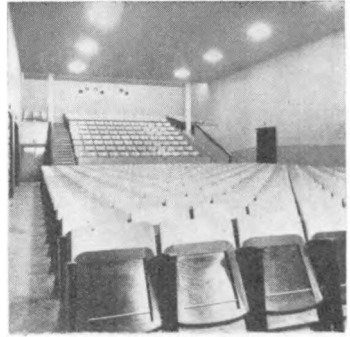
Firmaets Pakhuse.



*Leonhard Hansen,
Folketingsmand.*

Folketeatret ligger ved Bruunsbro, tæt ved Aarhus Hovedbanegaard, og det er Byens næststørste Billedteater.

Folketeatret er i Foraaret 1937 blevet ombygget, moderniseret og udvidet, saaledes



*Interiør fra
Folketeatret.*

at Pladsantallet nu er oppe paa 538. — Bevillingen har gennem en længere Aarrække, siden Aaret 1917, tilhørt Arbejdernes Fællesorganisa-

tion, og Teatrets nuværende Leder er Folketingsmand Leonhard Hansen.



Folketeatret.

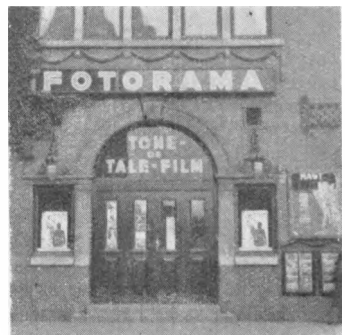
Denne beklæder tillige adskillige Til- lidshverv, bl. a. er han Formand for Mejeriet „Enigheden“ siden 1936, Medlem af Arbejds- raadet fra 1930, Ho- vedbestyrelsesmed- lem af og i For-

retningsudvalget for Smedenes faglige Organisation siden 1920, Medlem af Tilsynsraadet for Arbejdernes Landsbank, Aarhus, samt i Bestyrelsen for Universitetssamvirke og Medlem af Teknisk Skoles Bestyrelse. — — —



*J. Ramm,
Adjunkt.*

Fotorama-Te- atret er belig- gende paa Bis- petorvet i sam- me Bygning som Aarhus Teater. Bevillingen har siden 1934 tilhørt A/S Aarhus Te- ater. Nuværende Leder er Adjunkt J. Ramm. — —

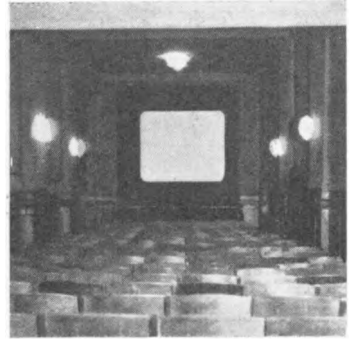


*Fotorama-Teatret,
Aarhus.*



Johs. Riber,
Overlærer.

Kosmorama-Teatret's Bevilingshaver er Aarhus Lærereforenings Udvalg angaaende Svagbørns-Koloni, der fik Bevillingen tildelt den 3. September 1934.



Interiør fra
Kosmorama-Teatret.

Overskudet ved Driften af Teatret tilfalder Svagbørns-Kolonien. — Ministerielt aner-



Kosmorama-Teatret.

kendt Leder er Byraadsmedlem, Overlærer Johs. Riber. — — —

Fabrikant Kai Wohler, „Kawogaarden“, Rosengade 22, startede sit Firma i 1933. I 1934 købtes „Jyllandsposten“'s tidligere Ejendom, der blev ombygget og moderniseret, og her har den omfattende Virksomhed i Dag til Huse. Fabriken, hvis Mærke er „Kawo“, fabrikere Kvalitetsvarer i Korsetter og Silkedameundertøj. — Det er en af de mest moderne Fabrikker her i Landet, og paa Korsetfabriken fremstilles Varerne med fuld Hensyntagen til Kvindens Anatomi. Firmaet har Kunder rundt omkring i hele Danmark og desuden en betydelig Eksport til Sverige og Norge. Der beskæftiges i Dag ca.



„Kawogaarden“.



Interiør fra „Kawo-Fabriken“.

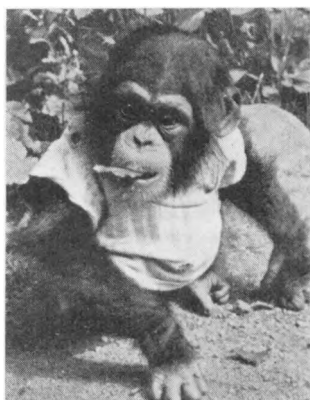
100 Mennesker.

Et Led i Firmaets Service er en Skole, „Kawo-Skolen“, hvor Forhandlernes Ekspeditricer gratis faar Undervisning i den for Korsetsalget nødvendige Anatomi, og læres i Maaltagning og Korsets Ekspedition og lignende.

Fabrikant Wohlerlert har været beskæftiget ved Tricotage i over 20 Aar og var indtil den 1. August

1931 Direktør for J. Chr. Møller & Co. A/S. — — —

Allerede i 1923 søgte Stifteren af Aarhus Zoologiske Have, nuværende Direktør A. Hutzelsider, Aarhus Byraad om Tilladelse til at oprette en Zoologisk Have i Byen. Efter en Del Forhandlinger blev Tilladelsen endelig givet i Aaret 1932, og under Ledelse af A. Hutzelsider og dennes Søn, Hubert Hutzelsider, skabtes nu i Løbet af 2 Maaneder Begyndelsen til Aarhus Zoologiske Have. Da Haven aabnede, var Bygninger og Indhegninger ret interimistiske, ligesom Dyrebestanden ikke var særlig righoldig, men alligevel besøgte 5,400 Gæster Haven den første Dag, og den store Publikumsinteresse skabte Havens Motto: Stadig nyt, stadig en Oplevelse — og efter det har der været arbejdet siden. Haven er blevet udvidet Gang paa Gang og Arealet, der nu spænder over 9 Td. Land, er helt bebygget med Dyreboliger, men der paatænkes allerede nu en Udvidelse, der vil bringe Arealet op paa 18 Td. Land.



Chimpansen „Dengse“.



Mankefaaret i naturl. Omgiv.

Havreballeskoven, i hvilken Haven er anlagt, bidrager i høj Grad til at give Haven et naturligt og venligt Udseende. Flere sjældne og enestaaende Fødsler er forekommet: Sorte Pantere, Ozelot, Slanger og fremfor alt Gibbonfødselen i 1936, der var en Begivenhed, der bragte Navnet „Aarhus Zoo“ ud til hele Verden. Tilsvarende Arealets Udvidelse er Dyrebestanden ogsaa forøget, og Haven rummer nu ca. 2000 levende Væsener. I 1933 blev A/S Aarhus Zoologiske Have oprettet med A. Hutzelsider som Direktør. — — —

A/S Ingeniørforretningen Silhorko blev grundlagt i Aaret 1937 med det Formaal at fremstille Vandrensningfilter og anlæg fortrinsvis til Brug i Mejerier og Vandværker. Senere har Firmaet optaget enkelte Specialiteter paa andre Omraader, og i Danmark er det det eneste Firma, der kan paatage sig effektiv Rensning af Rørledningsnet og lignende efter det patenterede System „Molch“.

Silhorko arbejder i nøje Samarbejde med Landets førende Mejerimaskinfabrikker, og det har allerede nu haft smukke og tilfredsstillende Resultater. Firmaet har udført Arbejder bl. a. for Viborg Andels Svineslagteri og Fiskebæk Briketfabrik foruden for et stort Antal Mejerier og Vandværker over hele Landet.

Direktør er Th. Nansen Scherfig, der har gennemgaaet en mangeaarig Uddannelse indenfor Vandrensningsteknik. — —

Sct. Pauls Apotek, Aarhus, blev oprettet i 1889 af Apoteker Holger Skouboe. I 1925 blev det overtaget af Apoteker Karl Dahlmann Møller.

I 1935 fik det sin nuværende Indehaver, Apoteker Søren Rasmussen, der havde drevet Apotek i Sønderlø paa Fyn fra 1922—1935.

Der beskæftiges ti Mennesker paa Sct. Pauls Apotek, heraf tre Kandidater og tre Defektricer. — — —

Skandinavisk AutoFjederfabrik blev grundlagt i 1924 af H. Borchersen og H. Andreassen med det Formaal at fabrikere alle Slags Fjedre, dog specielt Automobilfjedre.

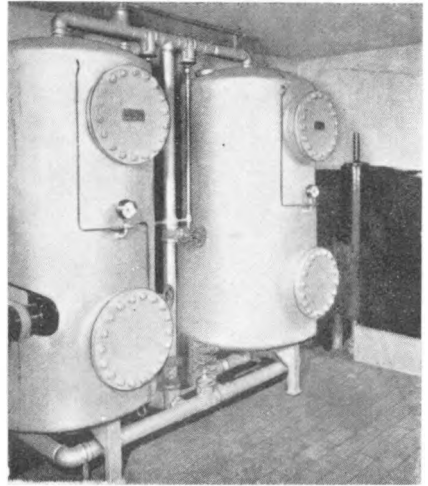
Firmaet begyndte i Vestergade under meget beskedne Former med kun fire Mand.

Grundet paa den store Udvikling, byggede det i 1930 egen Fabrik i Eckersbergsgade 27 med fuldt moderne Maskiner og tidssvarende Lokaler.

Virksomheden beskæftiger for Tiden ialt 18 Mand.

Fabrikken er i stadig Udvikling og har en ret betydelig Eksport, blandt andet til Norge, Island, Holland, Palæstina, Syrien, Persien, Ægypten og Marokko.

Skandinavisk AutoFjederfabrik's admini-



Anlæg udført for Bryrup Vandværk.

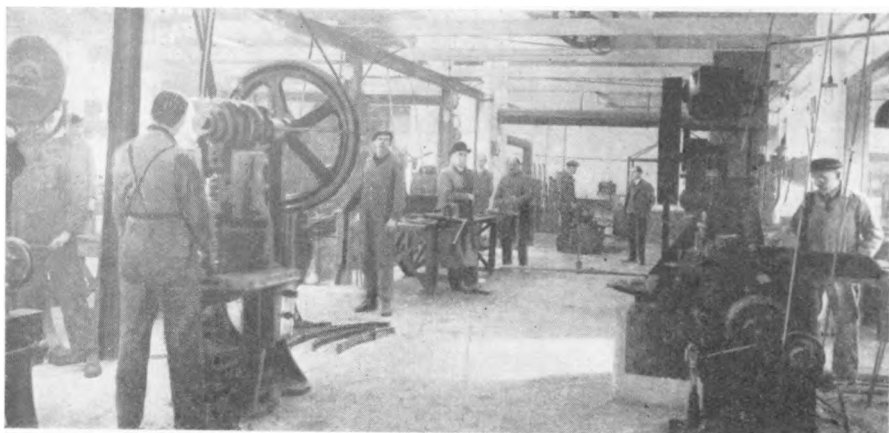


H. Borchersen,
Direktør.



Skandinavisk Auto-Fjederfabrik.

strenderende Direktør er H. Borchersen. — H. Andreasen forestaar den



Interiør fra Fabrikkens vestlige Side.

tekniske Ledelse af den omfattende Virksomhed. — — —



*M. H. Jæger,
Grundlægger.*

Hosstaaende bringer vi Billederne af Grundlæggeren af Aarhus Pengeskabsfabrik, M. H. Jæger, der medvirkede i Firmaet til sin Død, 1937, og af Ingeniør H. G. Jæger, der overtog Virksomheden i 1924.

Se iøvrigt Firmaets Omtale Side 25—26. —



*H. G. Jæger,
Ingeniør.*

Christian Meyers Drengkonfektionsfabrik, Rosensgade, blev startet i 1928 af den nuværende Eneindehaver, Christian Meyer.

Firmaet fremstiller udelukkende Dreng- og Juniorkonfektion, og det er den største Specialfabrik i Danmark indenfor denne Branche.

Virksomheden, der blev overtaget efter Firmaet Møller & Christensen (nu Axelborg, København, Dame- og Drengkonfektion), var ved Overtagelsen saa godt som uden Betydning i Drengkonfektion.

Der beskæftiges i Dag ialt 250 Mennesker i Virksomheden, og Firmaet



*Chr. Meyer,
Eneindehaver.*

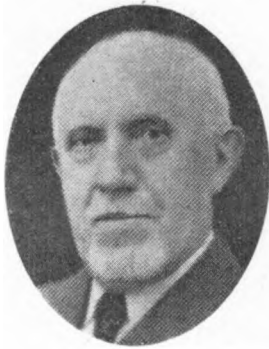


Et af Firmaets Lokaler.

har Salgsafdeling i Kronprinsensgade Nr. 9 i København. — — —



Et af Firmaets Kontorer.



C. Hofman.



Karl I. M. Koch.



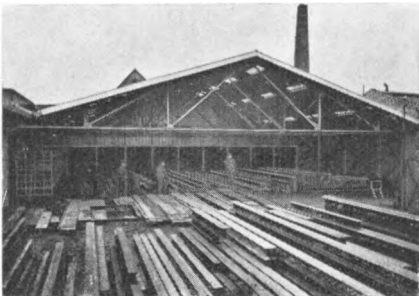
Svend Hofman.

Jernfirmaet C. Hofman & Co., Sønderallé 35—37, startedes i 1911 af C. J. K. Hofman, V. A. V. Jørgensen og Karl I. M. Koch, der i en lang Aarrække havde arbejdet sammen i Jernfirmaet Viggo L. Rahr. Efter dette Firmas Ophør i Aaret 1911 oparbejdede de hurtigt med deres Branchekundskab og deres Kendskab til Kunderne



Kontorbygning og Lager.

en ret omspændende Forretning til Købmænd, Bygningshaandværkere, Smede, Maskinfabriker og Entreprenører — i Staalbjælker, Monierjern, alle Slags Faconjern, Jern og Staalplader, Kedelmateriale, galvaniserede Tagdækningsplader, Strækmetal etc., Varer, som Firmaet til Stædighed ligger med et ret betydeligt og velassorteret Lager af, importeret fra Tyskland, England, Belgien, Luxemburg, Czekoslovakiet, Sverige og Norge. Firmaets Kontor og Lagerplads er velbeliggende i Byens Centrum. I 1937 trak V. A. V. Jørgensen sig af Helbredshensyn ud af Forretningen, og Svend Hofman, Søn af C. Hofman, indtraadte og overtog Jørgensens Part. — — —



Overd. Lagerpl. for Monierjern og Bjælker.

— — —

A/S Bagernes Rugbrødsfabrik, Aarhus, blev startet i Sølystgade i 1896 med en Aktiekapital paa 50.000 Kr. Firmaet har gentagne Gange maattet udvide, og Fabrikken er nu den største Bagervirksomhed udenfor København. Aktiekapitalen er steget til 250.000 Kroner. Virksomheden



J. Jensen,
Direktør.

er egentlig tredelt, idet man importerer Kornet fra Udlandet, formaler det paa eget Mølleri og bager Brød af Melet. Det er hovedsageligt Rugbrød, Firmaet fabrikkerer, men i de senere Aar har man dog endvidere optaget Fabrikationen af malt-



Otto Holle,
kgl. Hof-Bagermester.

syrenet Normalbrød, ligesom der ogsaa er en betydelig Produktion af Franskrød og Sigte-

brød. Normalt producerer Fabrikken 8—10.000 Brød om Dagen, og det er ikke alene Bagere i Aarhus, den forsyner med Brød, men ogsaa Brøudsalg i hele Oplandet forsynes fra Fabrikken.

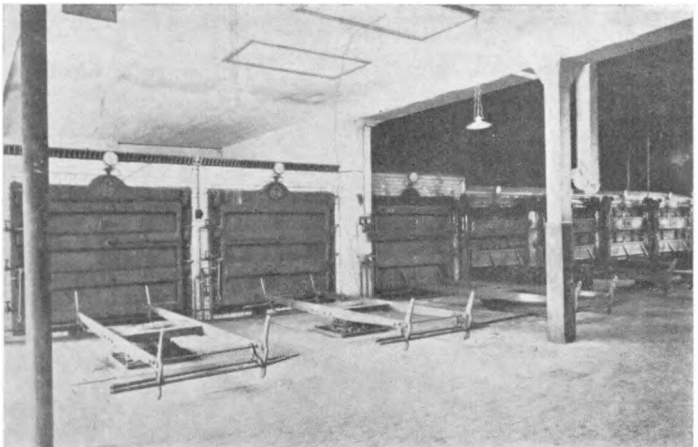
Virksomheden beskæftiger nu ca. 35 Mennesker og har otte Automobiles til at besørge Transporten af Brød til Kunderne.



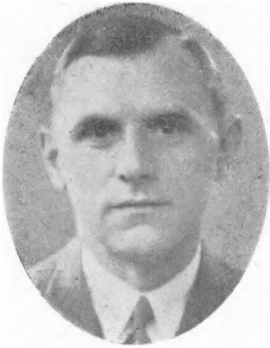
A/S Bagernes Rugbrødsfabrik.

Direktør J. Jensen forestaar Fabrikkens daglige Ledelse, og Bestyrelsen

bestaar af kgl. Hof-Bagermester Otto Holle (Formand), Bagerm. Alf Pihl og Christian Mikkelsen samt E. Zacho, alle boende i Aarhus, og desuden Bagerm. J. Thomsen, som bor i Tilst. — — —



Interior fra Bageriet.



Carl Christensen,
Grosserer.

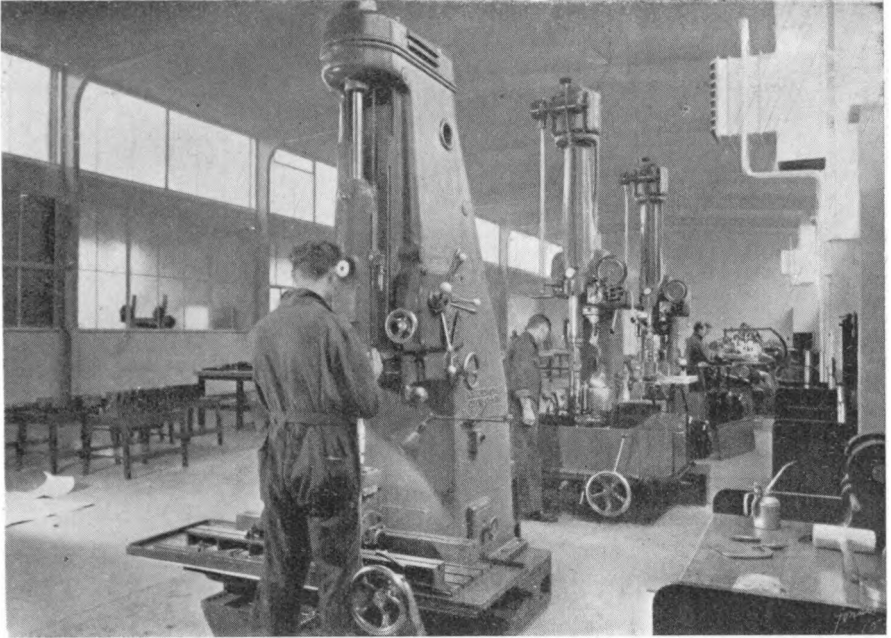
Carl Christensen, Aarhus, grundlagde i Aaret 1927 sin Forretning med Auto-Reserve dele en gros. Firmaet havde i de første Aar til Huse Kystvej 63, men den overordentlig stærke Udvikling, som det undergik i disse Aar, især som Følge af at Carl Christensen var den første her i Landet, som specialiserede sig paa Reserve dels-Import direkte fra de førende amerikanske Specialfabriker, gjorde ret hurtigt Pladsforholdene for trange, og i 1931 fik Firmaet betydeligt større Lokaler, beliggende Parkale 15. I Kraft af gode Ene-Repræsentationer, som Firmaet har sikret sig, fortsattes Fremgangen med uformindsket Fart. Firmaets Specialitet har været og er stadig Stempler og Stempeleringe, i hvilke Artikler det dækker en meget væsentlig Del af Landets Forbrug.

Firmaets Forudseenhed og vaagne Blik for Udviklingen indenfor Auto-Branchen førte i 1933 yderligere til Oprettelsen af et Specialværksted for Udboring af Cylinderblokke paa store Produktionsmaskiner, efter udenlandsk Mønster. Denne Afdeling udviklede sig ligeledes overordentlig stærkt og nødvendiggjorde i 1937 Opførelsen af Firmaets egen store Kontor-, Lager- og Fabriksbygning, med et Fladeindhold af ca. 1600 m², beliggende Silkeborgvej 39.

Fabriksafdelingen i den nye Bygning er saa hensigtsmæssigt indrettet, at den med Rette kan betegnes som en Mønsterfabrik. Ved Flytningen til den nye Bygning blev den i Forvejen anselige Maskinpark kompletteret med de første her i Landet opstillede Cylinder-Finboreværker; desuden Krumtapslibemaskiner af samme Slags, som anvendes af ameri-



Kontor-, Lager- og Fabriksbygningen.

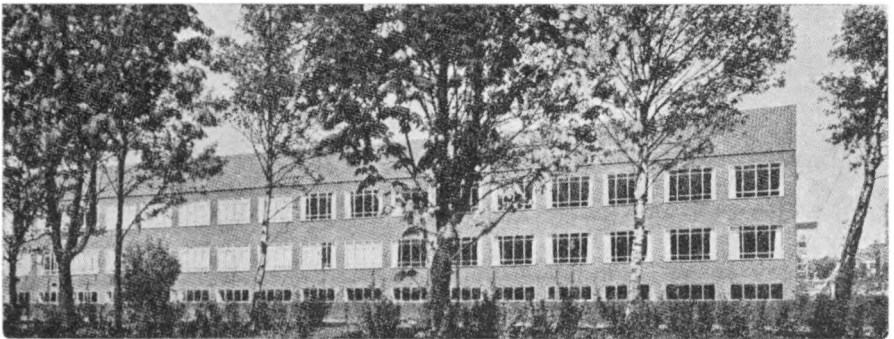


Interiør fra Maskinhallen. I Forgrunden de store Produktionsmaskiner for Cylinder-Bearbejdning.

kanske Automobilfabriker, ligeledes Finboreværker for Lejer, der bortelimerer alt Tilpasningsarbejde, m. m., saaledes at Fabriken utvivlsomt raaer over Nordens mest moderne Maskinanlæg i sin Art.

Siden 1929 har Firmaet Filial i København, og for et Par Aar siden etableredes der ligeledes en Cylinder-Service Afdeling, som har til Huse Gl. Kongevej 23. Denne Afdeling er udstyret med de samme store, moderne Produktionsmaskiner som Aarhus-Fabriken.

Firmaet, som er i fortsat Fremgang, beskæftiger nu ca. 15 Mand i Københavns-Filialen og ca. 30 Mand i Hovedvirksomheden i Aarhus. — — — Murerfirmaet R. Rasmussen & Sønner, Skovvej 57, blev startet i 1897



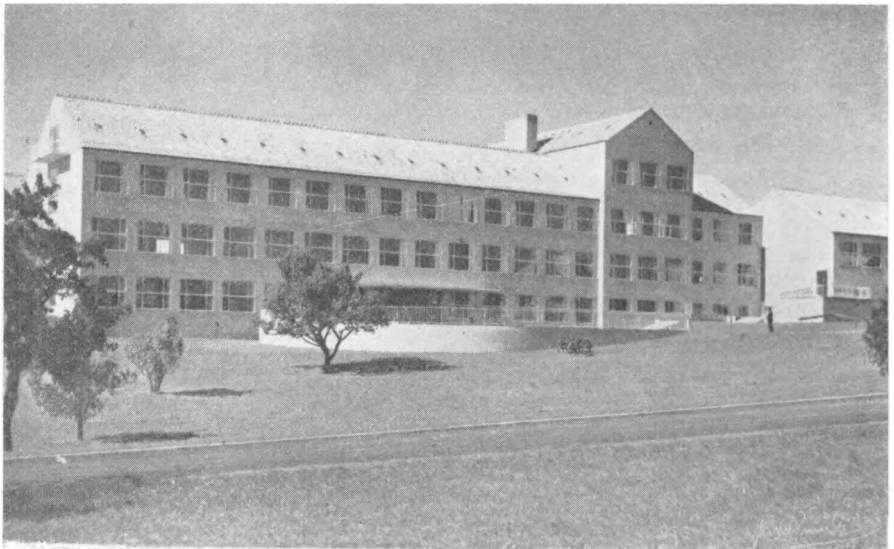
Radiumstationen i Aarhus.



Nationalbankens Filial, Aarhus.

af Murermester R. Rasmussen, der døde i 1934. I 1918 blev Firmaet, der er en af de ældste Forretninger af sin Art i Aarhus, overtaget af Sønnerne, Johannes og Anders Rasmussen.

Af Arbejder, Firmaet i Aarenes Løb har udført, kan nævnes: Nationalbankens Filial, Radiumstationen, Kommunehospitalets Røntgen- og Lys- klinik, Stefanshjemmet, Chr. d. 9's Børnehjem, Sct. Knuds Stiftelse og Universitetet, alle i Aarhus. Sidstnævnte er opført af gule, haandstrøgne Sten, fugede med en tilbageliggende Fuge. Denne Form for Fugning, der kræver særdeles smukt Murerarbejde, har Firmaet udført ualmindeligt



Universitetet, Aarhus.

dygtigt og har her præsteret et Arbejde, der kan staa Maal med det, der er udført paa Grundtvigskirken i København.

Af Jernbetonarbejder kan nævnes Tunnelerne ved Aarhus Kommunes-hospital. Hertil er saa vidt muligt anvendt danske Materialer og Fabrika-ter; Tunnelerne er udført af Jernbeton, Gulvene i dem er belagt med Ha-sleklinker og Etageadskillelserne er støbt af krydsarmede Jernbetonplader, der er lydisolerede. Ogsaa her har Firmaet udført et meget dygtigt. Ar-bejde. — — —

De jyske Skærvefabrikker blev indregistreret i Horsens i 1916, ef-ter at Direktør Torben Oxholm havde købt to Ejendomme i Kalhave ved Horsens samt yder-ligere erhvervet sig Brugsretten til at udnytte Stenarealerne i Molkjær, Enner og Østbirk.

Skærvefabrikerne begyndte under smaa For-hold med et transportabelt Anlæg, som kørte fra den ene Stengrav til den anden for at spa-re Transportomkostningerne fra Produktions-stedet til Forbrugsstedet. I Vinteren 1918—1919 købte Skanderborg Amts Vejvæsen Anlægget samt de tre lejede Grave, hvorimod Torben Ox-holm beholdt Ejendommen i Kalhave. Denne til-hører endnu Skærvefabrikkerne. I Vinteren 1919—1920 begyndte Torben Oxholm at arbejde for A/S Jyllands Patentkalk-værker paa „Solhøj-Gaarden“ i Balle, i Begyndelsen som Forpagter og se-nere som Ejer, idet han i 1923 erhvervede Kalkværket med Ejendom i Balle og ændrede Navnet til „De danske Patent-Kalkværker“.

Samme Aar blev en ny Skærvefabrik bygget under det gamle Firma-navn „De jyske Skærvefabrikker“. Produktionen var i 1924 ca. 15 Vgl. dag-lig, men blev øget Aar efter Aar, saaledes at den efterhaanden kom op

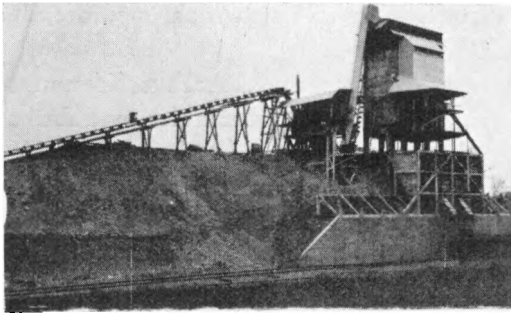


*Torben Oxholm,
Direktør.*



*Transportbaandet, der fører Stenmaterialerne
fra Graven til Maskineriet.*

paa 80 Jernbanevogn-ladninger dagligt. I Aa-ret 1929 blev Kalkvær-ke-t udvidet, og Pro-duktionen steg fra 3 til 9 Millioner kg Kalk aarligt. I 1932 blev Na-boejendommen „Dal-gaarden“ købt. Den har et Areal paa ca. 50 ha og har samme Aflej-ringer af Kalk og Sten som „Solhøj-Gaarden“. I 1935 blev Firmaet

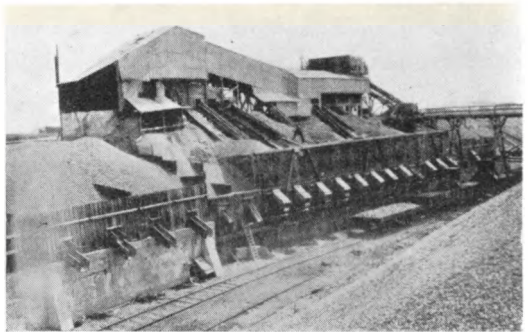


Asfaltbetonfabriken.

„De danske Patent-Kalkværker“ solgt til „A/S De jyd-
ske Kalkværker“. Kalkvær-
ket med Grund blev solgt,
mens Torben Oxholm bibeholdt Landbrugsejendomme-
ne med Kalk- og Stengrav
for at kunne fortsætte Drif-
ten af „De jydsk Skærvefabriker“. Samme Aar omdan-
nedes Firmaet til „Aktiesel-

skabet De jydsk Skærvefabriker“ med Torben Oxholm som Direktør og Formand for Bestyrelsen (Aktiekapital Kr. 750.000). — I 1935 opførte dette Selskab en Asfaltbetonfabrik til Produktion af asfalterede Vejmateri-
aler, kaldet „Bitutørv“, efter en ny patenteret Opfindelse. Patentet paa
denne Opfindelse er udtaget

i alle Kulturlande Verden
over. De første Materialer
af det nye Produkt blev ud-
lagt i Aaret 1936, og alle-
rede Aaret efter blev en Ud-
videlse af Fabriken paa-
krævet. Virksomhederne i
Balle spænder over et Are-
al paa henved 90 ha og har
egen Jernbanestation paa
Ebeltoft—Trustrup Jernbane



Skærvefabriken.

med Spor baade til Skærvefabriken og til „Bitutørv-Fabriken“. Firmaet
beskæftiger i Balle og Aarhus ialt 60 Funktionærer og Arbejdere. Under
Direktør Torben Oxholm's maalbevidste og dygtige Ledelse af Virksom-
hederne staar Selskabet nu som et af de største Foretagender i sin Art i
Danmark, og yderligere store Udvidelser af Fabrikerne er allerede paa
nuværende Tidspunkt planlagt. — — —

Magnus Nielsens Isoleringsforretning grundlagdes i Aaret 1894 som
en Afdeling af daværende Muremester Magnus Nielsens Forretning, der
var grundlagt af Muremester Knud Nielsen i 1843. Forretningen udskil-
te sig fra Murerforretningen i Aaret 1918 og omdannedes til Aktieselskab
med Prokurist Thorvald Hansen som administrerende Direktør. Selskabet
oprettede senere Søsterafdelinger i Odense og Sønderborg og staar nu
som en af Landets største og førende Forretninger i Isolationsbranchen.
Forretningen, der udfører Arbejder overalt i Jylland og paa Fyn, har spe-
cialiseret sig i Fabriksanlæg, Sygehuse og større Statsinstitutioner.

A/S Jydsk Asfalt & Terrazzo Comp. udskilte sig ligesom Isolerings-



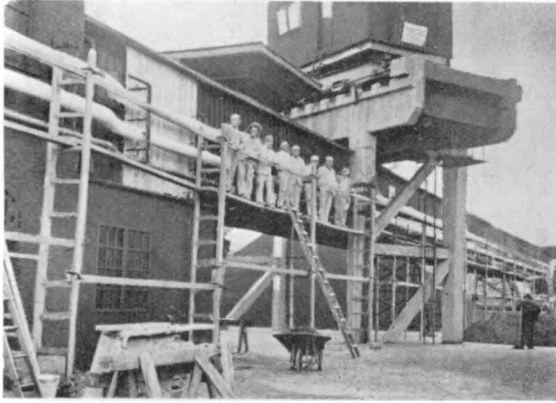
Magnus Nielsen,
Murermester.

forretningen fra Murermester M. Niensens Forretning, dog allerede i Aaret 1911. Tre gamle Forretninger i Asfaltbranchen slog sig sammen og dannede dette Selskab med Dir. Thorvald Hansen som administrerende Direktør.



Thorvald Hansen,
Direktør.

Forretningen udfører Terrazzo- og Asfaltarbejder, specielt i Aarhus, men dog ogsaa i mange andre jyske Byer, og er den førende Forretning i Byen.



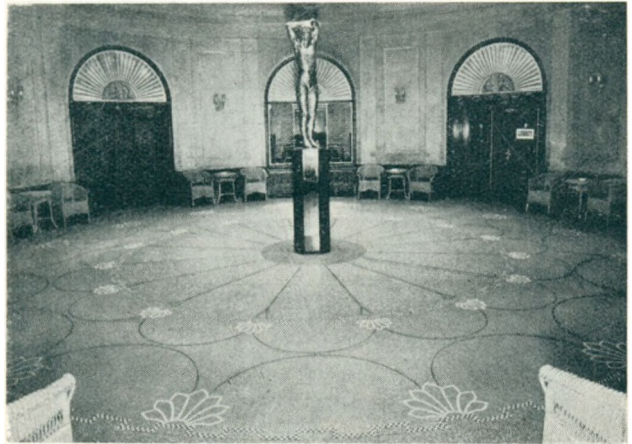
Isoleringsarb. udf. paa Aarhus Belysningsvæsen.

Thorvald Hansen blev antaget i Firmaet i 1903 og fik sin Uddannelse her, samtidigt med at han fik Uddannelse paa Teknisk Skole og Handels-skole.

Som det fremgaar af ovenstaaende er han nu Leder af begge Selskaberne.

Direktør Thorvald Hansen har været Formand for Foreningen af Mosaik- og Terrazzo-fabrikanter siden Foreningens Stiftelse.

Han har endvidere gennem en længere Aarrække været Medlem af Bestyrelsen for Isoleringfabrikantforeningen i Danmark, og denne Stilling beklæder han stadig. — — —



Mosaikgulv i Reginateatret i Aarhus.



K. F. W. Askøe, cand. polyt. M. Ing. F. og F.R.I.

Ingeniør K. F. W. Askøe har efter en grundig Uddannelse siden 1928 drevet raadgivende Ingeniørvirksomhed i Aarhus, omfattende de Grene af Ingeniørvidenskaben, der vedrører Bygningers Opførelse eller Dele deraf, f. Eks. Kloakering (Galten By), Sanitet, Lys, Kraft og Varme (Aarhus Haandværkerforening, Købmands- & Haandværkerbanken, det kgl. octr. alm.Brandassurance Compagni m. m.), Jernbeton (Aarhus Svømmehal, Elektricitetsværket, „Demokraten“, „Aarhus Stiftsbogtrykkerie“ m. fl.); hele Bygninger (Aarhus Motor Compagni, Brdr. Jakobsens Bygning m. fl.), Broer (120 m Bro for M. P. Bruunsgade), Kranbroer etc.

Ingeniør Askøe er desuden Lærer i Statik, Jernbeton og Kemi paa teknisk Skole, autoriseret af Justitsministeriet som Sagskyndig ved Godkendelse af Skydebaner samt udnævnt af Udenrigsministeriet til Formand for Vurderings-



Aarhus Motor Compagni's Bygning.

kommissionen i Henhold til Vejvedtægten og beklæder desuden en Række mere private Tillidshverv. Endvidere har K. F. W. Askøe i 1921 fremstillet Jernbeton-Special-Regnestokken, i 1923 udgivet „Moderne Musiklære I“, i 1932 „Elementær Jernbeton“ og i 1936 „Planelastiske Tabeller“. — — —

Aarhus Salatfabrik, Nørre Allé 34, blev grundlagt i 1926 af den nuværende Indehaver, Niels Pedersen.

Denne havde i Aaret 1919 startet en lille Viktualieforretning i Guldmedegade 36.

Efterhaanden blev hans Specialitet, Salatter, saa populære, at han i Aaret 1926 afstod Forretningen til sin Broder og etablerede en Salatfabrik paa nuværende Adresse.

Fabrikken er nylig ombygget og moderniseret, saa den i Dag er fuldt ud tidssvarende indrettet, og der er fire Garager til Firmaets

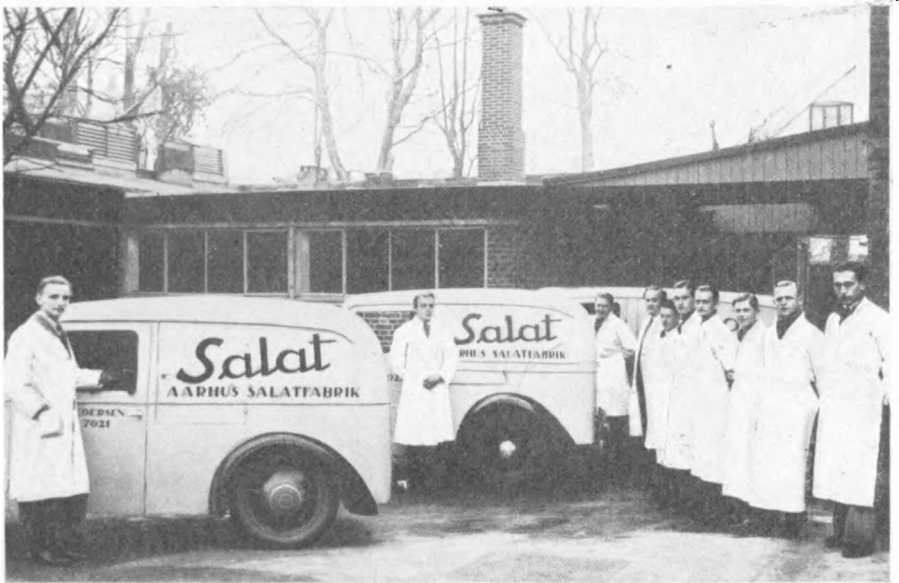


Niels Pedersen, Fabrikant.



Interiør fra Aarhus Salatfabrik.

Vogne. Der fabrikeres nu 24 forskellige Slags Salater, og Firmaet driver kun en gros Handel. Fabrikken er den største Salatfabrik i Jylland,



Eksteriør fra Aarhus Salatfabrik.

har Kunder over hele denne Landsdel og beskæftiger 10 Mand. — — —

Marie Christensens Hjemmebageri og Konditori er grundlagt af Indehaveren, Frøken Marie Christensen, i Aaret 1900, idet hun da begyndte sit Hjemmebageri i Munkegade 3 med to Medhjælpere. Forretningen er udvidet betydeligt gennem Aarene, og i 1916 flyttede Marie Christensen



Hjørne-Ejendommen m. Butik,
Kannikegade 10.

til Borgporten, hvor hun foruden Hjemmebageriet indrettede Konditori med Servering.

Hun drev her Forretningen i ca. seks Aar, hvorefter hun i Aaret 1922 købte Ejendommen Kannikegade 10, ved Bispetorvet,



Opgang til The-
salonen.

hvori hun indrettede sit Bageri i Stuen og endvidere en Thesalon paa

første Sal, hvor der tillige finder Servering Sted af smaa Frokosterter.

Konditoriet har nu meget smukke, moderne og tidsvarende Lokaler.

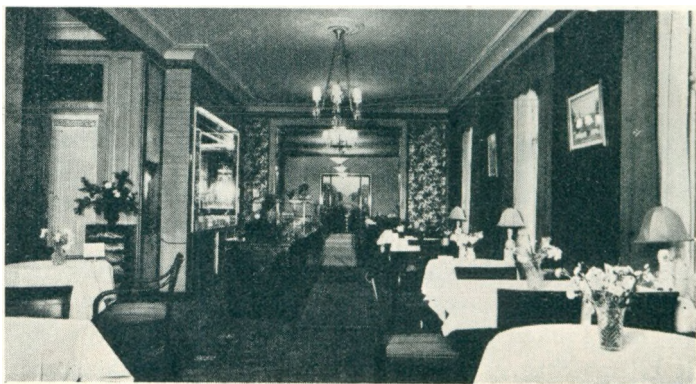
Marie Christensen, der er



Interiør fra Thesalonen.

Eneindehaver, leder stadig sin Forretning og har et Personale paa godt og

vel 50 Personer. Frøken Marie Christensen har i Aarenes Løb hovedsageligt og fortrinsvis i Forretningen (saavel i Bageri som Konditori) beskæftiget Damer. — — —



Interiør fra Konditoriet.



Aarhus Fabrikens Kontorbygning.

Kristian Kirks Telefonfabriker Aktieselskab, Aarhus Fabrikken, blev oprettet i 1917 ved Sammenslutning af Emil Møllers Telefon Fabriker, Horsens, og Niels Gertsens elektromekaniske Fabrik, Aarhus. (Se Selska-



Aarhus Fabrikens ny Monteringshal.

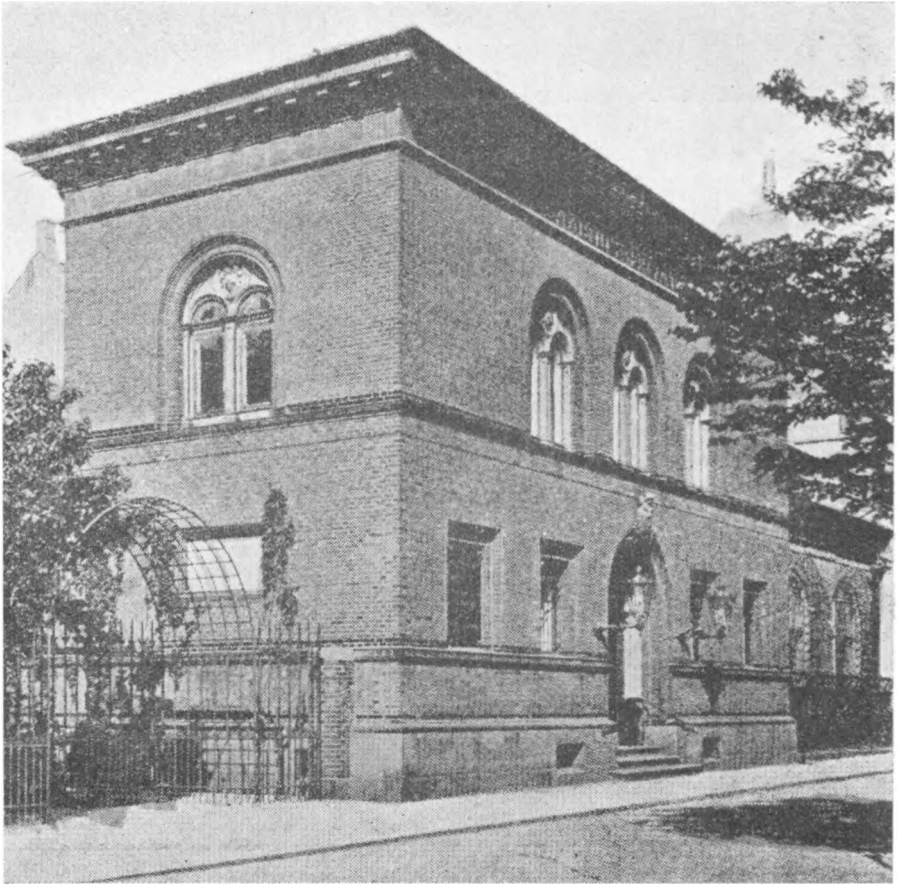
bets Historie under Horsens). — Fabriken, der beskæftiger sig med Fabrikation af Telefontilbehør og andre elektromekaniske Artikler, er udvidet flere Gange, bl. a. i 1919, hvor man ved Tilknytninger oprettede Maskinværksted og Smedje, og sidste Gang i 1937, hvor man byggede nye Kontorer og Lagerlokaler i Forhuset og overbyggede Fabriksgaarden til Monterings- og Maskinhal, saaledes at den nu efter disse Ombygninger er en fuldt ud moderne og tidssvarende Fabrik.

Ved Aktieselskabets Overtagelse af Niels Gertsens elektro-mek. Fabrik i 1917 spændte denne over et bebygget Areal paa 270 m² og beskæftigede ca. 15 Mennesker. I sin nuværende Skikkelse har man 1400 m² bebygget og beskæftiger mellem 70 og 80 Mennesker.

Administrerende Direktør er cand. polyt. Kristian Kirk. Aarhus-Fabrikens Direktør er Niels Gertsen.

Nedenstaaende bringer vi et Billede af Aarhus Privatbanks Ejendom.

— — —



Aarhus Privatbank, Kannikegade 4—6.

A/S Aarhus Oliefabrik er en af Danmarks største Industrivirksomheder, og den er kendt overalt, ikke alene her i Landet, men over hele Verden.

Aarhus Oliefabrik blev grundlagt i 1871 under Navnet „Palmekærnefabrikken“ med det Formaal at fabrikere Palmekærnekager.

I 1892 begyndte Fabrikken at fremstille Spiseolier, udvundet af Copra, Sesamfrø og Jordnødder, og Fabrikationen kom ogsaa snart til at omfatte andre Oliesorter.

Firmaet har stadigt udviklet sig, og Anlægene har maattet udvides uafbrudt.

Der er to adskilte Fabrikskomplekser: „Byanlæget“ og „Havneanlæget“ (bygget 1917).

For et Par Aar siden overtog Aarhus Oliefabrik desuden i Esbjerg en Fabrik, der udvinder Olie af Soyabønner.

„Byanlæget“'s Areal er kun een Td. Land, vel nok den mest produktive Tønde Land i Danmark, medens „Havneanlæget“ med omliggende Pakhuse spænder over ca. det femdobbelte Areal.

Fabrikkens Siloanlæg, der er opført helt i Jernbeton, er det største af sin Art i Skandinavien. Ca. en Trediedel af Aarhus Havns Omsætning kommer fra Aarhus Oliefabrik og foregaar over et Kajanlæg paa kun nogle faa Hundrede Meter.

Virksomheden, hvis nuværende Direktør er Thorkild Juncker, beskæftiger ca. 1500 Funktionærer og Arbejdere. — —

Viby Apotek, Viby, Jylland, blev oprettet ved kgl. Resolution af 29. Maj 1933, og 15. Oktober 1934 blev det af Apoteker Adsker Nielsen aabnet for Drift.

Apoteket blev indrettet i en nyopført moderne Ejendom, som Apoteker Nielsen lod bygge ved Arkitekt Arno Lind Madsen, Aalborg.

Det er meget smagfuldt indrettet, fuldt ud tidssvarende, med Egetræsinventar, og udvendigt er det oplyst med moderne Neonskilte.

Viby Apotek har høstet megen Anerkendelse for saavel Skønhed som for Hensigtsmæssighed.

Foruden Apoteket rummer Ejendommen, der ligger ved Hovedvejen Aarhus—Kolding, Lokaler for Aarhus Privatbank, Viby Afdeling.

Paa første Sal er der Lejligheder for Apotekeren og en Tandlæge.

Apoteker Adsker Nielsen blev farmaceutisk Kandidat i Aaret 1903. Efter et Par Aars Tjeneste paa tyske og schweitziske Apoteker



Adsker Nielsen,
Apoteker.



Frøntsiden af Viby Apotek.

var han i ca. tyve Aar ansat paa forskellige Apoteker i Aalborg. — — —

Horsens.

I Nim Herred, paa Grænsen til Vejle Amt, skraanende ned mod det inderste af Horsens Fjord, ligger Købstaden Horsens, gennem hvis sydlige Del Bygholm Aa løber.

Byen, der er meget gammel, har sikkert, længe før den i det 12. Aarhundrede nævnes som Møntsted, været en driftig Handels- og Skibsfartsby og har ofte været Skuepladsen for historiske Begivenheder. I 1247 blev den plyndret og brændt under Krigen mellem Erik Plovpenning og Abel og led i 1285 samme Skæbne under Krigen med Norge. Erik Menved, der i 1292 og 1299 opholdt sig i Horsens, sluttede her — i 1313 — Forlig med Hertug Erik af Sønderjylland, og i 1432 sluttede Erik af Pommern en femaarig Vaabenstilstand med de holstenske Grever og Hansestæderne.

Byen, der havde sin egen Stadsret, fik sine ældste kendte Privilegier i Aaret 1442 af Kristoffer af Bayern.



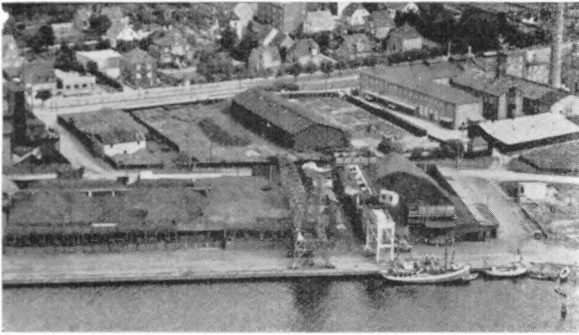
*Axel Sørensen,
Borgmester.*

I Middelalderen var Horsens beskyttet af Volde og Grave, hvorom flere Gadenavne i vor Tid endnu minder. Byen havde to Klostre: Franciskanerklosteret, der blev stiftet i Aaret 1261, og Sct. Hans Kloster, eller Korsbrødregaarden, der blev oprettet i det følgende Aarhundrede. Førstnævnte Klosters Kirke overgik i Aaret 1532 til at være



Horsens Raadhus.

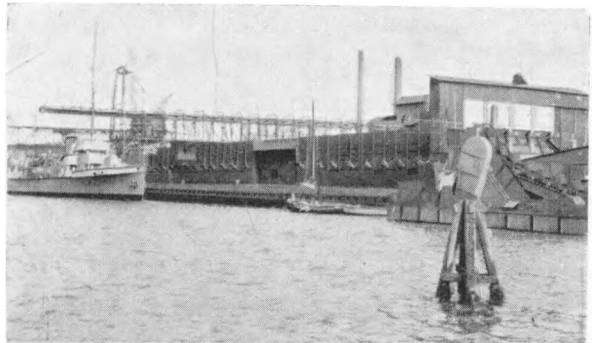
Sognekirke, men ophørte hermed i 1794, da Vor Frelzers Kirke — tidligere kaldet Sct. Ibs Kirke — blev indviet til Sognekirke. Desuden fandtes der i Slutningen af Middelalderen et Helligaandshus (Hospital) og en Sct. Jørgens Gaard (for Spedalske), ligesom Byen sikkert har haft flere Gilder (bl. a. et Sct. Peders Gilde: Smedenes Lav).



Horsens Havn.

Trods Krige og Pest trivedes Byen godt i Begyndelsen af den nyere Tid. Handelen paa Hansestæderne, Holland og Norge tog

stærkt Opsving, og Horsens regnedes for en af Jyllands betydeligste Byer. Adelen ejede mange Gaarde her, og Befolkningen tog livligt Del i den nye Tids Rørelser (Reformationen). Saa kom imidlertid det 17. Aarhundredes Krige, hvor Ven som Fjende ved Plyndring og Brand, ved Indkvartering og Skatteplageri ødelagde næsten alt det, den driftige By havde opbygget i det foregående Aarhundrede. Det blev nu trange Tider, Handel og Søfart befandt sig i rivende



Kulimportens Kajanlæg i Horsens Havn.

Tilbagegang, og bortset fra enkelte velstaaende Købmandshuse var Befolkningen som Helhed nedsænket i en Tilstand af ligefrem Armod. I Slutningen af det 18. Aarhundrede, da Havnen var blevet ordentligt uddybet, begyndte Byen igen at komme til Kræfter, men blev da atter bremset af den syvaarige Krig med England og den efterfølgende Krisetid. Saa endelig, omkring Midten af det 19. Aarhundrede, lysnede det for Alvor, takket være de mange betydelige Havneforbedringer og udvidelser, der nu fulgte Slag i Slag. Hertil kom efterhaanden de mange og store Jernbaneanlæg, der knyttede det rige Opland tættere til Byen og skabte Basis for Industrianlæg af forskellig Art. Rask og maalbevidst kæmpede Horsens sig op til at blive Jyllands femtestørste By, en Plads, den ogsaa indtager i Dag med et Indbyggertal paa over 30.000. Nedenstaaende omtales en Række Virksomheder, der danner et Udsnit fra Horsens dygtige, initiativrige Handels- og Industristand. — — —

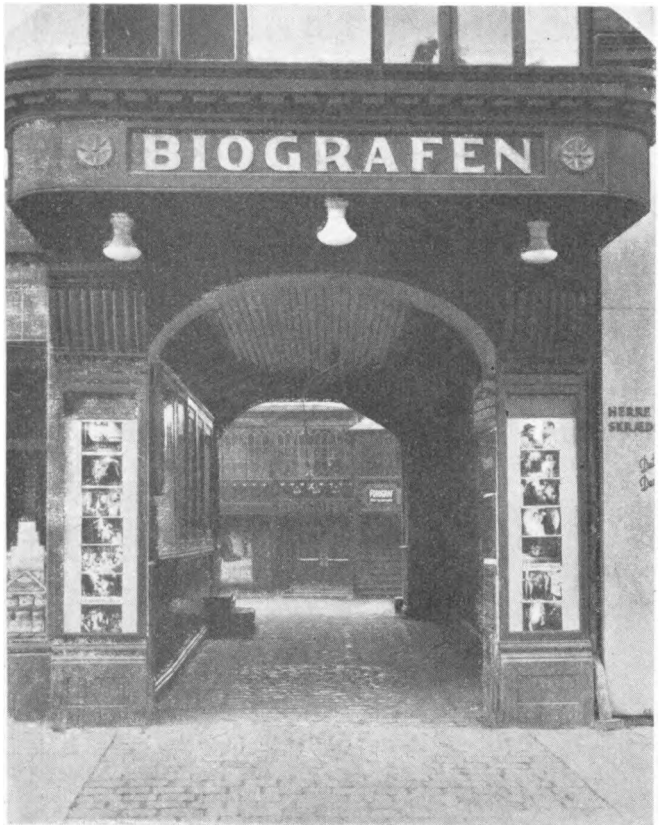
Kristian Kirks Telefonfabriker Aktieselskab, Horsens Fabriken, blev dannet i 1917 ved Sammenslutning af Emil Møllers Telefonfabriker, Horsens, og Niels Gertsens elektromekaniske Fabrik, Aarhus, med Emil Møller som administrerende Direktør og Formand for Bestyrelsen, hvis øvrige Medlemmer var Direktør Niels Gertsen og Ingeniør, cand. polyt. Kristian Kirk. Selskabets Historie gaar helt tilbage i det 19. Aarhundrede, idet Emil Møller under meget beskedne Former i Begyndelsen af 90'erne paa begyndte Fabrikationen af Telefonapparater i Nørregade. Faa Aar efter Starten, 1896, maatte Emil Møller udvide, og han købte derfor den gamle Trævarefabrik Bastian af Grev Friis og oprettede her den nuværende Fabrik, der gennem de forløbne Aar er udvidet flere Gange og nu er den mest betydende indenfor denne Branche i Landet.

Emil Møller, som var en Foregangsmand indenfor denne Branche, fra traadte som administrerende Direktør i 1920, men forblev som Selskabets Formand indtil sin Død (1925). I 1920 blev Ingeniør, cand. polyt. Kristian Kirk administrerende Direktør for Selskabet, og ved Formandens Død endvidere Formand for Bestyrelsen. Kristian Kirk, der er cand. polyt. fra 1904/05, indtraadte efter faa Aars Rejse i Udlandet i Jydsk Telefonselskab, hvor han i mange Aar var Overingeniør indtil Oprettelsen af Kristian Kirks Telefonfabriker A/S. Han er endvidere Direktør, Bestyrelsesmedlem og Indehaver af adskillige Selskaber her i Landet og i Udlandet, bl. a. Interessentselskabet Jyllandsposten og Kolding Staalværk. Telefonfabrikernes Horsens Fabrik ledes af Direktør, Ingeniør Hytten (blev cand. polyt. 1903), der har været i Selskabets Tjeneste siden 1909. Fabriken, der nu spænder over et Areal paa 20.226 m², hvoraf 3.163 m² er bebygget, deraf 1.928 m² i 3 Etager, beskæftiger ca. 300 Mennesker, imod 12 Personer og et Areal paa ca. 1500 m² ved Grundlæggelsen. Fabrikens sidste Udvidelse har fundet Sted i 1937, saaledes at den nu i sin moderne og tidssvarende Skikkelse staar fuldt paa

Højde med Udlandets Fabriker af lignende Art. Aktieselskabet leverer Telefonmateriel til samtlige Telefonselskaber i Danmark samt Statstelefonen og Statsbanerne. Foruden alt Telefonmateriel fabrikker Fabriken Radio og Dynamo Lygter. Selskabet har endvidere en Telefonfabrik i Aarhus (se Side 89—90). — Selskabets Bestyrelse er, foruden Formanden, Direktør Niels Gertsen og cand. polit. Gregers Kirk. — — —

„Biografen“, Horsens, begyndte sin Virksomhed i 1907 under meget beskedne Former, idet der fra Begyndelsen, uden Biografbevilling, kun gaves Forestillinger for Medlemmer af Arb. Fællesorganisation enkelte Dage om Ugen. I 1908 søgte Arb. Fællesorganisation hos Politimesteren en Biografbevilling, saa der kunde gives offentlige Forestillinger. Ansøgningen bevilgedes, dog saaledes at Bevillingen gaves til Arb. Fællesorganisation og Fotograf H. Hermansen i Fællesskab. Dette varede til 1911, da Arb. Fællesorganisation, efter Overenskomst med Fotograf Hermansen, blev Eneindehaver af Bevillingen med Politimesterens Billigelse. Senere er Bevillingen overført til Arbejdernes Forsamlingsbygning. Biografen blev drevet under forskellige Former, først af Fællesorganisationen for egen Regning — senere ved Bortforpagtning til forskellige.

I en Arrække dreves alle Byens 3 Biografteatre, „Palæteatret“, „Phønix“ og „Biografen“, under eet. I 1933 engagerede Arbejdernes Forsamlingsbygning J. W. Krøyer Hansen som Leder af „Biografen“, som siden har været drevet for Arbejdernes Forsamlingsbygningens egen Regning. „Biografen“ drives endnu i de samme Lokaler,



„Biografen“, Horsens.

hvori den startedes i 1907. I 1937 gennemgik Lokalerne en Restaurering.

I 1926 begyndte Stenhuggermester N. Kjær sin Monumentforretning i Østergade under beskedne Forhold. Her havde han til Huse i 6 Aar, dernæst et Stykke Tid i Allégade for saa at flytte til den nuværende Bopæl, Sønderbrogade 23.

Stenhuggermester Kjær har arbejdet sit Firma godt frem, og han har i Dag en betydelig Kundekreds. — — —

I 1918 grundlagde Brødrene Knudsen et Drejeri paa Nørrebro i Horsens. Ca. et Aar efter deltes Forretningen og blev overtaget af den ene af Brødrene, Drejermester M. Knudsen, som flyttede Virksomheden til Jernbanegade 11.

Herfra flyttede Firmaet kort efter til Rædersgade, hvor det havde til Huse i to Aar, da det saa paa Grund af Pladsmangel blev installeret i de nuværende Lokaler, Sønderbrogade 25. Her er indrettet et fuldt moderne og tidssvarende Drejeri.

Drejermester Knudsen udfører alt Drejerarbejde og fremstiller desuden Smaamøbler. Firmaet, der gennemgaaende beskæftiger 4 Personer, leverer Varer til hele Landet.

I den gamle Bødkegaard, Fugholm 17, havde for mange Aar siden et Snedkerværksted til Huse. I 1870 grundlagde Bødker Pallesen her et Bødkerværksted, som han drev til 1930, da det blev overtaget af den nuværende Indehaver, Hans Axel Jepsen. Denne har faaet sin Uddannelse paa Varde Dampbødkeri, Høvlø og Savværk og har desuden gennemgaaet Specialuddannelse til at fabrikere de dengang meget anvendte Øltrær.

Efter at have virket i Branchen over hele Landet flyttede Bødker Jepsen i 1914 til Horsens, hvor han derefter i 16 Aar var beskæftiget hos Bødker Madsen.

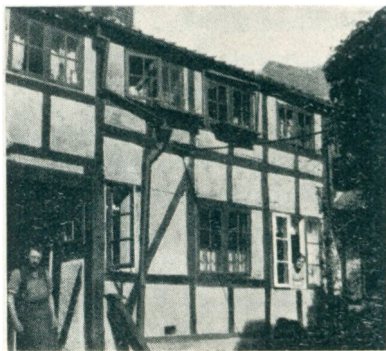
Da han overtog „Den gamle Bødkegaard“, lod han den restaurere og installerede moderne Maskiner. — Bødker Jepsen leverer til flere



Hans Axel Jepsen,
Bødker.

Mejerier, og han producerer gennemgaaende 100 Smørdritler om Ugen.

Som Speciale har han Fremstilling af forskell. kommunale Sømærker. — —



„Den gamle Bødkegaard“.

Marius Jensen, Herre- og Dameskræderi, Sønderbrogade 5, Horsens, blev grundlagt i Aaret 1900.

Marius Jensen har efter sin Læretid i Danmark opholdt sig fra 1907 til 1919 i Udlandet og har der fortsat sin videre Uddannelse, blandt andet ved Rudolf Maurers Akademi i Berlin, hvor han ved Afgangen fik første Klasses Diplom.

Marius Jensen opnaaede derefter fra 1911 til 1919 Stillinger som Tilskærer og Forretningsleder i Hamborg, og da han i Aaret 1919 rejste til Danmark igen, fik han et halvt Aars Ansættelse i Magasin



Marius Jensen,
Skrædermester.

du Nord, København, hvorefter han fik overdraget Ledelsen af Skræderiet i Magasin du Nord, Horsens, fra 1919 til 1933, da han overtog sin nuværende Forretning.

Den er i Dag Byens førende og største i sin Branche, og der er altid et meget stort Lager af de fineste, moderne engelske Stoffer samt færdige Frakker.

Marius Jensen har desuden en stor Kundekreds fra Nabobyerne.

Skrædermester Jensen beklæder adskillige Tillidshverv.

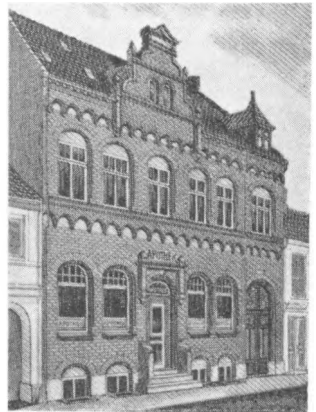


Eksterior fra Forretningen.

Horsens Løveapotek, Smedegade, blev oprettet ved kongelig Resolution af 27. Januar 1897 med Apoteker Viggo Bisserup, der havde personlig Privilegium af 20. April 1897, som Indehaver.

Apoteket aabnedes i 1898, og Apoteker Bisserup drev det til sin Død. Derefter blev det overtaget af Apoteker Michael Søren Holst, der ledede det indtil Aaret 1926, hvorefter det blev drevet af Apoteker Gerhard Sophus Sørensen indtil 1936, da den nuværende Indehaver, Apoteker H. G. Røen, overtog Ledelsen.

Der foretages for Tiden en Del Forandringer og Ombygninger for helt at modernisere Apoteket. — — —



Horsens Løveapotek.



Vilh. Hansen,
Murermester.

I 1921 begyndte Murermester Vilh. Hansen sin Murervirksomhed under smaa Forhold, men med stor Energi er den drevet frem til en betydelig Virksomhed.

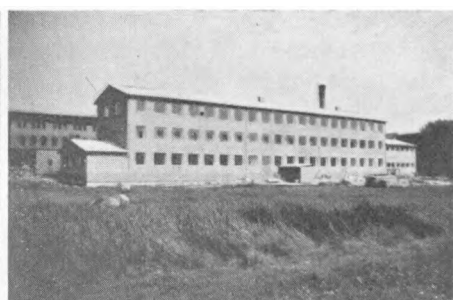
Vilh. Hansen har opført en lang Række Bygninger, f. Eks.: „Havnemøllen“ og Kristian Kirks Telefonfabriker.

Af større Ombygninger kan nævnes Handelsbanken, Tvangsarbejdsanstalten, Kommunens Realskole og desuden en Mængde private Ejendomme og Villaer.

I Aaret 1937 indtraadte Sønnen Ernst Hansen som Medindehaver i Firmaet, der har til Huse i Allégade 44. — Virksom-



Handelsbanken, Horsens.



Kristian Kirks Telefonfabriker.

heden beskæftiger i den travle Tid indtil 30 Mand. — — —

Horsens Andels Svineslagteri blev under beskedne Former oprettet af Leverandørerne, men under dygtige Mænds Ledelse er Slagteriet vokset til i Dag at være Danmarks femtestørste Andelsslagteri.

I 1915—1916 blev der foretaget en stor Udvidelse for at Slagteriet kunde tilfredsstillе al Nutidens Krav, hvad Anlæg af Maskiner og Hygiejne angaar.



Luftbillede af Horsens Andels Svineslagteri.

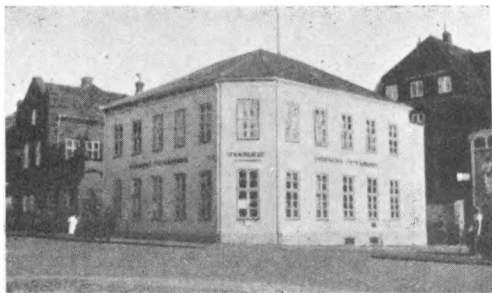
Nuværende Direktør A. Madsen har siden 1912 med stor Dygtighed ledet Selskabet, der nu beskæftiger omkring ved 100 til 150 Mand.

Slagteriet har oprettet et Udsalg paa Søndergade i Horsens. — — —

Horsens Privatbank blev oprettet i Aaret 1871.

I 1920 blev den indrettet i nye smukke Lokaler i Jessensgade 2, og her beskæftiges nu daglig 10 Mand.

I 1922 tiltraadte nuværende Direktør P. Andersen, der tidligere havde været ansat i Revisionsbanken i København.



Horsens Privatbank.

Formand for Bestyrelsen er Købmand P. Henriksen, og Næstformand er Tømrermester Simon Jensen. — — —

B. Eefsen's Eftf., Hestedamsgade 9, Horsens, blev startet i Aaret 1892 af Købmand Eefsen med Handel af tekniske Artikler en gros. I 1933 købte Købmand Plaug og Grosserer Johs. Christensen Forretningen, som de drev sammen indtil 1937, da Købmand Plaug udtraadte, hvorefter Grosserer Christensen fortsatte som Eneindehaver.

Virksomheden, der i Dag beskæftiger 5—6 Mand, er nu ret omfattende og tæller sine Kunder langt ud i Oplandet. — — —

Hede Nielsens Fabriker A/S, Horsens, er startet i 1906 af I. Chr. Mikkelsen og N. Hede Nielsen under Navn: Horsens Cykle-Lager, men førstnævnte udtraadte i 1913 og grundlagde sit eget Firma, medens Hede Nielsen videreførte den bestaaende Forretning. I 1919 overgik Firmaet til Aktieselskab under Navn af „Horsens Cykle-Lager Hede Nielsen A/S“. Bestyrelsen bestaar af Fabrikant Niels Hede Nielsen, Formand, Direktør E. Hede Nielsen og Direktør Lauritz Hansen, med de to sidstnævnte som Direktører. Firmaet blev etableret som et rent Handels-Engrosfirma, men i Løbet af faa Aar optoges Fabrikation af Cyklestel og Cykledele i mindre Stil, og denne Fabrikation er stadigt udvidet. Siden 1930 har Firmaet, foruden en forøget Fabrikation af Cykler, Cykledele og forskelligt Cykletilbehør, udvidet Produktionen af Cyklesadler og tasker, og denne Fabrikation er efterhaanden blevet saa stor, at den dækker over Halvdelen af hele det danske Markeds Forbrug, og man har tillige med Held optaget Eksport af Cyklesadler.

Siden Radio-Apparaternes Fremkomst har Fabriken tillige solgt de kendte „Herofon“ Radio-Apparater, Højtalere og Radio-Tilbehør, og man har i Aarenes Løb optaget Fabrikation af saavel komplette Radio-Modtagere, Højtalere som Tilbehør, og Fabrikens Produktion andrager nu over 10.000 Apparater og et betydeligt Antal Højtalere samt tillige Fabrikation af Specialdele til Indbygning i saavel egne Radio-Modtagere som Modtagere af andre Fabrikata. Firmaet indtager saaledes en betydelig Plads i den danske Cykle- og Radioindustri og er et af de største og mest kendte Firmaer i disse Brancher i Landet. — — —



L. Foldager,
Vaskeriejer.

Efter at have været ansat i fjorten Aar ved Horsens-Tørring Jernbane tog L. Foldager i 1918 sin Afsked for helt at kunne ofre sig for Vaskerivirksomheden.

I de senere Aar er denne vokset saa stærkt, at adskillige Ombygninger og Udvidelser atter har været nødvendige. — — —

Damekonfektionsfirmaet „Ingvordsen“ blev grundlagt i 1935 i en nybygget Ejendom, Søndergade 38, af den nuværende Indehaver, K. Møller Ingvordsen.

Firmaet, der drives som en moderne Konfektionsforretning, er indrettet i moderne, fransk Stil og har egen Systue for moderne Dame-skræderi.

Der beskæftiges 8 Personer i Virksomheden. — K. Møller Ingvordsen har faaet sin Uddannelse i flere af Landets førende Forretninger. — — —



J. L. Beck,
Grundlægger.

L. Foldagers Vaskeri blev startet af Marie Crone paa Aaboulevard 2.

I 1911 købte daværende Maskinarbejder, L. Foldager, Vaskeriet af Postbud J. Andreasen, hvis Hustru havde drevet Vaskeriet under Navnet „Marie Crones Vaskeri“.

Vaskeriet blev nu, under samme Navn, hurtigt oparbejdet af L. Foldagers Hustru, og Lokalerne blev snart for smaa, hvorfor der maatte udvides.

I 1915 købtes da Ejendommen, Allégade 9, og hertil flyttedes og indrettedes et efter Datisdens Forhold moderne Vaskeri under Navn „L. Foldagers Vaskeri“.



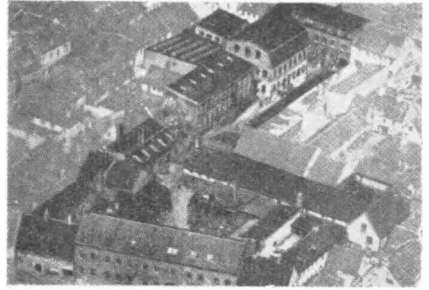
L. Foldagers Vaskeri.

Firmaet J. L. Beck & Co., Søndergade Nr. 47, Horsens, blev grundlagt i 1885 under beskedne Former af J. L. Beck med Kul- og Koks-Import.

J. L. Beck begyndte med Kulagentur for Danmark fra Skotland, men gik snart over til egen Import.

I Aaret 1930 døde J. L. Beck, hvorefter Sønnen, Axel Beck, der allerede i 1912 var optaget i Firmaet som Kompagnon, nu driver Virksomheden videre som Eneindehaver og paa de gamle Traditioner. — — —

Firmaet Paasch & Larsen, Petersen, Aktieselskab, Horsens, blev grundlagt i 1873 af Blikkenslagermester W. Paasch, som i Begyndelsen af 80'erne, hvor Mejeridriften var i sin Vorden, resolut slog over paa at fremstille Mejerimaskiner og redskaber. I Aaret 1895 optoges L. P. Larsen og Vald. C. Petersen i Firmaet, og der oprettedes derved et Interessentskab under Firmanavn af Paasch & Larsen, Petersen, og denne Virksomhed overgik i Aaret 1898 til et Aktieselskab med de 3 Grundlæggere som Direktører.



Fabrikken i Borgergade, Horsens.

Ved Køb af et Par Ejendomme ved Aaboulevarden og senere Ejendommen i Slotsgade foretoges der betydelige Udvidelser. De tre Mænds Flid og Ihærdighed havde bragt det lille Værksted til at vokse op til en temmelig betydelig Fabrik indenfor denne Branche.

Som der var begyndt med Mejeriapparater, blev Fabrikken ved gennem Aarene at holde sig udelukkende til disse.

Kravene fra Mejerierne i Henseende til Maskinernes Kapacitet, Holdbarhed, praktiske og sanitære Udførelse er stadigt blevet skærpede, og i et Tempo, hvortil der næppe er noget Sidestykke i nogen anden Virksomhed.

Firmaet har imidlertid forstaaet at opfylde Kravene paa en særdeles tilfredsstillende Maade, saa det har hævdet sin Førsterangsplads i Mejeriernes Omdømme.

Et betydeligt Antal Ny-Konstruktioner og Opfindelser har set Dagens Lys hos Paasch & Larsen, Petersen A/S.

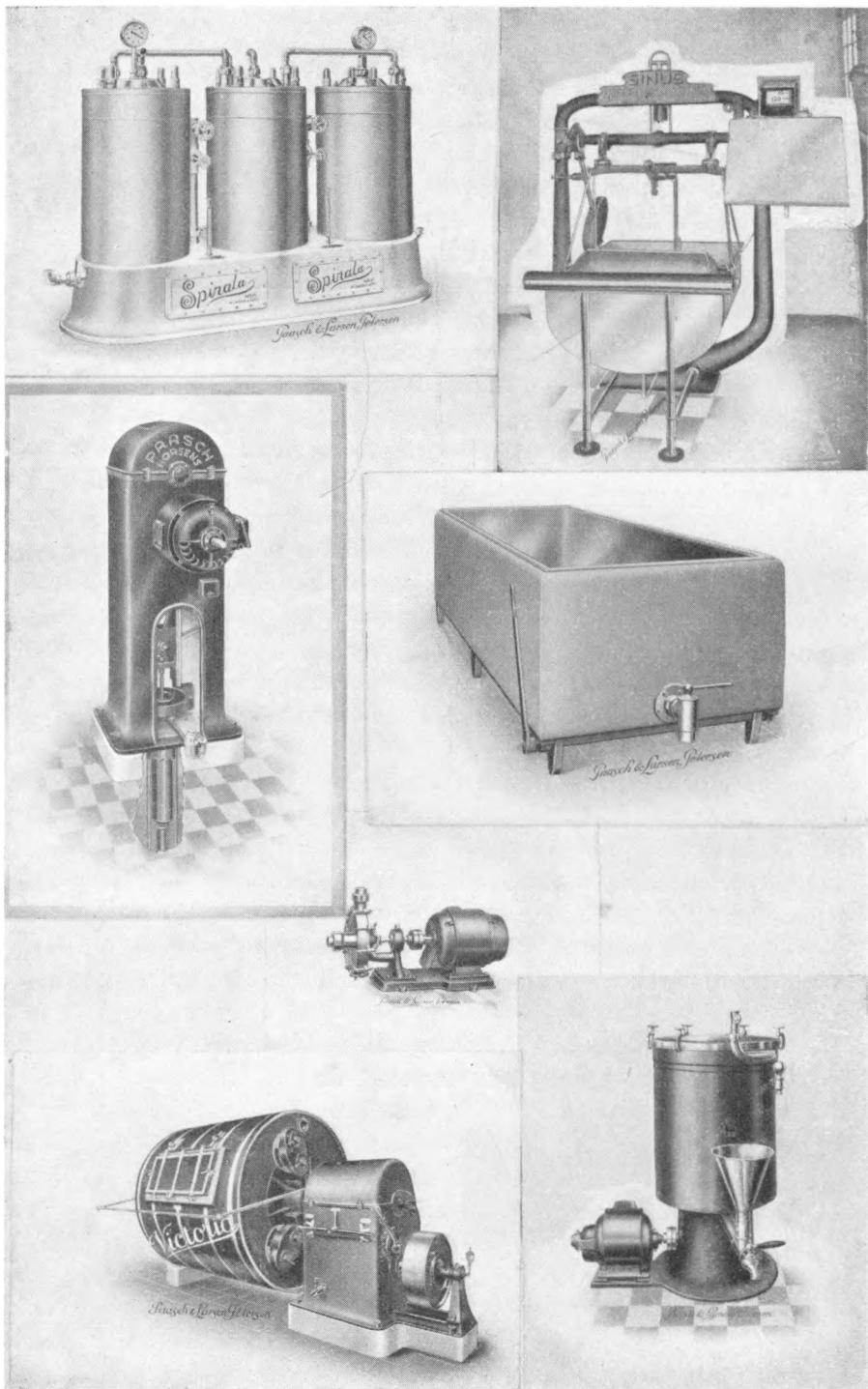
Virksomheden købte i 1934 Fabrikationsretten til alle de af Buas Mejerimaskinfabrikker i Aalborg hidtil fremstillede Apparater og Maskiner.

I 1935 købte Firmaet den af De Smitske Jernstøberier og Maskinværksteder i Aalborg beliggende Maskinværkstedes og Kedelsmediebygning paa Vesterbro, Aalborg, for dér at fortsætte Fabrikationen af Buas Specialiteterne, og Firmaet staar nu, med disse to Fabrikker samt Firmaets Afdelinger i Odense og Roskilde og dets Forhandlere godt rustet til at kunne yde danske saavel som udenlandske Mejerier en første Klasses Service.



Fabrikken i Slotsgade, Horsens.

Ledelsen af Virksomheden har



Fotomontage fra Firmaet Paasch & Larsen, Petersen A/S.

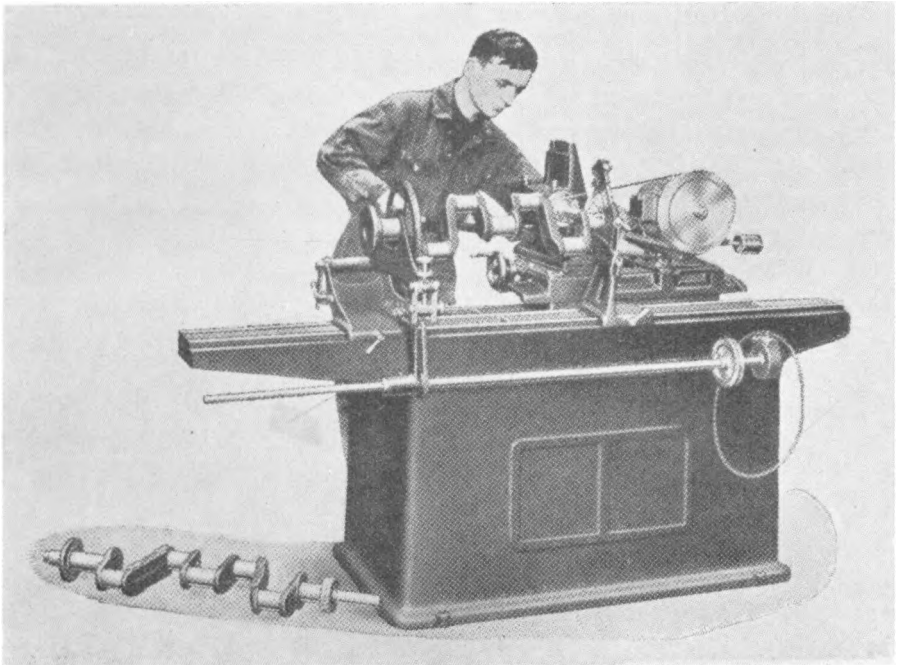
siden 1920 været lagt i Direktør J. J. Wolhardt's Hænder, og er i 1937 blevet suppleret med Underdirektør Hugo Wolhardt. — — —

Kolonial en gros Firmaet Jensen & Julsen, Sønderbrogade 1, Horsens, blev grundlagt i 1921 af Købmændene Jensen og Julsen som en Kolonial en gros Forretning, og senere blev der tillige optaget Kaffe en gros.

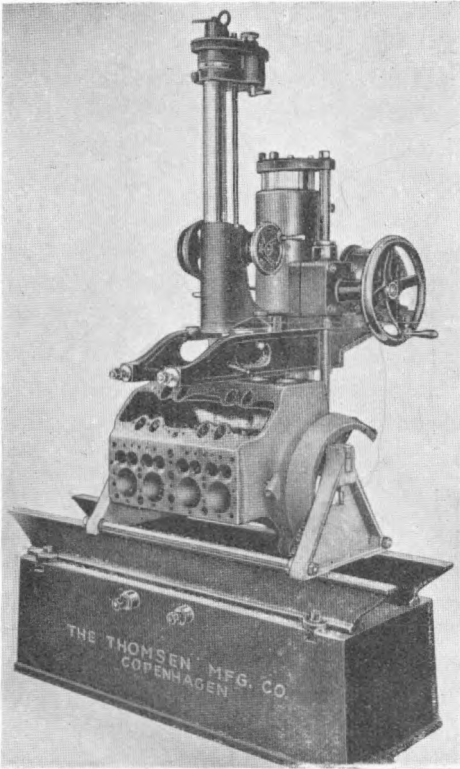
Ejendommen, hvor Firmaet har til Huse, er en gammel Købmandsgaard (bygget 1750), som Købmand Jensen i 1931 købte af Købmand J. Julsen. — Forretningen er den største i sin Art i Byen. — — —

I 1893 begyndte Anton Nielsen selvstændig Virksomhed, idet han i et lille Lokale paa Aaboulevarden 65 begyndte at fremstille Træskobunder. Forretningen udviklede sig stadigt, og i 1901 maatte den flytte til større Lokaler i samme Ejendom, og der blev installeret Maskiner. I Aaret 1914 købte Anton Nielsen Ejendommen, Aaboulevard 86, og der blev opført en ny Fabrik og Lagerlokaler, indlagt større Drivkraft og flere Maskiner, saa der blev Beskæftigelse for 16—18 Mand. Paa Grund af Konkurrencen med Gummifodtøj gik det en Del tilbage med Forbruget af Træskobunder, og Anton Nielsen oprettede da i 1931 sammen med sin Søn, Bernh. Nielsen, en en gros Afdeling for Salg af Træskobunder, Gummifodtøj m. m., og i 1936 standsedes Fabrikationen af Træskobunder helt, hvorefter Firmaet kun driver Handelsvirksomhed. — — —

A/S R. B. Burchardt Nielsen & Co., Nørretorv 13, Horsens, blev grundlagt i Aaret 1923 i Nørrebrogade 8 med Salg af Cykler og Motorcykler.



Fabrikens Pinalløse Krumtapsslibemaskine.



Cylinderudborings-Maskinen.

I 1925 udvidede R. B. Burchardt Nielsen og begyndte en ny Forretning i Hospitalsgade 23. I 1932 flyttede han til nuværende Bopæl, idet han solgte Detailforretningen, og i Stedet kun drev en gros Forretning med Automobiltilbehør.

Firmaet beskæftiger nu 15 Mand og har alt indenfor Automobiltilbehør samt Cylinderudboring en gros, der foretages paa egne Værksteder. I Aarenes Løb er der udvidet flere Gange, og det er den eneste Forretning i Horsens og Opland for Autoreserveredele en gros.

Firmaet har flere Specialartikler, der hovedsageligt sælges til Grossister, bl. a. Styrestabilisatorer, Styretøjssikringer og Triangeldele til Ford samt Starteraksler.

R. B. Burchardt Nielsen dri-

ver endvidere en Fabrik med Skindvarer til Motorcykelbrug. — — —

Spare- og Laanekassen for Horsens By og Omegn blev stiftet i 1847 og havde sine første Lokaler paa Søndergade.

I Aaret 1902 flyttede Sparekassen til sin da nyopførte Ejendom, Jessensgade Nr. 1, hvor Virksomheden stadig har til Huse.

I 1938 er Indlaanskapitalen ca. 24½ Mill. Kr. og Reserver ialt ca. 3 Mill. Kr.

Udlaansmassen, ca. 25 Mill. Kr. — anbragt mod 1. Prioritets Panteret i faste Ejendomme, — fordeler sig med ca. 12 Mill. Kr. i Landejendomme og ca. 13 Mill. Kr. i Købstadejendomme.

Sparekassens Legatfond, der er oprettet i 1880, udgør nu 150.000 Kr.

Sparekassens Ledelse bestaar



Sparekassens nuværende Bygning.

af Tilsynsraadet: Konsul H. Jørgensen, R., p. p., Formand, Tobaksfabrikant C. Petersen, R., Næstformand, Murermester Chr. J. A. Nielsen, R., Købmand Chr.

Holmboe, Branddirektør Carl Christensen af Tørring, Direktør J. J. Wolhardt, Tømrermester Søren Olesen, Sølvvarefabrikant S. Sørensen, Gaardejer L. Levisen af Saabygaard, Proprietær H. J.

Petersen af Christiansminde og den adm. Direktør N. Th. Olsen. — — —

Firmaet E. Eyde & Co., Horsens, blev grundlagt i 1887 af Ewald Eyde, der havde faaet sin fagmæssige Uddannelse i Flensborg og senere været ansat en Del Aar i Vinforretninger i København. Medstifter var Broderen, den senere norsk-svenske Konsul i Horsens, Peter Eyde, der gennem sine mange Rejser, som Kaptejn, til de vindyrkende Lande havde erhvervet sig ikke saa lidt Kendskab til Vin.

Ewald Eyde døde allerede i 1892, hvorefter Broderen overtog den daglige Ledelse.

Firmaet var begyndt under beskedne Forhold, men Forretningen blev grebet an paa rette Maade; der kom straks Fart i den; der arbejdedes energisk og ihærdigt; Omsætningen øgedes Aar for Aar, og Kundernes Tillid, der straks var vundet, voksede med Aarene. — Konsul Peter Eyde trak sig tilbage 1904, og fra 1. Januar 1905 har den nuværende Indehaver, Konsul Johs. Fogh-Nielsen, været Firmaets Indehaver. — Konsul Fogh-Nielsen var Købmandssøn fra Horsens, og hans Fader overtog senere det landskendte „Jørgensens Hotel“, Det Lichtenbergske Palæ, hvortil E. Eyde & Co. var flyttet nogle Aar efter Starten, og hvor det stadigt har til Huse. Efter endt Skoletid kom Konsul Johs. Fogh-Nielsen i Lære hos Firmaet E. Eyde & Co., var en kort Tid i København og rejste i Begyndelsen af Aaret 1899 til Udlandet, hvor han



Ekspeditionslokale.



*Johs. Fogh-Nielsen,
Konsul.*



Del af Vinlageret.

forblev til 1904, da han kom hjem for at overtage Firmaet E. Eyde & Co. Konsul Fogh-Nielsen, der udelukkende har været beskæftiget i Vinbranchen, har, gennem sine lange Ophold i Udlandet, Tyskland og Frankrig, hvor han var ansat i de største og førende Firmaer i Branchen, erhvervet sig et enestaaende Kendskab til Vin og er en virkelig Kapacitet paa sit Omraade.

Fra et mindre, men vel anset Firma, har Konsul Fogh-Nielsen gjort E. Eyde & Co. til et landskendt og højt anset Hus, som vurderes højt af Kunderne overalt i Landet, ikke mindst i København, hvor der er en stor Kundekreds, ligesom Firmaet i Udlandet nyder en overordentlig Agtelse. Firmaet E. Eyde & Co.s Speciale er Røde Bordeaux-Vine, hvis Indkøb og Behandling forudsætter et stort Kendskab til og Kundskab om Vin, som kommer Firmaets Kunder til Gode. I de senere Aar er ogsaa de tyske Vine taget op som Speciale, og med stort Held.

Konsul Fogh-Nielsen rejser ofte til Vin-Egnene for stadig at være orienteret, og for personlig at indkøbe sine Vine, som i Firmaets Lagre er under et kyndigt Personale, og under Konsul Fogh-Nielsens personlige Opsigt plejes og udvikles paa det omhyggeligste.

I 1907 blev Konsul Fogh-Nielsen udnævnt til græsk Konsul, og Aaret efter fulgte Udnævnelsen til fransk Konsul. — — —

Horsens Margarinefabrik blev grundlagt af Aug. Taarvang i 1910 under beskedne Forhold. I 1915 overgik Firmaet til Aktieselskab, og i de følgende Aar havde det flere forskellige Direktører, indtil Aug. Taarvang i 1919 blev valgt til Direktør, hvilken Stilling han stadig beklæder.

I 1926 flyttedes Fabrikken til nye, store Lokaler, indrettet med moderne Maskiner. I den nærmeste Fremtid skal der indlægges nogle nye Køletromler.

Firmaet har en stor Kundekreds og leverer Varer over hele Landet. Det fabrikerer kun Bord-Margarine i tre forskellige Kvaliteter. Der beskæftiges ialt otte Personer. — — —

Bjerre og Hatting Herreders Spare- og Laanekasse blev oprettet i 1867, og den fik til Huse hos Brygger Petersen paa Torvet i Horsens. I Aaret 1879 flyttede Sparekassen sit Kontor til Brdr. Petersen, „Hotel Skandinavien“, hvorfra den i 1901 flyttede til Hospitalsgade 2, indtil den endelig i Aaret 1920 købte egen Ejendom, Stationspladsen 1. Gennem Aarene er disse Lokaler stadigt blevet udvidet og moderniseret, som en Følge af, at Sparekassens Omsætning uafbrudt er vokset, og Personalet derved forøget. I 1906 overtog Sparekassen Førelsen af Tyendesparekassens Regnskab samt Forvaltningen af dens Midler,



J. Jensen-Klejs,
Direktør.

og Samarbejdet har vist sig at være særdeles heldigt for begge Sparekasser.

Sparekassens nuværende administrerende Direktør er Direktør N. Juel-Damgaard.

Direktør J. Jensen-Klejs er kontrollerende Direktør og Direktionens Formand.

Tilsynsraadets Formand er Dommer C. Rudbeck. — — —



Sparekassens Bygning.

I 1900 overtog Aktieselskabet „Horsens Trælasthandel“ Kragh & Soele's Forretning med Trælasthandel og Bygningsartikler. Firmaet Kragh & Soele var startet i 1860 og omfattede hovedsagelig Handel med Smør, Korn,



*S. J. Kragh,
Grundlægger.*



*Harald Jørgensen,
Grundlægger.*



*H. A. Soele,
Grundlægger.*

Foderstoffer, Jern og Trælast. Handelen med Trælast udviklede sig hurtigt til at blive den største Forretning, hvorfor, som omtalt, en Udskillelse fandt Sted i 1900, hvorved Horsens Trælasthandel blev dannet. Den største Del af Firmaet fik til Huse Sødenaagade 20, en Ejendom, der spænder

over et Areal paa 42.860 Kvadratalen. En stor Eng ved Siden af er blevet opfyldt, hvorved et ret stort Areal er indvundet til Oplagsplads, og her findes nu Rækker af Brædestabler, Tørreskure, Skure for Tømmer og Brædder, sorteret til Salg, Rør, Fliser,



*Harald Jørgensen,
Konsul.*



*C. Christensen,
Underdirektør.*



Gaardparti af den gamle Ejendom paa Søndergade.

handel, Harald Jørgensen. Direktører for Firmaet blev Harald Jørgensen, Søn af ovennævnte Harald Jørgensen, og Johs. Møller.

Harald Jørgensen, Aarhus, døde i Foraaret 1901 og blev afløst i Bestyrelsen af Grosserer Axel Schmidt, København.

H. A. Soele døde i Efteraaret 1908 og blev afløst i Bestyrelsen af Sagfører H. L. Zieler, Horsens.

Den 1. Maj i Aaret 1907 købte Selskabet den paa Aaboulevarden tilstødende Skærierejendom af Konsul Peter Mørch, og fra samme Dato indtraadte han som Meddirektør sammen med Konsul Harald Jørgensen og Johannes Møller. Direktør Johannes Møller døde i Foraaret 1910.



Kontorbygningen med Udstillingsbygning.



En Del af Trælastpladsen.

Jern og alt, hvad der er nødvendigt til Opførelse af en Bygning.

Firmaet fører alt i svensk og finsk Trælast og desuden amerikanske Træsorter.

Aktieselskabets Bestyrelse bestod af S. J. Kragh, Formand, H. A. Soele og den daværende Medindehaver af Aarhus Trælast-

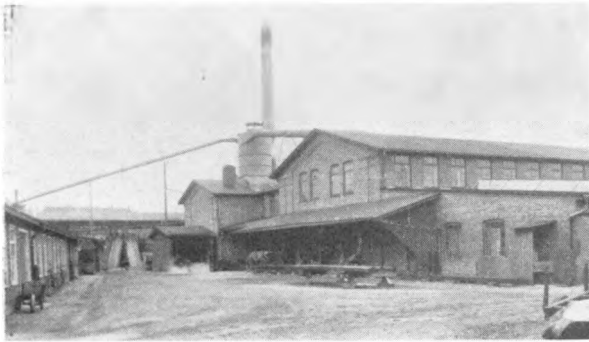
I 1913 døde S. J. Kragh, som var Selskabets Formand fra Stiftelsen. Grosserer Peter Lotz, København, kom derefter ind i Bestyrelsen, medens Sagfører Zieler blev Selskabets Formand.

Natten mellem d. 25. og 26. Juli 1918 overgik

der Selskabet en omfattende Ildebrand, som raserede Kontorbygningen og omtrent alt, som fandtes paa det 6 Tdr. Land store Areal. Alt blev opbygget igen, som Fotografierne udviser.

Konsul Mørch døde i 1930, hvorefter Prokurist Christensen rykkede op som Underdirektør, mens

Forvalter Th. Hansen blev Prokurist i Firmaet. I Foraaret 1931 købte Selskabet A/S Fogs Trælasthandels Varelager og overtog senere den lille Tømmerplads, Allégade 65, med den gamle Kontorbygning.



Skærreriet.

Skærreriet.

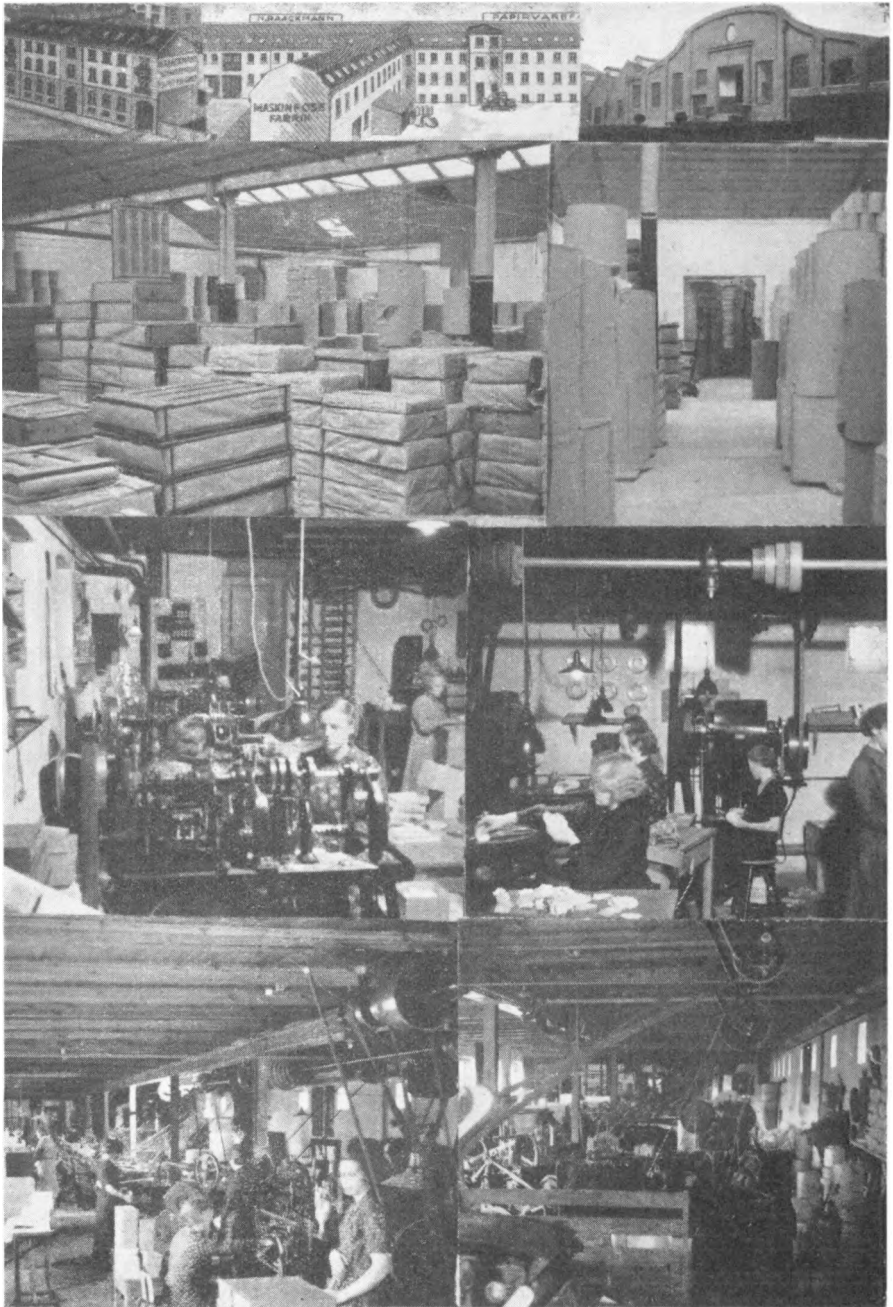
Sagfører H. L. Zieler døde i 1936, og han blev ved den i samme Maaned afholdte Generalforsamling afløst af Sønnen, Landsretssagfører H. Zieler, der samtidigt blev Selskabets Formand. — — —

N. Raackmanns Papirvarefabrik, Horsens, blev startet i 1897 af den nuværende Seniorchef, Fabrikant N. Raackmann. Faa Aar efter flyttedes Virksomheden til Nørregade 7 for endelig i 1908 at flytte til Amaliegade 4, hvor Firmaet nu har til Huse, og hvor store Om- og Tilbygninger siden har fundet Sted.

Forretningen startedes under beskedne Former og voksede støt og roligt, under god forretningsmæssig Ledelse, frem til at blive ikke alene sin By's, men ogsaa en af sit Lands største Virksomheder i sin Branche. Fabriken har forskellige Afdelinger for Fremstilling af Papirposer af alle Arter og Størrelser, og den har særlige Afdelinger for sine Specialartikler: Kagekapsler, Etiketter, Fad- og Kagepapir, Hyldeborter og Æskefabrikation etc.

I Fabriken's forskellige Afdelinger er installeret de mest moderne Maskiner til Fremstilling af Varerne. Fabriken ledes af fagudlærte og teknisk dygtige Folk, der har erhvervet sig en Rutine i at fremstille de forskellige Arter af Papirvarer, der er Fabriken's Specialiteter.

Firmaet har nu sine Forretningsforbindelser over hele Jorden. Det



N. Raackmanns Papirfabrik. Øverst ses Fabrikken, dernæst Interiører fra Lagerlokalene, og de to nederste Rækker viser Interiører fra Fabrikens forskellige Afdelinger.

har saaledes store Leverancer blandt andet til Indien. Firmaet, der beskæftiger 70 Mennesker, har 10,000 Kvadratalen Gulvflade til Fabrik-

& Lagerbrug. Det ledes af Stifteren, Fabrikant N. Raackmann og Sønnen, Fabrikant Kai Raackmann.

Den 1. Januar 1938 overgik Firmaet til et Familie-Aktieselskab. — — —



*E. V. Larsen,
Købmand.*

Fogs Jernhandel i Allégade 40, Horsens, blev grundlagt i 1886 som Købmandshandel af Købm. E. V. Larsen.

I 1909 blev den sammensluttet m. Chr. Fog og Sønners Trælasthandel og blev drevet videre under Navnet Fogs Trælast- og Jernhandel A/S, idet Købmandshand-

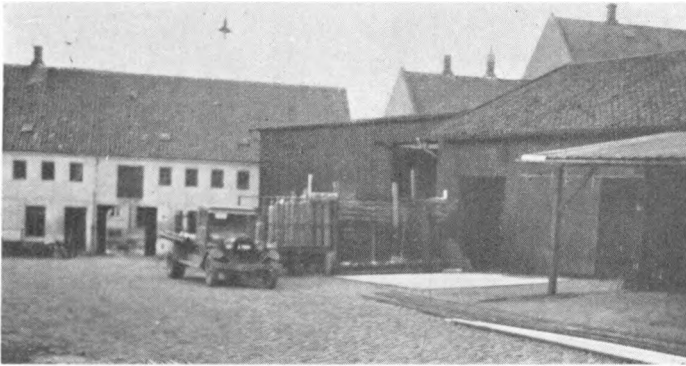


*Kaj Wolhardt,
Købmand.*

len afhændedes. — I 1929 købte Kaj Wolhardt Fogs Jernhandel, og han har

nu som Specialitet Jern, Sanitet & Centralvarme.

Siden Overtagelsen har K. Wolhardt udvidet og moderniseret Bygningerne, og de er nu indrettet med moderne Ud-



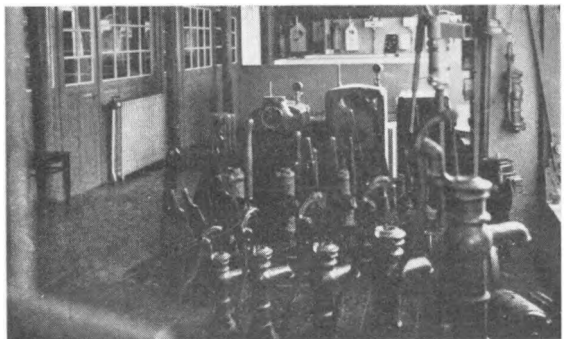
Eksteriør fra Gaardspladsen.

stillingslokaler, der i enhver Henseende er fuldt ud tidssvarende. —

Der beskæftiges nu ialt 17 Mennesker i Virksomheden.

Forretningen dækker et Areal paa 3000 Kvadratmeter.

Hosstaaende bringer vi et Eksteriør, der viser et Udsnit af Gaardpartiet med Lagerplads og Lagerskure samt et Interiør fra Lageret. — — —



Interiør fra Lageret.

Skanderborg.

I Hjemlev Herred, paa en Odde, der skyder sig ud i Skanderborg Sø, ligger Købstaden Skanderborg smukt omgivet af Skove og Bakker.

Byen er vokset op uden om Skanderborg Slot, der allerede i Slutningen af det 12. Aarhundrede var Kongsgaard, og som gennem Aarene har været et yndet Opholdssted for Hoffet. Skanderborg Kirke er nu det eneste, der er tilbage af Slottet.

Sine Købstadsprivilegier fik Skanderborg i 1583, men den blev længe efter stadigt ikke regnet for en rigtig Købstad. Privilegierne blev stadfæstede i 1600 og 1648, men Byen fik først sin egen Øvrighed i 1760.

Christian IV lod Skanderborg befæste, og der findes endnu en lille Rest af Skansen. Under Svenskekrigen huserede Polakkerne i Byen, og 1746 blev den hjemsøgt af en voldsom Ildebrand. Den havde flere Gange Besøg af Fjender, navnlig i 1864.

Af gamle Bygninger er der bevaret en Del Bindingsværksgaarde, der giver Byen et hyggeligt Præg.

Skanderborg er Station paa den østjyske Længdebane og Udgangspunkt for Skanderborg-Silkeborg—Skjern Banen.

Da Oplandet altid har været af ringe Betydning, har Byen ikke haft nogen særlig Vækstbetingelse, og i 1769 havde den kun 514 Indbyggere. I Slutningen af det 19. Aarhundrede har den dog været i god Vækst, navnlig paa Basis af Jernbaneanlægene, og der har fundet ret store Udvidelser

Sted mod Nord. Skanderborg har nu med Førstaden, Banegaardskvarteret, 4.960 Indbyggere. — — —

A/S A. Blom & Søn, Skanderborg, blev grundlagt af Fabrikant A. Blom i 1866 i et lille Værksted, hvor han begyndte at lave Maskiner. Faa Aar efter flyttede Firmaet til den nuværende Plads, hvor man lod opføre en moderne og tidssvarende Fabrik. Firmaet har gennem Aarene arbejdet sig op til at blive en af Landets største og førende Fabrikker indenfor



L. Rasmussen,
Borgmester.



Skanderborg Raadhus.

Branchen. — I 1915 døde Grundlæggeren, og Fabrikken blev overtaget af Sønnen, Chr. Blom, som i 1920 optog sin Broder, Andreas Blom, som Kompagnon. I 1929 døde Chr. Blom, hvorefter Andreas Blom drev Firmaet alene indtil 1937, da det blev omdannet til Aktieselskab.

Direktionen bestaar af Tage Laursen, Andreas Blom og Christian Sørensen. I Bestyrelsen er Borgmester Rasmussen, Skanderborg, Landsretssagfører Michelsen, Skanderborg, og A. Blom, der er Formand. Firmaets Bogholder er Erik G. Hundertmark. — —

A/S Skanderborg Handels- & Landbrugsbank blev startet i 1925 med H. B. Konradsen som administrerende Direktør.

Banken har til Huse i Adelgade i egen Ejendom, der i 1930 blev ombygget og moderniseret, saa den nu er indrettet fuldt ud tidssvarende.

Ledelsen bestaar af en Bestyrelse, hvis Formand er Overretssagfører Holtet, samt af Direktør A. Østergaard, der har været administrerende Direktør siden 1928. — —



A/S Skanderborg Handels- & Landbrugsbank.

Silkeborg.

I en meget naturskøn Egn, cirka 40 km Vest for Aarhus, i Gern Herreds sydvestlige Hjørne, kranset af Skove og lyngklædte Bakker, ligger Købstaden Silkeborg. Byens Nordgrænse dannes af Silkeborg Langsø, og Gudena er Østgrænse.

Silkeborg er en By af ganske ny Oprindelse, opstaaet gennem en forudlagt Plan og anlagt paa det Sted, hvor den gamle Borg (Silkeborg) laa. Borgen, der nævnes første Gang i Begyndelsen af det 15. Aarhundrede, var paa det Tidspunkt i privat Eje, men overtoges senere af Aarhusbisperne, der lod det ombygge. I Begyndelsen af det 18. Aarhundrede blev Slottet, der nu kun var en Ruin, helt nedbrudt (Fundamenterne findes endnu paa Papirfabrikens Grund).

I Slutningen af det 18. Aarhundrede opstod flere Gange fra forskellig Side Tanken om at gøre Aaen sejlbar og anlægge en Ladeplads ved Silkeborg. I Aaret 1836 fremsattes paany



R. Bindselev,
Borgmester.



Silkeborg Raadhus.

Planen, men først efter Anlæget af Papirfabriken (1844) blev Planen realiseret i Henhold til Reskript af 15. Dec. 1845 og 8. Jan. 1846.

Til at begynde med gik Udviklingen meget langsomt, men efterhaanden som Kommunikationsmidlerne forbedredes gennem nybyggede Landeveje og forsk. Jernbaneanlæg, fik Byen Grokraft og udviklede sig nu saa stærkt, at den ved Indgangen til det 20. Aarhundrede blev ophøjet til Købstad. Handel og Industri har Haand i Haand skabt gode Betingelser for Byen, der ogsaa i Kraft af sin naturskønne Beliggenhed er blevet en *overordentligt besøgt Turistby, hvor Kursteder, Sanatorier, Skoler og Seminarier er groet op i de fredfyldte Omgivelser.*

Silkeborg har nu et Befolkningstal paa over 18.000 Indbyggere. — — —

Himmelbjerg Apotek, der er beliggende paa Hjørnet af Vestergade og Søndergade i Silkeborg, blev oprettet i 1903 af Apoteker Topp, der døde i Aaret 1919, hvorefter den nuværende Indehaver, Apoteker Davidsen, fik Bevillingen.

Der beskæftiges i Dag fem Kandidater og fem Defektricer, og Apoteket har Haandkøbsudsalg i Them og Kragelund.

I Aaret 1936 kunde Apoteker Caspar Johannes Boye Davidsen fejre sit femogtyve Aars Jubilæum som Apoteker. — — —



Himmelbjerg Apotek.

Som Afdeling i en stor blandet Forretning oprettede Købmand Carl Høgh i Aaret 1888 den Virksomhed, der nu bærer Firmanavnet: Silkeborg Jern- og Staalforretning.

Forretningen havde da til Huse i Vestergade 26, og her blev den drevet indtil Aaret 1909, da Jernafdelingen blev solgt til Købmand Arnold Elmgren og udskilt som selvstændig Forretning, der fik egne Lokaler i Tværgade 4.

A. Elmgren var Indehaver af Virksomheden indtil 1917, da Forretningen blev solgt til Brødrene Kier A/S, Aarhus, og drevet som Filial med Chr. Andersen som Forretningsfører indtil 1928, da Chr. Andersen selv overtog Forretningen med tilhørende Ejendomme; men han var kun Ejer af Virksomheden ganske kort Tid, da han, efter knap et Aars selvstændig Virksomhed, afgik ved Døden.

Forretningen blev da fra 1929 overtaget af den nuværende Indehaver, Grosserer C. B. Jensen. Denne kom i Lære i Forretningen i 1917 og har været knyttet til Firmaet, hvor han har faaet sin Uddannelse, i ikke mindre end 18 Aar, bortset fra Perioden 1924—29, da han var Forretningsfører for Dronningborg Maskinfabrik A/S, Randers og Hjørring.

Forretningen, der omfatter Handel med Jern-, Staal-, Rør-, Sanitet- og Centralvarmeartikler samt Landbrugsartikler m. m., købte yderligere i 1912 Ejendommen, Nygade 22, og udvidede igen i 1930 med Lager i Søgade 1.



C. B. Jensen,
Grosserer.

Disse Udvidelser var paakrævet, skønt man i 1919 udvidede Lokaliteterne i Nygade. Selve Forretningens Lokaler i Tværgade 4 blev endvidere Genstand for en Udvidelse af saavel Kontoret som Lageret samme Aar, som man oprettede Lageret i Søgade.

I Øjeblikket beskæftiger Firmaet, som indenfor Branchen er



Lageret i Nygade.



Lageret i Tværgade.

et af de største i Midtjylland, ialt 17 Personer.

Grosserer C. B. Jensen sidder i Bestyrelsen for Dansk Arbejdsgiverforening samt Friboligforeningen for Silkeborg.

Endvidere er han Revisor i Silkeborg Haandværkerforening. — — —

A/S Sophus Jørgensens Møbeletablisement, Silkeborg, blev grundlagt omkring 1870 af Snedkermester Mannely under meget beskedne Forhold. I 1892 blev Forretningen købt af Sophus Jørgensen, under hvis Ledelse Firmaet snart voksede og maatte udvides ved Køb af Ejendom.

Efter Sophus Jørgensens Død i 1929 førte Enken Forretningen videre, og den er nu en af Landets førende og største indenfor Haandsnedkerier.

Der laves alle Slags haandgjorte Møbler, og Varerne sælges over hele Landet. I 1930 og 1936 fandt der betydelige Udvidelser Sted, og Ejendommen er blevet fuldstændigt ombygget og indrettet moderne og fuldt ud tidssvarende. Firmaet har flere Udstillingslokaler i Byen.

I 1937 overgik Virksomheden til et Familieaktieselskab med en Aktiekapital paa 150.000 Kr. Som Direktører ansattes Arkitekt Knud Sørensen og V. Kodahl.

Firmaet, der beskæftiger ca. 40 Mand, er i den senere Tid ogsaa begyndt at fabrikere Outriggere til Roklubber i Silkeborg. — — —

Silkeborg Apotek, Vestergade 9 A, Silkeborg, blev oprettet i Aaret 1842 i Them og flyttet til Silkeborg i Aaret 1856 af Carl Frederik Nielsen, som

døde i 1865, hvorefter hans Enke førte Apoteket videre.

I 1912 overtog Sønnen, Axel Emil Valdemar Nielsen, Apoteket.

Apoteker Nielsen ejer selv den smukke, gamle Ejendom, hvori Apoteket har til Huse.

Der beskæftiges i



Carl Frederik Nielsen,
Apoteker.



A. E. V. Nielsen,
Apoteker.



Silkeborg Apotek.

Dag i Silkeborg Apotek ti Mennesker, hvoraf fem er Kandidater. — — —

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Redigeret af
OSVALD OSVALD
under Medvirkning af Videnskabsmænd,
Fagfolk og stedlige Medarbejdere



Randers Amt

AKTS. HAFNIA HANDELSFORLAGET - KØBENHAVN
MCMXXXVIII

Copyright 1938

Bogtryk: K. Rosendahl, Esbjerg

Reproduktioner: A. Hammerschmidts Clichéfabrik, Aarhus



Udsigt over Randers med Sct. Mortens Kirke.

RANDERS AMT

Øst for Viborg Amt og for en stor Del skilt fra dette ved Skals Aa og Gudenaå ligger Randers Amt, hvis ene Halvdel omfatter Halvøen Djursland, der mellem Randers Fjord og Aarhus Bugt strækker sig langt ud i Kattegat.

Det dækker et Areal paa 2467 km² med et Indbyggertal paa 163.917. Nordgrænsen er Aalborg Amt, fra hvilket det paa den længste Strækning er skilt ved Mariager Fjord. Sydgrænsen er Aarhus Amt.

Randers Amt omfatter følgende Købstæder: Randers, Hobro, Grenaa, Mariager og Æbeltoft samt følgende 11 Herreder — fra Nord til Syd — Onsild, Gerlev, Nørrehald, Støvring, Rougsø, Galten, Sønderhald, Nørre-Djurs, Ø. Lisbjerg, Sønder-Djurs og Mols. Til Nørre-Djurs Herred hører Øen Anholt.

Terrænet er i den vestlige Del af Amtet temmeligt højtliggende og meget bakket med stærkt indskaarne Aadale ind mellem Højderne. Syd-øst for Mariager ligger Hov Høj (110 m). Mod Øst sænker Terrænet sig ned mod Kystlandet og Djursland, hvilket sidste gennemgaaende er meget lavtliggende (Kolindsund). Kun ved Nord- og Sydkysten findes antagelige Højdepunkter, saaledes Ellemandsbjerg paa Helgenæs (99 m), Agri Bavnehøj paa Mols (137 m) og Kalø Bavnehøj (102 m).



H. Andersen, K. 1, D. M.,
Amtmand, Kammerherre.

Amtet har, grundet paa sin naturlige Rigdom paa Skaldyr og Vildt og sin lange og bekvemme Kystlinies Udstrækning, været meget tidligt beboet, hvorom talrige betydelige Køkkenmøddings Fund vidner, ligesom Amtet rummer i hundredevis af stensatte Gravkister, Runddysser og Jættestuer samt over 5000 Gravhøje, dels fra den yngre Stenalder og dels fra Bronzealderen. Fra denne sidste Tidsperiode, saavel som fra Jernalderen er der gjort mange overmaade interessante Oldsags og Gravfund.

Ogsaa den historiske Tid er rig paa mangfoldige Fortidsminder, saaledes Runestene, Rester af gamle Trækirker, Kridtstens og Fraadstenskirker, gamle Kalkmalerier o. a. — — —

Randers.

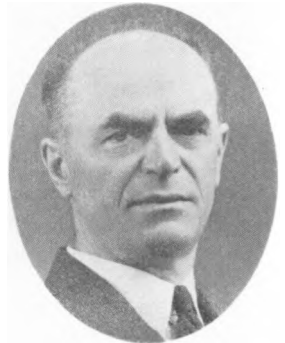
I Støvring Herred, ved Gudenaas nordlige Bred og dens Udmunding i Randers Fjord, ligger Købstaden Randers, smukt omgivet af Enge og Bakkedrag, bevokset med Skove.

Her har, som i alle andre Fjordbyer langs den jyske Østkyst, færdedes Mennesker i den graa Oldtid, og Byen ejer forskellige, værdifulde Oldtidsminder. Der er blandt andet fundet 2 Runestene, og der har været mindst 35 Gravhøje, hvoraf dog kun Markmandshøj endnu er velbevaret.

Randers nævnes første Gang i 1086, idet den da var Samlingssted for Oprørerne mod Knud den Hellige.

Det vides ikke, hvornaar Byen er blevet Købstad, men de første omtalte Privilegier fik den i Aaret 1302 af Kongen Erik Menved.

Under Erik Ejegod og Erik af Pommern har Randers været Møntsted, og som et Tegn paa dens Betydning



Chr. Sørensen,
Borgmester.



Randers gamle Byvaaben.



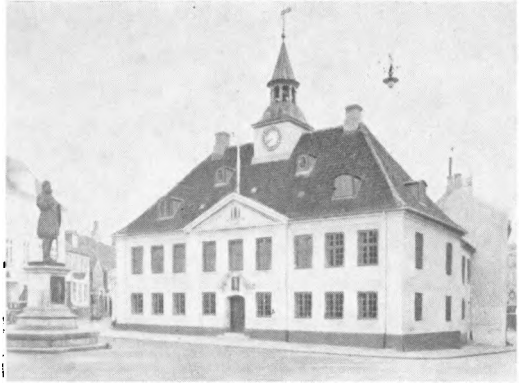
Randers ny Byvaaben.

kan nævnes, at den har haft tre Klostre.

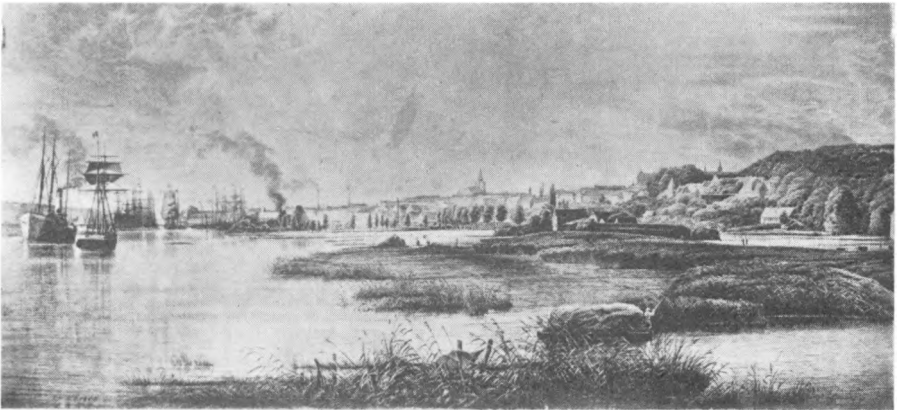
Det ældste var Vor Frue Kloster, som formenes at stamme fra det 12. Aarhundrede, men man kender iøvrigt ikke meget til Klosters Historie.

Klosterkirken blev senere Randers' Sognekirke, Vor Frue Kirke.

De to andre Klostre var Graabrødreklostret, stiftet i Aaret 1236, og Helligaandsklostret, der er bygget i det 13. Aarhundrede.

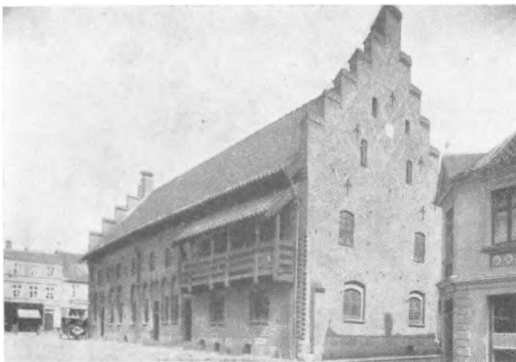


Randers Raadhus.



Indsejlingen til Randers i gamle Dage.

Førstnævnte blev i Aaret 1544 omdannet til Dronningborg Slot. Af Helligaandsklostret menes „Helligaandshuset“ at være en Rest.



Helligaandshuset.

Der har fundet flere historiske Begivenheder Sted i Randers, men mest historisk kendt blev Byen ved, at Niels Ebbesen her i 1340 dræbte Grev Gert.

I Slutningen af det 16. og i Begyndelsen af det 17. Aarhundrede blomstrede Randers op ved Handel og Søfart, og blandt andet blev dens Handsker, Laks og Burøl kendt ud over hele



Indgang til „Tøjhusparken“.

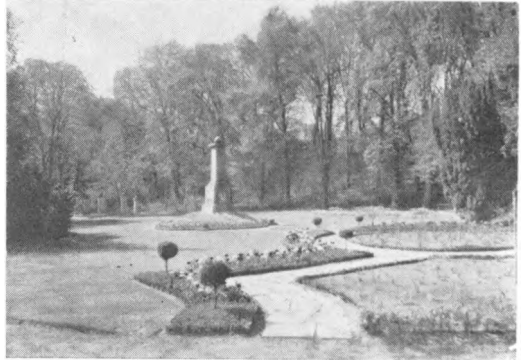
Landet. Det var dog ikke lutter gode Tider for Byen, idet den blev hærget af mange Brande, Pest og Fjender.

Efter Midten af det 17. Aarhundrede begyndte der for en Nedgangsperiode, og først i Slutningen af det 18. Aarhundrede, sporedes der atter en Fremgang, hvilket blandt andet skyldtes de gunstige Handelsforhold un-

der den nordamerikanske Frihedskrig. — Randers, Byen med de 13 Landeveje, er blandt andet kendt for sine mange gamle og smukke Bindingsværkshuse, der giver den et hyggeligt og gammeldags Udseende.

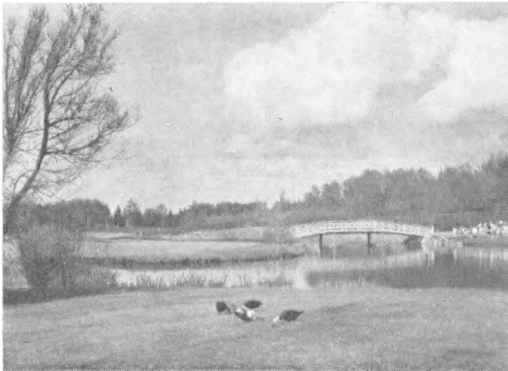
Den har et udmærket Opland til alle Sider og er Station paa den østjyske Længdebane.

Tillige er den Udgangspunkt for Randers—Grenaa Banen og Randers—Hadsund Banen og har endvidere regelmæssig Dampskibsforbindelse med København.



Parti fra „Tøjhusparken“.

Byen har nu med Forstæderne — Frederiksberg, Strømmen og Dronningborg Landsogn — ialt 39.580 Indbyggere og er saaledes Danmarks femtestørste By.

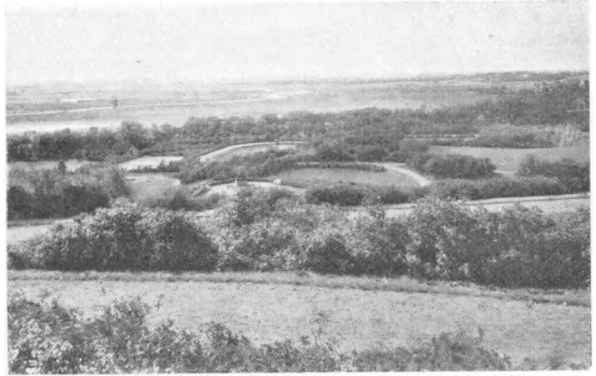


„Doktorparken“.

Af Fabrikker og industrielle Anlæg kan, foruden nedenomtalte, nævnes: Maskinfabrikken „Strømmen“ (grundlagt 1875), Buchtrups Maskinfabrik (grdl. 1897),

Randers Trævarefabrik (grundl. 1898), Bryggeriet „Thor“ Akts., Randers Jernstøberi, Randers Sølvvarerfabrik, Randers Dørgreber og Metalvarerfabrik, „Odin“

Møbelfabrik, Maskin-
snedkeri og Høvle-
værk (grundlagt 1913),
Randers Cementvare-
og Mørtelfabrik, Ran-
ders Handskefabrik
(grdl. 1811), „De dan-
ske Spritfabrikker“,
Valsemøllen „Olym-
pia“ (grdl. 1915), N.
M. Holbechs Skotøjs-
fabrik (grundl. 1848),
„Carlsberg Teglværk“,
Randers Andelsmejeri, H. Hein og Sønners Fabrik for Motorer til Far-



Udsigt fra Vestparken over Gudenaadalen.



„Gammel Estrup“.

Firmaet Viggo W. Olsen, Papir en gros, Randers, blev — under meget beskedne Former — grundlagt i Aaret 1897 paa Kirketorvet af Gros-
serer Viggo W. Olsen.

Firmaet blev udvidet Gang paa Gang, og i 1937 erhvervedes den store Ejendom, Vestergade 28, hvor Virksomheden nu har til Huse, hvorved der blev Plads baade til Varelager og Bogtrykkeri.

Der beskæfti-
ges nu daglig
tolv Mand i Fir-
maet.

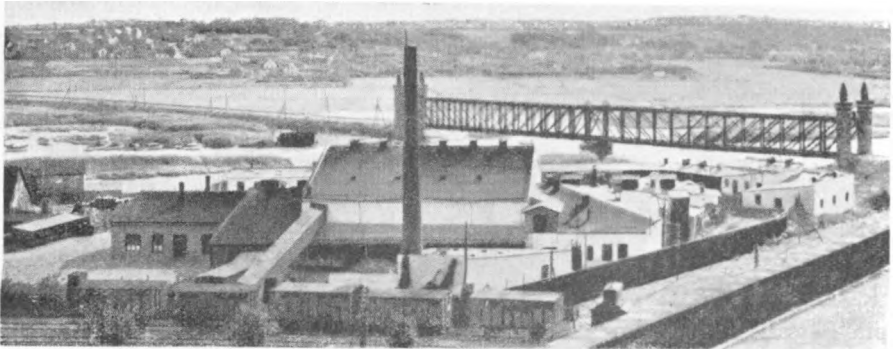
Virksomheden
ledes i Dag af
Stifterens Bro-
der, Th. Olsen.

— — —



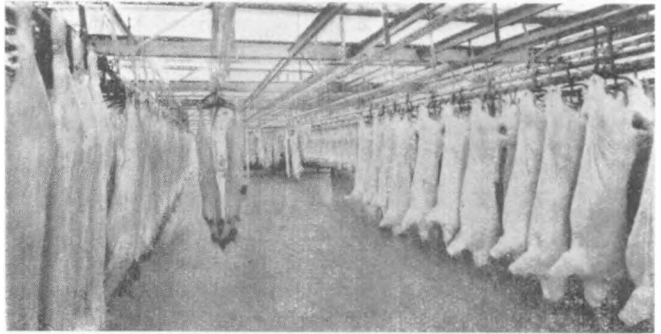
Eksteriør fra Firmaet Viggo W. Olsen.

tøjer, Randers Rebslaeri
(grdl. 1898), Køsters Ma-
vebitterfabrik og desuden
Sten-, Metal- og Bogtryk-
kerier, Baadebyggerier, Fa-
brikker for Karosserier, Pen-
geskabe, Pianoer, Blodfoder,
Skjorter, Børster samt Ko-
ste, Paraplyer, Vogne, Skil-
te, Vægte, Klædesko, Olie-
tøj, Seletøj, Møllesten og an-
dre Produkter. — — —



A/S Randers Svineslagteri.

A/S Randers Svineslagteri blev grundlagt i 1884 af Etatsraad J. Ankerstjerne og Grosserer Hans Boye. I 1921 blev Firmaet omdannet til et Aktieselskab, og Slagteriet blev nu fuldstændigt ombygget og moderniseret. Der er i Virksomheden indrettet et særskilt Kreaturslagteri, og her kan der slagtes op til 150 Kreaturer ugentligt.



Svalehallen.

Virksomheden, der har eget Udsalg i „Klostergaarden“, beskæftiger ialt ca. 75 Mand.

Den daglige Ledelse forestaas af Direktør Einar Nielsen, og Selskabs

Bestyrelse bestaar nu af Hofjægmester Christian Lüttichau Tjele, Landsretssagfører Einar Jørgensen, Randers, og Direktør G. Gregersen, liigeledes Randers. — — —



Saltekælderen.



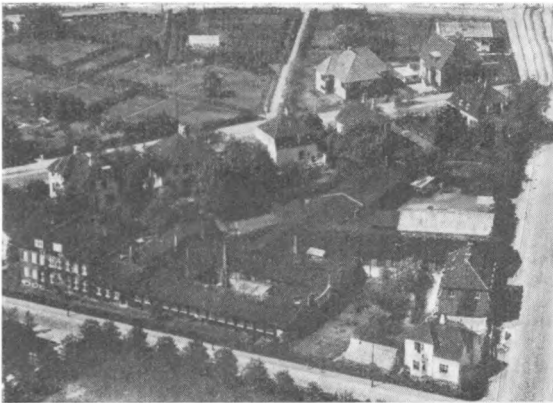
*Frederik Würtzen,
Direktør.*

A/S Danar, Randers, blev op- rindeligt grund- lagt i Aaret 1915 i Hjørring, idet der her blev op- rettet en lille Fa- brik, der var den første Virksom- hed her i Landet, der begyndte paa Fabrikationen af



*Del af Lageret,
A/S Danar.*

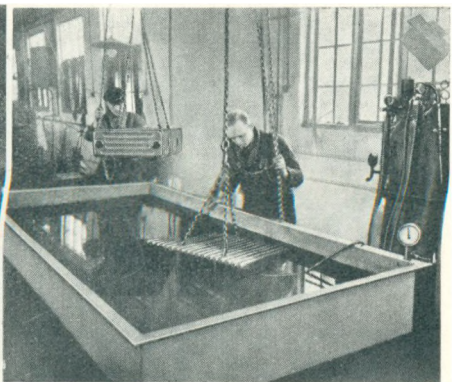
Staalplade-Radiatorer. I 1928 blev Fabrikken omdannet til et Aktieselskab og flyttet til Randers, og her begyndte Fabrikationen rigtigt at tage Fart.



Luftbillede af A/S Danar.

De første Lokaler i Randers, ved Havnen, blev snart for smaa, og i Aaret 1929 købtes et stort Fabrikskompleks ved Hobrovejen, og her blev Fabrikken indrettet i mo- derne udstyrede Lokaler, men der har dog allerede flere Gange maattet fo- retages yderligere Udvi- delser.

Der beskætiges nu om Sommeren ca. 200 Mand, om Vinteren ca. 125. Direktør Frederik Würtzen forestaar den daglige Le- delse og har gennem Aarene faaet flere Enkeltheder patenteret. — — —



Interiorer fra A/S Danar.



K. Husted Noe,
Direktør.

A/S Bjerregaard, Noe & Co., Randers, blev grundlagt i 1927 af Direktørerne Noe og Bjerregaard.

Direktør Noe har lært i Lemvig og har i ca. 12 Aar været Driftsleder hos Bülow & Co., København.

Direktør Bjerregaard er handelsuddannet



Viggo Bjerregaard,
Direktør.

og har været i Branchen i ca. 18 Aar. Firmaet begyndte med Automobilhandel

under ret beskedne Former med 8 Mand til Medhjælp.

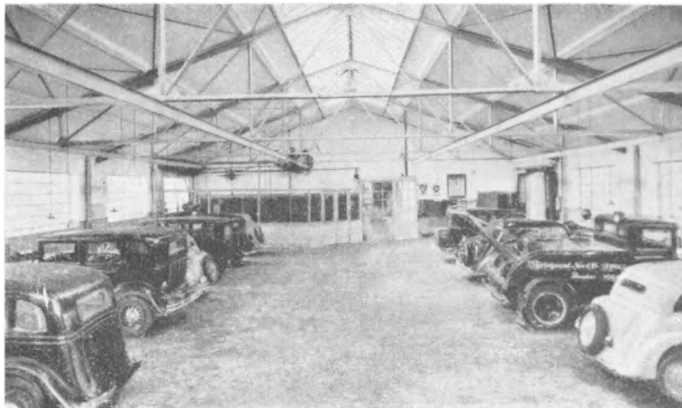
Virksomheden har Hovedforhandl.

for Randers og Opland af General Motors Vogne: Chevrolet, Bedford, Vauxhall og Opel m. m.



A/S Bjerregaard, Noe & Co., Gramsgade.

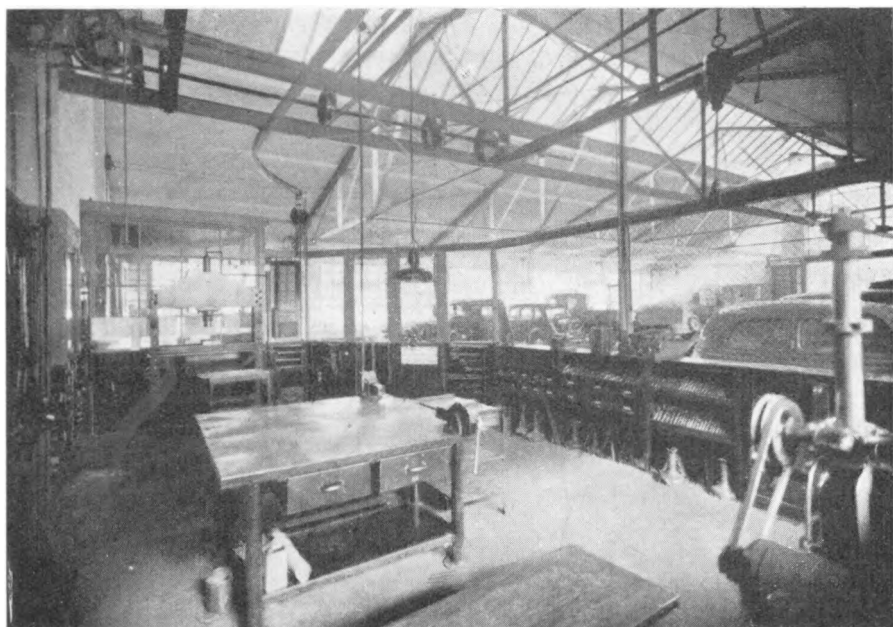
Paa Grund af stadig Fremgang flyttede Forretningen i 1932 til egne



Værkstedshal.

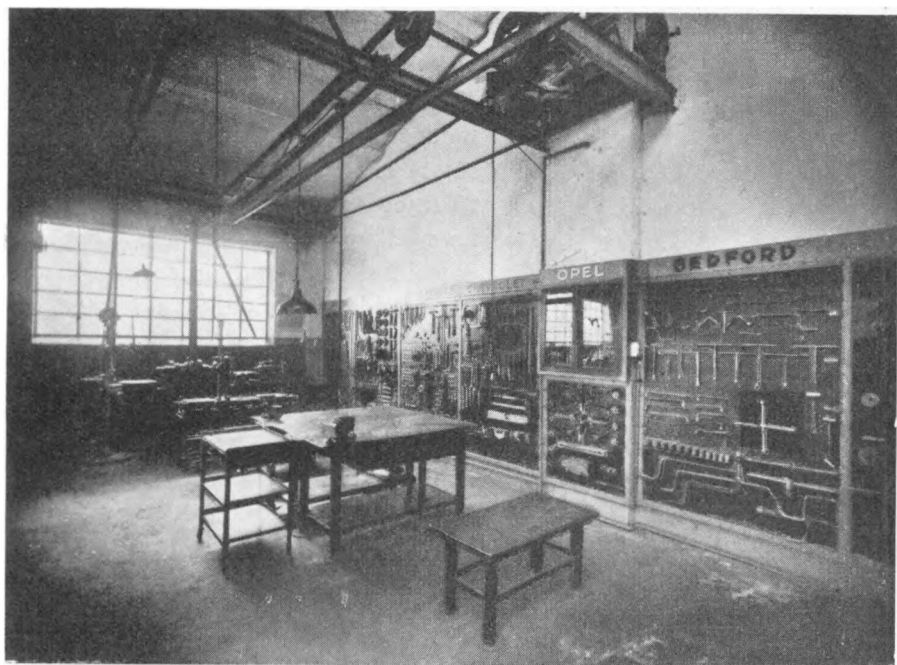
Kontor-, Lager- og Værkstedbygninger i Gramsgade. Senere byggedes en meget moderne Vulkaniseringsanstalt og ligeledes et stort Garagekompleks.

Alle Lokaler er indret-



Maskin- og Værktøjsrum.

tet fuldt moderne og tidssvarende. I Januar 1937 blev der oprettet en Filial i Hobro. — Der beskæftiges nu ca. 50 Mand i Firmaet. — — —



Maskin- og Værktøjsrum.



G. Falbe-Hansen,
Grosserer.

denne Gren falde, selv eksporteret disse rundt omkring over Europa, ja helt til Nord- og Sydamerika og Australien.

Handelen med Skrædderne tog efterhaanden hele hans Interesse, hvorfor han i 90'erne afstod Skrædderforretningen og ophævede sin Detailforretning.

Oprindelig laa Forretningen i Middelgade 11, hvilken



Firmaets Ejendom i 1934.

G. Falbe-Hansen etablerede sig i 1872 og slog straks derefter ind paa at specialisere sig i Herreekvipering, hvilket medførte, at han ogsaa fik Borgerskab som Skrædder og som saadan drev en ret betydelig Virksomhed. Endvidere begyndte han at fremstille de da meget brugte sorte Skindjacker til Kuske og lignende, samtidigt med at han saa smaat begyndte at optage Handel med Skræddere, som den Gang kun i Undtagelsestilfælde solgte Stof. Da der med Hensyn til Skindjacker begyndte industrimæssig Konkurrence, lod han om han ogsaa gennem et Hamburg-Firma havde



Eksteriør fra Firmaet i 1889.

Ejendom han havde købt, men da Forholdene efterhaanden blev for smaa, solgte han denne Ejendom sidst i 90'erne og flyttede til et lejet Lokale, beliggende i Kirkegade 7, hvor den ene lille Lejlighed efter den anden blev inddraget under den stadigt voksende Forretning, som nu kun omfattede Handel en gros og kun med Skræddere. I Aaret 1914 købte G. Falbe-Hansen den gamle Præstegaard, Brødregade 6 (Henrik og Morten Pontoppidans Barndomshjem), som ved Tilbygning og Omforandring blev omdannet efter Forretningens daværende Behov. I Aaret 1919 overgik Firmaet til Aktieselskab, og hele Kapitalen berod hos G. Falbe-Hansen og det

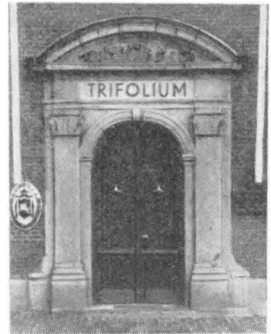
overordnede Personale, som han lige siden 1891 havde begyndt at gøre økonomisk interesseret i Forretningen, mod at de lod deres opsparede Midler henstaa i denne, og karakteristisk for hans Synspunkter var, at han ikke selv vilde have Aktiemajoriteten. Direktionen bestod af hans mangeaarige Medarbejdere, E. Ransby, Niese-Petersen, samt Brodersønnen Just Falbe-Hansen. Ogsaa i Brødregade blev Pladsforholdene for smaa, hvorfor Ejendommen i 1934 igen blev fuldstændigt ombygget og paaført en Etage. G. Falbe-Hansen har været meget virksom i den Udvikling, der har ført til, at Skrædderne nu saa at sige udelukkende sælger det, de syer. Man har nu bestemt sig for at fremstille færdige Herreklæder, men vel at mærke kun for Skræddere, og derfor startedes i 1937 Skrædder-Konfektions-Fabrikken, hvilket har medført, at man har set sig nødsaget til, paa en af Kommunen overladt Grund i Odinsgade, at opføre en særlig Bygning for dette Øjemed. — — —

A/S Dansk Frøavlskompani og Markfrøkontoret (Trifolium), Randers,



*Olivarius-Jürgensen,
Konsul.*

er en Afdeling af samme Firma i København. Firmaet har til Huse i Rosenørns-gade i nye og tidssvarende Lokaler med moderne Analyse-Afdeling. I det store Pakhus er der Rensmaskiner til Rensning af al Slags Frø. Firmaet sælger Frø og Sædekorn i Indlandet og har tillige en bety-



*Portalen
til Trifolium.*

delig Eksport af hjemmeavlet Frø, som hovedsageligt avles hos Firmaets Kontraktavlere. Der beskæftiges 35 Funktionærer og op til 100 Arbejdere. Den daglige Ledelse forestaas af Direktør, Konsul Olivarius-Jürgensen. —



Trifoliums Pakhus.



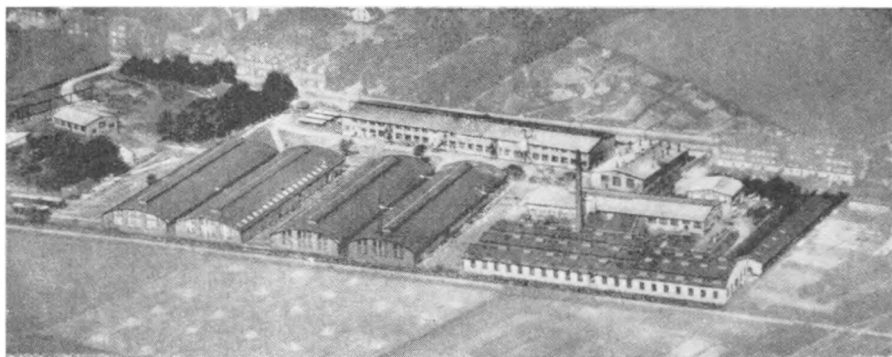
Trifoliums Kontorbygn. og Portnerbolig.



„Scandia“s Fabrikker.

„Scandia“, Randers, blev grundlagt i 1861. Fabrikken har i Aarenes Løb leveret største Delen af det rullende Materiel til saavel D. S. B. som til Privatbanerne.

Firmaet har desuden haft betydelige Leverancer til Udlandet.

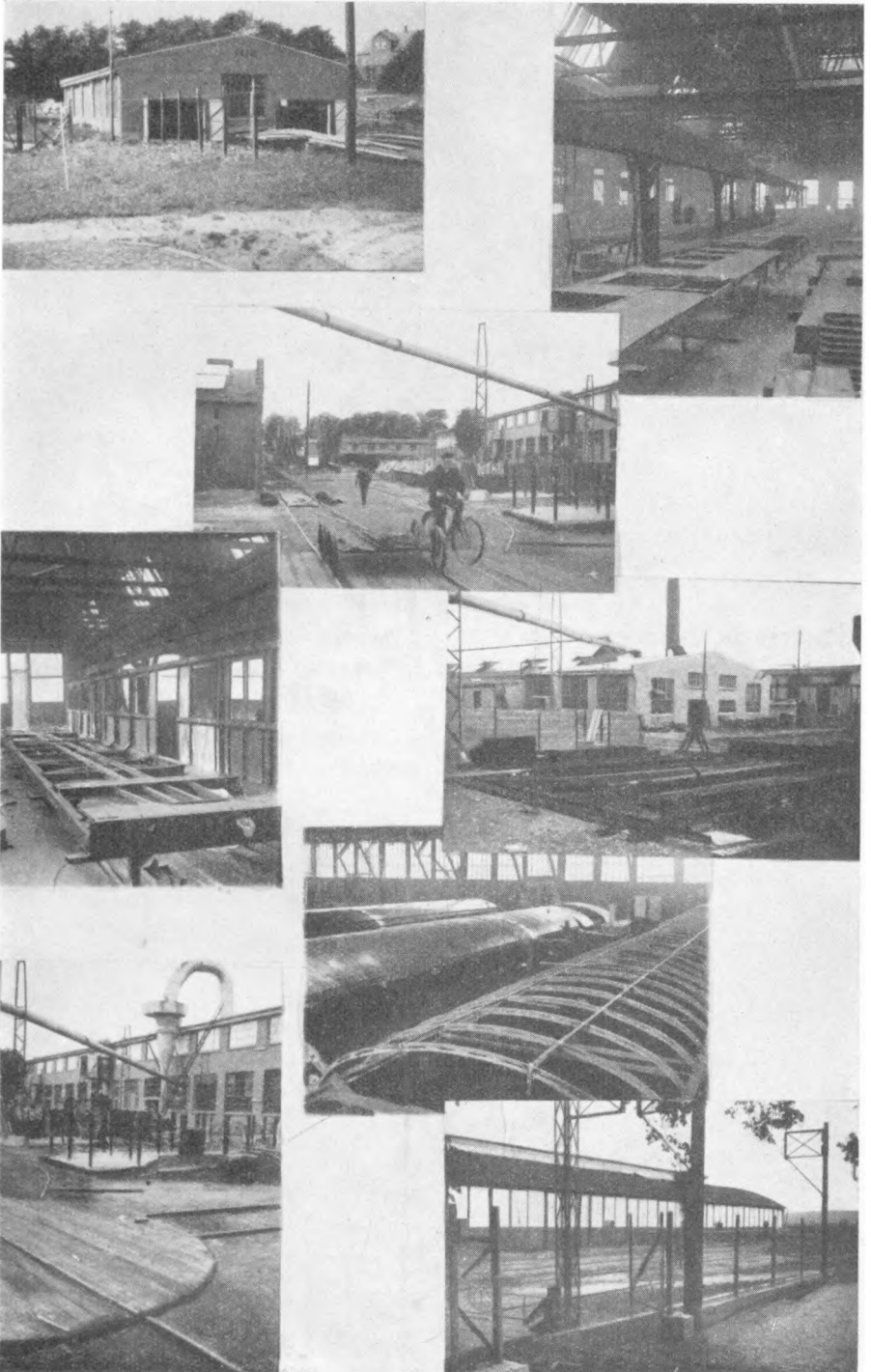


Luftbillede af „Scandia“.

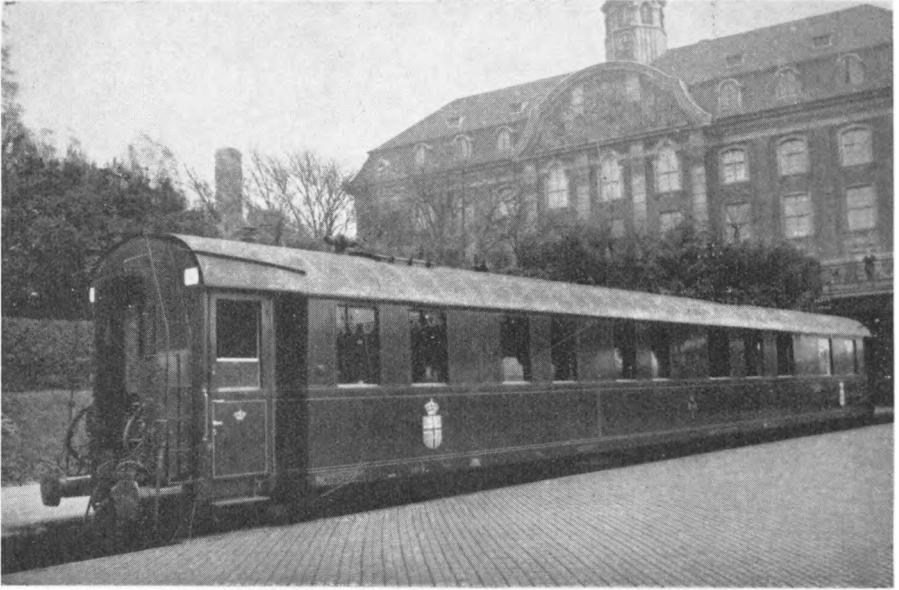
Produktionen omfatter nu alle Slags Jernbanevogne, fra Godsvogne til Specialtransportvogne af enhver Konstruktion og Størrelse, fra isole-rede Kølevogne til Lyntog, Kongens nye Salonvogn m. m. samt Sporvogne. — I Aaret 1875 blev Firmaet omdannet til Aktieselskab. I 1896



Fabriksgaard.



Forskellige Eks- og Interiører fra „Scandia“.



Kongevognen.

flyttede man Fabrikken til en stor Plads i Udkanten af Randers, og senere omdannedes Aktieselskabet til et Kommanditselskab.

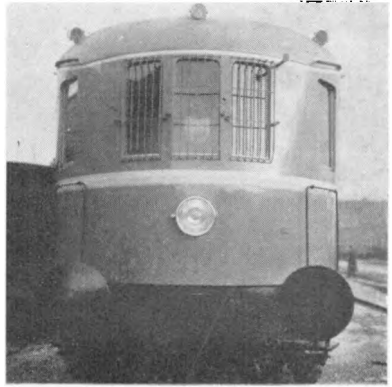
Fabrikken er blevet udvidet adskillige Gange og omfatter nu ca. 17.000 m² overdækket Areal paa et samlet Areal af ca. 7 ha. I Værkstederne kan der rummes ca. 200 Godsvogne paa een Gang. Virksomheden



Kongevognens Indre.

beskæftiger almindeligvis 600 Mand og har en aarlig Kapacitet paa 600 Gods- og Personvogne.

For nogle Aar siden omdannedes Firmaet igen til Aktieselskab, der i Aaret 1931 blev overtaget af Fabrikant Thomas B. Thrige, Odense, som blev Bestyrelsens Formand. Medlemmer af Bestyrelsen blev Landstingsmand Stensballe, Højesteretssagfører Alb. V. Jørgensen samt Direktør Ørnberg, Odense.



Front af Lyntog.

Da Fabr. Thomas B. Thrige oprettede Thomas B. Thriges Fond, overgik „Scandia“s Kapital til Fondet. — — —

Firmaet Rose-Jensen, Murermester- og Entreprenørvirksomhed, har Kontor Møllestræde 5, Randers, og beskæftiger sig særligt med Husbygning og Jernbetonarbejder samt Cementvarefabrikation.

Firmaets Indehavere er Brødrene P. Rose-Jensen og H. Rose-Jensen. Murermester P. Rose-Jensen startede sin Virksomhed i 1911, og Murermester H. Rose-Jensen startede sin i 1921. Siden 1931 har Indehaverne arbejdet i Fællesskab og drevet en omfattende Virksomhed i Branchen.

Gammel Tradition knytter Firmaet til Randers, hvor Bedstefaderen og Faderen har drevet samme Virksomhed.

Firmaet har bl. a. medvirket ved Opførelsen af Randers By og Omegns Sparekasse, Post- og Telegrafbygningen i Randers, den kommunale Administrationsbygning, Nørrestrædes Skole, Jernbetonpakhuse ved Randers Havn for Randers Korn- og Foderstofforretning samt Jydsk Andels Foderstofforretning, Elektricitetsværket, Transformatorstationer i Randers Opland, Svineslagterierne samt en Del af Omegnens store Gaarde.

Endvidere har Firmaet opført en Mængde større og mindre Beboelseshuse og Fabrikker, bl. a. Vesterport, Grønnegaarden, Vognfabrik-

ken „Scandia“ o. m. a. Firmaet nyder en udstrakt Tillid og har en meget stor Kundekreds i Randers By og dens Opland.

Murermester P. Rose-Jensen er Inspektør ved Jydsk Hypothekforening for Købstæderne i Randers Amt, Formand for



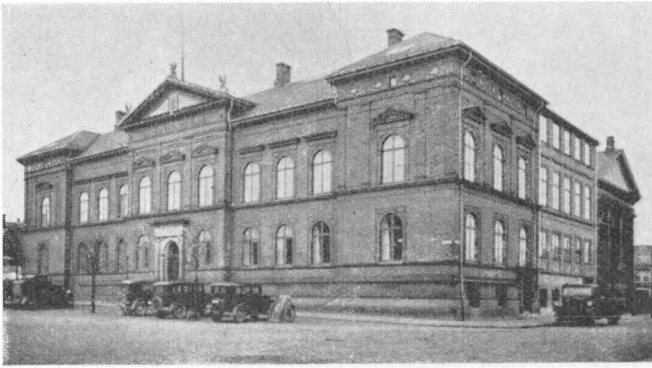
P. Rose-Jensen,
Murermester.



H. Rose-Jensen,
Murermester.

Teknisk Skole og Randers Grundejerforening m. m. — Murermester H. Rose-Jensen er Vurderingsmand i Grundskyldvurdering samt Bestyrelsesmedlem i Randers Murermesterforening m. m. — — —

Randers tekniske Skole er oprettet af Randers Haandværkerforening i 1859 og er en selvejende Institution, der ledes af en Bestyrelse paa



Randers tekniske Skole.

11 Medlemmer, der vælges af Randers Haandværkerforening (2), Selskabet »Randers tekniske Skole« (2), Randers Byraad (3), Randers Amts Skolefond (1), Arbejdernes Fællesorganisation (2) og Direktionen for

Sparekassen for Randers By og Omegn (1). Bestyrelsens nuværende Formand er Murermester P. Rose-Jensen og Skolens Forstander Ingeniør J. C. T. Johannesen. Skolens nuværende Bygning paa Frederiksplads er opført i 1891 af Arkitekt J. P. Jensen-Wærum.

Den stadige Udvikling af den tekniske Undervisning nødvendiggjorde, at der i 1937 blev foretaget en stor Udvidelse af Skolebygningen, som derved blev mere end dobbelt saa stor.

Dagskolen omfatter en Bygmesterskole, en Motorkonstruktørskole og en Malerskole. Aftenskolen omfatter Lærlingeundervisningen samt et Kursus til den almindelige Maskinisteksamen.

Skolen er nu fuldt moderne og staar paa Højde med de bedste tekniske Skoler. — — —

Arkitekt J. P. Hjersing, Brødregade 15, Randers, har udført adskillige store Arbejder, blandt andet: Restaurering og Udvidelse af Randers Raadhus, kommunal Administrationsbygning og Centralbibliotek (sidstnævnte sammen med Bygningsinspektør Chr. Kock), Til- og Ombygning af Elektricitetsværket, Hotel Randers, Rutebilstationen, Direktørbolig og Mineralvandsfabrik for Bryggeriet Thor, Ejendomskomplekser, Forretningsbygninger m. v.

Desuden har Arkitekt J. P. Hjersing foretaget Udvidelsen af Ørsted Sygehus og Amtssygehuset i Ebeltoft, Restaurering af adskillige Kirker, blandt andet Glenstrup, Virring, Vindblæs og Harridslev Kirke, Sparekassen for Randers By & Omegn, Randers Disconto- & Laanbank, Udvidelse af Randers tekniske Skole, Arbejdernes Forsamlingsbygning „Jylland“. — Arkitekt J. P. Hjersing er Formand for Akademisk

Arkitektforenings Afdeling for Jylland, Medlem af Bestyrelsen for Randers tekniske Skole og endvidere Bestyrelsesmedlem for Randers Museums Malerisamling og for Randers Kunstforening.

— — —

Det var i en ganske ung Alder, at Vilh. Nellemann startede den Virksomhed, som i Løbet af blot nogle faa Aar skulde begynde at tage et Opsving, som senere skulde bringe den frem blandt Landets Storforsretninger.

Forretningen paabegyndtes i 1900, og den bestod til at begynde med kun af et lille Reparationsværksted paa Brødregade i Randers. At der var Grokraft i Foretagendet, viste sig med det samme, og det blev derfor nødvendigt allerede ganske kort Tid efter at leje Butik paa Storegade 3, hvor der nu ogsaa optoges Detailhandel med Cykler og nogle Aar senere med Motorcykler.

Det var i Cyklernes Barndom, og der var ikke saa mange Cykleforsretninger den Gang, men alligevel krævedes der en betydelig Arbejdsindsats, fordi man den Gang var indstillet paa, ligesom nu med Bilerne, at naar man købte en Cykel, skulde man ogsaa lære at køre. Man kunde derfor ofte se Vilh. Nellemann med en saadan „Cykleelev“ i de den Gang knapt saa trafikerede Gader.

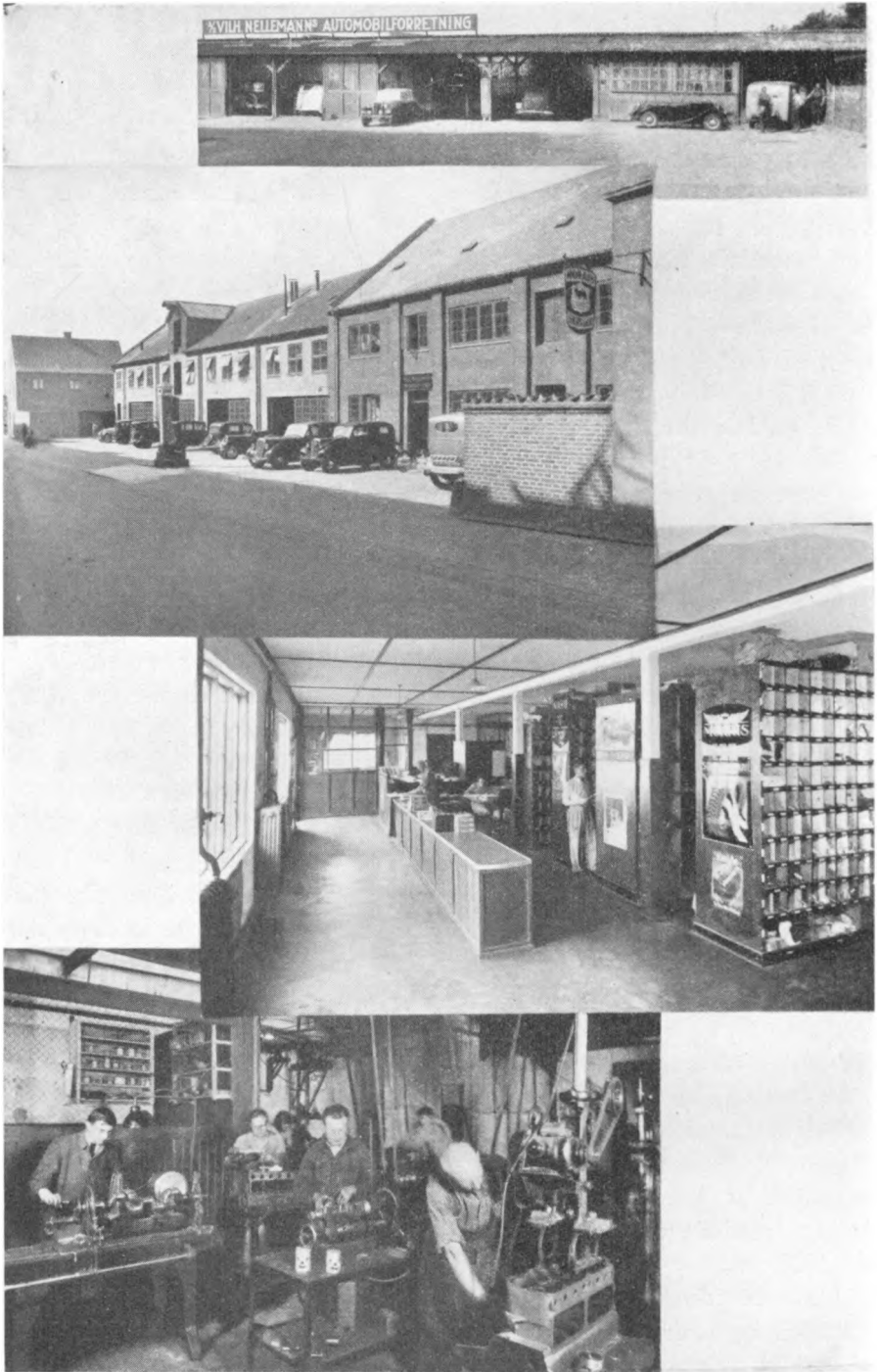
I 1907 var det allerede nødvendigt at udvide igen, og Forretningen flyttedes nu til Jernbanegade, idet den samtidigt blev lagt om til udelukkende at drive en gros Handel med Cykler og Motorcykler. I Mellemtiden var Interessen for Automobilerne blevet vakt, og Nellemann optog derfor Importen af „Minerva“ Automobilerne, og i 1908 yderligere af „Loreley“, som senere blev arbejdet op til et kendt Mærke her i Landet.

Udvidelserne slog dog ikke til ret længe ad Gangen, og det blev derfor nødvendigt i 1914 at købe egen Ejendom i Kirkegade 15, hvor der indrettedes mere tidssvarende Lokaliteter, saavel for Kontorer som for Lagre, der allerede da gjorde Krav paa et betydeligt Areal.

Aaret efter Omflytningen optoges Eneforhandlingen og Importen af den amerikanske „Jeffery“ Vogn, som senere blev overtaget af Mr. Nash, hvem Vognen ogsaa fik Navn efter, og som skulde være det Mærke, der befæstede Firmaets Ry over hele Landet.

„Nash“ blev ført frem til at være blandt de førende indenfor Omsætningen af Automobiler i Danmark, og denne Succes blev senere efterfulgt med de engelske Morris Vogne, som Forhandlingen overtoges af i 1928.

I Mellemtiden var Cykel- og Automobilafdelingen blevet udskilt fra hinanden, og de drives nu som selvstændige Aktieselskaber med Vilh. Nellemann som øverste Leder. Virksomheden beskæftiger nu ialt ca. 300 Mennesker. — Der blev i 1934 oprettet en Cykelfabrik i Randers, hvor der



Fotomontage fra Vilh. Nellemann.

har fundet en stadigt stigende Produktion Sted, og medens det tidligere var de importerede Mærker som „Anker“ og „Royal Enfield“, der var de mere dominerende, er det i Dag Fabrikens egne Produkter med Mærkerne „Waldeck“, „Stahlrad“, „Hunter“ m. fl., som overalt har en god Klang, og det er ikke uden Grund, at det fælles Varemærke for alle Cyklerne er Randers Byvaaben: de tre Taarne.

— — —
A/S Randers Stolefabrik blev startet i 1875 af Snedkermester P. Justesen som Maskinsnedkeri med Dampkraft.

Virksomheden, der dengang havde til Huse paa Hjørnet af Østergade og Burschesgade, blev straks forsynet med de mest moderne, amerikanske Maskiner.

Firmaets Speciale var Bygningssnedkerarbejde, og det fik mange store Arbejder i Entreprise.

For at være beskæftiget udenfor Byggesæsonen optoges Fabrikation af Stole, og som Aarene gik, blev Stolefabrikationen Firmaets Speciale.

Da Virksomheden var i god Drift, overlod P. Justesen den til sin Søn, Just Justesen, ved hvis Død i 1896 den overgik til Broderen, Hans Carl Justesen, under Firmanavnet H. C. Justesens Stolefabrik. I 1901 byggede H. C. Justesen en ny Fabrik i Strømmen, og denne drev han til sin Død i 1926, hvorefter Virksomheden overgik til Aktieselskab under Firmanavnet A/S Randers Stolefabrik.

Firmaet er stadigt udvidet og moderniseret efter Tidens Krav, og det beskæftiger gennemsnitligt 50—60 Mand. Foruden Stolefabrikationen fremstilles nu Møbler til Dagligstuer, Herreværelser og Spisestuer, ligesom Firmaet paatager sig Montering med Møbler til alle specielle Anvendelser, f. Eks. Hoteller o. lign.

Direktør for Aktieselskabet er Carl Jacobsen, der har ledet Virksomheden siden Aaret 1919, og som har været administrerende Direktør siden 1928.

Aktieselskabets Bestyrelse bestaar af Grosserer Julius Justesen (For-



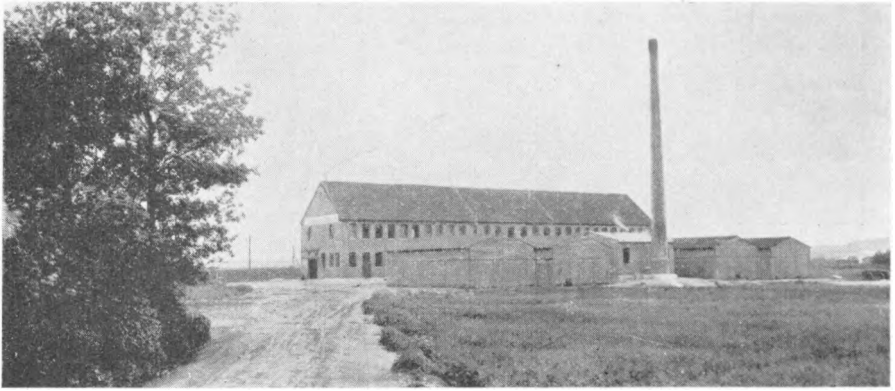
P. Justesen.



Just Justesen.



H. C. Justesen.



A/S Randers Stølefabrik.

mand), København, Grosserer Hubert Justesen, København, og Direktør Carl Jacobsen, Randers. — — —

Grundlæggeren af A/S Chr. Boldsens Eftf. i Randers, Købmand Chr. Boldsen, overtog den 3. September 1879 den af Justitsraad Th. Böysen hidtil drevne Kolonial- og Landhandel i Møllegade. Allerede 1883 blev Forretningen flyttet til Firmaets nuværende Ejendom paa Frederiks-pladsen, og i Forbindelse med Kolonial optoges Handel med Jern til Smede. I 1897 blev Kolonialforretningen nedlagt, og efter den Tid omfatter Forretningen udelukkende Salg af Jern, Staal, Metaller og dermed beslægtede Artikler, saavel detail som en gros.



*Chr. Boldsen,
Købmand.*

I 1921 omdannedes Firmaet til Aktieselskab og ledes den Dag i Dag af to Sønner, C. A. Boldsen og Axel Boldsen. I 1904 overtog Chr. Boldsen Horsens Blyvalseværk, og i Forbindelse hermed startedes Horsens Jern- og Staalforretning, som senere er overgaaet til et Aktieselskab. I Aaret 1930 overtog Firmaet Brødrene Bøggilds Jern- og Staalforretning i Holstebro, og denne blev omdannet til et Aktieselskab, Holstebro Jern- og Staalforretning A/S. I 1936 overtog Firmaet N. Døssing Jensens Maskin- og Plovgodsforsretning, Viborg, der fortsattes uforandret som Filial af Firmaet med den tidligere Ejer, N. Døssing Jensen, som Leder, og omfatter nu Salg af Jern, Staal og dermed beslægtede Artikler. — — —

Slots-Bio, Slotsgade 20, Randers, blev grundlagt i 1936. — Arbejdernes Forsamlingsbygning „Jylland“ havde i ca. ni Aar under primitive Former og under Ledelse af Holger Bach drevet Biograf i Forsamlingsbygningen. De første tre Aar var det som Foreningens Biograf med Underholdnings- og Oplysningsfilm, men senere blev det en fast Institution

med tre ugentlige Spilleaftener. Paa Grund af Arbejderbevægelsens stærke Vækst i Randers kunde man i 1936 ikke mere afse Lokaler til Film, hvorfor man erhvervede Plads til Biografen i Slotsgade 20. Her byggede man det store moderne Teater, Slots-Bio, med Plads til 482 Personer.

Det er indrettet fuldt moderne og tidsvarende og med Bang & Olufsens elektriske Toneanlæg.

Biografen ledes af Direktør Bach og har allerede det første Aar givet et godt Tilskud til Bevillingshaverens, Forsamlingsbygningen „Jylland“s, Drift. — — —



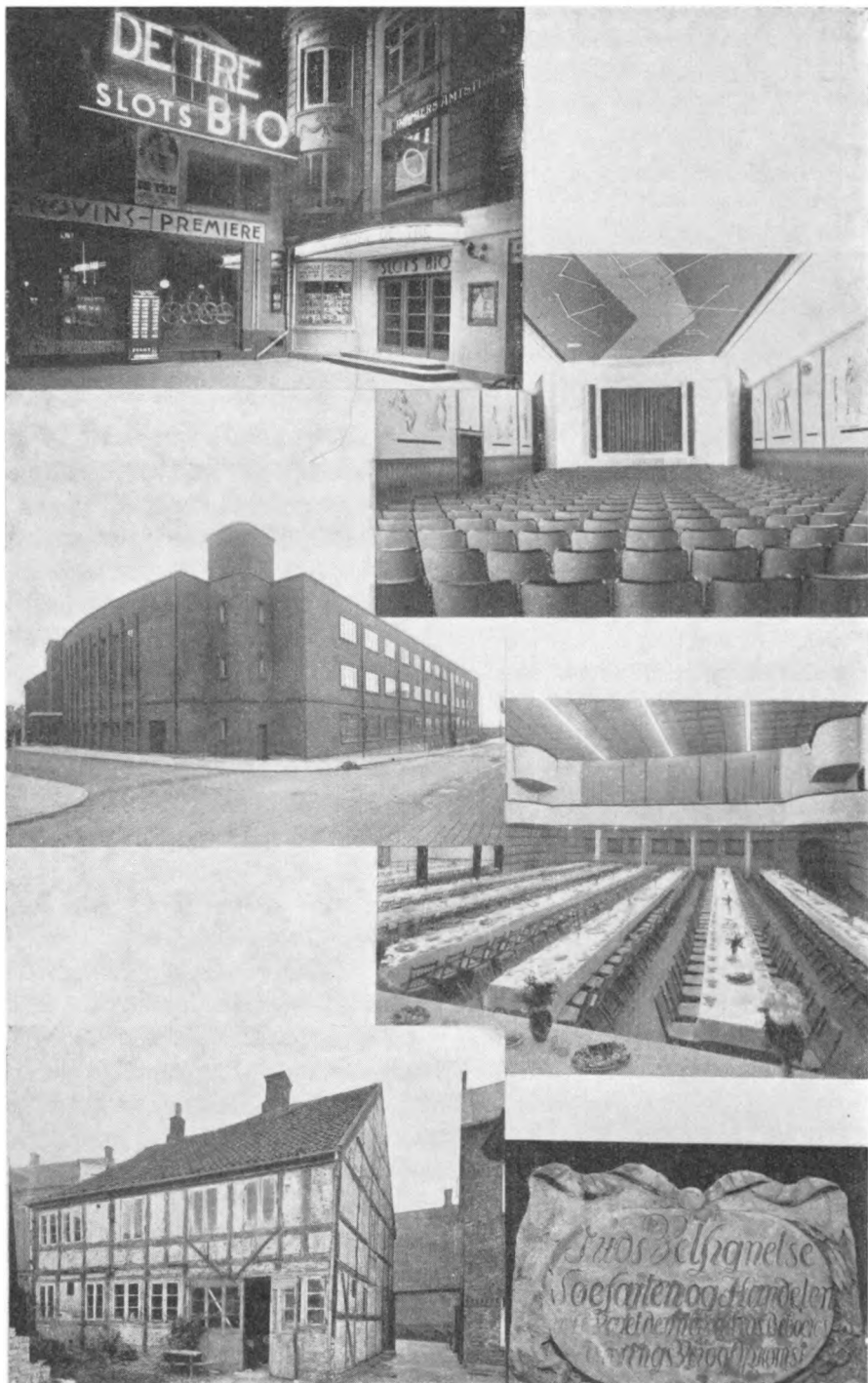
*Holger Bach,
Direktør.*

Arbejderbevægelsen i Randers var i sidste Halvdel af forrige Aarshundrede i stærk Fremgang. Da man manglede Lokaler til Afholdelse af Møder, dannede ledende Mænd indenfor Arbejderbevægelsen i 1896 et A/S (hvis Grundbestand var Fællesorganisationens Medlemmer) og købte en gammel Købmandsgaard og Hotel, der 3 Aar senere blev ombygget til det „Jylland“, der i 1937 atter er blevet ombygget. Bygningen af Forsamlingsbygningen „Jylland“ blev til under store økonomiske Ofre fra Fællesorganisationens Medlemmers Side. Da Medlemstallet stadigt steg, blev Pladsforholdene utaalelige. I 1917 kom Holger Bach ind i Bestyrelsen som Sekretær, i 1933 blev han Formand, og det skyldes hans og Bestyrelsens ihærdige Arbejde gennem de senere Aar, at man den 2. Maj 1937 kunde nedramme den første Pæl til Danmarks største Forsamlingsbygning, idet det var lykkedes for dem at opnaa Fællesorganisationens Fagforeningers Tilslutning til en fuldstændig Om- og Nybygning. Den nye Forsamlingsbygning har Facade til 3 Gader og er et smukt og moderne Komplex, der er opført efter Tegninger af den kendte Randers Arkitekt Hjersing. Det tekniske Anlæg er udført af Ingeniør Krenk, Kolding. — Bygningen har nu 3 store Festsale, hvoraf den største har Plads

til 1800 (og Balkon med Plads til 400) og er indrettet efter moderne Principper, med en pragtfuld stor Scene og Operatørrum med moderne Kinomaskiner. Overalt i hele Bygningen er der et fuldt moderne Højtaleranlæg. Paa Taget er der Terrasse med Udsigt over Byen og Gudenaaalen. Desuden forefindes 2 Restauranter, Mødelokaler, Kontorlokaler etc. I 1931 blev A/S forandret til E/S med Byraadsmedlem Holger Bach som Formand og Viceborgm., Typograf Alf. Andersen, der tillige er Formand for Fællesorganisationen, som Næstformand. —



*Alfred Andersen,
Viceborgmester.*

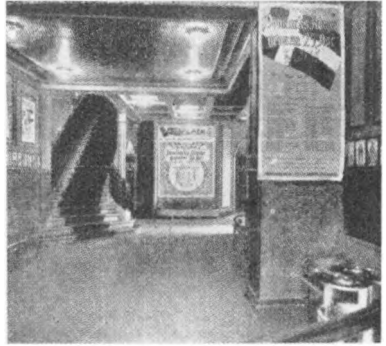


Interiører og Eksteriører fra Slots-Bio og Forsamlingsbygningen „Jylland“.



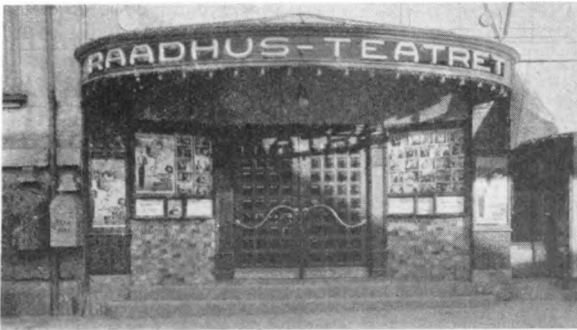
N. K. Nielsen,
Direktør.

Raadhusteatret, Randers, blev grundlagt i 1918. Det er derefter flere Gange blevet ombygget, udvidet og moderniseret, saa det er fuldt ud tidssvarende indrettet.



Interiør fra Raadhusteatret.

Der er ca. 550 Pladser. Bevillingshaver er N. K. Nielsen, der er Formand for Biografteaterforeningen for Provinsen, og som saadan har



Eksteriør fra Raadhusteatret.

han udført et godt og stort Arbejde for Standen og har altid haft et særdeles godt Samarbejde med Københavnerne.

N. K. Nielsen har steds opnaaet et Resultat paa Grund af sin Forhandlingsevne og sin Vilje til Samarbejde, og han forelægger

altid et solidt tilrettelagt og velbearbejdet Materiale. — — —

Firmaet Sofus Nellemann, Randers, blev grundlagt i Hadsund af Sofus Nellemann, der i 1906 flyttede til Randers, hvor han overtog sin Broders Forretning og i 1910 begyndte Handel med Automobiler.

I 1919 købte Sofus Nellemann det gamle Bryggeri i Strømmen og ombyggede dette. I 1930—34 tilbyggede han Lager, Værksted, Udstillings- og Kontorlokaler, idet han købte de tilstødende Grunde.

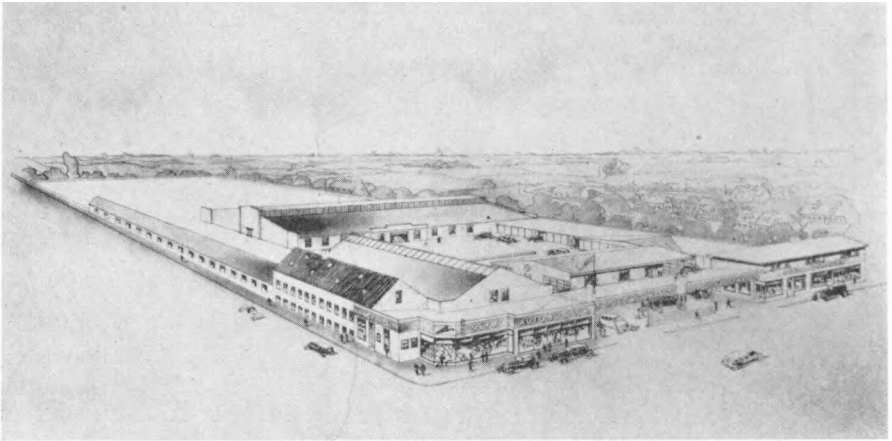
Firmaet spænder nu over ialt 1 Td. Land bebygget Areal med en Autolagerhal paa 20 × 40 m, en Værkstedbygning paa 30 × 18 m, Tankanlæg, Servicestation, Vulkaniseringsanstalt samt en Udstillingshal, der har 25 m Vinduesfacade til Gaden og er 7 m dyb.

Desuden disponerer Firmaet over 1 Td. ubebygget Areal.

I 1921 blev Sofus Nellemann aut. Ford



Sofus Nellemann.



Eksteriør fra Firmaet Sofus Nellemann.

Forhandler for Randers og Opland, og i 1925 startede han sammen med Johs. Nielsen Aarhus Motor Co. A/S. I 1933 solgte han dog alle sine Aktier og trak sig ud af denne Virksomhed.

Sofus Nellemann, der er uddannet som Maskin- og Kleinsmed og fik tilkendt Sølvmedalje for Svendestykke, beskæftiger nu ca. 45 Mennesker. — I 1938 forestaar der igen Udvidelse af Værkstedbygningen, saa den i Stedet for 30×18 m kommer til at spænde over 45×22 m. — — —

Randers Møbelfabrik blev grundlagt i 1919 af Fabrikkerne Bach, Hansen og Østergaard som Møbelfabrik en gros.

Firmaets Speciale er Spise-, Daglig- og Opholdsstuer samt Borde, Reoler og Skabe. Fabrikken er nu gaet over til Cellulosebehandling af alle Møbler, idet de senere Aars Erfaring har vist, at denne Behandling har flere Fordele, hvad Holdbar-

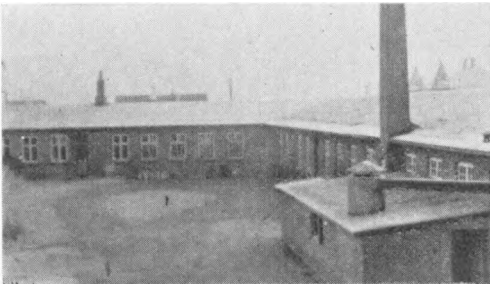


Fabrikken set fra Grenaa-Landevej.

hed og Skønhed angaar.

Firmaet er udvidet flere Gange, og i 1924 købtes den tidligere Pianofabrik i Kristrup ved Randers, og her blev indrettet en moderne Møbelfabrik.

Fabrikken, der har Leverancer til de førende Forretninger i Landet, beskæftiger nu 25 Mand. — — —

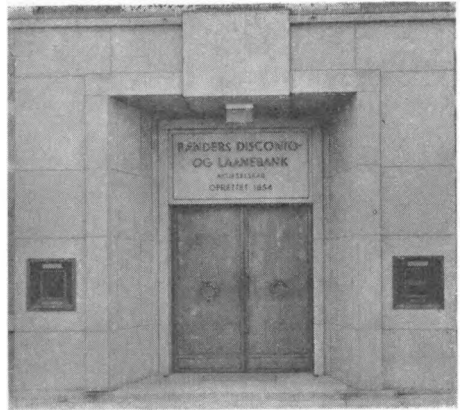


Fabrikken set fra Gaardsiden.

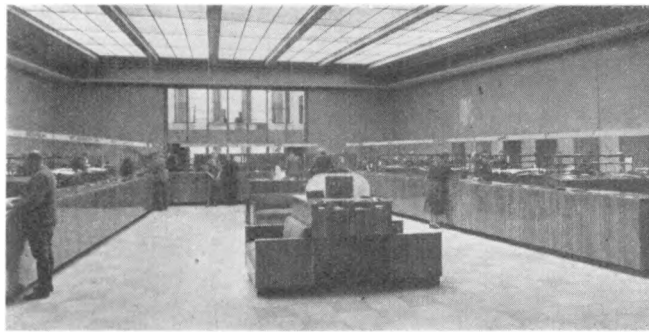
Randers Disconto- og Laanebank A/S blev grundlagt i 1854 og er nu et grundfæstet og erfarent Pengeinstitut.

I 1930 lod man Banken udvide, og Lokalerne blev indrettet tidssvarende og hyggelige, men hele Byggeprojektet, der var udarbejdet, blev ikke gennemført før 1935, da Banken fortsatte med Byggeriet.

Hovedindgangen er nu en bred Aabning i Facaden med Adgang til Vestibulen gennem en dobbelt Glassvingdør. Banksalen, en af Landets største, (20 m lang og 18 m bred) har Ovenlys gennem en fritbærende Betonkonstruktion. Væggene er



Hovedindgangen.



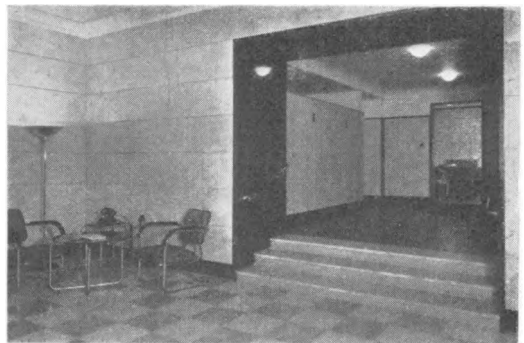
Banksalen.

beklædt med poleret Marmorpuds, og alt Inventaret er i en smuk og moderne Udførelse.

Indlaansskranken er forsynet med et elektrisk drevet Transportbaand. I Banksalen findes sikre

Bokse, hvor Kunderne kan anbringe deres Kontrabøger. — I Kælderen ligger Boksanlægget for Publikum samt Bankens eget Boksanlæg. Alt er indrettet paa en meget praktisk Maade, saa Arbejdet kan ske let og hurtigt. — Banken har Filialer i Havndal og Mørke. —

Direktionen bestaar af Direktør H. G. Harder og Direktør L. W. Krogh, og Bestyrelsen bestaar af Hofjægermester C. v. Folsach, R., Apoteker P. O. Christensen og Redaktør Arnold Rye.



Forhal til Boksafdelingen.



*J. M. S. Juncher,
Grundlægger.*

A/S Chr. Juncher, Randers, blev grundlagt i 1852 af J. M. S. Juncher, med kgl. Bevilling som Farver og Trykker af Uld, Lin og Bomuldstøjer.

J. M. S. Juncher begyndte ret beskedent, men i Aarenes Løb udvidedes Virksomheden betydeligt og ændredes



*Chr. Juncher,
Direktør.*

senere til Fabrik for danske Klædevarer. I 1894 overtog Sønnen, Christian Juncher, Virksomheden. — I 1899 flyttede Fabriken, efter en Brand, til sin nuværende Beliggenhed paa Udbyhøjvej og var samtidigt Genstand for en betydelig Udvidelse og Modernisering af Maskiner.

Ved Fabrikens Flytning blev der Lejlighed til en betydelig Udvidelse



A/S Chr. Junchers Forretning i Slotsgade.



A/S Chr. Junchers Klædefabrik.

af den allerede da eksisterende Detailforretning, der var knyttet til Klædefabriken som en Slags Udsalg for denne.

I 1912 optog Firmaet Fabrikation af Drengekonfektion og senere Herrekonfektion. Denne Del af Virksomheden har til Huse i Firmaets Ejendomme i Slotsgade.

Firmaet er saaledes delt i tre Afdelinger med fælles Administration: Klædefabriken, Konfektionsfabriken og Detail-Forretningen.

I 1927 blev Firmaet omdannet til Aktieselskab med Konsul Chr. Juncher og Købmand Georg Karnøe som Direktører. I 1935 døde Konsul Juncher, hvorefter Købmand Georg Karnøe blev administrerende Direktør for hele Selskabet. — Aktieselskabet har Salgskontor i København.

Der beskæftiges nu ca. 350 Mennesker i Selskabets Virksomheder. —

Vognmand P. C. Jensen, Randers, grundlagde i 1881 sin Virksomhed som Staldforpagter paa Hotel Randers, hvorfra han senere flyttede til Vestergade 59. Han begyndte beskedent med to Heste, men udvidede stadig, og snart havde han 56 Heste og var Ejer af Jyllands største Stald.

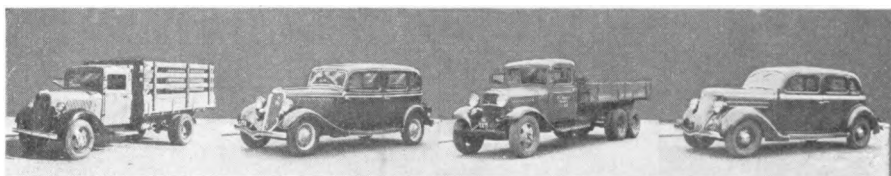
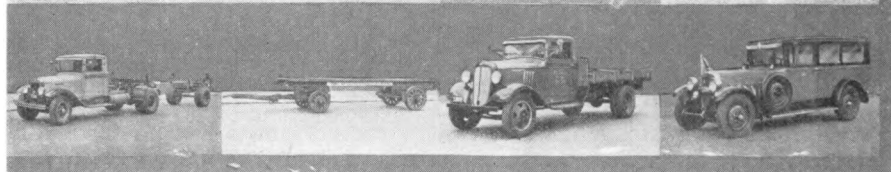
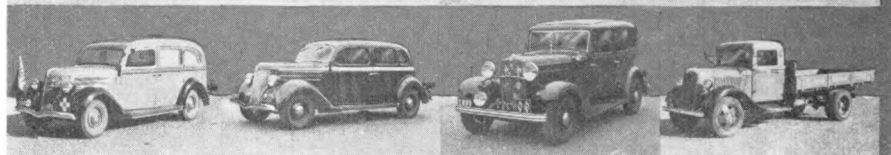
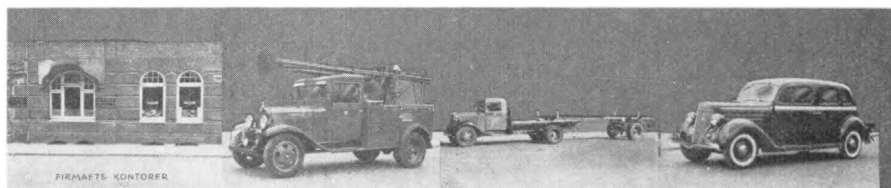
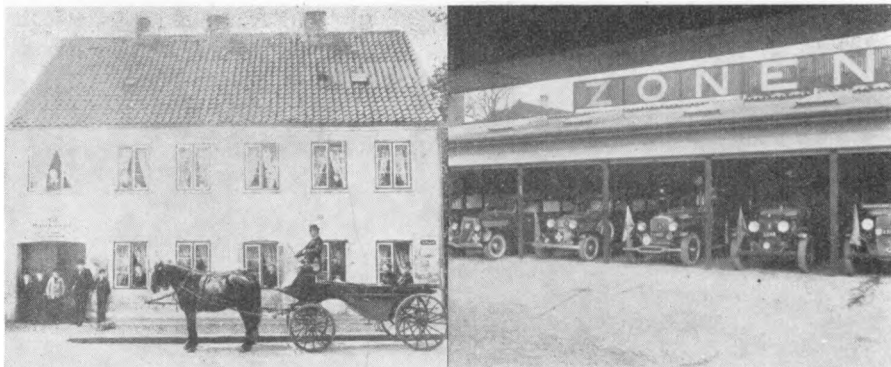
I 1902 indtraadte Sønnen, Chr. Jensen, 14 Aar gammel, som Kusk i Forretningen, og senere blev han rejsende Pakmester. I 1908 købtes tre Fordpersonvogne, i 1913 gik Firmaet over til Ambulancetjeneste, og i 1915 fik det Lastbiler. Hele denne Afdeling med Biler ledede Chr. Jensen fra Starten.

Da P. C. Jensen døde i 1916, omdannede Sønnerne Firmaet til I/S.

I 1932 begyndte man at samarbejde med Zone-Redningskorpset, og der beskæftiges indenfor det nu 12 Mand og 8 Vogne.

I 1936 opløstes I/S, og hver af de tre Brødre fører en Afdeling

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND



Fotomontage fra Firmaet P. C. Jensen,
Randers.

videre som selvstændig Forretning. — Chr. Jensen, der har Danmarks mest alsidige Vognmandsforretning, har 22 moderne Biler, Udrykningsvogne og Ambulancer.

Der beskæftiges fast 25 Mand, og Firmaet har endnu til Huse i de gamle Lokaler, men Zone-Redningskorpsets Station udvides stadigt efter Tidens Krav.

— — —

Entreprenør J. C. Jensen, Randers, er en af Vognmand P. C. Jensens tre Sønner.

Vognmand Jensen begyndte i 1907, da han efter endt Uddannelse i København kom hjem, Entreprenørvirksomhed, og ved Firmaets Deling overgik denne Del af Virksomheden til J. C. Jensen, der havde ledet den fra Starten.

Der beskæftiges 40—70 Mand, og Firmaet har al Renovation-Kørsel i Randers.

— — —

Randers Mælkeforsyning, Randers, blev grundlagt i Aaret 1900. I 1936 overtog Søren Sørensen Kjær Mejeriet for egen Regning.



Søren Sørensen Kjær,
Mejeriejer.

Mejeriejer Kjær købte i 1920 Esbjerg Mælkeforsyning og har senere, indtil 1936, været Ejer af Try og Farstrup Mejerier.

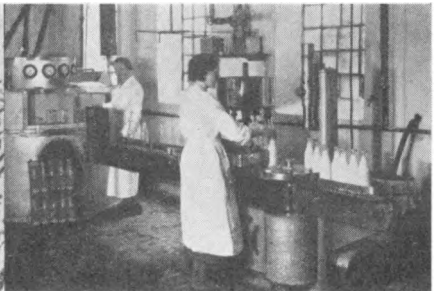
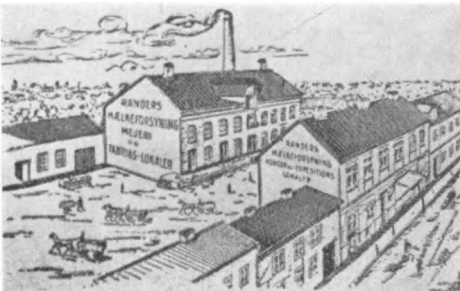
Mejeriet beskæftiger 35 Mennesker og har ikke mindre end 30 Udsalg i Randers.



Et Udsalg fra
Randers Mælkeforsyning.

Det har desuden 10 Mælkevogne, 2 Mælkebiler og 2 Isbiler. — Al Mælken faas fra de større Gaarde i Randers Omegn.

Der behandles cirka 3 Millioner Kilogram Mælk om Aaret. — — —



Eksterior og Interiør fra Randers Mælkeforsyning.

Hobro.



Henry Jensen,
Borgmester.

I Mariager Fjord, paa en Landtunge, der strækker sig ud mod Nord og skiller Østfjord (det inderste af Mariager Fjord) fra Vestfjord, ligger paa en Skraaning Købstaden Hobro i Onsild Herred. Høje Bakker omgiver Fjorden baade mod Nord, Syd og Vest, og fra disse Højder er der meget smukke Udsigter over Byen og dens lyng- og skovklædte Omgivelser.

Hvornaar Hobro er blevet Købstad, vides ikke. Den førte en ret trang Tilværelse i det 16. og det 17. Aarhundrede og led overordentligt meget ved Brande, baade i det 17. og i Be-

gyndelsen af det 19. Aarhundrede. Først fra Midten af sidstnævnte Aarhundrede kom der Opdrift i Byen, takket være de forbedrede Havneforhold, der i høj Grad medvirkede til den øgede Handel. Hobro, der er Station paa den østjyske Længdebane samt Udgangsstation for Hobro—Løgstør Banen, har nu et Indbyggertal paa 6,757 Forstaden Hostruphuse iber.



Hobro Raadhus.

Af kendte Virksomheder kan nævnes: Spritfabrikken „Fortuna“, Bies Bryggeri og et Jernstøberi. — — —

Grenaa.

I Nørre-Djurs Herred, omtrent 3 km fra Kattegat og Nord for Grenaa, ligger den gamle Købstad Grenaa, der omtales allerede i Valdemar II's Jordebog.



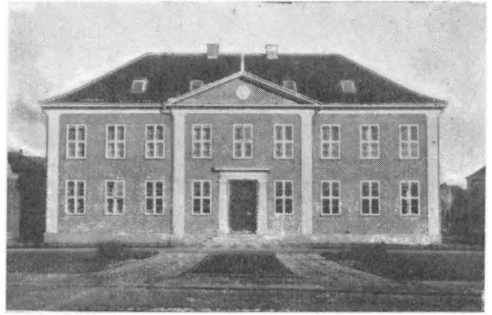
N. S. Pallesen,
Borgmester.

I gamle Dage var Aaen, der dannede Afløb for det nu udtørrede Kolindsund, sejlbar helt op til Byen og skabte derved Betingelse for en ret livlig Handel og Skibsfart.

Det vides ikke, hvornaar Grenaa er blevet ophøjet til Købstad, men de ældste kendte Privilegier stammer fra 1440.

I det 17. Aarhundrede begyndte en Nedgangsperiode paa Grund af talrige hærgende Brande i Forbindelse med Aarhundredets øde-

læggende Krige. Nedgangen fortsattes hele det 18. og til Midten af det 19. Aarhundrede. Da begyndte Handel og Sejlads saa smaat at tage til igen, takket være Havnens Udvidelse og Udbedring, Anlægget af Randers—Grenaa Banen og en Havnebane, der er anlagt i Forbindelse med Jernbanestationen. Det er dog først



Grenaa Raadhus.

i det 20. Aarhundrede, der rigtigt kommer Kraft i Opdriften. Industri, Haandværk og Fiskeri kappes nu med Handel og Skibsfart om at hæve Grenaa op i den Kreds af mindre Købstæder, der viser, at de har Energi og Vovemod nok til at tage Del i Fremskridtet og Udviklingen. Banenettet er blevet udvidet med Strækningen Grenaa—Gerrild—Ryomgaard, og en Færge gaar nu i regelmæssig Fart mellem Grenaa og Hundested.

Indbyggertallet er nu, Forstæderne Gammel Sogn og Sønder Mølle iberegnet, 7,177.

Af kendte Virksomheder kan, foruden nedennævnte, nævnes: et Skibsbyggeri, en Klædefabrik, et Jernstøberi med Maskinværksted og et Ølbryggeri og Mineralvandsfabrik. — — —

Firmaet C. J. Momme & Sechers Eft. i Grenaa blev grundlagt af Konsul C. J. Momme i 1855 og voksede — navnlig efter 1864 — til at blive et af Østjyllands betydeligste og mest ansete. I 1870'erne blev Th. Secher Medarbejder, blev 1878 gift med C. J. Mommens Datter og optaget som Kompagnon i Firmaet, som da fik Navnet C. J. Momme & Secher.

Th. Secher tilførte Firmaet en betydelig Arbejdskraft indtil 1913, da han overlod Forretningen til sine to Sønner, Chr. og Otto Momme Secher. Disse fortsatte Firmaet i Kompagni indtil 1928, da de delte Forretningen saaledes, at Chr. Secher overtog Ejendommen i Østergade



*C. J. Momme,
Konsul, R. p. p.*



*Th. Secher,
Købmand.*



*Chr. Secher,
Konsul, R. af V.*



Købmandsgaarden i Søndergade.

og fortsatte Kolonial en gros Forretningen og D. D. P. A.'s Salgsagentur, medens Otto Secher beholdt Købmandsgaarden i Østergade og fortsatte Butiksforretningen samt Korn- og Jernforretningen.

Fra Overtagelsen i 1913 har man navnlig arbejdet paa at udvide Jern- og Kolonial en gros Afdelingerne, saa at de kunde drives som selvstændige Forretninger.

I Grenaa Anlæg er der rejst en Mindestøtte for Konsul C. J. Momme.

Konsul Chr. Momme Secher blev svensk Vicekonsul i Aaret 1915 og har været Formand for Grenaa Handelsstandsforening siden Aaret 1918. — — —



Forretningen i Østergade.

Aktieselskabet Grenaa Dampvæveri, Grenaa, grundlagdes i Aaret 1893, idet daværende Manufakturhandler i Grenaa, H. P. Rosenvinge, den 24. Juni havde tilendebragt Opførelsen af Fabriksbygningerne og Installationen af de 16 Væve og andre Maskiner, som var den yderst ringe Begyndelse, og den nævnte Dag for første Gang kunde sætte sit Værk i Gang.

Fabrikens første Aar var trange; det var vanskeligt at faa øvede Vævere til at rejse til en saa lille By og en saa lille Virksomhed, og det kneb med at afsætte selv den ganske lille Begyndelses-Produktion. Men Fabrikant H. P. Rosenvinge arbejdede dog Virksomheden støt fremad, Salgscentret forlagdes til København, hvor Firmaet fik Domicil, og Værket udvidedes stadigt. — I Aaret 1906, den 1. Juni, overdrog Fabri-

kant H. P. Rosenvinge sin Virksomhed til et Aktieselskab, med en Aktiekapital paa 250.000 Kroner, og valgtes til Selskabets administrerende Direktør, hvilken Stilling Fabrikanten beklædte, indtil han døde den 15. Januar 1935.

Selskabets første Bestyrelse bestod af dets Stiftere, nu afdøde Overretssagfører A. Th. Buhl, Randers, Direktør J. Hassing Jørgensen, København, og Fabrikant H. P. Rosenvinge.

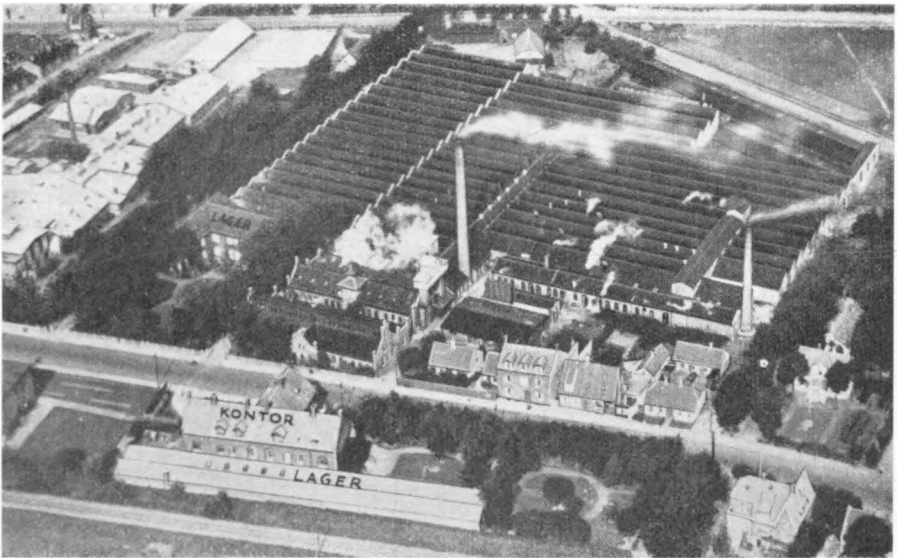
Den stærke Udvikling, der har ført A/S Grenaa Dampvæveri frem i første Række til nu at være Landets største Bomuldsvæveri, er knyttet til Navnet H. P. Rosenvinge.

Fabriken, der er meget rummeligt anlagt, er gennem Aarene, og specielt i de seneste Aar, stadigt blevet moderniseret og staar nu, med de nyeste og mest moderne Automat-Væve, For- og Efterbehandlings-Maskiner, Merceriserings-Anlæg, eget Farveri og Blegeri, udrustet til paa rette Maade og under Hensyntagen til det danske Forbrugs specielle Krav, at kunne efterkomme saa godt som ethvert tænkeligt Ønske, det købende Publikum maatte have.

Der er 560 Væve i Gang, men da disse ikke er tilstrækkeligt til at dække Efterspørgslen, arbejder ca. 300 Væve i 2 Holds Drift, saaledes at Produktionen i Virkeligheden lægger Beslag paa næsten 900 Væve, hvilket nu har været Tilfældet i 5—6 Aar; ogsaa de fleste af Fabrikens



*H. P. Rosenvinge,
Fabrikant, Stifter.*



Luftfoto af A/S Grenaa Dampvæveri.

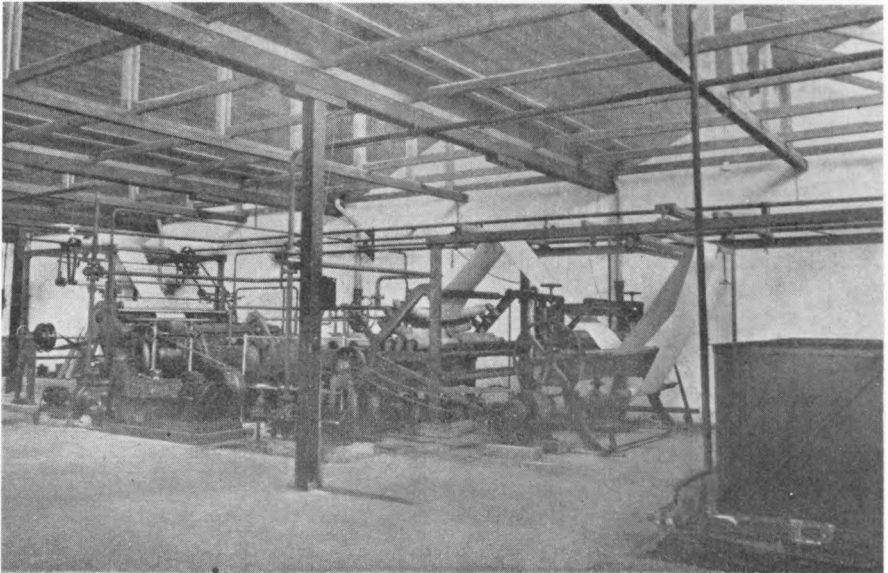
DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

øvrige Afdelinger gaar i 2 Holds Drift. — Der udbetales aarligt ca. 1.500.000 Kr. i Arbejds løn og Gager til de i Virksomheden beskæftigede Arbejdere og Funktionærer, der ved fuld Drift udgør ca. 650 Kvinder og Mænd.

Der bruges dagligt ca. 20 Tons Kul, de moderne Højtryks Dampmaskiner udvikler ca. 900 H.K., og Kullene føres automatisk ind under Dampkedlerne.

Fabrikens Vandforsyning kommer fra egne Boringer, og alt Vand til Kedelfødning og Farvereri renses og blødgøres i særlige Filter-Anlæg.

Fabriken har sit eget Elektricitetsværk, og Fabriksbygningerne dæk-



Nyt Merceriserings-Anlæg Marts 1938.

ker over et Areal paa ca. 3 Tdr. Land eller 16.800 Kvadratmeter.

De ca. 3000 Kunder besøges regelmæssigt af en større Stab Repræsentanter, og ogsaa paa Island og Færøerne har Virksomhedens gode og prisbillige Varer vundet et godt Navn.

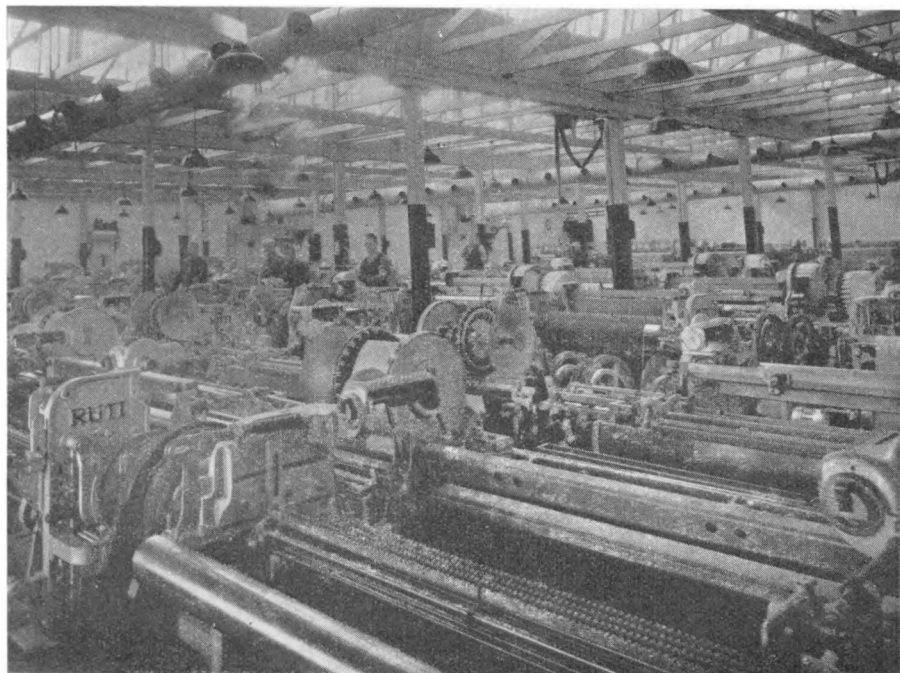
Pladsen tillader desværre ikke her at nævne alle de Artikler, Fabrikken fremstiller, men nogle faa bør dog nævnes, saasom Bomuldstøjer, Kjøletøjer, Floneller, Drejler, Bolster, Markise-, Parasol- og Liggestolestoffer, Artikler til Arbejdsbeklædning, og de over hele Landet kendte Danalærreder.

Fabrikens Dessinatører er stadigt i Arbejde med Udarbejdelsen af nye Mønstre og Kvaliteter og nymoderne Artikler.

Fabriken har i de allersidste Aar udvidet Virkefeltet ved Oprettelsen af en Afdeling for færdigt Sengelinned etc.; der er bygget en stor moderne Systue, og der beskæftiges yderligere op til 50 Hjemmesyeresker;

der fabrikeres Dynebetræk, færdige stoppede Dyner, Lagner, Pudevaar- og -Betræk, Haandklæder, Viskestykker, færdigsyede Gardiner, Stores, Soveposer til Lejrudstyr og m. a. — Ogsaa denne Afdeling har maattet udvides meget.

De gennem Aarene foretagne Udvidelser og stadige Forbedringer og Moderniseringer af Fabriken har selvsagt krævet stadigt større Kapital, og Aktiekapitalen, der ved Starten var paa 250.000 Kr., er da ogsaa d. 7. August 1916 forhøjet med 250.000 til pari Kurs, den 22. September



Fuld-automatisk Vævesal under Montage Marts 1938.

1917 med yderligere 250.000 Kr. til ialt 750.000 Kr., og den 2. November 1917 ligeledes til pari Kurs med yderligere 250.000 Kr. til 1.000.000 Kr. — Endelig er der i Aaret 1918 givet Aktionærerne 1.000.000 Kr. i Friaktier, saaledes at Aktiekapitalen herefter er paa 2.000.000 Kr.

Den Stilling indenfor Textilindustrien, som A/S Grenaa Dampvæveri nu indtager, skyldes i første Række Selskabets Stifter, nu afdøde Fabrikant H. P. Rosenvinge, som dog siden Aar 1923 har været bistaaet af sin yngste Søn, H. Rosenvinge. Denne udnævntes i 1929 til Underdirektør, og ved sin Faders Død til Selskabets administrerende Direktør.

I Selskabets nuværende Bestyrelse sidder endnu Medstifteren af Aktieselskabet, Direktør J. Hassing Jørgensen samt Overretssagfører P. Buhl, Randers (Formand), Bankfuldmægtig Chr. V. Rosenvinge,

København, og Direktør H. Rosenvinge. — At en saa stor Virksomhed er af den allerstørste Betydning for Byen Grenaa er indlysende, Byens Næringsliv nyder godt af den store Lønudbetaling; Firmaet, Arbejderne og Funktionærerne betaler ialt ca. 20 % af samtlige i Grenaa By paaliggende personlige Skatter, skønt en meget stor Del af Arbejderne bor i de tilstødende Kommuner.

Firmaet er endvidere en meget betydelig Aftager hos de kommunale Værker, og endelig nyder Grenaa Havn godt af Virksomheden, der har en ret betydelig Im- og Export over Havnen, idet Firmaet betaler ca. 15 % af samtlige til Havnen betalte Bropenge. — — —

Mariager.

Midtvejs inde i og paa Sydsiden af Mariager Fjord ligger Købstaden Mariager meget smukt ved en lille Vig.

Det omgivende Terræn er meget kuperet, og fra en Række anselige og til Dels skovklædte Bakker, der i Punktet Hohøj naar op til 111 m, haves en vid Udsigt over Byen og Fjorden.

Byen nævnes første Gang i 1434, og den fik sine Købstadsprivilegier i 1592. Dens Eksistens i gammel Tid var betinget af Mariager Kloster, hvorfor den da ogsaa ved Klosters Nedlæggelse kom ind i en stærk Tilbagegangsperiode, der yderligere forøgedes gennem Krigene og talrige Brande i det 17. og 18. Aarhundrede.

I det 19. Aarhundrede kom den almindelige Opkomst i Landet ogsaa Mariager til Gode, og ved Havnens Udvidelse i 1913 og Baneanlægget til Viborg i 1926 er der skabt øget Handels- og Turistmuligheder.

Indbyggertallet er 1112, og Byen er saaledes Landets mindste Købstad.

Æbeltoft.

Paa Halvøen Hasnæs, i Mols Herred, paa den østlige Side af Æbeltoft Vig, ligger den lille hyggelige Købstad Æbeltoft, omgivet af høje Bakker, fra hvilke der er en smuk og vid Udsigt over By og Vig.

Æbeltoft nævnes første Gang i 1301, da dens Købstadsprivilegier blev udstedt af Erik Menved; iøvrigt hører man ikke meget til Byen i Middelalderen.

Pest, Krig og Brandskatning hærgede den i det 17. Aarhundrede, lige til Svenskekrigen var forbi; da kom den paany til Kræfter og hævdede sig ved Søhandel og Skibsbyggeri.

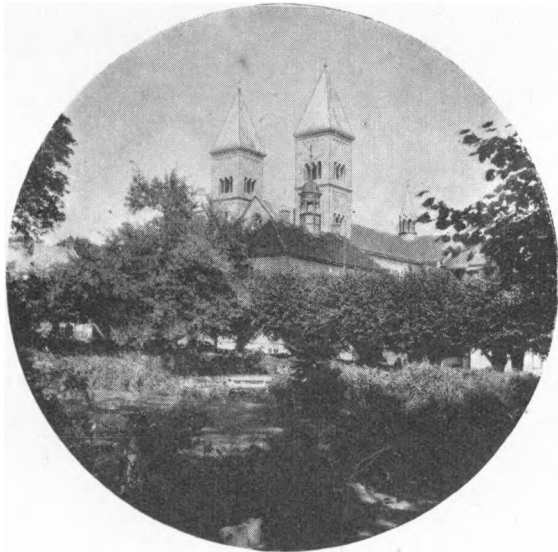
Denne Velmagtsperiode varede imidlertid kun til Udbrudet af den store nordiske Krig, hvorunder den mistede en betydelig Del af sine Skibe, og nu gik det stadigt nedad Bakke gennem hele det 18. Aarhundrede, og den stod nærmest i Stampe i det 19. Aarhundrede, selvom

Udbedringen af den gamle Havn gav den lidt Fremgang. En ny Havn i Forbindelse med Anlægget af Æbeltoft—Trustrup Jernbane, begge anlagt i 1901, har i nogen Maade bidraget til Byens Opkomst i allernyeste Tid, saaledes at den med et Indbyggertal paa 2.047 hævder sig helt godt mellem Landets tyve mindste Købstæder. — — —



DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

Redigeret af
OSVALD OSVALD
under Medvirkning af Videnskabsmænd,
Fagfolk og stedlige Medarbejdere



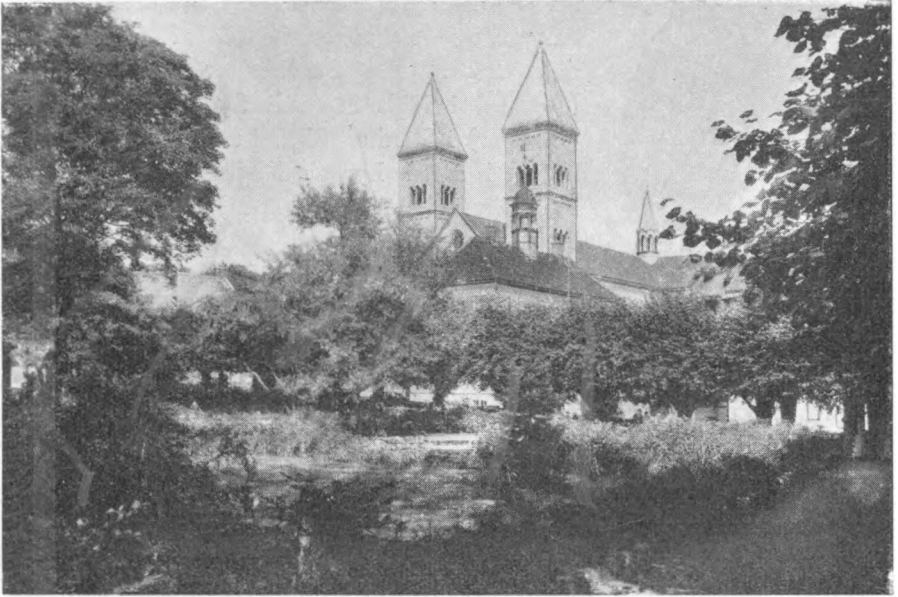
Viborg Amt

AKTS. HAFNIA HANDELSFORLAGET - KØBENHAVN
MCMXXXVIII

Copyright 1938

Bogtryk: K. Rosendahl, Esbjerg

Reproduktioner: A. Hammerschmidts Clichéfabrik, Aarhus



Viborg Domkirke.

VIBORG AMT

Midt i Nordjylland, som det eneste Amt i Danmark, der ikke er berørt af det aabne Hav, ligger Viborg Amt. Det dækker et Areal af 3057,7 km² og har et Befolkningstal paa 147.981.

Nordgrænsen er dels Limfjorden, hvori Amtets nordvestlige Del, Sallingland, skyder sig ud, dels Aalborg Amt, fra hvilket det paa en ret lang Strækning skilles ved Lerkenfeld Aa. Mod Øst grænser det til Randers Amt, mod Syd og Sydøst til Aarhus Amt med Gudena og Silkeborg Langsø som delvis Skillelinie. Skive Aa danner Vestgrænsen mod Ringkøbing Amt.

Nord for Sallingland ligger Øen Fur, der ogsaa hører til Amtet, som omfatter Købstæderne Viborg og Skive og følgende Herreder: Harre, Salling Nørre, Rødding, Hindborg (alle i Sallingland), Fjends, Rinds, Nørlyng, Sønderlyng, Middelsom, Lysgaard, Hovbjerg og Hids.

Halvøen Sallingland omgives af følgende Farvande: Venø Bugt, Kaas Bredning, Lysen Bredning, Salling Sund, Livø Bredning, Risgaarde Bredning, Hvalpsund og Skive Fjord, hvilken sidste danner Vestgrænsen for den lille Halvø, som Fjends Herred skyder ud mod Nord i Lovns Bredning.

Medens Terrænet i den nordlige Del af Amtet er højtliggende, men



S. A. R. Buchwald,
Stiftamtmand, R., DM.

ret jævnt, er det mod Øst og Syd delvis stærkt bakket og er gennemskaaret af smukke Aa-dale. De højeste Punkter er Store-Hørbyhøj (131 m) i Hids Herreds Sydspids og Rishøj (105,5 m) i Stenholt Skov i samme Herred, Lys-høj (94 m) i Lysgaard Herred, ret Syd for Hald Sø, og Dejhøj (108 m) midt i Hovlbjerg Herred.

Spredt rundt i Amtet findes Hedestrækninger, der i Alheden mod Sydvest danner een sammenhængende udstrakt Slette, der skraaner ned mod Skive Aa.

Midt i Amtet — i Retningen Nordøst til Sydvest — findes i Nørlyng Herred en Række Søer: Tjele Langsø, Rødsø, Loldrup Sø, Viborg Nørre- og Søndersø, Vedsø og Haldsø.

Af Vandløb findes — foruden de alt nævnte — Simested Aa og Skals Aa, der begge gennemstrømmer Rinds Herred og løber ud i den østlige Del af Hjarbæk Fjord, Fiskebæk Aa, der for en Del danner Skel mellem Fjends og Nørlyng Herreder og løber ud i en Vig i den sydligste Del af Hjarbæk Fjord, og Jordbro Aa i Fjends Herred med Afløb i den vestlige Del af Fjorden. Endvidere maa nævnes Nørreaa, Tange Aa og Alling Aa, der alle kommende fra Vest løber ud i Gudena.

Bebyggelsen i Oldtiden har, efter de gjorte Fund at dømme, været ret tæt, men har — som naturligt er — i store Træk rettet sig efter Beliggenhed og Jordbundsforhold. Kun langs Limfjorden findes Spor af Bopladser fra den ældre Stenalder. Den yngre Stenalder er gennem over 150 Stengrave rigt repræsenteret i Sallingland og de østlige Herreder; ca. 10.000 Enkeltgrave, fordelt over hele Amtet, hidrører dels fra den yngre Stenalder og dels fra Bronzealderen, fra hvilken sidste Periode der er gjort talrige interessante Fund, f. Eks. Arbejder udført med Guldbelægning og Smaagenstande, formet i Ben. Jernalderen markeres meget fyldigt baade gennem Grav- og Bopladsfund og ved talrige Runestene. Fra Middelalderen findes overordentligt mange Kvaderstenskirkker, ofte rigt prydet med Stensulpturer, medens Murstenskirker er meget sjældne. Af verdslige Bygninger fra Middelalderen er en Del bevaret, ligesom det 16. Aarhundredes mange interessante Renaissancegaarde bringer Bud om Overgangen fra Middelalderen til den nyere Tid. —

Viborg.

Midt i Amtet, i Nørlyng Herred, højt paa en Bakke, Vest for den tvedelte Viborg Sø, ligger Købstaden Viborg, der, navnlig set fra Randersvejen, gør et ualmindeligt smukt og tiltalende Indtryk. En Dæmning

med Stenbro forbinder over Viborg Sø Randers Landevej med Byens Hovedgade, Skt. Mathiasgade, der mod Vest munder ud i Holstebrovej. I Forhold til sit Indbyggertal dækker Byen et stort Omraade, hvilket skyldes dens talrige idylliske Haver og dens mange byggemodne Pladser. Viborgs Oprindelse fortaber sig i den dunkle Oldtid, da den utvivlsomt har været et Center for saavel hedensk Gudsdyrkelse som for verdslig Magtsudfoldelse. Her fandtes Jyllands Landsting, og i Midaldderen var den i lange Tider Stedet for Kongevalg og Kongehyldning, ligesom den har været Skuepladsen for mange afgørende Begivenheder i Danmarks Historie. — Efter Slaget paa



V. Aggerholm,
Borgmester.

Grathe Hede, i hvilket Svend^d sejrede over Knud, lod Svend Byen befæste og gav den forskellige Privilegier (de ældste man kender). Senere blev disse stadfæstet af Kristoffer af Bayern.

Viborg, der var kendt som en af Landets driftigste og tidligste Handelspladser,



Viborg Raadhus.

var tillige Møntsted. I Aaret 1065 blev Byen Bispesæde, og fra nu af begyndte et fremherskende kirkeligt Liv at præge den. Dette gav sig efterhaanden Udslag i bl. a. Opførelsen af — foruden Domkirken og de



Hedeselekabets Bygning.

tre Klostre med Kirker — ikke mindre end tolv Sognekirker foruden nogle Kapeller. I 1529 blev alle disse Kirker nedbrudt, hvorefter Sortebrødre- og Graabrødrenes Klosterkirker blev givet Byen til Sognekirker. Af milde Stiftelser fandtes adskillige og mindst en halv Snes Gilder og tre hellige Kilder.

Under Reformationen blev Viborg den første By, i hvilken den ny Lære forkyndtes (ved Hans Tausen) og i Løbet af kun faa Aar havde denne fuldstændigt besejret den katolske Epoke.

Endnu henimod et Aarhundrede bevarede Viborg sin Storhedstid; den var stadig Jyllands betydeligste By, yndet som Opholdssted af Kongerne, der her holdt Retterting, og Centrum for Adelen under Forhandlinger, og Fester, navnlig naar det første Ting i Aaret afholdtes, det saakaldte Snapsting.

I 1567, 1615 og 1667 hjemsøgte Viborg af ødelæggende Brande og i

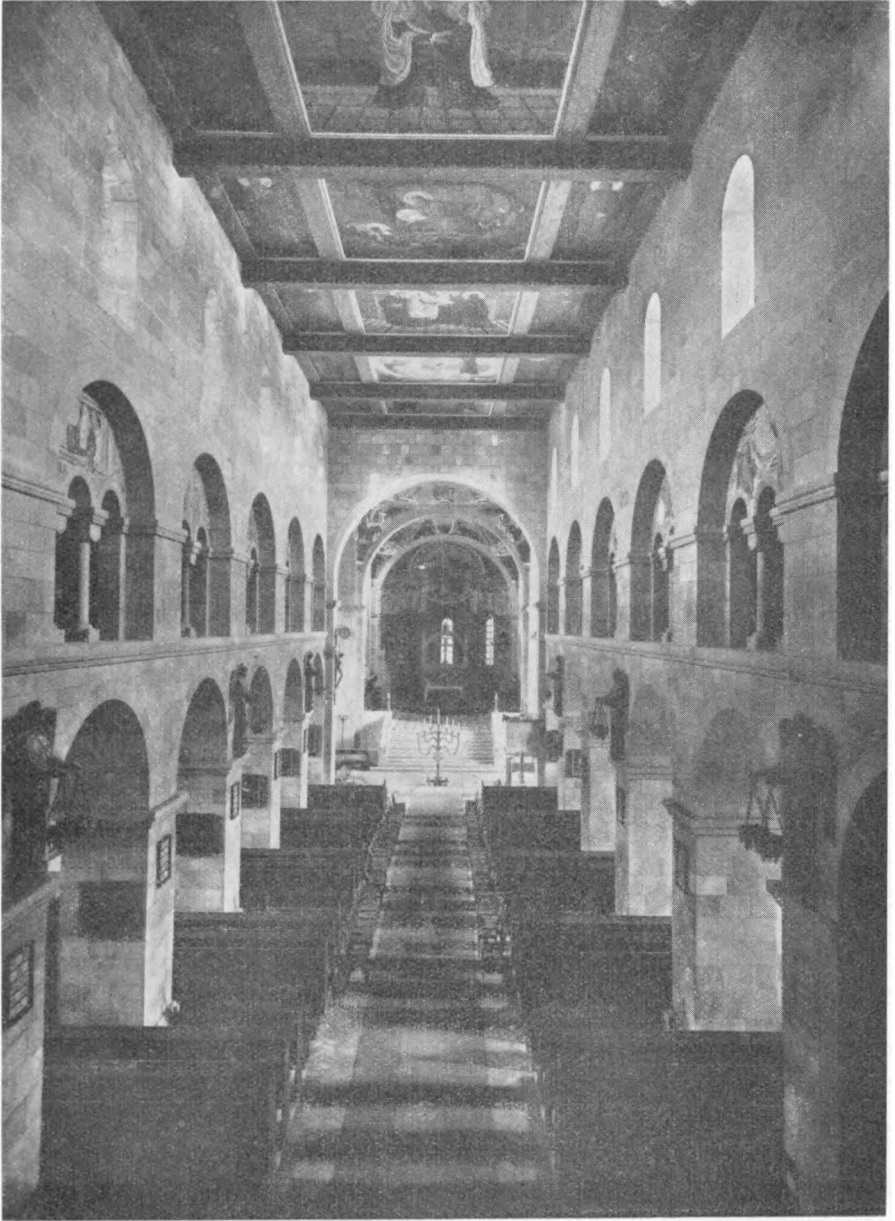
det 17. Aarhundredes Krige blev den tre Gange besat af Fjender, der efter Tur plyndrede, brandskattede og udsultede den. Under alt dette var Byen gaaet tilbage med Kæmpeskridt, og saa stødte en ny overvældende Ulykke til, en Brand, der i Aaret 1726 lagde den halve Stad i Aske og dermed besejlede den totale Hensygnen, der kulminerede i Aaret 1769, da Indbyggertallet var knapt 2000, hvoraf endda ca. 300 forsørgedes af Fattigvæsenet. Det 19. Aarhundrede betegner imidlertid en Opgangsperiode. Ganske vist ophævedes Landstinget i 1805, men



Kreditforenings Bygning.



Skt. Mogensgade 31.



Interior fra Viborg Domkirke.

dette Tab udlignedes i nogen Maade ved at Landsoverretten for Nørrejylland fik Sæde her, ligesom Byen i 10 Aar (1838—48) blev Mødestedet for den jyske Stænderforsamling. Nu fulgte Slag i Slag en Udvikling, der markeredes ved bl. a. eget Toldsted i 1841, Kreditforeningen — som den første i Landet — i 1851, Jernbaneanlæggene i 1863 og 1864, Garni-

sion i 1865, Lejrsamlingerne ved Hald i 1868—80, Sindssygeanstalten i 1877, Landsarkivet i 1891 og de store Hedeopdyrkninger ikke at forglemme. Viborg stod saaledes godt rustet til at tage mod Udviklingsmulighederne i det 20. Aarhundrede, i hvilket nye Baneanlæg betød en Forbedring af Forbindelsen med saavel det sydlige som det nordlige Op- land. Byen er blevet et Trafikcenter for saavel Jernbane- som Land- vejstrafik, og dette har medført en Opblomstring af Handelen og har dannet Grundlaget for en ikke helt ringe Industri, uden at dette dog har udvisket Byens fornemme og stilfulde Præg. Viborg er stadig Byen



Hald Sø.

med den smukke Beliggenhed, de skønne Omgivelser og de mange histo- riske Minder, og midt op i al denne Herlighed hæver sig den ærværdige og anselige Domkirke, en typisk romantisk Granitkirke, hvis Indre er prydet med Joakim Skovgaards berømte Frescomalerier med Motiver fra Bibelshistorien.

Indbyggertallet er nu vokset til 18.007 (incl. Forstaden Overlund) et Tal der i Sommertiden vokser med Turisternes tusindtallige Skarer, der drages dels af Skovgaards Kunstværker i Domkirken og dels af de naturskønne Omgivelser, der bl. a. omfatter Navne som Hald, Bækkelund og Dollerup Bakker samt Kalkbrudene ved Møntsted og Davbjerg.

Af Virksomheder, foruden nedennævnte, kan nævnes: Bryggeriet „Odin“ A/S, Th. Sprechlers Mineralvandsfabrik, Chr. Rigels Trævarefabrik A/S, en Del Maskinfabriker, Gartnerier og Bogtrykkerier. — — —

A. Philipsen & Co. blev grundlagt i Aaret 1906 af Fabrikant Aage Philipsen, som begyndte et Maskinværksted i Sct. Mathiasgade. I 1913 flyttedes Maskinværkstedet til en Plads paa ca. en halv Td. Land i Vesterbrogade, hvor der opførtes et moderne Værksted med Fabrikation af enkelte Specialiteter.

I 1919 fik Firmaet Autorisation som Ford-Forhandler, og der byggedes i den Anledning særlige Lokaler paa Vesterbrogade. Her beskæftiges ca. 25 Mand.

Firmaet ejer en lignende Automobilforretning i Herning, nemlig Herning Motor Compagni. — I den gamle Bygning i Sct. Mathiasgade fortsætter Virksomheden som elektrisk Instal-



*A. Philipsen,
Fabrikant, R.*

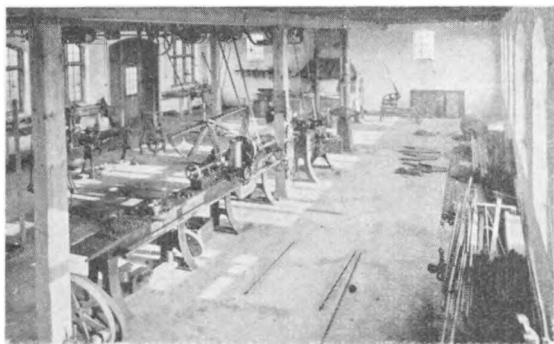


Udstillingsbygningen, Vesterbrogade 7.

lationsforretning, og der er herfra projekteret og bygget adskillige Centralanlæg og bygget ca. 4000 km Høj- og Lavspændingsledningsnet i



Automobilforretningen og Maskinværkstedet.



Maskinværkstedet.

deling (1923), Dansk Standardiseringsraad (1926), samt Teknologisk Institut (1929) og af Tilsynsraadet for Handelsbankens Filial i Viborg (1930) og var Formand for Viborg Borger- og Haandværkerforening indtil Aaret 1934.

Desuden er Fabrikant Philipsen Medlem af Viborg Byraad og Oldemand for Viborg Smedelaug, der omfatter baade Mestre og Svende. — — —

Turistforeningen for Viborg og Omegn startedes i 1906 og havde de første Aar en trang Skæbne, men har arbejdet sig frem til i Dag at tælle et Medlemstal paa ca. 500.

Turistforeningen er en stærkt arbejdende Forening, der foruden at vise almindelig Turistservice specielt gennem Turistforeningens Bureau, Sct. Mathiasgade 29, paatager sig mange store Opgaver.

Turistforeningen udsender aarligt ca. 50.000 Brochurer paa forskellige Sprog og har bl. a. i Aar udsendt en betydelig Viborg-Film, som er vist i alle Landets betydeligste Biografteatre med Tone og Tale, ligesom den har udsendt en Smalfilm med Tone og Tale og en Smalfilm uden Tale.

Turistforeningen lader den første og anden Søndag i Juni Maaned afholde store Folkefester med historiske Optog, historiske Skuespil, Sportskampe, Folkefester med dertil hørende folkelige Forlystelser.

Festens Budget vil normalt komme til at balancere med ca. 100.000 Kroner. — — —



*Dir. Aage Munksgaard,
Formand for Turistfor.*

Jylland med tilhørende Installationer til Lys og Kraft. I denne Afdeling beskæftiges mellem 50 til 100 Mand.

Fabrikant A. Philipsen er Medlem af Bestyrelsen for Fællesrepræsentationen for Dansk Haandværk og Industri (1923), Dansk Vare- & Industrilotteri, Jydsk Af-



Viborg Smedelaugs gamle Skilt.



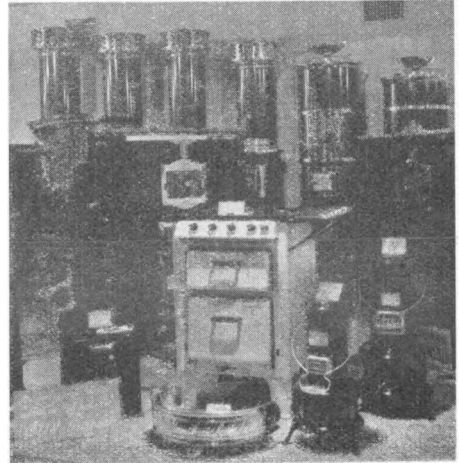
*Niels Kalhave,
Fabrikant.*

I 1911 begyndte Fabrikant Niels Kalhave en Kobbersmedeforretning i St. Skt. Mikkelsgade 18 under meget beskedne Forhold, men gennem Indehaverens store faglige Dygtighed og Fremsyn er Forretningen vokset til et



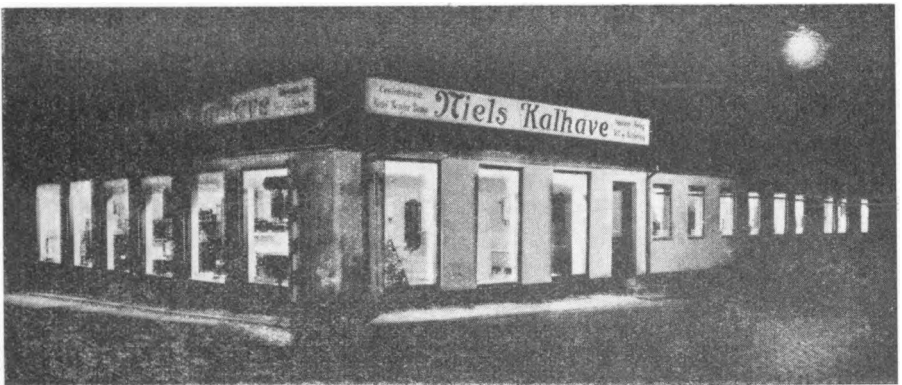
*Den første Butik
i St. Skt. Mikkelsgade.*

meget betydeligt Foretagende, som er vidt bekendt ud over hele Danmark. — Da Kobbersmedefaget sygnede hen, slog Niels Kalhave desuden ind paa andre Omraader: Sanitetsbranchen og Centralvarmestationen. Forretningen har flere Gange maattet flytte for at skaffe mere Plads, og i Aaret 1934 købte Niels Kalhave en gammel Købmands- og Gæstgivergaard, der blev moderniseret og indrettet med nye moderne Udstillingslokaler.

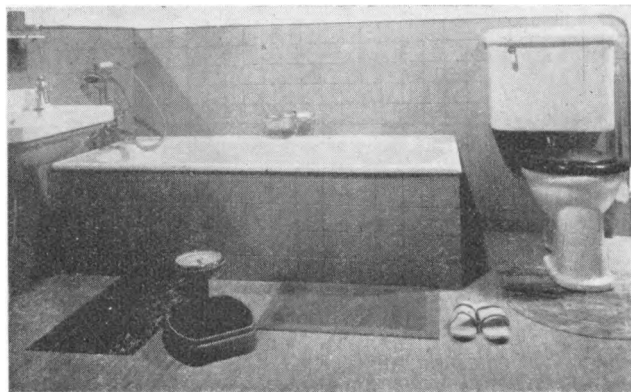


Støbegods.

Niels Kalhaves Virksomhed består af tre Afdelinger, hvoraf den første omfatter Kobbersmedie, Blikkenslageri, Vand- og Gasinstallation samt Grovsmedie, den næste Centralvarme-, Sanitets- og



Den nuværende Forretning, Reberbanen.



Badeværelse.

Ventilationsanlæg og den tredje Støbe- og Mejeriartikler.

I 1933 optog Firmaet Eneforhandling af Støbe- og Mejeriartikler fra L. Lange i Svendborg. For Tiden fremstilles der endvidere Slagteriartikler af Aluminium

og alt i rustfri Staalarbejde. — Virksomheden beskæftiger ca. 40—50 Mennesker.

Fabrikant Kalhave beklæder adskillige Tillidshverv, bl. a. har han fra 1929 til 1937 været Medlem af Byraadet, Medstifter af Privatbanken (nu Formand for Bestyrelsen), og siden 1929 har han været Brandinspektør. — — —

Viborg Byes og Omegns Sparekasse blev grundlagt i 1828 og havde først til Huse i Viborg gamle Raadhus. Efter 3½ Aars Krigen, da Tiderne var i Opgang, gik Sparekassen stærkt frem. Der blev nu holdt Kontor i Skive i Terminstiderne og senere tillige i Silkeborg. — Paa Grund af stadige Udvidelser flyttede Sparekassen adskillige Gange, bl. a. i 1869 til egen Bygning, hvor den var til 1915, da den flyttede ind i den nuværende Ejendom, som den havde opført paa Mathiasgade.

Sparekassen er nu indrettet fuldt ud moderne og tidssvarende, og efter heldigt at have overstået et de forskellige Krisetider, er den nu i stadig Fremgang.

Viborg Byes og Omegns Sparekasses nuværende administrerende Direktør er T. Holm. — —



Sparekassens Ejendom, Mathiasgade.

Viborg Andels-Svineslagteri blev grundlagt i Aaret 1912, idet det overtog Privatslagteriet (bygget Aar 1897), hvis Personale og Arbejdere næsten alle fortsatte under Andels-Slagteriet.

I det første Regnskabsaar slagtedes der 20,351 Svin (ca. 10 pr. Andelshaver). I de efterfølgende Par Aar steg Slagtningernes Antal, og bortset fra korte Nedgangsperioder har Slagteriet været i stadig Fremgang.

Det oprindelige Slagteris Bygning var opført meget billigt; der var ikke ofret noget paa Udstyret hverken ude eller inde, og det var ikke bygget med Udvidelsesmuligheder for Øje. Det er dog i Aarenes Løb udvidet adskilligt, og det er nu indrettet moderne og tidssvarende, men mange af Lokalerne,



Slagteriet, 1937.

bl. a. Kontorerne, er alt for smaa, og Slagteriet haaber derfor i nær Fremtid at kunne faa udvidet med en ekstra Bygning.

Slagteriet har nu to Udsalg, som begge er be-

liggende i Mathiasgade. Den nuværende Direktør er H. G. Schade, og Bestyrelsen bestaar af K. Røhr Lauritzen, Formand, Palle Pallesen, Næstformand, A. P. Andersen, P. Pedersen, Vejlegaard, P. Pedersen, Overlund, Jens Chr. Serup, S. Chr. Bach og Chr. Bach. — — —

Murermester Chr. Weirsøe, Viborg, løste Borgerskab i 1919 i Viborg og begyndte sin Murermestervirksomhed under meget beskedne Former. I 1925 optog Chr. Weirsøe tillige Entreprenørvirksomhed, saavel Jernbetons, Bro-, Vej-, Kloak- som Bygearbejder. Hans Virksomhed har udviklet sig betydeligt gennem Aarene, og nu i 1938 har han den største Entreprenørvirksomhed i Viborg, og Firmaet beskæftiger fra 30—60 Mand, med to Sønner, Kai og Sven Weirsøe, som delvis Ledere.

I 1927 købte han Grund og byggede eget Cementstøberi med Afdeling for Terrazzo og

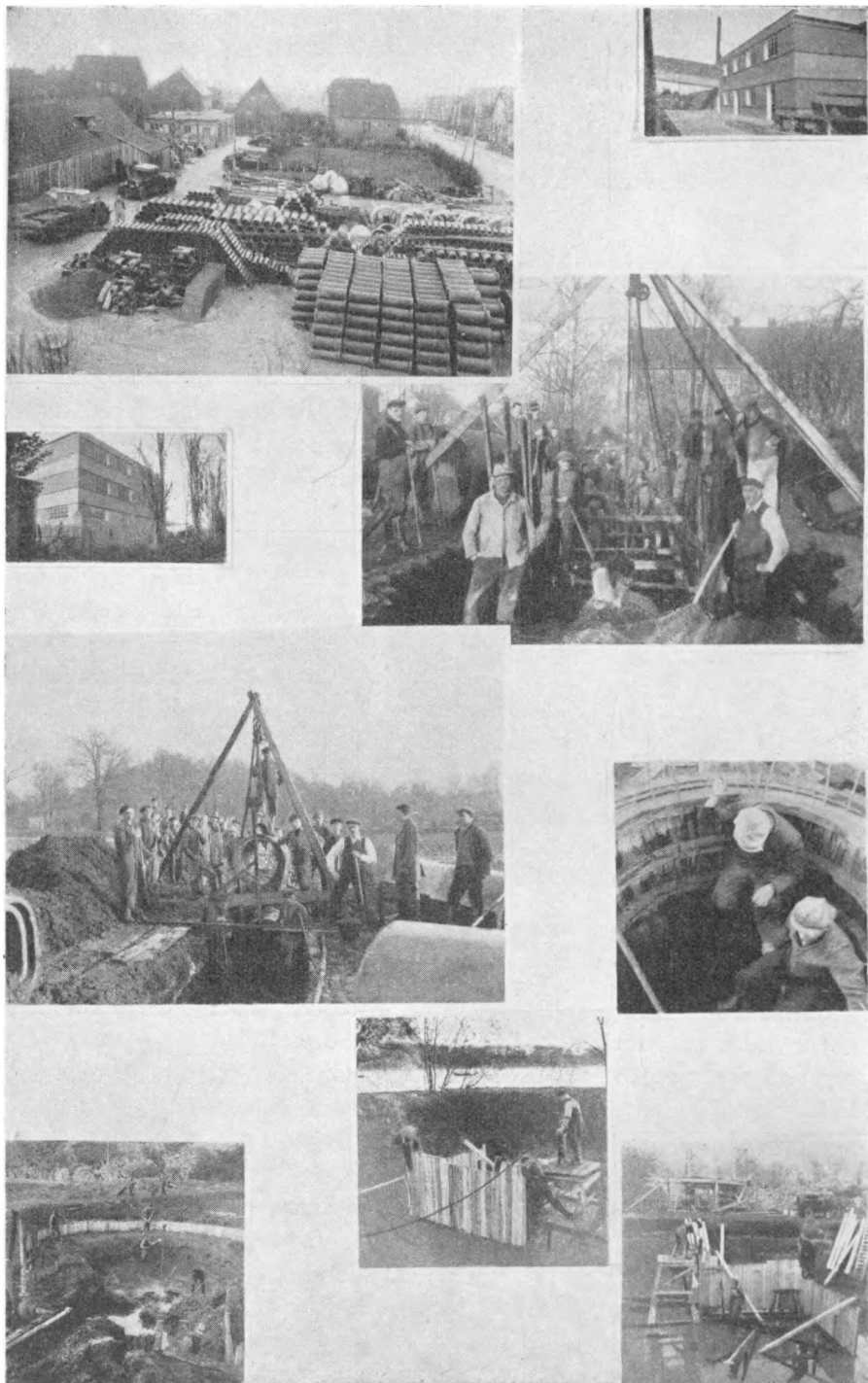


H. C. Schade,
Direktør.



Chr. Weirsøe,
Murermester.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND



Fotomontage fra Chr. Weirsøes Murermestervirksomhed.

Kunstsandsten, som han stadig har udvidet. — I 1931 købte Chr. Weirsøe 4 Td. Land ved Aarhusvej til Sandgrav og Oplagsplads. For ca. 1 Aar siden har han tillige dannet I/S „Nova“ med Forhandling af Telefonholderen „Nova“.

Af større offentlige Arbejder, udført i Aarenes Løb, kan bl. a. nævnes: for Staten: Den militære Kostforplejningsbygning, Ombygning og Modernisering af 4 Afdelinger paa Sindssygehospitalet, Ombygning af Forsørgelsesanstalten til Plejestiftelse for Sindssyge; for D. S. B.: Forlængelse af Tunnellen og Modernisering af Toiletter v. Banegaarden, Vejoverføring m. m.; for Viborg Amt: Administrations- og Funktionær bolig ved Skive Sygehus, Udvidelse af Viborg Sygehus fire Gange, Ombygning af Viborg Arbejdsanstalt; for Viborg By: Udvidelse af Ligkapellet og De gamles Hjem, Ombygning og Istandsættelse af Centralbiblioteket og Gamle Vagt, Udvidelse af Søndermark Skole, Udførelsen af Nød-tørftsanstalten paa Hjultorvet, tre Kasernebygninger, Kloak gennem L. og St. Pedersstræde til Phønix og gennem Mathiasgade—Mogensgade til L. Sct. Hansgade, Kloak og Vejanlæg paa Løgstrup Toft, tre Overfaldsbygværker v. Søen, Vejregulering ved Kommuneskellet paa Jegstrupvej, Cykle- og Gangsti langs Rødevej samt Indførelse i Skivevej, Parkeringspladser v. Domkirken og Ekcerseerpladsen, Kreaturramper m. m.

For Tiden udføres et Spildevandsrensingsanlæg ved Borgvold med dertil hørende større Kloakanlæg, og Støbning af Betonrør. Endvidere en større Omforandring paa Sindssygehospitalet.

Af større private Arbejder kan anføres: ny Sal, Scene og Køkken i Haandværkerforeningen, Mathiasgade 62 (Kolonnaden), Trianglen i Jernbanegade, Glassalen (Arb. Forsamlingsbygning), Fabriksbygningen v. A/S Chr. Riegels Trævarefabriker.

Chr. Weirsøe er Bestyrelsesmedlem i Arb. Byggeforening og Dansk Arbejderforening, i førstnævnte gennem 20 Aar fra Stiftelsen. — — —

Privatbanken for Viborg og Omegn, Aktieselskab, blev stiftet i 1917 af Fabrikant Chr. Krogh, R., med A. Kofoed som administrerende Direktør. Senere blev nuværende Direktør, Oskar Frostholm, administrerende Direktør, og under dennes dygtige Ledelse var Banken i stadig Fremgang, saaledes at man i Aaret 1938 har maattet skifte Bopæl og flytte til en nyopført, moderne, elegant Bankbygning, der ligger paa Byens mest trafikerede Hjørne. — Bestyrelsens Formand er Niels Kalhave, og i 1938 blev A. Eriksen Meddirektør. Banken, der har Filialer i Bjerringbro og Skals, beskæftiger 12 Mand. — — —



Privatbanken for Viborg og Omegn, A/S.



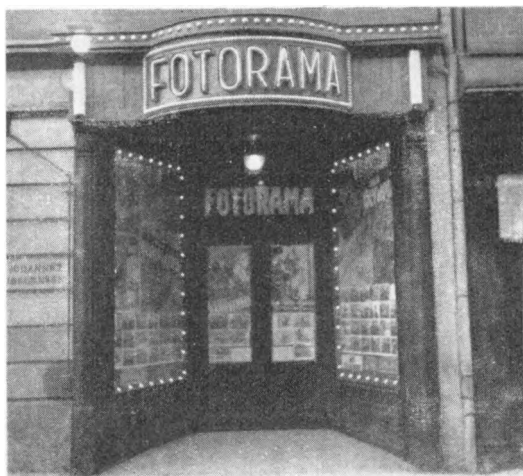
*Edv. Michelsen
Direktør.*

Fotorama, Viborg, blev aabnet i 1914, da den nuværende Indehaver, Edv. Michelsen, fik Bevilling og indgik i Kompagniskab med A/S Fotorama, Aarhus.



*Interiør fra
Fotorama.*

Teatret havde da 250 Pladser, men i 1918 blev det udvidet, saa der nu ialt findes 350 Pladser.



Eksteriør fra Fotorama.

I 1930 overtog Edv. Michelsen Fotorama for egen Regning, og han forandrede og moderniserede Teatret, idet han indførte Tonefilm m. m.

Edv. Michelsen begyndte indenfor Filmsbranchen i 1903 i Kosmorama i Randers, da dette Teater aabnedes.

Desuden medvirkede Edv. Michelsen, ved Aabningen af daværende Kosmorama i Viborg i 1907, som Operatør indtil 1914, da han selv fik Bevilling til Fotorama. — — —



Interiører fra Fotorama.

Døssing Jensens Jern-, Staal- og Maskinforretning, Viborg, blev grundlagt i Aaret 1924 i lejede Lokaler, Vestergade 3 over Gaarden, af Niels Døssing Jensen med Handel af Landbrugsmaskiner og Reservedele.

Forretningen kom meget hurtigt i Fremdrift, og der maatte derfor stadigt lejes større Plads.

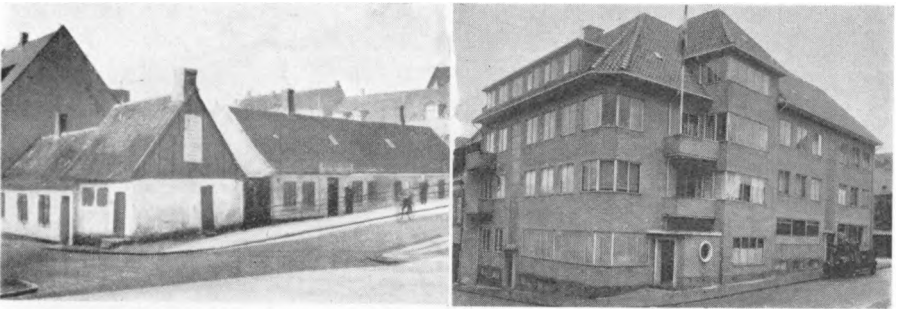
I de første Aar rejste N. Døssing Jensen selv som Sælger til Smede i Midtjylland.

I 1928 købte han Ejendommen, Numrene 3 og 5 i Grønnegade.

Efter Købet benyttede han hele Komplekset til eget Brug, og Forret-



N. Døssing Jensen,
Direktør.



Døssing Jensens Ejendom før og efter 1935.

ningen blev efterhaanden udvidet til ogsaa at omfatte Handel med Jern, Staal, Rør og Sanitet. — I 1935 blev de gamle Ejendomme nedrevet, og

der blev bygget en fuldt moderne, tidsvarende Ejendom i tre Eta-ger, hvor der blev indrettet Lager og Udstillings- samt Kontorlokaler.

Firmaet driver udelukkende Forretning med Maskin- og Jernhandel en gros



Døssing Jensens Kontor.



Døssing Jensens Lager.

og er nu et af de største indenfor denne Branche i Viborg Amt. — — —

I 1878 forpagtede Fabrikant Th. Bentsen i Esbjerg et Farveri, som han drev i 5 Aar, hvorefter han forpagtede Hørup Mølle i Nærheden af Kjellerup, hvortil der hørte et Farveri, som han havde indtil 1888, da han tog til Viborg, hvor han forpagtede Jensens Farveri i Dumpen. — I 1896 købte Fabrikant Bentsen Ejendommen, og i 1899 begyndte han at modernisere Virksomheden. Der blev bygget et Uldspinderi samt et Væveri, der blev installeret Dampkraft, og den ene Udvidelse fulgte efter den anden. I Aaret 1906 optoges Garderobefarveri og kemisk Tøjrensning, og i 1908 blev Bentsens kendte store Dampvaskeri oprettet. — I 1919, efter at

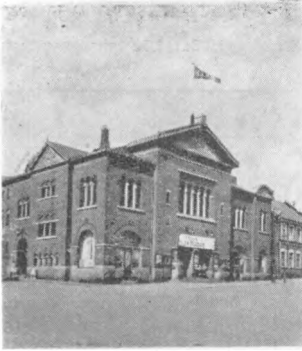


*Th. Bentsen.
Fabrikant.*

Fabrikken lige var udvidet, blev hele Komplekset ødelagt af en voldsom Brand, og Fabrikken maatte bygges op fra Grunden i en ny moderne, smuk og praktisk Skikkelse. I 1926 blev der oprettet en Afdeling for Herre- og Drengkonfektion og i 1933 Farveri for Trikotage. — I 1926 døde Fabrikant Bentsen, og hans tre Sønner er nu Indehavere af Firmaet, der beskæftiger ca. 100 Mand. — — —

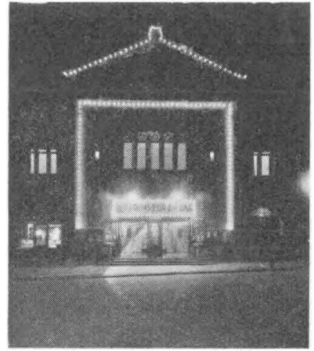


Th. Bentsens Klædefabrik.



„Kino Palæet“.

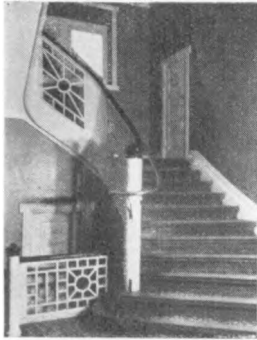
„Kino Palæet“ i Viborg har til Huse i A/S Viborg Teaters Bygning, der blev indviet den 12. December i Aaret 1909. Teatret blev i den første Tid kun benyttet som Taescene, men paa



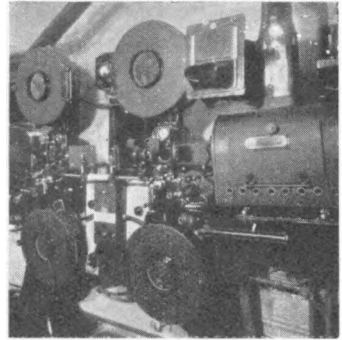
„Kino Palæet“ ved Aften.

Grund af de vanskelige Forhold for Scenekunsten, fik A/S Viborg Teater tildelt en Biografteaterbevilling nogle Aar efter Indvielsen for dergennem muligvis at kunne gøre Teatret mere rentabelt. De tre

første Forsøg, der blev gjort paa at drive Biografteater, mislykkedes imidlertid. — Først da Direktør O. Nørmark, Odense, og Aage Munksgaard, Viborg, med sidstnævnte som Leder, lejede Teatret, kom der Liv

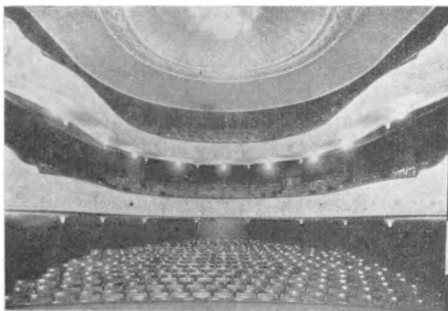


Trappeopgang til en af Balkonerne.

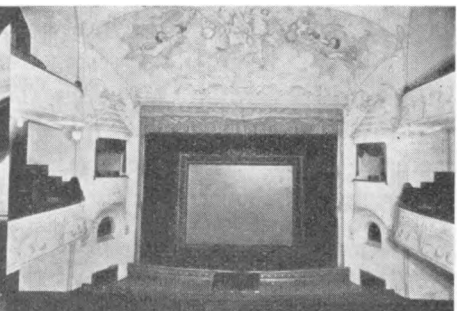


Operatørrum i „Kino Palæet“.

i Foretagendet, som siden da har haft en pæn stigende Fremgang, saaledes at det nu er et af Provinsens betydeligste Biografteatre. — Fra Aaret 1933 fik Direktør Munksgaard en personlig Bevilling til at drive „Kino Palæet“, som nu alene drives af ham for hans Regning. Teatret



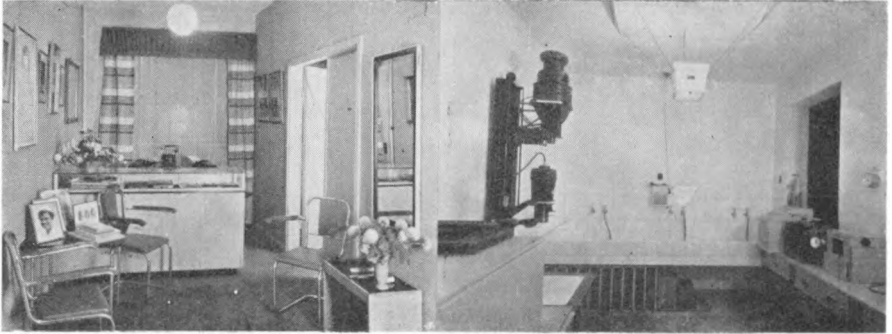
Tilskuerpladserne set fra Scenen.



Salen set fra Tilskuerpladserne.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

er et af Provinsens største Biografteatre med 624 Siddepladser, og det var et af de første Teatre i Provinsen, der indførte Tonefilm. — — —



Modtagelsesrum.

Papir-Mørkekammer.

Hosstaaende Billeder viser en Række Interiører fra Fotograf Aage



Atelieret.

Munksgaards nye Atelier, der ligger Gravene 2, Viborg. — — —

Løveapoteket, Viborg, blev oprettet ved kgl. Bevilling af 23. Januar 1877 og blev aabnet samme Aar. Den første Apoteker, Edv. Emil Kjer, havde Privilegiet til 1885, hvorefter Claus Paulsen Wanning havde Apoteket til 1892, da det blev overtaget af Wilh. Th. Gliemann, der drev det til Aaret 1917 med N. O. Nielsen som Bestyrer fra 1906.

Fra 1917 til 1937 havde Apoteker N. P. Berg Ledelsen, hvorefter nuværende Indehaver, Apoteker Chr. N. Schousen, overtog Apoteket.

Apoteker Schousen har moderniseret Apoteket — der først hed „Nyt Apotek“, derefter „Hjultorvets Apotek“, for saa i 1937 at faa Navnet „Løveapoteket“ — og fornyet alt Inventaret. — Der beskæftiges ialt tolv Personer, heraf tre Kandidater, fire Defektricer og en Discipel.

Der er Haandkøbsudsalg i Skals, Vinkel, Løgstrup og Skelhøje. — — —

Skive.

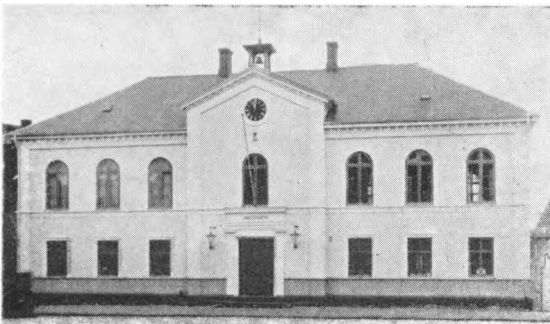
I det sydøstlige Hjørne af Hindborg Herred paa den nordre Bred af Skive Aa, halvanden km fra dennes Udløb i Skive Fjord, ligger Købstaden Skive paa den østlige Skraaning af et Bakkedrag, der har Affald mod Aaen. Saavel Byens som Slottets Historie er lidet kendt. Man véd, at Valdemar V i 1326 stadfæstede Skives gamle Privilegier og gav den nye. I det 18. Aarhundrede hærgedes Byen paa det voldsomste af talrige Brande og var i Aaret 1769 sunket ned til at være Jyllands trediemindste Købstad med et Indbyggertal paa kun 435. Det 19. Aarhundrede blev derimod en Opgangstid for Skive, dels i Kraft af Løgstør-Kanalens Aabning, dels gennem Havne- og Jernbaneanlæg, der alt tilsammen bidrog til at gøre Oplandet større. Handelen voksede stærkt, og Industrien fik Fodfæste. Denne gode Ud-



W. Madsen,
Borgmester.

vikling fortsattes ind i det 20. Aarhundrede, og Skive er nu en driftig Købstad med 10.807 Indbyggere.

Foruden nedennævnte Virksomheder kan nævnes: flere Maskin- og Margarinefabrikker, Vestjyllands Papirposefabrik, Thordal Bryggeri og Mineralvandsfabrik, Kaffe-



Skive Raadhus.

møllefabrikken „Ideal“, flere Trævare- og Tobaksfabrikker, 3 Cementvarefabrikker og et Baadebyggeri. — — —

Skive Møbelfabrik, Skive, blev grundlagt af N. J. Jensen i 1907 som Møbelsnedkeri. Allerede i 1908 begyndte han Fabrikation af Møbler en gros, og Fabrikken er stadigt gaaet frem, og den er nu en af Landets førende Fabrikker. Indtil 1911 havde Firmaet til Huse i et lejet Lokale, men i 1911 købte N. J. Jensen et gammelt Cementstøberi, hvor han indrettede sin Fabrik, som han senere flere Gange har ombygget og moderniseret, sidst i 1935. — Firmaet leverer Møbler til Landets førende Forretninger, og i de senere Aar har det haft flere Monteringer for Post- og Sygehuse, bl. a. Funktionærbolig for Skive Sygehus og Kjellerup Sygehus, Aalborg ny Posthus, Skive Posthus og Ikast Posthus. Der beskæf-



Fotomontage fra Skive Møbelfabrik.

tiges nu 25 Mand i Firmaet. I 1934 blev Sønnen, Chr. Byrum Jensen, der har været i Virksomheden i 10 Aar, optaget som Medindehaver. — — —

Michael Nielsen A/S blev stiftet ca. 1850 af Købmand P. Brix, der drev Detailhandel, som han i 1868 overdrog til Købmand P. Hestbech. Denne oprettede tillige en gros Afdeling, og saavel den som Detailafdelingen solgte han i 1899 henholdsvis til Grosserer Michael Nielsen og H. S. Friis. Michael Nielsen drev en gros Afdelingen til 1908, da den blev overtaget af Aktieselskabet Fr. Th. Adolphs Enke, København, som Filial med Michael Nielsen som Direktør.

I 1917 overtog M. Nielsen igen for egen Regning Firmaet, som derpaa i 1928 overgik til Aktieselskab.

Forretningen, der omfatter Handel med Kolonial, Isenkram og Ost en gros, beskæftiger ca. 20 Mennesker.

Grosserer Michael Nielsen har beklædt adskillige Tillidshverv, bl. a. været Medlem af Bestyrelsen for den lokale Handelsstandsforening i 25 Aar, tillige var han Formand for samme Forening i 16 Aar, Medlem af Provinshandelskamret og Medlem af Byraadet i 20 Aar, foruden at han i 6 Aar var Borgmester. Desuden har han været i Bestyrelsen for mange indenbys og udenbys Forretninger og Institutioner. — — —

Aage Selchau's Kolonial-, Korn- & Foderstofforretning, Skive, blev grundlagt i 1826 af Købmand Thorup som almindelig blandet Købmandsforretning. I 1870 overtog Købmand Jens Riis Forretningen, som han drev



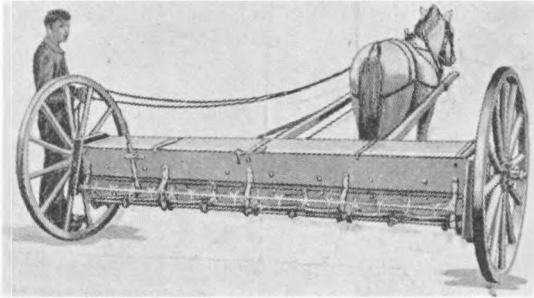
*Michael Nielsen,
Direktør.*



Aage Selchau's Kolonial-, Korn- & Foderstofforretning.

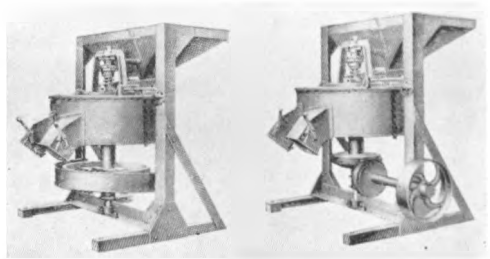
indtil 1900, da den blev overtaget af den nuværende Indehaver, Købmand Aage Selchau. — I 1909 overtog Købmand Selchau H. S. Friis' Jernhandel, og i 1928 købte han Diges Jernhandel, saaledes at Firmaet, der stadigt har udviklet sig, nu foruden Kolonial, Korn og Foderstoffer ogsaa omfatter Jernhandel og Salg af Rør og Sanitetsvarer. — Aage Selchau's Søn, Harald Selchau, har nu overtaget Kolonialforretningen. — —

A/S Gyro, Skive Jernstøberi & Maskinfabrik, Skive, blev grundlagt i 1881 af Brdr. Johansen. I 1897 blev det omdannet til Aktieselskab, der



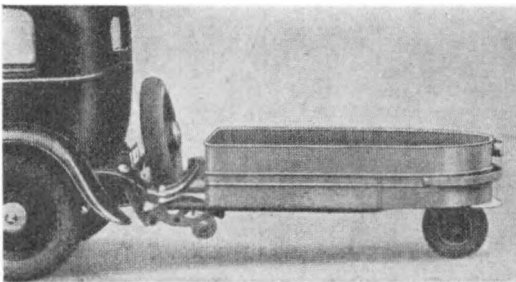
Gødningssprederen „Villemoes“.

i 1918 blev købt af Sillian Bjerre, der drev det videre som Jernstøberi, Maskinfabrik og elektroteknisk Forretning. I 1929 blev det atter omdannet til Aktieselskab, og S. Bjerre blev admin. Direktør. Ingeniør Erling Foss blev Formand for Bestyrelsen, hvis Medlemmer blev Ingeniør Ejnar Foss, Hofjægermester Foss og Landsretssagfører Neergaard Jessen. I 1932 udtraadte Ingeniør Erling Foss af Bestyrelsen, hvorefter Hofjægerm. Foss blev Formand, og samtidigt blev H. M. Gad Direktør og Aaret efter administrerende Direktør med S. Bjerre som teknisk Direktør. I 1937 blev H. M. Gad tilføjede Medlem af Bestyrelsen.



„Gyro“ Kværne.

Siden 1929 har Fabrikken udelukkende været baseret paa Fremstilling af Landbrugsmaskiner, delvis paa Direktør S. Bjerres Opfindelse af Gyro Kværnen og delvis paa Kunstgødningssprederen Villemoes. Saavel „Gyro“ som „Villemoes“ er epokegørende Opfindelser for Landbruget, og alene af „Villemoes“ fabrikeres aarligt 3000 Stk. „Villemoes“, der er opfundet af den kendte Landmand D. Overgaard Villemoes, har til Fuldkommenhed løst det vanskelige Problem at udspre-



„Wyta“ Paahængsvogn.

delvis paa Direktør S. Bjerres Opfindelse af Gyro Kværnen og delvis paa Kunstgødningssprederen Villemoes. Saavel „Gyro“ som „Villemoes“ er epokegørende Opfindelser for Landbruget, og alene af „Villemoes“ fabrikeres aarligt 3000 Stk. „Villemoes“, der er opfundet af den kendte Landmand D. Overgaard Villemoes, har til Fuldkommenhed løst det vanskelige Problem at udspre-

de alle Slags Kunstgødninger. — Fra 1934 har Firmaet endvidere, efter et belgisk Verdenspatent, optaget Fabrikationen af Wyta Paahængsvogne, der i de senere Aar er slaaet godt an. Fabrikken, der beskæftiger 120 Mand, eksporterer over Halvdelen af sin Produktion over hele Kloden. — — —

Skive Tømmerhandel grundlagdes som Aktieselskab i Aaret 1874 af Skiveborgerne H. B. Kloch, Sund, Harder, P. Hestbech, O. C. Godskesen, Andreas Sørensen og Jens Riis, Lund & Jørgensen. Dets Formaal var at drive Handel med Tømmer og Bygningsartikler til Skive og Op-land, og til Selskabets første Direktører valgtes Købmand P. Hestbech, J. Riis og H. B. Kloch. Stifterne var alle Købmænd, og drev hver for sig Tømmerhandel i det smaa, men enedes om til gensidig Fordel at sammenslutte deres Virksomheder under eet.

Siden 1876 har Selskabet haft følgende Direktører: S. J. Vestergaard, der i Aaret 1878 afløstes af H. Græpel. Denne forestod Virksomheden indtil Aaret 1889, da Direktør Johannes Jacobsen kom ind i Firmaet, som han kom til at lede indtil sin Død i Aaret 1933.

Samme Aar udnævntes den nuværende Direktør, Firmaets Medarbejder gennem ca. 20 Aar, deraf de sidste Aar som Prokurist, Th. Michaelsen Ingstrup, til Selskabets øverste Leder.

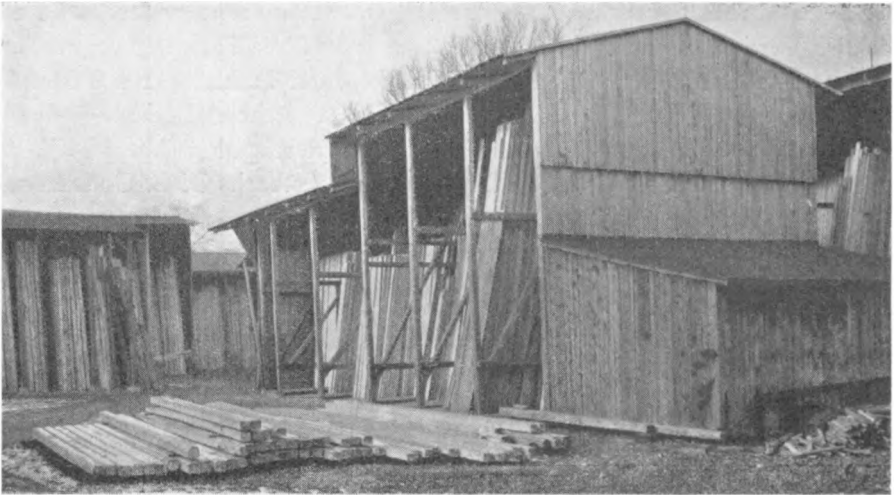
Firmaets Bygninger, der blev opført i Aarene 1879—1882—1884, er senere blevet udvidet adskillige Gange, efterhaanden som den stedse



*Th. Michaelsen Ingstrup,
Direktør.*



Skive Tømmerhandels Kontor.



Skive Tømmerhandels Lagerplads.

stigende Omsætning har nødvendiggjort stadigt mere Plads. — — —

A/S Landbobanken i Skive, Salling Bank, Skive, blev grundlagt i Aaret 1876 under Navnet Salling Herreders Spare- og Laanebank, hvilket Navn den bar til 1918, da den blev overtaget af Landmandsbanken, København, som lokal Afdeling.



Bankens Ejendom.

I 1926 blev den igen selvstændig Bank og overgik til Aktieselskab med ovennævnte Navn.

I 1929—30 blev Banken udvidet og moderniseret, og den er nu fuldt ud tidssvarende indrettet. Der beskæftiges ialt nitten Mennesker.



Interiør fra Banken.

Den daglige Ledelse bliver forestaaet af den administrerende Direktør, L. P. Werner, under Medhjælp af Vicedirektøren, P. Goul.

Formand for Aktieselskabet er Gaardejer Gert Johnsen.



*T. Hvass Rasmussen,
Direktør.*

Skive Andelsslagteri blev stiftet ved en Generalforsamling den 18. Juli 1902.

Stifterne var Jens Mortensen, Tøndering, og P. Odgaard, Ny Skivehus. Slagteriet begyndte sin Virksomhed den 19. Juni 1903.

Første Formand var Jens Mortensen, Tøn-



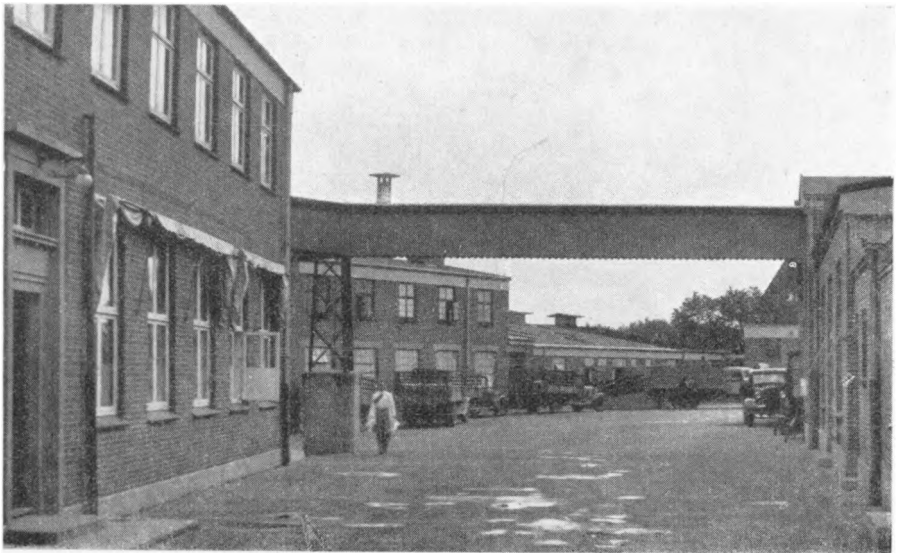
*Erik Haugaard,
Formand.*

dering, indtil 1913, derefter Proprietær Gudiksen, Hesthave, indtil 1918. Fra dette Tidspunkt og til sin Død Gaardejer Peder Jeppesen, Grønning, og fra 1920 til 1923 Gaardejer Erik Haugaard, Skovshoved. I den første Del af følgende Periode var Proprietær Gudiksen atter Formand indtil 1929, da han afløstes af Gaardejer Erik Haugaard, som har været Formand siden.

Første Direktør var tidligere Direktør paa Viborg Privatslagteri, Carl Møller, til 1906, fra 1906—1907 Direktør Jepsen, fra 1907—1936 Direktør N. Nielsen og siden 1936 Direktør T. Hvass Rasmussen.

Hovedaftager af Bacon var ved Slagteriets Stiftelse L. Nielsen Ladefoged & Co., London, og samme Firmas Filial i Manchester.

I 1913 udskilte Morsingboerne sig fra Skive Andelsslagteri, hvilket medførte en naturlig Nedgang i Omsætningen. I 1917 byggedes Kreatur-



Eksterior fra Slagteriet.

DANMARKS AMTER OG DERES MÆND

slagteri og Destruktionsanstalt, og siden er der slagtet 5—10.000 Kreaturer og Kalve foruden Faar, Lam og Heste.

I 1924 nødvendiggjordes en fuldstændig Ombygning af Slagteriet. For Tiden opfører Skive Andelsslagteri et offentligt Slagtehus, som skal administreres og drives af Andelsslagteriet. Slagteriet har en stor Pøsefabrik samt Fabrikation af Kød, Ben og Blodmel, og endvidere er det bekendt for sine fine Kvaliteter af saavel Okse som Kalvekød. I Svineavlssarbejdet har Slagteriet deltaget dels ved Tilskud til Svineavlsforeningerne og dels ved Udstationering af Orner i Oplandet. Tillige deltager det sammen med Landbo og Husmandsforeningerne i Arbejdet for Kaaring af Søer og Orner.

Første Aars Omsætning var Kr. 637.000,00 og Slagtning 11.500 Svin. Største Omsætning var i 1929—1930 Kr. 14.632.306,64 og største Slagtning i 1931—1932 169.005 Svin.

Sidste Aars Omsætning var Kr. 9.713.534,62 og Slagtning 85.374 Svin. — — —

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Aarhus Amt	5—117
Aarhus	6—92
Horsens	92—111
Skanderborg	112—113
Silkeborg	113—117
Randers Amt	119—157
Randers	122—149
Hobro	150
Grenaa	150—156
Mariager	156
Æbeltoft	156—157
Viborg Amt	161—186
Viborg	162—178
Skive	179—186

NAVNEREGISTER

- Aarhus Badmintonhal** 47
Aarhus Betonfabrik A/S 52
Aarhus Cementvarefabrik A/S 46
Aarhus Domkirke 14
Aarhus Elektricitetsværk 48
Aarhus Exportslagteri Andelselskabet 54
Aarhus Flæskehal 19
Aarhus Havn 8—9, 59
Aarhus Hovedbanegaard 49
Aarhus Kalkværk 36—37
Aarhus Lædervarefabrik 47
Aarhus Motor Compagni 67, 86
Aarhus Mørtel Compagni A/S 55
Aarhus Oliefabrik A/S 91
Aarhus Pengeskabsfabrik, M. H. Jæger 25—26, 76
Aarhus Raadhus 15
Aarhus Salatfabrik 86—87
Aarhus Savværk A/S 24
Aarhus Sten- & Gruskompagni 51—52
Aarhus Teater 11
Aarhus Zoologiske Have 12, 74
Aarhus Privatbank 90
Abels Blomsterforretning, Aarhus 20
American Stucco, Aarhus 70
Arbejdernes Landsbank, Aarhus 20
Askøe K. F. W., Aarhus 86
- Bagernes Rugbrødsfabrik A/S, Aarhus** 78—79
Bak N. M., Aarhus 48—49
Banegaardspladsen, Aarhus 9
Beck J. L. & Co., Horsens 100
Bentsen Th., Viborg 176
„Biografen“, Aarhus 22—23
„Biografen“, Horsens 95—96
Bjerre og Hatting Herreders Spare- og Laanekasse, Horsens 106—107
Bjerregaard, Noe & Co. A/S, Randers 128—129
Blom A. & Søn A/S, Skanderborg 112—113
Boldsens Chr. Eftf. A/S, Randers 140
Burchardt R. B. Nielsen & Co A/S, Horsens 103—104
- Christensen Carl, Aarhus** 80—81
Christensen Marie, Aarhus 87—88
Christiansen O. A. V., Aarhus 49
Clausen C., Dampskibs., Aarhus 32—33
- Danar A/S, Randers** 127
Dansk Frøavlskompani og Markfrøkon-toret A/S (Trifolium), Randers 131
- „De forenede Mejerier“, Andelselskabet Aarhus** 45—46
De forenede Teglværker ved Aarhus A/S 22
De jydsk Kalkværker A/S, Aarhus 68—69
De jydsk Møbelhaller, Aarhus 49
De jydsk Skærvfabrikker, Aarhus 83—84
„Den gamle By“, Aarhus 11
„Doktorparken“, Randers 124
- Eefsen's B. Eftf., Horsens** 99
Enigheden Mejeriet A/S, Aarhus 21
Eyde E. & Co., Horsens 105—106
- Falbe-Hansen G., Randers** 130—131
Filtensborg J. C. A/S, Aarhus 56—58
Flach's Carl Læderfabrik A/S, Aarhus 24—25
Fogs Jernhandel, Horsens 111
Foldagers L. Vaskeri, Horsens 100
Folketeatret, Aarhus 72
Fotorama, Viborg 174
Fotorama-Teatret, Aarhus 72
Frichs Fabriker, Aarhus 27—28
- Gammel Estrup** 125
Gl. Havn, Aarhus 7
Grenaa Dampvæveri A/S 152—156
Grenaa Raadhus 151
Gyro A/S, Skive 182—183
- Haaandværkerforeningens Restaurant, Aarhus** 28
Hammerschmidt's Klichéfabrik, Aarhus 61—62
Hald Sø 166
Handelsbanken, Horsens 98
Hansen Vilh., Horsens 98
Haugaard Oscar M., Aarhus 29—30
Hedeselskabet, Viborg 163
Helligaandshuset, Randers 123
Himmelbjerget 5
Himmelbjerg Apotek, Silkeborg 114
Hjersing J. P., Randers 136—137
Hobro Raadhus 150
Hofman C. & Co., Aarhus 78
Hofmann Brdr., Aarhus 44
Horsens Andels Svineslagteri 98
Horsens Havn 93
Horsens Løveapotek 97
Horsens Margarinefabrik 106
Horsens Privatbank 99
Horsens Raadhus 93
Horsens Trælshandel A/S 107—109

„Ingvordsen“, Damekonfektionsfirmaet,
Horsens 100

Jaster Chr. A/S, Aarhus 56
Jensen, Døssing, Viborg 175—176
Jensen J. C., Randers 149
Jensen Marius, Horsens 97
Jensen & Julsen, Horsens 103
Jensen P. C., Randers 147—149
Jepsen Hans Axel, Horsens 96
Jernbanepoteket, Aarhus 32
Johansen Marinus, Aarhus 16—19
Juncher Chr. A/S, Randers 146—147
Jydsk Asfalt & Terrazzo Comp. A/S,
Aarhus 84—85
Jydsk Gips & Cementstøberi A/S,
Aarhus 46
„Jylland“ Forsamlingsbygningen, Ran-
ders 141—142
Jyllands Kalkcentral, Aarhus 35
Jæger M. H., Aarhus 25—26, 76
Jørgensen Sophus A/S, Silkeborg 116

Kalhave Niels, Viborg 169—170
KasinoTeatret, Aarhus 68
„KawoFabriken“, Aarhus 73—74
„Kino Palæet“, Viborg 177—178
Kirks Kristian Telefonfabriker A/S,
Aarhus 89—90
Kirks Kristian Telefonfabriker A/S,
Horsens 94—95, 98
Kjær N., Horsens 96
Knudsen Brødrene, Horsens 96
Korn- og Foderstof Kompagniet A/S,
Aarhus 58—60
KosmoramaTeatret, Aarhus 73
Kreditforeningen, Viborg 164
„Kroghsgades Cementstøberi“, Aarhus
31—32
Kysters Julius Efterfølgere, Aarhus 31

Landbobanken i Skive A/S, 184
Langballe C. & Søn, Aarhus 36—37
Lystbaadehavnen, Aarhus 7, 10
Løveapoteket, Viborg 178

Marselisborg, Aarhus 12, 13
Marselis Mineralvandsfabrikken, Aarhus
34
Metro A/S, Aarhus 52—54
Meyer Christian, Aarhus 77
Mikkelsen Chr., Aarhus 66
Mikkelsen Ejner, Aarhus 37—38
Momme C. J. & Sechers Eftf., Grenaa
151—152
Munkeapoteket, Aarhus 70
Munksgaard Aage, Viborg 178
Møllers I. Chr. Fabriker, Aarhus 34

Nationalbanken, Aarhus 82
Nellemann Sofus, Randers 143—144
Nellemann Vilh., Randers 137—139
Nielsen Anton, Horsens 103
Nielsens Hans Maskinfabrik, Aarhus 35
Nielsens Hede Fabriker A/S, Horsens 99

Nielsens Magnus Isoleringsforretning,
Aarhus 84—85
Nielsen Michael A/S, Skive 181
Nørregaard & Clausen, Aarhus 71

Olsen Viggo W., Randers 125

Pasch & Larsen, Petersen A/S, Horsens
101—103
Philipsen A. & Co., Viborg 167—168
Privatbanken for Viborg og Omegn A/S
173

Qvists Laboratorium, Aarhus 34

Raackmanns N. Papirvarefabrik A/S,
Horsens 109—111
Raadhusteatret, Randers 143
Radiumstationen, Aarhus 81
Randers Disconto- og Laanebank A/S
145
Randers Mælkeforsyning 149
Randers Møbelfabrik 144
Randers Raadhus 123
Randers Stolefabrik A/S 139—140
Randers Svineslagteri A/S 126
Randers tekniske Skole 136
Rasmussen R. & Sønner, Aarhus 81—83
ReginaTeatret, Aarhus 43, 85
Robæk Henry A/S, Aarhus 50—51
RoseJensen, Randers 135—136
Royal A/S, Aarhus 42—43

Sabroe Thomas Ths. & Co. A/S, Aar-
hus 40—42
Salling Bank, Skive 184
Sct. Markus Kirken, Aarhus 29
Sct. Mortens Kirke, Randers 121
Sct. Nicolauskildes Brøndanstalt, Aar-
hus 64—65
Sct. Pauls Apotek, Aarhus 75
„Scandia“, Randers 132—135
Seest H., Aarhus 50
Selchau Aage, Skive 181—182
Silhorko A/S, Aarhus 75
Silkeborg Apotek 116—117
Silkeborg Jern- & Staalforretning 115—
116
Silkeborg Raadhus 114
Skanderborg Handels- & Landbrugsbank
A/S 113
Skanderborg Raadhus 112
Skandinavisk AutoFjedrefabrik, Aarhus
75—76
Skive Andelsslagteri 185—186
Skive Jernstøberi & Maskinfabrik 182—
183
Skive Møbelfabrik 179—181
Skive Raadhus 179
Skive Tømmerhandel 183—184
„SlotsBio“, Randers 140—142
Spare- og Laanekassen for Horsens By
og Omegn 104—105
Stadion, Aarhus 10

- Trifolium**, Randers 131
Turistforeningen for Viborg og Omegn
168
„Tøjhushaven“, Randers 124
- Universitetet**, Aarhus 82
- „**Varna**“, Aarhus 63—64
Vesterbro Mejeriet, Aarhus 38—39
„Vestparken“, Randers 125
Viborg Andels-Svineslagteri 171
- Viborg Byes og Omegns Sparekasse 170
Viborg Domkirke 161, 165
Viborg Raadhus 163
Viby Apotek, Viby 91—92
Vor Frue Kirke, Aarhus 14
- Weirsø Chr.**, Viborg 171—173
Westermann Sophus, Aarhus 40
Wilson A., Aarhus 44
Wohlert Kai, Aarhus 73—74
- Zachariasen A. C.**, Aarhus 19
-

FAGREGISTER

- Apoteker** 32, 70, 75, 91—92, 97, 114,
116—117, 178
Arkitekter 136—137
Asfalt og Terrazzofirmaer 84—85
Auto-Fjederfabrikker 75—76
Automobil-Fabrikker og Forhandlere
67, 128—129, 137—139, 143—144, 167
—168
Auto-Reserve dele 80—81, 103—104

Badmintonhaller 47
Bagere 66, 78—79, 87—88
Banker og Bankfirmaer 20, 90, 99, 104
—105, 106—107, 113, 145, 170, 173,
184
Betonfabrikker 52
Biografer 22—23, 43, 72, 73, 95—96,
140—142, 143, 174, 177—178
Blomsterhandlere 20
Bødkere 96

Cementstøberier 31—32, 46
Centralvarme & Sanitet 169—170
Cykler og Cykledele 99, 137—139

Dampskibsrederier 32—33
Drejerier 96

Entreprenører 149

Facadebeklædning 70
Farverier 176
Farvecirkelsomheder 16—19
Forsamlingsbygninger 141—142
Fotografer 178
Frøavl 131

Ingeniører 75, 86
Installationsforretninger 167—168
Isoleringsforretninger 84—85

Jern- og Staalforretninger 78, 111, 115—
116, 140, 151—152, 175—176

Kalkcentraler 35
Kalkværker 36—37, 55, 68—69
Klichéfabrikker 61—62
Klædefabrikker 146—147, 176
Kobbersmede 44, 169—170
Kolonial en gros 31, 71, 103, 151—152,
181, 181—182
Konditorier 50, 87—88
Konfektion 77, 100
Konvolutfabrikker 42—43
Korn og Foderst. 58—60, 151—152, 181
—182

Korsetfabrikker 73—74
Kul og Koks 100
Køleanlæg 40—42

Laboratorier 34
Legetøj 40
Læderfabrikker 24—25, 47

Maalerinstrumenter 52—54
Margarinefabrikker 106
Maskinfabrikker 27—28, 35, 40—42, 112
—113, 182—183
Mejerier 21, 38—39, 45—46, 149
Mejerimaskinfabrikker 101—103
Mineralvandsfabrikker 34, 64—65
Murermestre 29—30, 37—38, 48—49, 81
—83, 98, 135—136, 171—173
Møbler 44, 49, 116, 144, 179—181
Mørtelværker 55

Oliefabrikker 91
Orgelbyggere 19

Papirvarefabrikker 109—111
Papir en gros 125
Pengeskabsfabrikker 25—26, 76
Produktforretninger 56

Radiatorfabrikker 127
Restauranter 28, 63—64, 68

Salatfabrikker 86—87
Savværker 24
Skoler 136
Skrædere 97, 130—131
Skærefabrikker 83—84
Slagtere 19
Slagterier 54, 98, 126, 171, 185—186
Stenhuggere 96
Stenværker 51—52
Stolefabrikker 139—140

Teatre 11, 68
Teglværker 22
Tekniske Artikler 99
Telefonfabrikker 89—90, 94—95
Trikotage 34, 50—51
Trælasthandel og Bygningsart. 107—109
Træsko 103
Turistforeningen 168
Tømmerhandel 183—184

Urforretninger 56—58

Vaskerier 100
Vinfirmaer 105—106
Vognfabrikker 132—135
Vognmænd 147—149
Væverier 152—156, 176